

Ю. Ю. ШИМОН, МАНА LÁSZLÓ

Megvalósult
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

ДВОМОВНИЙ
ДОВІДНИК
ДЛЯ
ПІДГОТОВКИ
ДО
ОЛІМПІАДИ З
ІСТОРІЇ

KÉTNYELVŰ
FELKÉSZÍTŐ
SEGÉDANYAG
A
TÖRTÉNELMI
VETÉLKE-
DŐKRE

2019

ЗАВДАННЯ ДЛЯ УЧАСНИКІВ
II ЕТАПУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УЧНІВСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ІСТОРІЇ
2013–2014 навчальний рік

8 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- 1) Доба кіммерійців охоплює:
 - а) VII–III ст. до н. е.;
 - б) IX–VII ст. до н. е.;
 - в) III ст. до н. е. – III ст. н. е.;
 - г) VII ст. до н. е. – IV ст. н. е.
- 2) Перший Балканський похід князя Святослава відбувався в:
 - а) 964–965 рр.;
 - б) 966–969 рр.;
 - в) 969–971 рр.;
 - г) 967–968 рр.
- 3) Князя Данила Галицького було короновано у Дорогочині в:
 - а) 1245 р.;
 - б) 1253 р.;
 - в) 1258 р.;
 - г) 1264 р.
- 4) Термін проживання у місті, після якого кріпак ставав вільним:
 - а) один місяць;
 - б) півроку;
 - в) один рік і один день;
 - г) три роки.
5. Яке воєводство було створено на українських землях у складі Речі Посполитої в 30. р. XVII ст.?
 - а) Руське
 - б) Подільське
 - в) Белзьке
 - г) Чернігівське
6. Укажіть правильне твердження:
 - а) «добрим королем» називали Карла IX;
 - б) «едикт милості» видано за ініціативою кардинала Рішельє;
 - в) італійські війни вів Генріх III;
 - г) лідером гугенотів був Генріх де Гіз;
7. Видання друкарнею Києво-Печерської лаври «Требника» Петра Могили:
 - а) 1646;
 - б) 1648;
 - в) 1650;
 - г) 1652.
8. Ватажком козацького повстання, яке привело до знищення фортеці Кодак, був:
 - а) Самійло Кішка;
 - б) Тарас Федорович;
 - в) Іван Сулима;
 - г) Дмитро Гуня.
9. Подія, яка паралізувала економічне життя Нідерландів:
 - а) запровадження герцогом Альбою десятивідсоткового податку з продажу всіх товарів;
 - б) обрання штатгальтером Голландії Моріца Оранського;
 - в) створення Ради у справах заколотів;
 - г) укладення Утрехтської унії.
10. Яке твердження відповідає умовам «Ординації Війська Запорізького реєстрового» 1638 р.?
 - а) у найкоротший термін мало бути збудовано Кодацьку фортецю, у якій постійно перебувала б польська залога;
 - б) козакам не дозволялося поселятися в містах, крім прикордонних – Черкас, Чигирин й Корсуня;
 - в) встановлено чіткий устрій реєстрового козацтва за територіальним принципом – передбачене створення п'ятьох полків;
 - г) влада над реєстровцями належала гетьманові, якого обирали на загальновійськовій раді й затверджував уряд.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Аутодафе – ...
2. Гугеноти – ...
3. Оброк – ...
4. Національно-визвольна боротьба – ...
5. Станово-представницька монархія – ...

Завдання III. Встановіть відповідність:

а) Петро Могила –	1) Церковний реформатор, який вважав, що індульгенції мають викликати гнів бога;
б) Іпатій Потій –	2) У 1615 р. створив друкарню при Києво-Печерському монастирі;
в) Мартін Лютер –	3) Йому належить висловлювання «...головна причина лихварства, злодійства та розбою – наші пани і князі. Пани самі винні, що бідна людина стає його ворогом»;
г) Йов Борецький –	4) Греко-католицький митрополит, який шукав шляхів порозуміння з православними, а уніатське чернецтво об'єднав у василіанський орден;
г) Томас Мюнцер –	5) Відомий реформатор церкви у Швейцарії;
д) Йосиф Рутський –	6) Церковний діяч, якого називали «батьком унії»; після смерті митрополита М. Рогози став греко-католицьким митрополитом;
е) Єлесеї Плетенецький –	7) Засуджував унію, ініціював створення Острозького культурно-освітнього осередку;
є) Гedeон Балабан –	8) Митрополит, який отримав цю посаду першим після відновлення 1620 р. вищої православної ієрархії;
ж) В. К. Острозький –	9) Перебуваючи на митрополичому престолі здійснив важливі заходи з упорядкування й оновлення церковного життя, створив Київську колегію.
з) Жан Кальвін –	10) Один із двох єпископів, що зберіг вірність православ'ю.

Завдання IV. Які з перелічених фактів (подій) можуть бути використані для характеристики культурно-церковного життя першої половини XVII ст.

1. Видання в друкарні Івана Федорова «Апостола» та «Букваря»
2. Заснування Успенського братства у Львові
3. Підготовка до друку та видання «Острозької Біблії»
4. Створення Київського колегіуму
5. Відновлення вищої православної ієрархії

Завдання V. Встановіть послідовність описаних в уривках з джерел подій:

а) «Хортиця – місцевість на Борисфені. Тут Дмитро Вишневецький поставив колись фортецю... Середину цього місця оточив кам'яним муром та огорожею з дубів, зміцнені природою та Богом».

б) «Непокірний козак, на ім'я Сулима, підступно й таємно прокравшись з ... козаками з моря до Дніпра, насмілювався напасти на фортецю, яку його милість король Владислав звелів на кошти Речі Посполитої».

в) «...Польське королівство і Велике князівство Литовське становлять неподільне тіло, одно зібрання, один народ... Головний сейм завжди повинен бути один».

г) «...Хто ж затримає народ, коли в нього так закрутилися колеса свавілля... Переконався я про це під Кумейками: зимою знищив Павлюка, на весну, незважаючи на такий великий розгром, ожив Острянин».

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Назвіть події кінця XV – першій половині XVII століть, які, на ваш погляд, є найважливішими в історії українського народу. Обґрунтуйте свою точку зору.
2. Охарактеризуйте економічний розвиток Іспанії у XVI ст. Які наслідки для країни мала колонізація Америки?

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Ужгородська унія була укладена в:
а) 1546 р.; б) 1551 р.; в) 1646 р.; г) 1659 р.
2. Хто був кошовим отаманом у запорожців, які підтримали Мазепу під час антимосковського повстання?
а) Іван Сірко; б) Кость Гордієнко;
в) Петро Калнишевський; г) Йосип Гладкий.
3. Яке місто Російської імперії в 1817 р. отримало статус відкритого вільного порту (порто-франко)?:
а) Херсон; б) Миколаїв; в) Маріуполь; г) Одеса.
4. Львівський університет був відкритий у:
а) 1615 р.; б) 1632 р.; в) 1661 р.; г) 1701 р.
5. Чинники, що забезпечили швидке поширення товарного виробництва:
а) діяльність королівської влади, найманих робітників, інтелігенції;
б) керівна роль духовенства і дворянства, діяльність гуманістично орієнтованих мислителів;
в) організаторська роль буржуазії, професійна майстерність робітників, таланти вчених;
г) провідна роль дворянства, діяльність трудівників-селян, внесок духовенства.
6. Як називалася перша узагальнювальна праця з історії України від найдавніших часів і до кінця XVIII ст. у 4-х томах Дмитра Бантиш-Каменського?:
а) «Історія Малої Росії»; б) «Історія України-Руси»;
в) «Історія русів»; г) «Книга буття українського народу».
7. Що визначало політику Російської імперії щодо України в першій половині XIX ст.?
а) Адміністративно-територіальний поділ врахував географію національного розселення;

- б) Заснування військових поселень;
 - в) Сприяння заселенню українських міст винятково українцями;
 - г) Підтримка самоврядування міст, українського судочинства.
8. Що було характерним для першого, академічного (наукового) етапу українського національного відродження?:
- а) Створення видавничо-культурних, просвітницьких, археографічних закладів й організацій;
 - б) Дослідження звичаїв і вірувань, написання історичних трактатів і художніх творів;
 - в) Створення перших політичних партій;
 - г) Формування й поширення серед загалу вимоги суверенітету нації у формі автономії або незалежності.
9. Ситуація, що склалася на кінець XVIII ст. в континентальній Європі:
- а) визріли умови для встановлення станово-представницьких монархій;
 - б) виникли умови для встановлення абсолютних монархій;
 - в) склалися умови для реставрації феодалізму;
 - г) створилися умови, щоб завдати завершального удару по феодалізму.
10. Книга, вихід якої став важливою подією розвитку Просвітництва:
- а) «Весілля Фігаро» П'єра Бомарше;
 - б) «Енциклопедія, або Тлумачний словник наук, мистецтв і ремесел»;
 - в) «Мемуари» Франсуа Ларошфуко;
 - г) «Казки й оповідання у віршах» і «Байки» Жана де Лафонтена.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Дискримінація – ... 2. Монополія – ... 3. Національне відродження – ...
 4. Конкордат – ... 5. Асиміляція – ...

Завдання III. Установіть послідовність подій.

- а) відхилення першої хартії парламентом;
- б) Закон про бідних в Англії;
- в) «Манчестерська бійня»;
- г) парламент ухвалює Закон про охорону праці жінок і дітей.

Завдання IV. Установіть відповідність між місцями битв і їхніми наслідками.

1. Аустерліц	а) остання поразка Наполеона
2. Ватерлоо	б) перемога англійського флоту над французько-іспанським
3. Трафальгар	в) перемога Наполеона над австро-російським військом
4. Тулон	г) перемога Наполеона над пруським військом
	д) перша значна перемога Наполеона

Завдання V. Які твердження можуть бути застосовані для характеристики соціально-економічного становища українських земель у складі Російської імперії в першій половині XIX ст.?

1. Відсутність великого поміщицького землеволодіння та аграрного перенаселення.
2. Збереження кріпосницьких відносин.
3. Посилення визиску селянства, наростання антикріпосницьких виступів.
4. Зростання кількості промислових підприємств та чисельності міського населення.
5. Формування промислової спеціалізації регіонів, завершення промислового перевороту.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Дайте характеристику реформам Марії-Терезії та Йосифа II. Яку роль відіграли ці реформи для розвитку економічного, релігійного і культурного життя Буковини, Галичини, Закарпаття.
2. Охарактеризуйте причини краху імперії Наполеона.

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Повстання Чернігівського піхотного полку в Україні, організоване декабристами, відбулося:
 - а) 14-15 грудня 1825 р.;
 - б) 29 грудня 1825 р. – 3 січня 1826 р.;
 - в) 7-15 січня 1826 р.
2. Укажіть, коли було створено Товариство українських поступовців:
 - а) 1902 р.;
 - б) 1904 р.;
 - в) 1905 р.
 - г) 1908 р.
3. Укажіть назву об'єднання підприємств, яке являло собою угоду самостійних у виробничому відношенні власників підприємств про спільний продаж через утворюваний ними об'єднаний орган по збуту:
 - а) акціонерне товариство;
 - б) концерн;
 - в) синдикат;
 - г) кооператив.
4. Завдяки його навчальній літературі українська мова увійшла до програм шкільної освіти Закарпаття:
 - а) І. Базилевич;
 - б) М. Лучкай;
 - в) І. Орлай;
 - г) О. Духнович.
5. Укажіть, коли розпочалася діяльність товариства «Просвіта» в Наддніпрянській Україні:
 - а) 1868р.;
 - б) 1873 р.;
 - в) 1905 р.;
 - г) 1907 р.
6. Територія України стала ареною боїв Першої світової війни починаючи з:
 - а) серпня 1914 р.;
 - б) вересня 1914 р.;
 - в) жовтня 1914 р.;
 - г) листопада 1914 р.
7. Всенародні збори русинів-українців, які 21 січня 1919 р. ухвалили рішення про возз'єднання Закарпаття з Соборною Україною, відбулося в:
 - а) Ужгороді;
 - б) Мукачеві;
 - в) Берегові;
 - г) Хусті.
8. Місто і річка, поблизу яких італійські війська зазнали найбільшої поразки в 1917 року:
 - а) Больцано (8-а битва на р. Адідже);
 - б) Капоретто (Кобарид, 12-а битва на р. Асонзо);

- в) Мілан (10-а битва на р. Адда)
 - г) Удіне (6-а битва на р. Тальяменто).
9. Капітуляція австро-угорського гарнізону Перемишля відбулася:
- а) 15 січня 1915 р.;
 - б) 2 лютого 1915 р.;
 - в) 9 березня 1915 р.;
 - г) 30 квітня 1915 р.
10. Яка з національних партій мала найбільше представників у першому українському уряді за доби Центральної Ради?:
- а) Українська партія соціалістів-революціонерів;
 - б) Українська партія соціал-демократична робітничая партія;
 - в) Українська партія соціалістів-федералістів;
 - г) Українська демократично-хліборобська партія.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

- 1. Директорія – ...
- 2. Ембарго – ...
- 3. Репарації – ...
- 4. План Шліффена – ...
- 5. Автономія – ...

Завдання III. Установіть хронологічну послідовність подій:

- а) створення першої в Наддніпрянщині політичної партії (РУП);
- б) створення Російської соціал-демократичної робочої партії (РСДРП);
- в) створення Загального єврейського робітничого союзу (Бунд);
- г) створення першої політичної партії на західноукраїнських землях (РУРП).

Завдання IV. Установіть відповідність.

1. Нейї	а) мирний договір з Австрією
2. Севр	б) мирний договір з Болгарією
3. Сен-Жермен	в) мирний договір з Німеччиною
4. Тріанон	г) мирний договір з Туреччиною
	д) мирний договір з Угорщиною

Завдання V. Розмістіть події в хронологічній послідовності:

- а) Австро-Угорщина оголосила Сербії війну;
- б) битва на р. Соммі;
- в) Брест-Литовський мир;
- г) приєднання Болгарії до Центральних держав.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- 1. Встановіть причини поразки національно-демократичної революції в Україні. Визначте результати та наслідки українських національно-визвольних змагань 1917–1920 рр.
- 2. Охарактеризуйте суть «нового курсу» президента США Ф. Д. Рузвельта, його втілення і наслідки.

11 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Закарпаття було повернуто у склад Угорщини:
 - а) у березні 1938р.;
 - б) у березні 1939р.;
 - в) у березні 1940 р.;
 - г) у березні 1941 р.
2. Які питання розглянув Український Національний конгрес 6-8 квітня 1917 р.?:
 - а) Обрання нового складу Центральної Ради з метою перетворення її на загальноукраїнську організацію;
 - б) Утворення Генерального військового комітету, який очолив Симон Петлюра;
 - в) Потреба українізації царської армії та формування 1-го українського полку ім. Б. Хмельницького;
 - г) Створення першого національного уряду – Генерального секретаріату.
3. Обставини, які привели до відставки прем'єр-міністра Великої Британії Невілла Чемберлена і приходу до влади Вінстона Черчилля:
 - а) напад Німеччини на Польщу і вимушений вступ Великої Британії в Другу світову війну;
 - б) напад Німеччини на СРСР, початок Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу, вимушений вступ Великої Британії в коаліцію з СРСР;
 - в) німецький наступ на Західному фронті, кінець «дивної війни», остаточний крах «політики умиротворення»;
 - г) укладення пакту Молотова-Ріббентропа, невдача «політики умиротворення».
4. Укажіть, хто був призначений командувачем Українського фронту, створеного для «визвольного походу» в Західну Україну:
 - а) Михайло Ковальов;
 - б) Георгій Жуков;
 - в) Семен Тимошенко;
 - г) Микола Кирпонос
5. Хто очолив Академію наук УРСР в 1946 р.?
 - а) Данило Заболотний;
 - б) Олександр Богомолець;
 - в) Олександр Палладін;
 - г) Борис Патон.
6. Наслідки Словацького національного повстання, що розпочалося 29 серпня 1944 р.:
 - а) перемога повстання, з'єднання з передовими частинами Червоної армії, відновлення довоєнних кордонів;
 - б) перемога повстання, проголошення незалежності Словаччини;
 - в) придушення повстання, частина партизанів відійшла в гори;
 - г) придушення повстання, 60 тис. осіб страчено, німецькі війська створили надійну оборону в горах.
7. У повоєнний період президентами США від демократичної партії були:
 - а) Трумен, Кеннеді, Джонсон, Картер;
 - б) Трумен, Кеннеді, Джонсон, Ніксон;
 - в) Трумен, Ейзенхауер, Кеннеді, Картер.
8. Українська Головна визвольна рада являла собою:
 - а) вищий орган управління ОУН (Б);
 - б) створений на Волині та Поліссі повстанський загін, очолюваний Тарасом Бульбою-Боровцем;
 - в) орган для підготовки та координації дій радянських партизанських з'єднань на території УРСР;

- г) позапартійну структуру з функціями цивільного та військового управління, створену за ініціативи ОУН (Б)
9. У якому з варіантів міста розташовано в тій послідовності, як їх було звільнено від німецької окупації?
- Донецьк, Одеса, Київ, Ужгород;
 - Дніпропетровськ, Миколаїв, Ужгород, Львів;
 - Суми, Запоріжжя, Севастополь, Київ;
 - Харків, Житомир, Миколаїв, Львів.
10. Для всіх течій Руху Опору в Україні за років Другої світової війни характерною була боротьба за:
- звільнення від нацистських загарбників;
 - незалежну соборну Україну;
 - відновлення радянської України;
 - повернення західноукраїнських земель до складу Польщі.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

- Ленд-Ліз –
- «Вільна Франція» –.....
- Репатріація –
- Рейкова війна –
- «Уотергейська справа» –

Завдання III. Встановіть відповідність між твердженнями та іменами діячів культури повоєнної України, яких вони стосуються:

а) Композитор; творець опери, за лібрето до якої був розкритикований навіть такий політично надійний літератор, як О. Корнійчук.	1) Олесь Гончар
б) Автор вірша, написаного ще в 1944 р., а 1951 р. визнаного «ідейно порочним твором».	2) Костянтин Данькевич
в) Режисер; до сценарію фільму, ним написаного, офіційна цензура поставила вимогу про необхідність збереження епізоду, у якому відображено реакцію Т. Шевченка на революцію у Франції.	3) Володимир Сосюра
г) Автор роману-трилогії («Альпи», «Голубий Дунай», «Злата Прага»), який був відзначений двома Сталінськими преміями.	4) Ігор Савченко
	5) Олександр Довженко

Завдання IV. Заповніть таблицю «Міжнародні конференції 1945 року».

	Ялтинська конференція	Потсдамська конференція
1. Дата проведення		
2. Учасники		
3. Основні рішення		
4. Значення		

Завдання V. Установіть відповідність між подіями та періодами Другої світової війни.

1. Берлінська операція;	а) 22.06.1940 р.
2. капітуляція Італії;	б) 10.07.1941–10.09.1941 рр.
3. капітуляція Франції;	в) 03.09.1943 р.
4. Смоленська битва.	г) 16.04.1945–08.05.1945 рр.
	д) 06.05.1945–09.05.1945 рр.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Яку роль відіграла Україна в міжнародних відносинах повоєнного часу? В чому позитивне значення вступу УРСР в ООН?
2. Проаналізуйте план Маршалла та визначте його роль у відбудові повоєнної Європи.

**AZ ÖSSZUKRAJNAI TÖRTÉNELEM OLIMPIA II. FORDULÓJÁNAK
(JÁRÁSI, VÁROSI) FELADATSORA**

2013–2014-es tanév

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. A kimérek időszaka?
 - a) Kr. e. VII–III. sz.
 - b) Kr. e. IX–VII. sz.
 - c) Kr. e. III. sz. – III. sz.
 - d) Kr. e. VII. sz. – IV. sz.
2. Szvjatoszláv fejedelem első balkáni hadjáratának évei?
 - a) 964–965
 - b) 966–969
 - c) 969–971
 - d) 967–968
3. Mikor koronázták Halicsi Danilót királlyá Dorohicsinben?
 - a) 1245
 - b) 1253
 - c) 1258
 - d) 1264
4. Mennyi ideig kellett a városban élnie egy jobbágnak, hogy elnyerje szabadságát?
 - a) egy hónapig
 - b) fél évig
 - c) egy évig és egy napig
 - d) három évig
5. Melyik vajdaság jött létre a Rzeczpospolita területén az 1630-as években?
 - a) Rusz földi
 - b) Pogyilljai
 - c) Belzi
 - d) Csernyihivi
6. Válasszátok ki a helyes állítást!
 - a) IX. Károlyt nevezték *jó királynak*;
 - b) a *kegyelmi ediktumot* Richelieu bíboros kezdeményezésére adták ki;
 - c) az *itáliai háborúkat* III. Henrik vezette;
 - d) a hugenották vezére Guise Henrik volt.
7. Mikor jelent meg nyomtatásban Petro Mohila *Trebnyikje*?
 - a) 1646
 - b) 1648
 - c) 1650
 - d) 1652
8. Ki volt a vezére annak a kozákfelkelésnek, amelynek során lerombolták Kodak várát?
 - a) Szamijlo Kiska
 - b) Tarasz Fedorovics
 - c) Ivan Szulima
 - d) Dmitro Hunya
9. Melyik esemény bénította meg teljesen Németalföld gazdasági életét?
 - a) Alba hercege bevezette a 10%-os adót minden kereskedelmi ügylet után;
 - b) Hollandia uralkodójává Orániai Móricot választották meg;
 - c) A forradalomügyi tanács megalakulása;
 - d) Az Utrechti Unió megkötése.
10. Melyik állítás felel meg leginkább a *Rzeczpospolita szolgálatában álló Zaporozsjai Had Ordinációjáról szóló határozat* (1638) feltételeinek?
 - a) Rövid időn belül fel kell építeni Kodak erődítményét, ahol lengyel helyőrség állomásozik;
 - b) A kozákok csak a határ menti városokban, Cserkassziban, Csihirinben és Korszunyban telepedhetnek le;
 - c) Meghatározta a lajstromozott kozákok területi letelepedési rendjét ezredenként. Öt kozák ezred jött létre;
 - d) A legfőbb hatalommal a lajstromozott kozákok között a hetman rendelkezett, akit a Kozák Tanács választott meg és a kormány hagyott jóvá.

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Autodafe –...
2. Hugenották –...
3. Úrbér –...
4. Nemzeti-felszabadító harc –...
5. Rendi-képviselési monarchia –...

III. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést!

<p>a) Petro Mohila b) Ipatyij Potyij c) Luther Márton d) Iov Boreckij e) Münzer Tamás f) Joszip Rutzkij g) Jeleszej Pleteneckij h) Gedeon Balaban i) K-V. Osztrozkij j) Kálvin János</p>	<p>1) A reformáció elindítója, aki ellenezte a bűnbocsátó cédulák árusítását. 2) 1615-ben a Barlangkolostorban nyomdát alapított. 3) Tőle származik a következő idézet: ... az uzsora, a rablás és a nyomor legfőbb okozói az urak és a fejedelmek. Ne csodálkozzanak azon, hogy a szegények egyre ellenségesebbek velük szemben. 4) Görögkatolikus metropolita, aki kereste a megegyezés lehetőségét a pravoszlávokkal és megalapította a bazilita rendet. 5) Ismert svájci egyházi reformátor. 6) Egyházi személyiség, akit az unió atyjának is neveztek. Mihajlo Rohoza halála után ő lett a görögkatolikus egyház metropolitája. 7) Elítélte a vallási uniót és kezdeményezte az Osztrohi Akadémia létrehozását. 8) A pravoszláv egyházi hierarchia helyreállítása után 1620-ban őt választották metropolitává. 9) Metropolitaként sokat tett a pravoszláv egyház megújításáért. Ő alapította meg a kijevei kollégiumot. 10) A két metropolita közül az egyik, aki hű maradt a pravoszláv egyházhoz.</p>
--	--

IV. feladat. A felsorolt tények (események) közül melyek jellemzik leginkább a XVII. század első felének vallási-kulturális életét?

1. Ivan Fedorov nyomdájában megjelenik az *Apostol* és az *ABC-könyv*.
2. Lvivben megalakul a Mária Mennybemenetele Pravoszláv Egyházi Testvériség.
3. Az *Osztrohi Biblia* megjelenése.
4. A kijevei kollégium megalakulása.
5. A pravoszláv egyházi hierarchia helyreállítása.

V. feladat. Helyezzétek a történelmi eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

a) *A Borysthenes egyik szigetén, a Horticán építette meg Dmitro Visneveckij erődítményét. A várat kőkerítéssel vette körül, eléjük fatorlaszokat emelt tölgyfa gerendákból, hogy megvédje kozákjait a pogányok támadásaitól.*

b) *Az engedetlen Szulimaként ismert kozák a tenger felől megközelítette a Dnyeper partján álló erődítményt, melyet Ulászló király parancsára építettek a Rzeczpospolita pénzén, és lerombolta azt.*

c) *... A Lengyel Királyság és Litván Nagyfejedelemség a mai naptól kezdve egy államtestet alkot, amelynek örök időkre egy feje van, egy királya, akit a lengyelek és litvánok közös szavazás útján választanak meg.*

d) *... Ki állíthatja meg a népet, amikor magával ragadja az indulat? Először erről télen Kumejka alatt győződhettünk meg. Akkor ugyan súlyos vereséget szenvedett Pavljuk, de tavasszal újjáéledt Osztrjanyin.*

VI. feladat

1. Nevezzétek meg a XV. század végének és a XVI. század első felének azon fontos eseményeit, amelyek, véleményetek szerint, fontos szerepet játszottak az ukrán nép életében! Válaszotokat indokoljátok meg!
2. Jellemezzétek Spanyolország gazdasági fejlődését a XVI. században! Milyen következményei voltak Amerika gyarmatosításának az országra nézve?

9. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Az ungvári unió megkötésének az éve?
a) 1546 b) 1551 c) 1646 d) 1659
2. Melyik kos atamán támogatta Mazepát Moszkva-ellenes felkelése idején?
a) Ivan Szirko b) Koszty Hordgyijenko
c) Petro Kalnisevszkij d) Joszip Hladkij
3. Az Orosz Birodalom melyik városa lett 1817-ben szabad kikötő (Porto Franco)?
a) Herszon b) Mikolajiv c) Mariupol d) Odessza
4. A lvivi egyetem megnyitásának éve?
a) 1615 b) 1632 c) 1661 d) 1701
5. Melyek az árutermelés elterjedését elősegítő tényezők?
a) A királyi hatalom, a bérmunkások és értelmiség tevékenysége;
b) a papság és nemesség vezető szerepe, a humanista gondolkodók tevékenysége;
c) a polgárság szervezői tevékenysége, a munkások és tudósok szakmai tudása;
d) a nemesség vezető szerepe, a parasztok munkája, a papság tevékenysége.
6. Mi volt a címe Dmitro Bantis-Kamenszkij Ukrajna történetéről írt 4 kötetes művének?
a) *Kis Oroszország története* b) *Ukrajna-Rusz története*
c) *A ruszok története* d) *Az ukrán nép teremtéskönyve*
7. Mi határozta meg Oroszország Ukrajnával kapcsolatos politikáját a XIX. század első felében?
a) A területi-közigazgatási beosztásnál figyelembe vették a tartomány nemzetiségi összetételét;
b) katonai településeket hoztak létre;
c) az ukrainai városokat kizárólag ukránokkal telepítették be;
d) támogatták a városi önkormányzatokat, az ukrán igazságszolgáltatás működését.
8. Mi jellemezte leginkább a nemzeti újjászületés első akadémiai (tudományos) korszakát?
a) Különböző könyvkiadók, ismeretterjesztő szervezetek, intézmények, levéltárak létrehozása;
b) népszokások, az ukránok hitvilágának tanulmányozása, történelmi művek és szépirodalmi alkotások megjelenése;
c) az első politikai pártok létrejötte;
d) az autonómia és a függetlenség eszméinek terjesztése a nép körében.
9. Milyen politikai helyzet alakult ki a kontinentális Európában a XVIII. század végén?
a) Megérették a feltételek a rendi-képviselői monarchiák létrejöttéhez,
b) az abszolút monarchiák létrejöttéhez,
c) a feudalizmus helyreállításához,
d) megérették a feltételek ahhoz, hogy végső csapást mérjenek a feudalizmusra.

10. A felsoroltak közül melyik alkotás gyakorolta a legnagyobb hatást a felvilágosodás fejlődésére?

- a) Pierre Beaumarchais *Figaro házassága*;
- b) *Enciklopédia, avagy a tudományok, művészetek és mesterségek rendszerező szótára*;
- c) François de La Rochefoucauld *Emlékiratok*;
- d) Jean de La Fontaine *Verses mesék és történetek és a Tanítómesék*.

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

- 1. Diszkrimináció – ...
- 2. Monopólium – ...
- 3. Nemzeti újjászületés – ...
- 4. Konkordátum – ...
- 5. Asszimiláció – ...

III. feladat. Helyezzétek a történelmi eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- a) A Népi Charta parlament általi első elutasítása.
- b) A szegényekről szóló törvény Angliában.
- c) A peterlői mézszárlás.
- d) A parlament törvényt fogad el az asszonyok és gyermekek munkavédelméről.

IV. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést a csatateretek és a csaták következményei között!

1. Austerlitz	a) Napóleon utolsó veresége.
2. Waterloo	b) Az angol flotta legyőzi a francia-spanyol hajórajt.
3. Trafalgar	c) Napóleon győzelme az osztrák-orosz hadsereg felett.
4. Toulon	d) Napóleon legyőzi a poroszokat.
	e) Napóleon első jelentős győzelme.

V. feladat. A felsorolt állítások közül melyek jellemzik leginkább az Oroszországhoz tartozó ukrán földek társadalmi-gazdasági fejlődését a XIX. század első felében?

- 1. A földesúri nagybirtok hiánya és a falvak elnéptelenedése.
- 2. A hűbéri viszonyok fennmaradása.
- 3. A parasztok kizsákmányolásának fokozódása, a hűbériségellenes mozgalmak kibontakozása.
- 4. Az iparvállalatok számának és a városi lakosság részarányának a növekedése.
- 5. Iparvidékek létrejötte és az ipari forradalom befejezése.

VI. feladat

- 1) Jellemezzétek Mária Terézia és II. József reformjait! Hogyan hatottak ezek a reformok Bukovina, Galícia és Kárpátalja gazdasági, vallási és kulturális fejlődésére?
- 2) Melyek voltak a napóleoni birodalom bukásának okai? Sorold fel!

10. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- 1. A csernyihivi gyalogos ezred dekabristái által kiobbantott felkelés dátuma?
 - a) 1825. december 14-15.
 - b) 1825. december 29.–1826. január 3.
 - c) 1826. január 7-15.

2. Mikor alakult meg az Ukrán Mérsékelt Társasága?
a) 1902 b) 1904 c) 1905 d) 1908
3. Hogy nevezik azon vállalatok szövetségét, melyek megőrzik termelési függetlenségüket, de a megtermelt árut együtt értékesítik egy közös cégen keresztül?
a) részvénytársaság b) konzern c) szindikátus d) szövetkezet
4. Melyik tudós munkásságának köszönhetően vált az ukrán nyelv a kárpátaljai iskolák tantárgyává?
a) I. Bazilevics b) M. Lucskay c) I. Orlay d) O. Duhnovics
5. Mikor jöttek létre a Proszviták Dnyeper menti Ukrajnában?
a) 1868 b) 1873 c) 1905 d) 1907
6. Mikor kezdődött el Ukrajna területén az első világháború?
a) 1914 augusztusa b) 1914 szeptembere
c) 1914 októbere d) 1914 novembere
7. Hol került sor az 1919. január 21-én megtartott ruszin-ukránok azon össznépi gyűlésére, ahol Kárpátaljának az egységes Ukrajnával való újraegyesüléséről döntöttek?
a) Ungvár b) Munkács c) Beregszász d) Huszt
8. Melyik folyó partján és város mellett zajlott az a csata, ahol az olaszok elszenveték legnagyobb vereségüket 1917-ben?
a) Bolzano (8. csata az Adige folyó partján);
b) Caporetto (Kobarid, 12. csata az Isonzó folyó partján);
c) Milánó (10. csata az Adda folyó partján);
d) Udine (6. csata a Tagliamento partján).
9. Mikor adta meg magát a Przemysl-i erőd osztrák-magyar helyőrsége?
a) 1915. január 15. b) 1915. február 2.
c) 1915. március 9. d) 1915. április 30.
10. Melyik ukrán nemzeti párt rendelkezett többséggel az UKT első ukrán kormányában?
a) Ukrán Szocialista-Forradalmárok Pártja
b) Ukrán Szociáldemokrata Munkáspárt
c) Ukrán Szocialista-Föderalisták Pártja
d) Ukrán Demokratikus Földműves Párt

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Direktórium –...	2. Embargó –...	3. Jóvátétel–...
4. Schlieffen-terv –...	5. Autonómia – ...	

III. feladat. Helyezték a történelmi eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- a) Dnyeper menti Ukrajna első politikai pártjának létrejötte (Forradalmi Ukrán Párt).
- b) Az Orosz Szociáldemokrata Munkáspárt megalakulása (OSZDMP).
- c) Az Általános Zsidó Munkásszövetség megalakulása (Bund).
- d) Nyugat-Ukrajna első politikai pártjának létrejötte (Ruszin-ukrán Radikális Párt).

IV. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést!

1. Neuilly	a) békeszerződés Ausztriával
------------	------------------------------

2. Sèvres	b) békeszerződés Bulgáriával
3. Saint-germain	c) békeszerződés Németországgal
4. Trianon	d) békeszerződés Törökországgal
	e) békeszerződés Magyarországgal

V. feladat. Helyezzétek a történelmi eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- Az Osztrák-Magyar Monarchia hadat üzen Szerbiának.
- Csata a Somme folyónál.
- A Breszt-litovszki béke.
- Bulgária csatlakozik a központi hatalmakhoz.

VI. feladat

- Határozzátok meg az ukrán nemzeti-demokratikus forradalom vereségének okait! Milyen eredményei és következményei voltak az 1917–1920-as ukrán nemzeti-felszabadító törekvéseknek?
- Jellemezzétek Franklin Delano Rooseveltt New Deal politikájának a lényegét, megvalósításának menetét és következményeit!

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Mikor került Kárpátalja Magyarország fennhatósága alá?
 - 1938 márciusa
 - 1939 márciusa
 - 1940 márciusa
 - 1941 márciusa
- Milyen kérdéseket vitatott meg az ukrán nemzeti kongresszus 1917. április 6-8-án?
 - Az Ukrán Központi Tanács összukrajnai szervezetté való átalakítását tagjainak újraválasztása útján.
 - Az Általános Ukrán Katonai Bizottság megalapítását Szimon Petljura vezetésével.
 - A cári hadsereg ukránosításának szükségességét és a Bohdan Hmelnickij I. ukrán ezred megalakításának kérdését.
 - Az első nemzeti kormány, a Főtitkárság megalakítását.
- Milyen körülmények vezettek Neville Chamberlain brit miniszterelnök lemondásához és Winston Churchill miniszterelnökké való kinevezéséhez?
 - Németország Lengyelország elleni támadása és Anglia kényszerű hadba lépése.
 - A Szovjetunió lerohanása Németország által, a Nagy Honvédő Háború kezdete és Anglia kényszerű szövetségre lépése a Szovjetunióval.
 - Német támadás a nyugati fronton és a megbékélési politika végleges csődje.
 - A Molotov-Ribbentrop paktum megkötése és a megbékélési politika sikertelensége.
- Ki volt a Nyugat-Ukrajnában „felszabadító hadjáratot” folytató ukrán front parancsnoka 1939-ben?
 - Mihajlo Kovaljov
 - Georgij Zsukov
 - Szemen Timosenko
 - Mikola Kirponosz
- Ki állt az USZSZK Tudományok Akadémiájának az élén 1946-tól?

- a) Danilo Zabolotnij
 b) Olekszandr Bohomolec
 c) Olekszandr Pallagyin
 d) Borisz Paton

6. Milyen következményei voltak az 1944. augusztus 29-én kezdődő szlovák nemzeti felkelésnek?

- a) A felkelés győzelme, egyesülés a Vörös Hadsereg egységeivel és a háború előtti határok helyreállítása;
 b) a felkelés győzelme és Szlovákia függetlenségének kikiáltása;
 c) a felkelés leverése, a partizánok visszavonulása a hegyekbe;
 d) a felkelés veresége, 60 ezer résztvevőjének kivégzése, a német csapatok befészkelik magukat a hegyekbe.

7. Jelöld meg USA Demokrata Pártjának elnökeit a második világháború után!

- a) Truman, Kennedy, Johnson, Carter;
 b) Truman, Kennedy, Johnson, Nixon;
 c) Truman, Eisenhower, Kennedy, Carter.

8. Mi volt az Ukrán Felszabadító Főtanács hatásköre?

- a) Az UNSZ-B legfőbb irányítási szerve.
 b) Tarasz Bulba-Borovec által létrehozott partizán egység Volinyban és Polisszjában.
 c) A szovjet partizánegységek koordinálása céljából létrehozott szerv az USZSZK területén;
 d) Az UNSZ-B kezdeményezésére létrejött pártok felett álló polgári és katonai irányítási feladatokat is ellátó struktúra.

9. Az alábbi lehetőségek közül melyik tartalmazza az ukrán városok felszabadulásának időrendi sorrendjét a második világháború idején?

- a) Donyeck, Odessza, Kijev, Ungvár;
 b) Dnyipropetrovszk, Mikolajiv, Ungvár, Lviv;
 c) Szumi, Zaporizzsja, Szevasztopol, Kijev;
 d) Harkiv, Zsitomir, Mikolajiv, Lviv.

10. Mi volt a közös célja az ukrán ellenállási mozgalom mindkét irányzatának?

- a) A náci betolakodók uralma alóli felszabadulás;
 b) a független egységes Ukrajna létrehozása;
 c) Szovjet-Ukrajna helyreállítása;
 d) a nyugat-ukrán földek visszakерülése Lengyelországhoz.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Lend-Lease Act – ... 2. „Szabad Franciaország” –
 3. Repatriálás –.... 4. Sínháború –..... 5. Watergate-ügy –

III. feladat. Párosítsátok a személyekkel a hozzájuk köthető állításokat!

a) Zeneszerző, az operájához írt librettóért még egy olyan politikailag megbízható költőt is elítéltek, mint O. Kornijicsuk.	1) Olesz Honcsar
b) Egy 1944-ben írt versét 1951-ben „ideológiailag károsnak” ítélték.	2) Kosztyantin Danykevics
c) Filmrendező, a hivatalos cenzúra arra	3) Volodimir Szoszjura

kötelezte, hogy őrizze meg forgatókönyvében azt a jelenetet, amely Sevcsenko reakcióját ábrázolja a francia forradalom kitörésére.	
d) Regény-trilógiájáért (<i>Alpok, Kék Duna, Arany Prága</i>) kétszer is Sztálin-díjat kapott.	4) Ihor Szavcsenko
	5) Olekszandr Dovzsenko

IV. feladat. Töltsétek ki a *Nemzetközi konferenciák 1945-ben* című táblázatot!

	Jaltai konferencia	Potsdami konferencia
1. Levezetésének dátuma		
2. Résztvevői		
3. Főbb döntései		
4. Jelentősége		

V. feladat. Párosítsátok a második világháború eseményeit a hozzájuk köthető dátumokkal!

1) Berliini hadművelet	a) 1940. 06. 22.
2) Olaszország kapitulációja	b) 1941. 07. 10.–1941. 09. 10.
3) Franciaország kapitulációja	c) 1943. 09. 03.
4) Szmolenszki csata	d) 1945. 04. 16.–1945. 05. 08.
	e) 1945. 05. 06.–1945. 05. 09.

VI. feladat

1. Milyen szerepet játszott Ukrajna a háború utáni évek nemzetközi kapcsolataiban? Mi a jelentősége annak, hogy Ukrajna ENSZ-tag lett?
2. Jellemezzétek a Marshall-tervet, határozzátok meg szerepét Európa háború utáni újjáépítésében!

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- Повстання під проводом Савмака спалахнуло в Боспорському царстві у:
 - 107 р. до н. е.;
 - 80 р. до н. е.;
 - 65 р. до н. е.;
 - 50 р. до н. е.
- Володимира Мономаха було проголошено київським князем у:
 - 1013 р.;
 - 1113 р.;
 - 1123 р.;
 - 1133 р.
- Перші власні гроші на Русі почав карбувати князь:
 - Святослав;
 - Володимир;
 - Ярослав Мудрий;
 - Володимир Мономах.
- Утворення Галицько-Волинського князівства відбулося у:
 - 1169 р.;
 - 1187 р.;
 - 1196 р.;
 - 1199 р.
- Перший Литовський статут був виданий у:
 - 1492 р.;
 - 1498 р.;
 - 1500 р.;
 - 1529 р.
- Київську братську школу було створено у:
 - 1605 р.;
 - 1610 р.;
 - 1615 р.;
 - 1625 р.
- Який закон запровадив для різних категорій залежних селян кріпосне право?
 - Перший Литовський статут;
 - Другий Литовський статут;
 - Третій Литовський статут;
 - «Устав на волоки».
- Початок Реформації в Німеччині відноситься до:
 - 1469 р.;
 - 1476 р.;
 - 1517 р.;
 - 1524 р.
- Релігійний мир в Аугсбурзі був укладений у:
 - 1555 р.;
 - 1556 р.;
 - 1557 р.;
 - 1558 р.
- У якого монарха Франції більшість королівських указів починалася так: «Бо така наша воля»?
 - Франціска I;
 - Генріха III;
 - Людовіка XIII;
 - Генріха IV.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

- Дике поле – ...
- Клейноди – ...
- Магдебурзьке право – ...
- Ренесанс – ...
- Симонія – ...

Завдання III. Розташуйте в хронологічній послідовності історичні події:

- Створення Пересопницького Євангелія;
- Надання Львівському Успенському братству права ставропегії;
- Створення школи в Острозі;
- Укладення Берестейської унії;
- Участь українського козацтва в Хотинській війні.

Завдання IV. Заповніть таблицю.

Причини	Подія	Наслідки
	Реформація	

	Селянська війна в Німеччині	
	Нідерландська революція	

Завдання V. Установіть відповідність між іменем історичного діяча та стислою характеристикою його діяльності:

а) Северин Наливайко –	1. Проповідник-єзуїт, видав книгу «Про єдність церкви Божої під одним пастирем».
б) Франсіско Пісарро –	2. Біженець із Москви, український першодрукар.
в) Йов Борецький –	3. Іспанський конкістадор, який знищив державу інків.
г) Іван Федоров –	4. Митрополит Київський і Галицький у 1620–1631 рр.
г) Петро Скарга –	5. Козацький ватажок, що очолив повстання в Україні та Білорусії, був розбитий польською армією в урочищі Солониця.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- Опишіть устрій та органи управління Запорізької Січі. Які ознаки козацької держави відповідали загальному поняттю «держава»?
- Опишіть наслідки великих географічних відкриттів, які з них ви вважаєте найважливішими? Обґрунтуйте свою точку зору.

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- Перший поділ Польщі відбувся у:
 - 1764 р.;
 - 1772 р.;
 - 1774 р.;
 - 1782 р.
- Приєднання Криму до Російської імперії відбулося у:
 - 1763 р.;
 - 1764 р.;
 - 1783 р.;
 - 1793 р.
- Остаточна ліквідація гетьманства відбулася у:
 - 1750 р.;
 - 1760 р.;
 - 1763 р.;
 - 1764 р.
- Американський політик і мислитель, основний автор Декларації незалежності США, який згодом став третім президентом цієї держави:
 - Б. Франклін;
 - Д. Вашингтон;
 - Т. Джефферсон;
 - Д. Адамс.
- Термін «панславізм» уперше вжив у 1826 р. словак:
 - Я. Коллар;
 - Л. Гай;
 - Й. Геркель;
 - П. Шафарик.
- Австрія відібрала в ослабленої Османської імперії Буковину у:
 - 1745 р.;
 - 1775 р.;
 - 1793 р.;
 - 1795 р.
- На південну Україну офіційно поширено дію кріпосного права у:
 - 1796 р.;
 - 1798 р.;
 - 1799 р.;
 - 1800 р.
- Повстання Чернігівського піхотного полку в Україні, організоване декабристами, відбулося:
 - 14-15 грудня 1825 р.;
 - 29 грудня 1825 р. – 3 січня 1826 р.;
 - 7-15 січня 1826 р.;
 - 15-16 січня 1826 р.

9. Бастілія впала:
 а) 10 липня 1789 р.; б) 12 липня 1789 р.;
 в) 14 липня 1789 р.; г) 22 вересня 1792 р.
10. Селянські виступи під проводом Устима Кармелюка тривали протягом:
 а) 1812–1833 рр.; б) 1806–1826 рр.;
 в) 1810–1826 рр.; г) 1813–1835 рр.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Асиміляція – ... 2. Гайдамацький рух – ... 3. Монополія – ...
 4. Секуляризація – ... 5. Паланка – ...

Завдання III. Розмістіть події в хронологічній послідовності:

- а) Прийняття «Декларації незалежності»;
 б) Набуття чинності 10 поправок до Конституції «Біль про права»;
 в) Прийняття першої конституції США «Статті Конфедерації і постійного союзу»;
 г) Початок війни за незалежність США;
 ґ) Версальський мирний договір. Визнання незалежності США.

Завдання IV. Встановіть відповідність:

а) 1813–1835 рр. –	1. Виникнення і діяльність гуртка «Руська трійця»
б) 1825–1826 рр. –	2. Діяльність Кирило-Мефодіївського братства
в) 1830–1831 рр. –	3. Повстання Чернігівського піхотного полку
г) 1830–1837 рр. –	4. Польське національно-визвольне повстання на Правобережжі
ґ) 1846–1847 рр. –	5. Селянський рух під проводом У. Кармелюка

Завдання V. Співвіднесіть назви губерній та їх центри:

1. Волинська губернія –	а) Київ
2. Подільська губернія –	б) Чернігів
3. Київська губернія –	в) Кам'янець-Подільський
4. Малоросійська губернія –	г) Харків
5. Слобідсько-українська губернія –	ґ) Житомир

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- Укажіть загальні та особливі риси розвитку українських земель у складі Австрійської та Російської імперій у кінці XVIII – першій половині XIX ст.
- Чому в Україні поширився російський декабристський рух? Опишіть повстання Чернігівського піхотного полку.

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Гетьманування К. Розумовського було протягом:
 - а) 1750–1764 рр.;
 - б) 1755–1770 рр.;
 - в) 1759–1773 рр.;
 - г) 1760–1774 рр.
2. Царським указом Азовське військо було ліквідоване у:
 - а) 1861 р.;
 - б) 1863 р.;
 - в) 1864 р.;
 - г) 1865 р.
3. Священний союз європейських монархів був створений у:
 - а) 1799 р.;
 - б) 1804 р.;
 - в) 1814 р.;
 - г) 1815 р.
4. Легіон Українських січових стрільців створювався в 1914 р. за ініціативою:
 - а) Союзу визволення України;
 - б) уряду Австро-Угорщини;
 - в) Головної української ради;
 - г) російського уряду із військовополонених галичан.
5. Найбільших економічних збитків від Першої світової війни зазнала:
 - а) Росія;
 - б) Італія;
 - в) Британія;
 - г) Франція.
6. Версальський договір підписано:
 - а) 11 листопада 1918 р.;
 - б) 8 травня 1919 р.;
 - в) 28 червня 1919 р.;
 - г) 29 вересня 1919 р.
7. Всенародні збори русинів-українців, які 21 січня 1919 р. ухвалили рішення про возз'єднання Закарпаття з Соборною Україною, відбулися у:
 - а) Ужгороді;
 - б) Мукачеві;
 - в) Берегові;
 - г) Хусті.
8. Участь УСС у боях на горі Лисоня відбувалися у:
 - а) березні-квітні 1916 р.;
 - б) травні-червні 1916 р.;
 - в) серпні-вересні 1916 р.;
 - г) жовтні-листопаді 1916 р.
9. Уряд УНР називався:
 - а) Раднарком;
 - б) Генеральний секретаріат;
 - в) Народний секретаріат;
 - г) Центральна рада.
10. Виступ Д. Донцова з програмою політичного відокремлення від Росії:
 - а) 1912 р.;
 - б) 1913 р.;
 - в) 1914 р.;
 - г) 1915 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Анексія – ...
2. Інтервенція – ...
3. Антанта – ...
4. Соборність – ...
5. «План Шліффена» – ...

Завдання III. Заповніть таблицю «Воєнні дії на території України в 1914–1916 рр.»:

Дата	Подія. Результат
Серпень-вересень 1914 р.	
Березень 1915 р.	
Квітень-травень 1915 р.	
Кінець 1915 – початок 1916 рр.	
Травень-червень 1916 р.	

Завдання IV. Заповніть таблицю «Наука. Видатні вчені»:

Прізвище вченого	Галузь науки	Його внесок в науку
Дмитро Багалія		

Федір Вовк		
Данило Заболотний		
Леонід Лагутін		
Сергій Реформатський		

Завдання V. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- а) революція в Росії;
- б) революція в Німеччині. Повалення влади Вільгельма II;
- в) Брестський мирний договір Радянської Росії з країнами Четвертинного союзу;
- г) початок Першої світової війни;
- д) Комп'єнське перемир'я. Кінець Першої світової війни.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Яке місце займала Україна в планах воюючих у Першій світовій війні сторін?
2. Як змінилася політична карта Європи після укладення Версальської системи договорів? Чи містила Версальська система небезпеку нових воєнних конфліктів? Поясніть свою думку.

11 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. «Сталевий пакт» між Італією та Німеччиною підписано:
 - а) 1936 р.;
 - б) 1937 р.;
 - в) 1938 р.;
 - г) 1939 р.;
 - д) 1940 р.
2. Мюнхенська угода, укладена у 1938 р., передбачала:
 - а) окупацію ЧСР Німеччиною і Угорщиною, Албанії – Італією;
 - б) приєднання до Німеччини Австрії і західної частини ЧСР (Судетів);
 - в) відторгнення від ЧСР і передача Німеччині Судетів, а також задоволення територіальних претензій до ЧСР з боку Угорщини і Польщі.
3. Північна Буковина і Придунайські українські землі увійшли до складу УРСР у:
 - а) вересні 1939 р.;
 - б) червні 1940 р.)
 - в) червні 1941 р.
4. Радянсько-фінська війна продовжувалася:
 - а) з 30 листопада 1939р. по 12 березня 1940р.;
 - б) з 30 жовтня 1939р. по 12 квітня 1940р.;
 - в) з 30 вересня 1939р. по 12 травня 1940р.
5. Контрнаступ радянських військ в Україні на початку 1942 р. було здійснено в районах:
 - а) Харкова, Криму;
 - б) Харкова, Одеси;
 - в) Дніпропетровська, Криму.
6. У якому з варіантів міста розташовано в тій послідовності, як їх було звільнено від німецької окупації?
 - а) Донецьк, Одеса, Київ, Ужгород;
 - б) Дніпропетровськ, Миколаїв, Ужгород, Львів;
 - в) Суми, Запоріжжя, Севастополь, Київ;

- г) Харків, Житомир, Миколаїв, Львів.
7. Повоєнний голод в Україні відбувся у:
- а) 1945–1946 рр.; б) 1946–1947 рр.;
- в) 1947–1948 рр.; г) 1948–1949 рр.; д) лютому 1953 р.
8. У якому році загинув президент Кеннеді?
- а) 1961 р.; б) 1962 р.; в) 1963 р.; г) 1964 р.; д) 1965 р.
9. У повоєнний період президентами США від демократичної партії були:
- а) Трумен, Кеннеді, Джонсон, Картер;
- б) Трумен, Кеннеді, Джонсон, Ніксон;
- в) Трумен, Ейзенхауер, Кеннеді, Картер.
10. Уряд України в 1957–1962 роках очолював:
- а) О. Корнієць; б) М. Підгорний;
- в) Л. Мельник; г) О. Кириченко.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. «Дивна війна» – 2. «Ждановщина» – 3. Колабораціонізм –
2. «Маккартизм» – 5. «Холодна війна» –

Завдання III. Укажіть дати наступних подій.

1. Проголошення ЗУНР –
2. Бій під Крутами –
3. Початок громадянської війни в Іспанії –
4. Проголошення членами ОУН під проводом С.Б андери у м. Львові Української держави –
5. Проголошення «плану Маршалла» –

Завдання IV. Радянська армія звільнила від німецьких окупантів:

а) Київ	1) 27 липня 1944 р.
б) Харків	2) 6 листопада 1943 р.
в) Севастополь	3) 23 серпня 1943 р.
г) Львів	4) 27 жовтня 1944 р.
д) Ужгород	5) 9 травня 1944 р.

Завдання V. Напроти прізвищ президентів США напишіть найбільш гучні зовнішньополітичні акції, що були здійснені кожним з них:

1. Трумен – 7. Картер –
2. Ейзенхауер – 8. Рейган –
3. Кеннеді – 9. Дж. Буш-старший –
4. Джонсон – 10. Клінтон –
5. Ніксон –
6. Форд –

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Зробіть порівняльний аналіз руху Опору в окупованих країнах Європи, Україні в роки Другої світової війни та його значення.

2. З чим пов'язані територіальні зміни в Україні у повоєнний період і як вони позначилися на її внутрішньополітичному становищі? Охарактеризуйте історичне значення об'єднання українських земель.

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Szavmak felkelésének éve a Boszporuszi Királyságban?
a) Kr. e. 107 b) Kr. e. 80 c) Kr. e. 65 d) Kr. e. 50
2. Mikor lett kijevi fejedelem Volodimir Monomah?
a) 1013 b) 1113 c) 1123 d) 1133
3. Ki veretett először pénzt Ruszban?
a) Szvjatoszlav b) Volodimir
c) Bölcs Jaroszlav d) Volodoimir Monomah
4. Mikor jött létre a Halics-Volinyi Fejedelemség?
a) 1169 b) 1187 c) 1196 d) 1199
5. Mikor jelent meg az I. Litván Statútum?
a) 1492 b) 1498 c) 1500 d) 1529
6. Mikor alakult a Kijevi Testvériségi Iskola?
a) 1605 b) 1610 c) 1615 d) 1625
7. Milyen törvény alapján vezették be a jobbágyrendszert a függő parasztok különböző kategóriái számára?
a) I. Litván Statútum b) II. Litván Statútum
c) III. Litván Statútum d) Voloka-törvény
8. Melyik évszám jelöli a németországi reformáció kezdetét?
a) 1469 b) 1476 c) 1517 d) 1524
9. Az augsburgi vallási békét mikor írták alá?
a) 1555 b) 1556 c) 1557 d) 1558
10. Melyik francia uralkodó fejezte be rendeleteit a következő szavakkal: *Mert ez a mi akaratunk?*
a) I. Ferenc b) III. Henrik c) XIII. Lajos d) IV. Henrik

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Vadmező –...
2. Klenódiumok –...
3. Magdeburgi jog –...
4. Reneszánsz –...
5. Szimónia – ...

III. feladat. Helyezzétek az eseményeket a helyes időrendi sorrendbe!

- a) A *Pereszopnicai evangélium* megjelenése;
- b) A Lvivi Nagyboldogasszony Testvériség stauropigiai jogot kap;
- c) Az osztrogi iskola létrejötte;
- d) A Breszti unió megkötése;
- e) Az ukrán kozákság részvétele a hotini háborúban.

IV. feladat. Töltsétek ki a táblázatot!

Okok	Esemény	Következmények
	Reformáció	

	Parasztháború Németországban	
	Németalföldi forradalom	

V. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést a történelmi személyiségek és a jellemzések között!

a) Szeverin Nalivajko	1. Jezsuita prédikátor, <i>Az Isten egyházának egységéről egy pástor felsősége alatt</i> című mű szerzője.
b) Francisco Pizarro	2. Moszkvai menekült. Az első ukrán nyomdász.
c) Yov Boreckij	3. Az inkák államát elpusztító spanyol konkvisztátor.
d) Ivan Fedorov	4. Kijev és Halics metropolitája 1620–1631 között.
e) Petro Szkarga	5. Az ukrainai és belorussziai felkelést vezető kozák parancsnok. A szolonicai dűlőben győzték le a lengyelek.

VI. feladat

- Jellemezzétek a Zaporizzsjai Szics területi felépítését és hatalmi rendszerét! A kozák állam mely ismérvei feleltek meg az „állam” általános meghatározásának?
- Vázoljátok a nagy földrajzi felfedezések következményeit! Melyek voltak, szerintetek a legfontosabbak? Válaszotokat indokoljátok meg!

9. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Lengyelország első felosztása?
a) 1764 b) 1772 c) 1774 d) 1782
- Krím Oroszországhoz csatolása?
a) 1763 b) 1764 c) 1783 d) 1793
- A Hetmanátus végleges fekszámolása?
a) 1750 b) 1760 c) 1763 d) 1764
- Amerikai politikus és gondolkodó, a *Függetlenségi Nyilatkozat* szerzője, USA harmadik elnöke?
a) B. Franklin b) G. Washington c) T. Jefferson d) J. Adams
- Melyik szlovák gondolkodó alkalmazta először a *pánszlávizmus* kifejezést 1826-ban?
a) J. Kollar b) L. Gaj c) J. Herkel d) P Šafárik
- Mikor szerzi meg Ausztria Bukovinát a legyengült Oszmán Birodalomtól?
a) 1745 b) 1775 c) 1793 d) 1795
- Mikor vezették be Dél-Ukrajnában a jobbágyrendszert?
a) 1796 b) 1798 c) 1799 d) 1800
- A dekabristák mikor lázították fel Ukrajnában a csernyihivi gyalogos ezredet?
a) 1825. december 14-15. b) 1825. december 29. – 1826. január 3.
c) 1826. január 7-15. d) 1826. január 15-16.
- Mikor volt a Bastille ostroma?

- a) 1789. július 10.
 - b) 1789. július 12.
 - c) 1789. július 14.
 - d) 1792. szeptember 22.
10. Mikor volt az Usztyim Karmaljuk vezette parasztháború?
- a) 1812–1833
 - b) 1806–1826
 - c) 1810–1826
 - d) 1813–1835

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

- 1. Asszimiláció – ...
- 2. Hajdamak mozgalom – ...
- 3. Monopólium – ...
- 4. Szekuralizáció – ...
- 5. Palánka – ...

III. feladat. Helyezzétek az eseményeket a helyes időrendi sorrendbe!

- a) A *Függetlenségi Nyilatkozat* elfogadása;
- b) Az Alkotmány 10. kiegészítésének elfogadása *Jogtörvény* címen;
- c) Az USA első alkotmányának, a Konföderációs szerződésnek az elfogadása;
- d) Az amerikai függetlenségi háború kezdete;
- e) A versailles-i szerződés. Az USA függetlenségének elfogadása.

IV. feladat. Állapítsátok meg az összefüggéseket!

a) 1813–1835	1. A <i>Ruszin Hármas Kör</i> megalakulása és tevékenysége.
b) 1825–1826	2. A Cirill-Metód Testvériség tevékenysége.
c) 1830–1831	3. A csernyihivi ezred felkelése.
d) 1830–1837	4. Lengyel nemzeti felkelés Jobbparti Ukrajnában.
e) 1846–1847	5. Az Usztyim Karmaljuk vezette parasztmozgalom.

V. feladat. Párosítsátok a kormányzóságokat és a városközpontokat!

1. Volinyi	a) Kijev
2. Pogyilljai	b) Csernyihiv
3. Kijevei	c) Kamjanyec-Pogyilszkij
4. Kisorosz	d) Harkiv
5. Szlobodai Ukrajnai	e) Zsitomir

VI. feladat

- 1. Hasonlítsátok össze az Osztrák és Orosz Birodalom kötelékébe tartozó ukrán földek fejlődését a XVIII. század végén és a XIX. század elején! Nevezzétek meg a hasonlóságokat és az eltéréseket!
- 2. Miért terjedt el Ukrajnában az orosz dekabrista mozgalom? Vázoljátok a csernyihivi ezred lázadását!

10. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- 1. Mikor volt K. Rozumovszkij hetman?
 - a) 1750–1764
 - b) 1755–1770
 - c) 1759–1773
 - d) 1760–1774
- 2. Mikor számolták fel egy cári rendelkezés értelmében az azovi sereget?

- a) 1861 b) 1863 c) 1864 d) 1865
3. Mikor jött létre a Szent Szövetség?
a) 1799 b) 1804 c) 1814 d) 1815
4. Milyen szervezet kezdeményezte az Ukrán Szicslövészek Légiójának megalakulását 1914-ben?
a) Ukrajna Felszabadítása Szövetség b) Az Osztrák-Magyar Kormány
c) Ukrán Főtanács d) Oroszország Kormánya
5. Melyik ország szenvedte el a legnagyobb anyagi károkat az első világháborúban?
a) Oroszország b) Olaszország c) Anglia d) Franciaország
6. Mikor kötötték meg a versailles-i békeszerződést?
a) 1918. november 11. b) 1919. május 8.
c) 1919. június 28. d) 1919. szeptember 29.
7. Hol ülésezett a ruszin-ukránok azon össznépi gyűlése, amely 1919. január 21-én határozott Kárpátalja egyesüléséről az egységes Ukrajnával?
a) Ungvár b) Munkács c) Beregszász d) Huszt
8. Mikor volt az ukrán szicslövészek csatája a Liszonya-hegyen?
a) 1916. március-április b) 1916. május-június
b) 1916. augusztus-szeptember d) 1916. október-november
9. Mi az UNK kormányának neve?
a) Népbiztosok Tanácsa b) Főtitkárság;
c) Népi Titkárság d) Központi Tanács
10. Mikor fogalmazta meg Dmitro Doncov az Oroszországtól való politikai elkülönülés programját?
a) 1912 b) 1913 c) 1914 d) 1915

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Annexió – ... 2. Intervenció – ... 3. Antant – ...
4. Egységes állam –... 5. Schlieffen-terv – ...

III. feladat. Töltsétek ki a *Harci események Ukrajna területén 1914–1916 között* c. táblázatot!

Dátum	Események. Eredmény
1914. augusztus-szeptember	
1915. március	
1915. április-május	
1915 vége – 1916 eleje	
1916. május-június	

IV. feladat. Töltsétek ki a *Tudomány. Tudósok* c. táblázatot!

A tudós neve	Tudományág	Munkásságának jelentősége az adott tudományágban
Dmitro Bahalija		

Fegyir Vovk		
Danilo Zabolotnij		
Leonyid Lahutyin		
Szerhij Reformatszki		

V. feladat. Helyezzétek az eseményeket a helyes időrendi sorrendbe!

- Februari forradalom Oroszországban;
- forradalom Németországban. II. Vilmos hatalmának megdöntése;
- breszti béke Oroszország és a négyes szövetség között;
- az első világháború kezdete.
- compjagne-i fegyverszünet. Az első világháború vége.

VI. feladat

- Milyen helyet foglalt el Ukrajna a harcoló felek terveiben az első világháború idején?
- Hogyan változott meg Európa politikai térképe a versailles-i békerendszer következtében? Voltak-e a versailles-i békerendszernek olyan pontjai, amelyek a jövőben háborús konfliktushoz vezethettek? Válaszokat indokoljátok meg!

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Mikor kötötte meg az *Acélpaktumot* Olaszország és Németország?
 - 1936
 - 1937
 - 1938
 - 1939
 - 1940
- Miről határozott az 1938-ban megkötött müncheni szerződés?
 - Csehszlovákia megszállása Németország és Magyarország által, Albánia olasz megszállása;
 - Ausztria és a Szudéta-vidék német megszállása;
 - a Szudéta-vidék német megszállása, a magyar és lengyel területi igények kielégítése Csehszlovákiával szemben.
- Mikor válnak Észak-Bukovina és a Duna-menti ukrán földek az USZSZK részévé?
 - 1939 szeptembere
 - 1940 júniusa
 - 1941 júniusa
- Mikor volt a szovjet–finn háború?
 1939. november 30. – 1940. március 12.
 1939. október 30. – 1940. április 12.
 1939. április 30. – 1940. május 12.
- Ukrajnában hol lendültek ellentámadásba a szovjet csapatok 1942 elején?
 - Harkiv, Krím
 - Harkiv, Odessza
 - Dnypropetrovszk, Krím
- Válasszátok ki azt a változatot, ahol felszabadulásuk sorrendjében vannak felsorolva az ukrán városok!
 - Donyeck, Odessza, Kijev, Ungvár;
 - Dnyepetrovszk, Mikolajiv, Ungvár, Lviv;

- c) Szumi, Zaporizzsja, Szevasztopol, Kijev;
 d) Harkiv, Zsitomir, Mikolajivc, Lviv.
7. Mikor volt a háborút követően Ukrajnában éhínség?
 a) 1945–1946 b) 1946–1947
 b) 1947–1948 d) 1948–1949 e) 1953 februárja
8. Mikor gyilkolták meg Kennedyt?
 a) 1961 b) 1962 c) 1963 d) 1964 e) 1965
9. Válaszd ki az USA Demokrata Pártjának elnökeit!
 a) Truman, Kennedy, Johnson, Carter;
 b) Truman, Kennedy, Johnson, Nixon;
 b) Truman, Eisenhower, Kennedy, Carter.
10. Ki volt az USZSZK miniszterelnöke 1957–1962 között?
 a) O. Kornyiec b) M. Pidhornij c) L. Melnik d) O. Kiricsenko.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Furcsa háború – 2. Zsdanovizmus – 3. Kollaboránsok –
 4. Mccarthyizmus – 5. Hidegháború –

III. feladat. Írjátok le az esemény dátumát!

1. A NYUNK kikiáltása –
 2. Kruti-ütközet –
 3. A polgárháború kezdete Spanyolországban –
 4. Az Ukrán Állam kikiáltása Lvivben az UNSZ-B tagjai által –
 5. A Marshall-terv meghirdetése –

IV. feladat. Mikor szabadultak fel a következő városok?

a) Kijev	1) 1944. július 27.
b) Harkiv	2) 1943. november 6.
c) Szevasztopol	3) 1943. augusztus 23.
d) Lviv	4) 1944. október 27.
d) Ungvár	5) 1944. május 9.

V. feladat. Az elnök neve mellé írjátok oda legjelentősebb külpolitikai döntését!

1. Truman –
 2. Eisenhower –
 3. Kennedy –
 4. Johnson –
 5. Nixon –
 6. Ford –
 7. Carter –
 8. Reagan –
 9. Idősebb Bush –
 10. Clinton –

VI. feladat

1. Hasonlítsátok össze a második világháború éveiben az európai országokban és Ukrajnában ténykedő ellenállási mozgalmak történetét és jelentőségét!
2. A háború utáni években milyen események következtében mentek végbe területi változások Ukrajnában, hogyan hatottak ezek az ország belpolitikai életére? Jellemezzétek az ukrán földek egyesülésének történelmi jelentőségét!

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Князь Святослав правив Київською Руссю в:
 - а) 964–972 рр.;
 - б) 912–945 рр.;
 - в) 882–912 рр.
 - г) 1019–1054 рр.
2. Доба киммерійців охоплює:
 - а) VII–III ст. до н. е.;
 - б) IX–VII ст. до н. е.;
 - в) III ст. до н. е.– III ст. н. е.;
 - г) VII ст. до н. е.– IV ст. н. е.
3. Князя Данила Галицького було короновано в Дорогочині у:
 - а) 1245 р.;
 - б) 1253 р.;
 - в) 1258 р.;
 - г) 1264 р.
4. Кримське ханство визнало протекторат турецького султана у:
 - а) 1410 р.;
 - б) 1442 р.;
 - в) 1450 р.;
 - г) 1475 р.
5. Першу морську експедицію європейців здійснив:
 - а) Христофор Колумб;
 - б) Васко да Гама;
 - в) Америго Веспуччі;
 - г) Фернан Магеллан.
6. Яка подія відбулася в 1525 році?
 - а) подорож Ф. Магеллана;
 - б) виступ М. Лютера проти індульгенції;
 - в) поразка селянської війни в Німеччині;
 - г) заснування І. Лойолою ордену єзуїтів.
7. У 1613 р. до влади в Московській державі прийшла династія:
 - а) Рюриковичів;
 - б) Ягеллонів;
 - в) Романових;
 - г) Гедеміновичів.
8. Нідерландська революція розпочалась у:
 - а) 1556 р.;
 - б) 1566 р.;
 - в) 1576 р.;
 - г) 1609 р.
9. Назвіть рік видання «Острозької Біблії».
 - а) 1578 р.;
 - б) 1581 р.;
 - в) 1585 р.;
 - г) 1595 р.
10. Селянську війну в Німеччині очолив:
 - а) Жан Кальвін;
 - б) Мартін Лютер;
 - в) Ігнатій Лойола;
 - г) Томас Мюнцер.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Протестантизм – ...
2. Натуральне господарство – ...
3. Патриціат – ...
4. Клейноди – ...
5. Братства – ...

Завдання III. Співвіднесіть терміни та поняття:

1. Огнищанин –	а) людина, яка з ряду причин втратила свій статус – була вигнана з общини;
2. Смерд –	б) селянин-общинник, що потрапив у залежність, взявши у борг гроші – «купу»;
3. Закуп –	в) селянин, що має працювати за договором – «рядом»;
4. Рядович –	г) вільний селянин-общинник;

5. Изгой –

г) управитель князівського маєтку.

Завдання IV. Розташуйте в хронологічній послідовності історичні події.

- а) Навколосвітня подорож Ф. Магеллана;
- б) експедиція Васко да Гама до Індії;
- в) початок релігійних війн у Франції;
- г) «Варфоломійська ніч»;
- г) відкриття Америки Колумбом;
- д) початок реформації в Німеччині;
- е) розгром «Непереможної армади»;
- є) перемога Нідерландської революції.

Завдання V. Наслідки Люблінської унії для України:

Позитивні	Негативні
1.	1.
2.	2.
3.	3.
	4.
	5.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Пояснити, чому і яким чином на Русі було запроваджено християнство та яку роль відіграло в подальшій долі наших предків.
2. Охарактеризуйте причини козацько-селянських повстань кінця XVI – першої половини XVII ст., цілі їх учасників, основні події та результати.

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Хто започаткував карбування власних грошей?
а) Святослав; б) Ярослав; в) Володимир; г) Мстислав.
2. Головним заняттям трипільців було:
а) полювання; б) землеробство; в) скотарство; г) рибальство.
3. Першим ректором Острозької академії був:
а) Іов Борецький; б) Герасим Смотрицький;
в) Михайло Рогоза; г) Кирил Терлецький.
4. На початку національно-визвольної війни Б. Хмельницький уклав угоду з:
а) Московським царством; б) Швецією;
в) Кримським ханством; г) Трансільванією.
5. Ліквідовано Кримське ханство у:
а) 1788 р.; б) 1789 р.; в) 1783 р.; г) 1791 р.
6. Йосиф II зрівняв у правах усі церкви імперії у:
а) 1774 р.; б) 1781 р.; в) 1784 р.; г) 1808 р.
7. На південну Україну офіційно поширено дію кріпосного права у:

- а) 1783 р.; б) 1785 р.; в) 1788 р.; г) 1796 р.
8. Засновано Малоросійське товариство у:
а) 1817 р.; б) 1818 р.; в) 1819 р.; г) 1821 р.
9. В м. Будапешті «Руська трійця» почала видавати літературно-науковий альманах «Русалка Дністровая» у:
а) 1834 р.; б) 1836 р.; в) 1838 р.; г) 1842 р.
10. На зламі XVIII–XIX ст. під російську Україну було поділено на таку кількість губерній:
а) 7; б) 8; в) 9; г) 10.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Асиміляція – ... 2. Слобідська Україна – ... 3. Опозиція – ...
4. Монополія – ... 5. Рента – ...

Завдання III. Встановіть відповідність:

а) 1813–1835 рр. –	1. Виникнення і діяльність гуртка «Руська трійця»
б) 1825–1826 рр. –	2. Діяльність Кирило-Мефодіївського братства
в) 1830–1831 рр. –	3. Повстання Чернігівського піхотного полку
г) 1830–1837 рр. –	4. Польське національно-визвольне повстання на Правобережжі
г) 1846–1847 рр. –	5. Селянський рух під проводом У. Кармалюка

Завдання IV. Становище України за умовами Переяславського договору (1654 р.):

Критерії для порівняння	Права	Обов'язки
1. Управління		
2. Гетьман		
3. Суд		
4. Військова справа		
5. Міжнародні відносини		
6. Фінанси		
7. Привілеї		

Завдання V. Заповніть пропуски:

Остаточної поразки Наполеон зазнав у битві при _____ у _____ році і був засланий на острів _____, де і помер у _____ році.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- Опишіть діяльність декабристів в Україні. Обґрунтуйте необхідність проведення реформ у змісті «Руської правди» П. Пестеля.
- Дайте загальну характеристику аграрним відносинам протягом першої половини XIX ст. в українських землях. Поясніть, що спричинило заміну феодально-кріпосницьких відносин договірними товарно-грошовими.

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Російська окупація Галичини, Буковини тривала:
 - а) з вересня 1914 р. до червня 1915 р.;
 - б) з грудня 1914 р. до лютого 1916 р.;
 - в) з червня 1915 до травня 1916 р.;
2. Вкажіть дату відречення Миколи II та створення Тимчасового уряду:
 - а) 27 лютого 1917 р.;
 - б) 2 березня 1917 р.;
 - в) 25 березня 1917 р.
3. У бою під Крутами загоном київських студентів та гімназистів командував:
 - а) Омельченко;
 - б) Голубович;
 - в) Гончаренко;
 - г) Коновалець.
4. Вкажіть точну назву Держави Павла Скоропадського:
 - а) Українська Народна Республіка;
 - б) Республіка Україна;
 - в) Українська держава;
 - г) Гетьманат.
5. Легіон добровольців «Українські січові стрільці» було створено у:
 - а) 1913 р.;
 - б) 1914 р.;
 - в) 1915 р.;
 - г) 1916 р.
6. Назвіть лідера Західно-Української Народної Республіки:
 - а) Є. Коновалець;
 - б) Є. Петрушевич;
 - в) М. Міхновський;
 - г) Д. Донцов.
7. Всенародні збори русинів-українців, які ухвалили рішення про приєднання Закарпаття до Соборної України, відбулися в:
 - а) Хусті;
 - б) Мукачеві;
 - в) Берегові;
 - г) Ужгороді.
8. Найбільших економічних збитків від Першої світової війни зазнала:
 - а) Росія;
 - б) Італія;
 - в) Британія;
 - г) Франція;
 - г) Бельгія.
9. Проголошено «Акт злуки» УНР і ЗУНР:
 - а) 16 жовтня 1918 р.;
 - б) 22 січня 1919 р.;
 - в) 25 червня 1919 р.
10. В основі німецького плану війни (план «Шліффена») лежала ідея блискавичної війни на Заході проти:
 - а) Великобританії;
 - б) Іспанії;
 - в) Франції;
 - г) Італії.

Завдання II. Розкрийте зміст понять.

1. Автономія –
2. Аншлюс –
3. Репарації –
4. Сепаратизм –
5. «Лінія Керзона» –

Завдання III. Встановіть відповідність:

а) Сен-Жерменський мирний договір;	1) з Німеччиною, червень 1919 р.
б) Версальський мирний договір;	2) з Болгарією, листопад 1919 р.
в) Нейський мирний договір;	3) з Туреччиною, серпень 1920 р.
г) Севрський мирний договір;	4) з Угорщиною, червень 1920 р.
д) Тріанонський мирний договір;	5) з Австрією, вересень 1919 р.

Завдання IV. Згрупуйте прізвища учасників міжнародних конференцій:

Міжнародна конференція	Учасники
Віденський конгрес	
Паризька конференція	
1. Лорд Калстрі, 2. Девід Ллойд-Джордж, 3. фон Меттерніх, 4. Талейран, 5. Олександр I, 6. Жорж Клемансо,	7. Вітторіо Емануеле Орландо, 8. фон Гарденберг, 9. Артур Веллінгтон, 10. Томас Вудро Вілсон, 11. Франц II, 12. фон Гумбольдт.

Завдання V. Які події відбулися в Україні:

а) 15 червня 1917 р.,	б) 29 квітня 1918 р.,
в) 27 січня 1918 р.,	г) 1 листопада 1918 р.,
д) 21 січня 1919 р.,	е) 16 січня 1919 р.,
ж) 5 лютого 1919 р.,	з) 22 січня 1919 р.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- 1) Розкрийте значення діяльності Центральної Ради в 1917 – на початку 1918 рр. для розбудови української державності.
- 2) Проаналізуйте рішення та наслідки Вашингтонської конференції 1921–1922 рр.

11 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Договір між Італією та Німеччиною, відомий як вісь «Берлін–Рим», підписано в:
а) 1935 р.; б) 1936 р.; в) 1937 р.; г) 1938 р.
2. Анексію західноукраїнських земель, що входили до складу Польщі, радянські війська розпочали:
а) 15 березня 1939 р.; б) 1 вересня 1939 р.;
в) 17 вересня 1939 р.; г) 12 червня 1940 р.
3. «Сталевий пакт» між Італією та Німеччиною підписано:
а) 1936 р.; б) 1937 р.; в) 1938 р.; г) 1939 р.; д) 1940 р.
4. Наступним кроком Німеччини після аншлюсу Австрії було:
а) приєднання Клайпеди до Східної Пруссії;
б) захоплення Судетської області Чехословаччини;
в) мілітаризація Рейнської області.
5. Напад Японії на Перл-Харбор стався:
а) 22 червня 1941 р.; б) 30 жовтня 1941 р.; в) 7 грудня 1941 р.
6. Українська Повстанська Армія була створена у:
а) жовтні 1941 р.; б) жовтні 1942 р.;

- в) жовтні 1943 р.; г) жовтні 1944 р.
7. Нелегальну мережу ОУН(м) в Україні в часи нацистської окупації очолював:
а) С. Бандера; б) В. Кубійович; в) О. Кандиба.
8. Верховна Рада СРСР 1 лютого 1944 р. схвалила реформу Конституції, яка передбачала право республік на:
а) вихід з СРСР і створення незалежної держави;
б) власні військові формування та прямі зовнішні зв'язки;
в) прямі зовнішні зв'язки та незалежну соціальну й господарську політику.
9. Закарпаття ввійшло до складу УРСР в:
а) 1939 р.; б) 1940 р.; в) 1944 р.; г) 1945 р.
10. УРСР стала членом ООН у:
а) 1944 р.; б) 1945 р.; в) 1946 р.; г) 1947 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять.

1. Дистрикт – 2. Колабораціоністи – 3. «Новий порядок» –
4. Операція «Вісла» – 5. «Розстріляне відродження» –

Завдання III. Встановіть відповідність:

а) 1 серпня 1914 р. –	1. Революція в Росії
б) лютий 1917 р. –	2. Революція в Німеччині. Повалення влади Вільгельма II
в) березень 1918 р. –	3. Брестський мирний договір Радянської Росії з країнами Четвертинного союзу
г) 9 листопада 1918 р. –	4. Початок Першої світової війни
г) 11 листопада 1918 р. –	5. Комп'єнське перемир'я. Кінець Першої світової війни

Завдання IV. Заповніть пропуски в синхронній таблиці «Україна і світ у першій половині XX ст.»:

Події всесвітньої історії	Рік	Події в Україні
	1918	
	1919	
	1929	
«Соляний похід» на чолі з Махатмою Ганді в Індії		Процес СВУ
Невдале повстання генерала Сахурно в Іспанії		Запровадження єдиної паспортної системи в УСРР
Декрет німецького уряду про анексію Люксембургу		Судовий процес у Львові над 59 членами ОУН
	1939	
Проголошення незалежності Словачії		Проголошення незалежності Карпатської України
Перемоги англо-		Створення УПА

американських військ при Ель-Аламейні		
	1944	

Завдання V. Встановіть відповідності між датами та подіями:

1) 1947 р.	а) Встановлення дипломатичних відносин між Канадою та Україною;
2) 1963 р.	б) Референдум, ініційований федеральною владою Канади щодо незалежності провінції Квебек;
3) 1982 р.	в) Перемога на парламентських виборах Ліберальної партії на чолі з Лестером Пірсоном;
4) 1991 р.	г) Прийняття закону про канадське громадянство;
5) 1997 р.	д) Ухвалено акт про Конституцію Канади.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Вступ радянських військ на територію Східної Європи – визволення чи окупація? Проаналізуйте утворення світової системи соціалізму на чолі з СРСР після Другої світової війни.
2. Охарактеризуйте рух опору тоталітарній системі на західноукраїнських землях у другій половині 40-х–50-х рр.

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Mikor uralkodott Szvjatoszláv fejedelem a Kijevi Ruszban?
a) 964–972 b) 912–945 c) 882–912 d) 1019–1054
2. Mikorra tehető a kimmerek időszaka?
a) Kr. e. VII–III. sz. b) Kr. e. IX–VII sz.
c) Kr. e. III. sz. – III. sz. d) Kr. e. VII. sz. – IV. sz.
3. Mikor koronázták Halicsi Danilot királlyá Dorohicsinben?
a) 1245 b) 1253 c) 1258 d) 1264
4. Mikor ismerte el a Krími kánság a török szultán protektorátusát?
a) 1410 b) 1442 c) 1450 d) 1475
5. Az európaiak első tengeri expedícióját ki vezette?
a) Kolumbusz Kristóf b) Vasco da Gama
c) Amerigo Vespucci d) Fernando Magellán
6. Milyen eseményre került sor 1525-ben?
a) Magellán útja;
b) Luther Márton elítéli a bűnbocsátó cédulák árusítását;
c) a németországi parasztháborúban elszenvedett vereség;
d) Loyola Ignác megalapítja a jezsuita rendet.
7. Milyen dinasztia került hatalomra Oroszországban 1613-ban?
a) Rjurikovics b) Jagelló c) Romanov d) Gediminovics
8. Mikor kezdődött a németalföldi forradalom?
a) 1556 b) 1566 c) 1576 d) 1609
9. Mikor jelent meg az *Osztrohi Biblia*?
a) 1578 b) 1581 c) 1585 d) 1595
10. Ki vezette a németországi parasztháborút?
a) Kálvin János b) Luther Márton
c) Loyola Ignác d) Münzer Tamás

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Protestantizmus – ... 2. Természeti gazdálkodás – ...
3. Patriciátus – ... 4. Klenódiumok – ... 5. Testvériségek – ...

III. feladat. Párosítsátok a fogalmat a meghatározással!

1. Ognjicszanin –	a) olyan ember, akit valamilyen oknál fogva kiközösítettek;
2. Szmerd –	b) olyan paraszt, aki azért került függő helyzetbe, mert pénzkölcsönt vagyis <i>kupát</i> vett fel;
3. Zakup –	c) olyan paraszt, aki szerződéses alapon, vagyis <i>rjad</i> alapján dolgozik;
4. Rjadovics –	d) szabad faluközösségi tag;
5. Izgoj –	e) a fejedelmi birtok intézője.

IV. feladat. Helyezzétek az eseményeket a helyes időrendi sorrendbe!

- a) Magellán világgörüli útja;
- b) Vasco da Gama útja Indiába;
- c) a vallási háborúk kezdete Franciaországban;
- d) a Szent Bertalan-éj;
- e) Kolumbusz felfedezi Amerikát;
- f) a reformáció kezdete Németországban;
- g) a legyőzhetetlen armada pusztulása;
- h) a németalföldi forradalom győzelme.

V. feladat. A lublini unió következményei Ukrajnára nézve:

Pozitív	Negatív
1.	1.
2.	2.
3.	3.
	4.
	5.

VI. feladat

1. Miért, és hogyan lett kereszténnyé Rusz, milyen szerepet játszott ez az esemény Rusz történetének későbbi alakulásában?
2. Jellemezzétek a XVI. század végi – a XVII. század eleji kozák és parasztfelkelések okait, résztvevőinek céljait, főbb eseményeit, eredményeit!

9. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. A fejedelmek közül Ruszban ki veretett először saját pénzt?
a) Szvjatoszláv b) Jaroszláv c) Volodimir d) Msztyiszláv
2. Mi volt a tripilljaiak fő foglalkozása?
a) vadászat b) földművelés c) állattartás d) halászat
3. Ki volt az Osztrohi Akadémia első rektora?
a) Yov Boreckij b) Heraszim Szmotrickij
c) Mihajlo Rohoza d) Kirill Terleckij
4. Kivel kötött szerződést Bohdan Hmelnickij a nemzeti-felszabadító háború kezdetén?
a) a moszkvai cárral b) Svédországgal
c) a Krími kánsággal d) Erdéllyel
5. Mikor számolták fel a Krími kánságot?
a) 1788 b) 1789 c) 1783 d) 1791
6. Mikor adta ki II. József türelmi rendeletét?
a) 1774 b) 1781 c) 1784 d) 1808
7. Mikor vezették be Dél-Ukrajnában a jobbágyrendszert?
a) 1783 b) 1785 c) 1788 d) 1796
8. Mikor jött létre a Kisorosz Társaság?

- a) 1817 b) 1818 c) 1819 d) 1821
9. Mikor adták ki Pest-Budán a *Dnyeszteri sellő* című irodalmi-tudományos almanachot?
a) 1834 b) 1836 c) 1838 d) 1842
10. A XVIII–XIX. század fordulóján hány kormányzóságra tagolódott Ukrajna az oroszok fennhatósága alatt?
a) 7 b) 8 c) 9 d) 10

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Asszimiláció – ... 2. Szlobodai Ukrajna – ...
3. Ellenzék – ... 4. Monopólium – ... 5. Adó – ...

III. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést a dátumok és az események között!

a) 1813–1835 –	1. A Ruszin Triász Kör létrejötte és tevékenysége.
b) 1825–1826 –	2. A Cirill-Metód Társaság tevékenysége.
c) 1830–1831 –	3. A csernyihivi gyalogos ezred felkelése.
d) 1830–1837 –	4. Lengyel nemzeti-felszabadító felkelés Jobbparti Ukrajnában.
e) 1846–1847 –	5. Parasztmozgalom U. Karmaljuk vezetésével.

IV. feladat. Vázoljátok Ukrajna helyzetét a perejaszlavi szerződés alapján (1654)!

Összehasonlítási alap	Jogok	Kötelességek
1. Közigazgatás		
2. Hetman		
3. Bíróság		
4. Hadügy		
5. Nemzetközi viszonyok		
6. Pénzügy		
7. Privilégiумok		

V. feladat. Pótoljátok a hiányzó részeket!

Napóleon utolsó vereségét a _____-csatában szenvedte el _____ -ben (ban) és _____ szigetére száműzték, ahol, _____ ben (ban) halt meg.

VI. feladat

1. Vázoljátok a dekabristák tevékenységét Ukrajnában! Hogyan magyarázta az oroszországi reformok szükségességét Pavel Pesztyel a *Ruszka pravdában*?
3. Jellemezzétek az agrárviszonyok fejlődését Ukrajnában a XIX. század első felében! Magyarazzátok meg, miért váltották fel a feudális viszonyokat a mezőgazdaságban a szerződéses áru- és pénzviszonyok?

10. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Meddig tartott Galícia és Bukovina orosz megszállása?
 - 1914 szeptembere és 1915 júniusa között;
 - 1914 decembere és 1916 februárja között;
 - 1915 júniusa és 1916 májusa között.
- Mikor mondott le II. Miklós a trónról, és mikor jött létre az Ideiglenes Kormány?
 1917. február 27.
 1917. március 2.
 1917. március 25.
- Ki volt a diákok parancsnoka a kruti ütközetben?
 - Omelcsenko
 - Holubovics
 - Konovalec
- Mi volt a pontos neve Pavlo Szkoropadszkij államának?
 - Ukrán Népköztársaság
 - Ukrán Köztársaság
 - Ukrán Állam
 - Hetmanátus
- Mikor jött létre a Szicslövészek légiója?
 - 1913
 - 1914
 - 1916
- Ki volt a vezetője a Nyugat-Ukrán Népköztársaságnak?
 - J. Konovalec
 - J. Petruszevics
 - M. Mihnovszkij
 - D. Doncov
- Hol ülésezett a ruszin-ukránok azon össznépi gyűlése, amely elfogadta Kárpátalja egyesítését az egységes Ukrajnával?
 - Huszt
 - Munkács
 - Beregszász
 - Ungvár
- Melyik ország szenvedte el a legjelentősebb gazdasági károkat az első világháború idején?
 - Oroszország
 - Olaszország
 - Anglia
 - Franciaország
 - Belgium
- Melyik az UNK és NYUNK egyesülésének dátuma?
 1918. október 16.
 1919. január 22.
 1919. június 25.
- Melyik ország megtámadását irányozta elő nyugaton a németek villámháborús Schlieffen-terve?
 - Anglia
 - Spanyolország
 - Franciaország
 - Olaszország

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

- Autonómia –
- Anschluss –
- Jóvatétel –
- Szeparatizmus –
- Kurson-vonal –

III. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést a dátumok és események között!

a) Saint-germain-i béke	1) Németországgal, 1919 júniusa
b) Versailles-i béke	2) Bulgáriával, 1919 novembere
c) Neuilly-i béke	3) Törökországgal, 1920 augusztusa
d) Sévres-i béke	4) Magyarországgal, 1920 júniusa
e) Trianoni béke	5) Ausztriával, 1919 szeptembere

IV. feladat. Csoportosítsátok a nemzetközi konferenciák résztvevőinek neveit!

Nemzetközi konferencia	Résztvevők
------------------------	------------

Bécsi kongresszus	
Párizsi konferencia	

1. Lord Castlereagh	7. Vittorio Orlando
2. David Lloyd	8. Hardenberg
3. Metternich	9. Wellington
4. Talleyrand	10. Woodrow Wilson
5. I. Sándor	11. II. Ferenc
6. George Clemanceau	12. Humbold

V. feladat. Milyen esemény történt ekkor Ukrajnában?

a) 1917. június 15.	b) 1918. április 29.	c) 1918. január 27.
d) 1918. november 1.	e) 1919. január 21.	f) 1919. január 16.
g) 1919. február 5.	h) 1919. január 22.	

VI. feladat

- Hogyan segítette elő az Ukrán Központi Tanács tevékenysége 1917-ben és 1918 elején az ukrán államiság kialakulását?
- Jellemezzétek a washingtoni konferencia határozatainak a következményeit 1921–1922-ben!

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Mikor alakult meg a Berlin–Róma tengely?

a) 1935	b) 1936	c) 1937	d) 1938
---------	---------	---------	---------
- Mikor kezdték meg a nyugat-ukrán földek megszállását a szovjet csapatok Lengyelországban?

a) 1939. március 15.	b) 1939. szeptember 1.
c) 1939. szeptember 17.	d) 1940. június 12.
- Mikor jött létre az *Acélpaktum* Olaszország és Németország között?

a) 1936	b) 1937	c) 1938	d) 1939	e) 1940
---------	---------	---------	---------	---------
- Mi volt Németország következő lépése Ausztria megszállása után?
 - Klaipédát Kelet-Poroszországhoz csatolta;
 - a Szudéta-vidék elfoglalása Csehszlovákiától;
 - a Rajna-vidék megszállása.
- Mikor támadta meg Japán Pearl Harbort?

a) 1941. június 22.	b) 1941. október 30.	c) 1941. december 7.
---------------------	----------------------	----------------------
- Mikor jött létre az Ukrán Felkelő Hadsereg?

a) 1941 októbere	b) 1942 októbere	c) 1943 októbere	d) 1944 októbere
------------------	------------------	------------------	------------------
- Ki vezette az UNSZ-M földalatti szervezeteit a náci megszállás idején?

a) Sz. Bandera	b) V. Kubijovics	c) O. Kandiba
----------------	------------------	---------------
- Milyen jogokat biztosított az 1946. február 1-jén elfogadott alkotmánytervezet a köztársaságok számára?

- a) A Szovjetunióból való kilépés jogát;
 b) saját katonai egységek létrehozását és a más államokkal való közvetlen külkapcsolatok megteremtésének jogát;
 c) független kül-, szociális és gazdaságpolitikát.
9. Mikor lett Kárpátalja az USZSZK része?
 a) 1939 b) 1940 c) 1944 d) 1945
10. Mikor lett az USZSZK az ENSZ tagállama?
 a) 1944 b) 1945 c) 1946 d) 1947

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Körzet – 2. Kollaboránsok – 3. Náci új rend –
 4. Visztula akció – 5. Kivégzett újjászületés –

III. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést!

a) 1914. augusztus 1. –	1. Forradalom Oroszországban
b) 1917. február –	2. Forradalom Németországban. II. Vilmos lemond a trónról.
c) 1918. március –	3. A breszti béke Szovjet-Oroszország és a négyes szövetség államai között.
d) 1918. november 9. –	4. Az első világháború kezdete.
e) 1918. november 11. –	5. A compjagne-i fegyverszünet. Az első világháború vége.

IV. feladat. Pótoljátok az *Ukrajna és a világ a XX. század első felében* táblázat hiányzó részeit

A világtörténelem eseményei	Év	Ukrajna történetének eseményei
	1918	
	1919	
	1929	
„Sómenet” Indiában Mahatma Gandhival az élen.		Az UFSZ-per.
José Sanjurjo tábornok sikertelen felkelése Spanyolországban.		A személyigazolványok egységes rendszerének bevezetése az USZSZK-ban.
A német kormány dekrétuma Luxemburg megszállásáról.		Az UNSZ 59 tagjának lvivi pere.
	1939	
Szlovákia függetlenségének kikiáltása		Kárpát-Ukrajna függetlenségének kikiáltása
Az angol-amerikai csapatok győzelme El-Alameinnél.		Az UFH létrehozása
	1944	

V. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést a dátumok és az események között!

1) 1947	a) Diplomáciai kapcsolatok létesítése Ukrajna és Kanada között.
2) 1963	b) Kanada szövetségi kormánya népszavazási kezdeményezése Quebec függetlenségével kapcsolatban.
3) 1982	c) A választásokat Lester Pearson, a liberális párt elnöke nyeri Kanadában.
4) 1991	d) Törvény születik a kanadai állampolgárságról.
5) 1997	e) Kanada Alkotmányának elfogadása.

VI. feladat

1. A szovjet csapatok Kelet-Európa területére lépése a második világháború idején – felszabadítás vagy megszállás? Jellemezzétek a szocialista világrendszer létrejöttének folyamatát a Szovjetunió vezetésével a második világháború után!
2. Jellemezzétek a totalitárius rendszer ellen harcoló ellenállási mozgalom fejlődését a nyugat-ukrán földeken az 1940-es évek második felében és az 1950-es években!

2016–2017 навчальний рік

8 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Коли відбулося повстання під проводом Дєрдя Дожі на Закарпатті?
а) 1512 р.; б) 1513 р.; в) 1514 р.; г) 1515 р.
2. Назвіть рік видання «Острозької Біблії»:
а) 1578 р.; б) 1581 р.; в) 1585 р.; г) 1595 р.
3. Хто очолив козацьке повстання у 1630 р.?
а) М. Жмайло; б) Т. Федорович; в) І. Сулима; г) П. Буг.
4. Опришківський рух у XVI ст. охопив такі території:
а) Галичину, Подніпров'я; б) Закарпаття;
в) Галичину, Буковину, Закарпаття; г) Буковину, Закарпаття.
5. Бартоломео Діаш досяг південної точки Африки у:
а) 1486 р.; б) 1487 р.; в) 1488 р.; г) 1489 р.
6. Північні провінції Нідерландів уклали Утрехтську унію в:
а) 1573 р.; б) 1574 р.; в) 1575 р.; г) 1579 р.
7. Створив план забудови Капітолійського пагорба в Римі, брав участь у будівництві собору Святого Петра:
а) Рафаель Санті; б) Мікеланджело Буонарротті;
в) Тиціан; г) Донато Браманте.
8. Релігійний мир в Аугсбурзі був укладений в:
а) 1555 р.; б) 1556 р.; в) 1557 р.; г) 1558 р.
9. Його влада й авторитет в місті були настільки великими, що його називали «Женевським папою»:
а) Томас Мюнцер; б) Мартін Лютер;
в) Ігнатій Лойола; г) Жан Кальвін.
10. Автор сатиричного памфлета «Похвальне слово Глупоті»:
а) Т. Мор; б) Е. Роттердамський;
в) Ф. Петрарка; г) Н. Макіавеллі.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Утопія – ...
2. Інквізиція – ...
3. Целібат – ...
4. Догмат – ...
5. Січ – ...

Завдання III. Заповніть таблицю, записавши в стовпчики відповідні номери назв українських земель, які належали Польщі, Московському князівству, Великому князівству Литовському, Молдові та Угорщині (друга половина XIV–XVI ст.).

1) Буковина;	6) Західне Поділля;
2) Київщина;	7) Східне Поділля;
3) Волинь;	8) Закарпаття;
4) Галичина;	9) Холмщина;
5) Чернігово-Сіверщина;	10) Смоленщина;

11) Белз.

Польща	Велике князівство Литовське	Молдова	Угорщина	Московське князівство

Завдання IV. Розташуйте в хронологічній послідовності історичні події:

- створення «Пересопницького Євангелія»;
- відкриття Львівської братської школи;
- створення школи в Острозі;
- укладення Берестецької унії;
- створення Києво-Могилянського колегіуму;
- Люблінська унія;
- Другий Литовський статут;
- повстання під проводом Криштофа Косинського.

Завдання V. Встановіть відповідність:

а) Е. Роттердамський –	1. Вождь селянської війни в Німеччині
б) М. Лютер –	2. Реформатор церкви в Німеччині
в) Т. Мюнцер –	3. Засновник ордену єзуїтів
г) Ж. Кальвін –	4. Реформатор церкви в Швейцарії
г) І. Лойола –	5. Письменник і мислитель
д) У. Цвінглі –	6. Мандрівний просвітник, священник

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь:

- Дайте оцінку Люблінській унії. Коли і навіщо було укладено унію. Наслідки Люблінської унії.
- Опишіть значення та наслідки Великих географічних відкриттів.

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- Гетьманство на українських землях було відновлено за правління цариці:
 - Катерини I;
 - Анни Іванівни;
 - Єлизавети Петрівни;
 - Катерини II.
- Яке місто було столицею гетьмана І. Мазепи?
 - Київ;
 - Глухів;
 - Чигирин;
 - Батурин.
- Після переходу І. Мазепи на бік шведського короля гетьманом став:
 - І. Самойлович;
 - П. Орлик;
 - І. Скоропадський;
 - Д. Апостол.
- Приєднання Криму до Російської імперії відбулося у:
 - 1763 р.;
 - 1764 р.;
 - 1783 р.;
 - 1793 р.
- Остаточна ліквідація гетьманства відбулася у:

- а) 1750 р.; б) 1760 р.; в) 1763 р.; г) 1764 р.
6. Імператриця Катерина II видала маніфест, де офіційно сповістила про ліквідацію Січі, у:
- а) 1775 р.; б) 1776 р.; в) 1777 р.; г) 1778 р.
7. Американський політик і мислитель, основний автор Декларації незалежності США, який згодом став третім президентом цієї держави:
- а) Б. Франклін; б) Д. Вашингтон;
в) Т. Джеферсон; г) Д. Адемс.
8. Наполеона проголошено імператором:
- а) 2 грудня 1804 р.; б) 15 серпня 1806 р.;
в) 28 червня 1808 р.; г) 15 серпня 1809 р.
9. Підписано Тільзітський мир:
- а) 10 квітня 1806 р.; б) 7 червня 1807 р.;
в) 10 серпня 1808 р.; г) 15 жовтня 1809 р.
10. Битва при Ватерлоо відбулася:
- а) 1 грудня 1815 р.; б) 18 червня 1815 р.;
в) 15 серпня 1815 р.; г) 10 вересня 1815 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Церковні братства – ... 2. Коліївщина – ... 3. Картели – ...
4. Соборність – ... 5. Асиміляція – ...

Завдання III. Заповніть таблицю «Поділ Речі Посполитої і українські землі»:

Рік	Землі, що відійшли до:	
	<i>Росії</i>	<i>Австрії</i>
1772 р.		
1793 р.		
1795 р.		

Завдання IV. Встановіть відповідність:

№ п/п	Композитор	Коротка характеристика
1.	Андрій Рачинський –	а) учився в Болонській музичній академії одночасно з Моцартом. Автор 20 концертів та опери «Демофонт»
2.	Максим Березовський –	б) народився в Києві, закінчив Києво-Могилянську академію, керував хором академії. Написав 20 хорових концертів
3.	Дмитро Бортнянський –	в) започаткував новий стиль церковної музики в Україні. Здобув освіту у Львові. Служив придворним капелмейстером гетьмана

		Розумовського
4.	Артем Ведель –	г) народився у Глухові. Учився у Венеції. Написав 40 хорових концертів. Керував придворною хоровою капелою в Петербурзі

Завдання V. Заповніть таблицю:

№ п/п	Дата	Подія
1.	1830–1837 рр.	
2.	1825–1826 рр.	
3.	1846–1847 рр.	
4.	1830–1831 рр.	

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- Охарактеризуйте національне та соціальне становище українського населення в складі Російської імперії в кінці XVIII – першій половині XIX ст.
- Проаналізуйте вплив міжнародних відносин на становище України в першій третині XIX ст.

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- Ужгородська унія була укладена в:
 - 1546 р.;
 - 1551 р.;
 - 1646 р.;
 - 1659 р.
- Бастилія впала:
 - 10 липня 1789 р.;
 - 12 липня 1789 р.;
 - 14 липня 1789 р.;
 - 22 вересня 1792 р.
- Третій поділ Польщі відбувся у:
 - 1793 р.;
 - 1795 р.;
 - 1797 р.;
 - 1799 р.
- Ліквідоване Кримське ханство у:
 - 1774 р.;
 - 1776 р.;
 - 1783 р.;
 - 1791 р.
- «Священний союз» європейських монархів був створений у:
 - 1799 р.;
 - 1804 р.;
 - 1814 р.;
 - 1815 р.
- Конфлікт, який став приводом початку Першої світової війни, відбувся у:
 - Відні;
 - Сарасві;
 - Празі;
 - Римі.
- Протести проти заборони святкування в Києві століття від дня народження Т. Шевченка відбулися:
 - 8-9 березня 1914 р.;
 - 9-10 березня 1914 р.;
 - 11-12 березня 1914 р.;
 - 12-13 березня 1914 р.
- Повстання на панцернику «Потьомкін» спалахнуло у:
 - червні 1905 р.;
 - липні 1905 р.;
 - серпні 1905 р.;
 - вересні 1905 р.
- Капітуляція австро-угорського гарнізону Перемишля відбулася:
 - 15 січня 1915 р.;
 - 2 лютого 1915 р.;
 - 9 березня 1915 р.;
 - 30 квітня 1915 р.

10. Останнє засідання Центральної Ради відбулося:
- а) 27 квітня 1918 р.; б) 28 квітня 1918 р.;
- в) 29 квітня 1918 р.; г) 30 квітня 1918 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Ратифікація – ... 2. Автономія – ... 3. Універсал – ...
4. Репарації – ... 5. Суверенітет – ...

Завдання III. Установіть відповідність між датою та подією:

а) 1894 р. –	1. Відкриття в Одесі Новоросійського університету
б) 1882 р. –	2. Відкриття Чернівецького університету
в) 1865 р. –	3. Заснування професійного театру в Єлизаветграді
г) 1862 р. –	4. Написання Т. Чубинським вірша «Ще не вмерла Україна»
г) 1875 р. –	5. Відкриття кафедри історії України у Львівському університеті

Завдання IV. Заповніть таблицю, указавши у відповідній графі порядковий номер події:

- Створення легіону УСС.
- Бої на горі Лисоня.
- Взяття російськими військами Перемишля.
- Брусиловський прорив.
- Проголошення Польської держави і проголошення автономії Галичини.
- Центральна Рада видала I Універсал.
- Заснування у Львові Головної української ради (ГУР).
- Створено уряд – Генеральний Секретаріат Української Центральної Ради.
- В Росії перемогла демократична революція.
- Початок діяльності Української Центральної Ради.

1914 р.	1915 р.	1916 р.	1917 р.

Завдання V. Установіть відповідність. Плани супротивників:

а) Німеччина –	1. Панування на Балканах та Західній Україні
б) Австро-Угорщина –	2. Повернення від Німеччини Ельзасу та Лотарингії
в) Англія –	3. Ослаблення Німеччини
г) Франція –	4. Переділ колоніальних володінь Англії та Франції
г) Росія –	5. Ослаблення Німеччини, панування на Балканах, приєднання Галичини

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- Як змінилася політична карта Європи після укладення Версальської системи договорів? Чи містила Версальська система небезпеку нових воєнних конфліктів? Поясніть свою думку.
- Охарактеризуйте основні принципи політики Центральної Ради. У чому ви вбачаєте прогресивність діяльності, а в чому її прорахунки?

11 клас

Завдання І. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Закарпаття повернулося до складу Угорщини:
 - а) у березні 1938 р.;
 - б) у березні 1939 р.;
 - в) у березні 1940 р.;
 - г) у березні 1941 р.
2. Які питання розглянув Український Національний конгрес 6-8 квітня 1917 р.?:
 - а) Обрання нового складу Центральної Ради з метою перетворення її на загальноукраїнську організацію;
 - б) Утворення Генерального військового комітету, який очолив Симон Петлюра;
 - в) Потреба українізації царської армії та формування 1-го українського полку ім. Б. Хмельницького;
 - г) Створення першого національного уряду – Генерального секретаріату.
3. Обставини, які привели до відставки прем'єр-міністра Великої Британії Невілла Чемберлена і приходу до влади Вінстона Черчилля:
 - а) напад Німеччини на Польщу і вимушений вступ Великої Британії в Другу світову війну;
 - б) напад Німеччини на СРСР, початок Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу, вимушений вступ Великої Британії в коаліцію з СРСР;
 - в) німецький наступ на Західному фронті, кінець «дивної війни», остаточний крах «політики умиротворення»;
 - г) укладення пакту Молотова-Ріббентропа, невдача «політики умиротворення»
4. Укажіть, хто був призначений командувачем Українського фронту, створеного для «визвольного походу» в Західну Україну у 1939 р.:
 - а) Михайло Ковальов;
 - б) Георгій Жуков;
 - в) Семен Тимошенко;
 - г) Микола Кирпонос
5. Хто очолив Академію наук УРСР в 1946 р.?
 - а) Данило Заболотний;
 - б) Олександр Богомолець;
 - в) Олександр Палладін;
 - г) Борис Патон.
6. Наслідки Словацького національного повстання, що розпочалося 29 серпня 1944 р.:
 - а) перемога повстання, з'єднання з передовими частинами Червоної армії, відновлення довоєнних кордонів;
 - б) перемога повстання, проголошення незалежності Словаччини;
 - в) придушення повстання, частина партизанів відійшла в гори;
 - г) придушення повстання, 60 тис. осіб страчено, німецькі війська створили надійну оборону в горах.
7. У повоєнний період президентами США від демократичної партії були:
 - а) Трумен, Кеннеді, Джонсон, Картер;
 - б) Трумен, Кеннеді, Джонсон, Ніксон;
 - в) Трумен, Ейзенхауер, Кеннеді, Картер.
8. Українська Головна визвольна рада являла собою:
 - а) вищий орган управління ОУН (Б);

- б) створений на Волині та Поліссі повстанський загін, очолюваний Тарасом Бульбою-Боровцем;
 - в) орган для підготовки та координації дій радянських партизанських з'єднань на території УРСР;
 - г) позапартійну структуру з функціями цивільного та військового управління, створену за ініціативи ОУН (Б)
9. У якому з варіантів міста розташовано в тій послідовності, як їх було звільнено від німецької окупації?
- а) Донецьк, Одеса, Київ, Ужгород;
 - б) Дніпропетровськ, Миколаїв, Ужгород, Львів;
 - в) Суми, Запоріжжя, Севастополь, Київ;
 - г) Харків, Житомир, Миколаїв, Львів.
10. Для всіх течій Руху Опору в Україні за років Другої світової війни характерною була боротьба за
- а) звільнення від нацистських загарбників;
 - б) незалежну соборну Україну;
 - в) відновлення радянської України;
 - г) повернення західноукраїнських земель до складу Польщі.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. «Дивна війна» – 2. «Вільна Франція» –
 3. Репатріація – 4. Рейкова війна – 5. «Вотергейтська справа» –

Завдання III. Встановіть відповідність між твердженнями та іменами діячів культури повоєнної України, яких вони стосуються:

а) Композитор; творець опери, за лібрето до якої був розкритикований навіть такий політично надійний літератор, як О. Корнійчук.	1) Олесь Гончар
б) Автор вірша, написаного ще в 1944 р., а 1951 р. визнаного «ідейно порочним твором».	2) Костянтин Данькевич
в) Режисер; до сценарію фільму, ним написаного, офіційна цензура поставила вимогу про необхідність збереження епізоду, у якому відображено реакцію Т. Шевченка на революцію у Франції.	3) Володимир Сосюра
г) Автор роману-трилогії («Альпи», «Голубий Дунай», «Злата Прага»), який був відзначений двома Сталінськими преміями.	4) Ігор Савченко
	5) Олександр Довженко

Завдання IV. Заповніть таблицю «Міжнародні конференції 1945 року».

	Ялтинська конференція	Потсдамська конференція
--	------------------------------	--------------------------------

1. Дата проведення		
2. Учасники		
3. Основні рішення		
4. Значення		

Завдання V. Установіть відповідність між подіями та періодами Другої світової війни.

1) Берлінська операція;	а) 22.06.1940 р.;
2) капітуляція Італії;	б) 10.07.1941–10.09.1941 рр.;
3) капітуляція Франції;	в) 03.09.1943р.;
4) Смоленська битва	г) 16.04.1945–8.05.1945 рр.;
	д) 06.05.1945–09.05.1945 рр.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Яку роль відіграла Україна в міжнародних відносинах повоєнного часу? В чому позитивне значення вступу УРСР в ООН?
2. Проаналізуйте план Маршалла та визначте його роль у відбудові повоєнної Європи.

2016–2017-es tanév

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Mikor volt a Dózsa György vezette parasztfelkelés Magyarországon?
a) 1512 b) 1513 c) 1514 d) 1515
- Mikor jelent meg az *Osztrohi Biblia*?
a) 1578 b) 1581 c) 1585 d) 1595
- Ki vezette az 1630-as kozákfelkelést?
a) M. Zsmajlo b) T. Fedorovics c) I. Szulima d) P. But
- Milyen vidékekre terjedt ki az opriskok mozgalma a XVI. században?
a) Galícia, Dnyeper-mente b) Kárpátalja
c) Galícia, Bukovina, Kárpátalja d) Bukovina, Kárpátalja
- Mikor érte el Bartolomeu Dias Afrika legdélibb pontját?
a) 1486 b) 1487 c) 1488 d) 1489
- Németalföld északi tartományai mikor kötötték meg az Utrechti Uniót?
a) 1573 b) 1574 c) 1575 d) 1579
- Ki készítette a római Capitolium domb beépítési tervét, és a Szent Péter-bazilika építésében is részt vett?
a) Raffaello Santi b) Michelangelo Buonarroti
c) Tiziano d) Donato Bramante
- Mikor kötötték meg az augsburgi vallási békét?
a) 1555 b) 1556 c) 1557 d) 1558
- Kit neveztek hatalma és tekintélye miatt *genfi pápának*?
a) Münzer Tamás b) Luther Márton
c) Loyolai Ignác d) Kálvin János
- Ki írta *A balgaság dicsérete* című művet?
a) Morus Tamás b) Rotterdami Erasmus
c) Francesco Petrarca d) Nicolo Machiavelli

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

- Utópa –...
- Inkvizíció –...
- Cölibátus –...
- Dogma –...
- Szics –...

III. feladat. A táblázat alsó sorába írjátok be azon ukrán tartományok sorszámát, amelyek a táblázat felső sorában feltüntetett országokhoz tartoztak a XIV. század második felében – a XVI században!

- Bukovina
- Kijevi tartomány
- Voliny
- Galícia
- Csenyihiv-Sziverscsina
- Nyugat-Pogyillja
- Kelet Pogyillja
- Kárpátalja
- Holm vidéke
- Szmolenszk vidéke
- Belz

Lengyelország	Litván Nagyfejedelemség	Moldova	Magyarország	Moszkvai Fejedelemség
---------------	----------------------------	---------	--------------	--------------------------

--	--	--	--	--

IV. feladat. Állítsátok az eseményeket a helyes időrendi sorrendbe!

- A *Pereszopnicai evangélium* megjelenése;
- A Lvivi Testvériségi Iskola megalakulása;
- Az osztrohi iskola megalakulása;
- A breszti unió megkötése;
- A Kijevi Mohila Kollégium megalakulása;
- Lublina unió;
- II. Litván Statútum;
- Kristof Koszinszkij felkelése.

V. feladat. Állapítsátok meg az összefüggéseket!

a) Rotterdami Erasmus –	1. a parasztháború vezére Németországban.
b) Luther Márton –	2. az egyház megreformálója Németországban.
c) Münzer Tamás –	3. a jezsuita rend megalapítója.
d) Kálvin János –	4. az egyház megreformálója Svájcban.
e) Loyolai Ignác –	5. író és gondolkodó.
f) Ulrich Zwingli –	6. pap, vándor felvilágosító.

VI. feladat

- Értékeljétek a lublina uniót! Mikor, és miért került megkötésre? Mik a következményei?
- Mi a jelentősége, és milyen következményei voltak a nagy földrajzi felfedezéseknek?

9. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Melyik cárnő uralkodása idején állították helyre a hetmani hatalmat?
 - I. Katalin
 - Anna Ivanyivna
 - Jelizaveta Petrovna
 - II. Katalin
- Melyik város volt Ivan Mazepa fővárosa?
 - Kijev
 - Hluhiv
 - Csihirin
 - Baturin
- Miután Ivan Mazepa átállt a svéd király oldalára, ki lett a hetman?
 - I. Szamojlovics
 - P.Orlik
 - I. Szkoropadszkij
 - D. Aposztol
- Mikor csatolták Krímet az Orosz Birodalomhoz?
 - 1763
 - 1764
 - 1783
 - 1793
- Mikor számolták fel végérvényesen a hetmani hatalmat?
 - 1750
 - 1760
 - 1763
 - 1764
- Mikor mondta ki II. Katalin *Kiáltványában* a Szics felszámolását?
 - 1775
 - 1776
 - 1777
 - 1778
- Ki az az amerikai politikus és gondolkodó, aki az USA *Függetlenségi Nyilatkozatának* a szerzője, később az Egyesült Államok harmadik elnöke?
 - B. Franklin
 - G. Washington
 - T. Jefferson
 - J. Adams
- Mikor lett Napóleon császár?

- a) 1804. december 2. b) 1806. augusztus 15.
 c) 1808. június 23. d) 1809. augusztus 15.
9. Mikor írták alá a tilsiti békét?
 a) 1806. április 10. b) 1807. június 25.
 c) 1808. augusztus 10. d) 1809. október 15.
10. Melyik a Waterloo-i csata dáuma?
 a) 1815. december 1. b) 1815. június 18.
 c) 1815. augusztus 15. d) 1815. szeptember 10.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Pravoszláv egyházi testvériség – ... 2. Kolijivcsina – ...
 3. Kartell – ... 4. Egységes állam– ... 5. Asszimiláció – ...

III. feladat. Töltsétek ki a *A Rzeczpospolita felosztása és az ukrán földek* c. táblázatot!

Év	Melyik országhoz kerültek az ukrán földek?	
	<i>Oroszország</i>	<i>Ausztria</i>
1772		
1793		
1795		

IV. feladat. Állapítsátok meg az összefüggéseket!

Nº	Zeneszerző	Rövid jellemzése
1.	Andrij Racsinszkij	a) Akkor tanult a Bolognai Zeneakadémián, amikor Mozart. 20 zenemű, többek között a <i>Demofonte</i> c. opera szerzője.
2.	Makszim Berezovszkij	b) Kijevben született. Elvégezte a Kijevi Mohila Akadémiát, az akadémia kórusának karnagya volt. 20 kórusmű szerzője.
3.	Dmitro Bortnyanszkij	c) Új stílust teremtett Ukrajna egyházi zenéjében. Lvivben végezte tanulmányait. Rozumovszkij hetman udvari karmestere volt.
4.	Artem Vedel	d) Hluhivban született. Velencében végezte tanulmányait. 40 kórusmű szerzője. A szentpétervári udvari kórus vezetője.

V. feladat. Töltsétek ki a táblázatot!

Nº	Dátum	Esemény
1.	1830–1837	
2.	1825–1826	
3.	1846–1847	
4.	1830–1831	

VI. feladat

1. Jellemezzétek az ukrán népesség nemzeti és szociális helyzetét az Orosz Birodalom keretei között a XVIII. század végén és a XIX. század első felében!
2. Jellemezzétek a nemzetközi kapcsolatok hatását a XIX. század első harmadában Ukrajnában!

10. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

3. Mikor kötötték meg az ungvári uniót?
a) 1546 b) 1551 c) 1646 d) 1659
4. Mikor rombolták le a Bastillet?
a) 1789. július 10. b) 1789. július 12.
c) 1789. július 14. d) 1792. szeptember 22.
3. Mikor ment végbe Lengyelország harmadik felosztása?
a) 1793 b) 1795 c) 1797 d) 1799
4. Mikor számolták fel a Krími kánságot?
a) 1774 b) 1776 c) 1783 d) 1791
5. Mikor jött létre az európai uralkodók Szent Szövetsége?
a) 1799 b) 1804 c) 1814 d) 1815
6. Hol történt az a cselekmény, amely az első világháború kirobbanásához vezetett?
a) Bécsben b) Szarajevóban c) Prágában d) Rómában
7. Mikor kezdődtek Kijevben a Tarasz Sevcsenko centenáriumának betiltása miatti zavargások?
a) 1914. március 8-9. b) 1914. március 9-10.
c) 1914. március 11-12. d) 1914. március 12-13.
8. Mikor kezdődött a felkelés a Patyomkin cirkálón?
a) 1905 júniusa b) 1905 júliusa
c) 1905 augusztusa d) 1905 szeptembere
9. Przemyslben mikor adta meg magát az osztrák-magyar helyőrség?
a) 1915. január 15. b) 1915. február 2.
c) 1915. március 9. d) 1915. április 30.
10. Mikor tartotta utolsó ülését az Ukrán Központi Tanács?
a) 1918. április 27. b) 1918. április 28.
c) 1918. április 29. d) 1918. április 30.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Ratifikáció – ...
2. Autonómia – ...
3. Univerzálé – ...
4. Jóvátétel – ...
5. Szuverenitás – ...

III. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést a dátumok és események között!

a) 1894 –	1. A Novorosszijszki egyetem megnyitása Odesszában.
b) 1882 –	2. A csernyivci egyetem megnyitása.
c) 1865 –	3. A hivatásos színház megalakulása Jeliszavethradban.

d) 1862 –	4. Csubinszkij megírta a <i>Még nem halt meg Ukrajna</i> című verset.
e) 1875 –	5. Az Ukrajna Története Tanszék megnyitása Lvivben.

IV. feladat. A táblázat alsó sorába írjátok be azon események sorszámát, amelyek a táblázat felső sorában feltüntetett évben történtek!

1. Az Ukrán Szicslövészek Légiójának a megalakulása.
2. Csata a Liszonya-hegyen.
3. Az orosz csapatok elfoglalják Przemyslt.
4. Bruszilov áttörés.
5. Lengyelország függetlenségének és Galícia autonómiájának a kikiáltása.
6. Az Ukrán Központi Tanács kiadja I. Univerzáléját.
7. Az Ukrán Főtanács megalakulása Lvivben.
8. Az Ukrán Központi Tanács Főtitkárságának a megalakulása.
9. Oroszországban győzött a demokratikus forradalom.
10. Az Ukrán Központi Tanács működésének kezdete.

1914	1915	1916	1917

V. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést az ellenséges államok és terveik között!

a) Németország –	1. A Balkán és Nyugat-Ukrajna feletti uralom.
b) Ausztria-Magyarország –	2. Elzász és Lotaringia visszaszerzése Németországtól.
c) Anglia–	3. Németország meggyengítése.
d) Franciaország–	4. Az angol és francia gyarmatok megkaparintása.
e) Oroszország –	5. Németország meggyengítése, a Balkán és Galícia feletti uralom megszerzése.

VI. feladat

1. Hogyan változott meg Európa politikai térképe a versailles-i békerendszer létrejötte következtében? Magában hordozta-e ez a békerendszer újabb katonai konfliktusok kialakulásának veszélyét? Támasszátok alá tényekkel véleményeteket!
2. Jellemezzétek az Ukrán Központi Tanács politikájának főbb elveit! Melyek voltak az előremutatóak, és melyek a tévesek?

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Mikor került Kárpátalja Magyarország fennhatósága alá?
 - a) 1938 márciusában
 - b) 1939 márciusában
 - c) 1940 márciusában
 - d) 1941 márciusában
2. Milyen kérdést vitatott meg az Ukrán Nemzeti Kongresszus 1917. április 6-8-án?
 - a) Az Ukrán Központi Tanács összukrajnai szervezetté való átalakítását tagjainak újraválasztása útján;
 - b) Az Általános Ukrán Katonai Bizottság megalapítását Szimon Petljura vezetésével;

- c) A cári hadsereg ukránosításának szükségességét és a Bohdan Hmelnickij I. ukrán ezred megalakításának kérdését;
- d) Az első nemzeti kormány, a Főtitkárság megalakítását.
3. Milyen körülmények vezettek Neville Chamberlain brit miniszterelnök lemondásához és Winston Churchill miniszterelnökké való kinevezéséhez?
- a) Németország Lengyelország elleni támadása és Anglia kényszerű hadba lépése;
- b) a Szovjetunió lerohanása Németország által, a Nagy Honvédő Háború kezdete és Anglia kényszerű szövetségre lépése a Szovjetunióval;
- c) német támadás a nyugati fronton és a megbékélési politika végleges csődje;
- d) a Molotov-Ribbentrop paktum megkötése és a megbékélési politika sikertelensége.
4. Ki volt a Nyugat-Ukrajnában „felszabadító hadjáratot” folytató ukrán front parancsnoka 1939 -ben?
- a) Mihajlo Kovaljov
- b) Georgij Zsukov
- c) Szemen Timosenko
- d) Mikola Kirponosz
5. Ki állt az USZSZK Tudományos Akadémiájának az élén 1946-tól?
- a) Danilo Zabolotnij
- b) Olekszandr Bohomolec
- c) Olekszandr Pallagyin
- d) Borisz Paton
6. Milyen következményei voltak az 1944. augusztus 29-én kezdődő szlovák nemzeti felkelésnek?
- a) A felkelés győzelme, egyesülés a Vörös Hadsereg egységeivel és a háború előtti határok helyreállítása;
- b) a felkelés győzelme és Szlovákia függetlenségének kikiáltása;
- c) a felkelés leverése, a partizánok visszavonulása a hegyekbe;
- d) a felkelés veresége, 60 ezer résztvevőjének kivégzése, a német csapatok befészkelik magukat a hegyekbe.
7. Kik voltak az USA Demokrata Pártjának elnökei a második világháború után?
- a) Truman, Kennedy, Johnson, Carter;
- b) Truman, Kennedy, Johnson, Nixon;
- c) Truman, Eisenhower, Kennedy, Carter.
8. Mi tartozott az Ukrán Felszabadító Főtanács hatáskörébe?
- a) Az UNSZ-B legfőbb irányítási szerve;
- b) a Tarasz Bulba-Borovec által létrehozott partizán egység Volinyban és Polisszjában;
- c) a szovjet partizánegységek koordinálása céljából létrehozott szerv az USZSZK területén;
- d) az UNSZ-B kezdeményezésére létrejött pártok felett álló polgári és katonai irányítási feladatokat is ellátó struktúra.
9. Az alábbi lehetőségek közül melyik tartalmazza az ukrán városok felszabadulásának időrendi sorrendjét a második világháború idején?
- a) Donyeck, Odessza, Kijev, Ungvár;
- b) Dnyipropetrovszk, Mikolajiv, Ungvár, Lviv;
- c) Szumi, Zaporizzsja, Szevasztopol, Kijev;
- d) Harkiv, Zsitomir, Mikolajiv, Lviv.
10. Mi volt a közös célja az ukrán ellenállási mozgalom mindkét irányzatának?
- a) A náci betolakodók uralma alóli felszabadulás;
- b) a független egységes Ukrajna létrehozása;

- c) Szovjet-Ukrajna helyreállítása;
 d) a nyugat-ukrán földek visszakerülése Lengyelországhoz.

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Furcsa háború – 2. Szabad Franciaország –
 3. Repatriálás – 4. Sínháború– 5. Watergate-ügy –

III. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést az állítások és a hozzájuk köthető személyiségek között!

a) Zeneszerző; az ő operájához írt librettóért még egy olyan politikailag megbízható költőt is elítéltek, mint O. Kornijcsuk	1) Olesz Honcsar
b) Egy 1944-ben írt versét 1951-ben <i>ideológiailag károsnak</i> ítélték.	2) Kosztyantin Danykevics
c) Filmrendező; a hivatalos cenzúra arra kötelezte, hogy őrizze meg forgatókönyvében azt a jelenetet, amely Sevcsenko reakcióját ábrázolja a francia forradalom hírére.	3) Volodimir Szoszjura
d) Regény-trilógiájáért (<i>Alpok, Kék Duna, Arany Prága</i>) kétszer is Sztálin-díjat kapott.	4) Ihor Szavcsenko
	5) Olekszandr Dovzszenko

IV. feladat. Töltsétek ki a *Nemzetközi konferenciák 1945-ben* című táblázatot!

	Jaltai konferencia	Potsdami konferencia
1. Levezetésének dátuma		
2. Résztvevői		
3. Főbb döntései		
4. Jelentősége		

V. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést a második világháború eseményei és a dátumok között!

1) Berliini hadművelet	a) 1940.06. 22.
2) Olaszország kapitulációja	b) 1941.07.10.–10.09.1941.09.10.
3) Franciaország kapitulációja	c) 1943.09.03.
4) Szmolenszki csata	d) 1945. 04.16.–1945.05.08.
	e) 1945.05.06.–1945. 05.09.

VI. feladat

- Milyen szerepet játszott Ukrajna a háború utáni évek nemzetközi kapcsolataiban? Miben rejlik Ukrajna ENSZ-be való belépésének pozitív jelentősége?
- Jellemezzétek a Marshall-tervet, és határozzátok meg szerepét Európa háború utáni újjáépítésében!

2017–2018 навчальний рік

8 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Похід Аскольда на Візантію відбувся у:
а) 855р.; б) 860р.; в) 875р.; г) 886р.
2. Правління Ольги тривало з:
а) 882–912 рр.; б) 912–945 рр.;
в) 945–964 рр.; г) 964–972 рр.
3. Собор руських єпископів без погодження з Константинопольським патріархом обрав Іларіона головою руської церкви у:
а) 1037р.; б) 1051 р.; в) 1054 р.; г) 1064 р.
4. «Льодове побоїще» відбулося у:
а) квітні 1240 р.; б) квітні 1241 р.;
в) квітні 1242 р.; г) квітні 1244 р.
5. Битва на річці Сині Води відбулася у:
а) 1362 р.; б) 1363 р.; в) 1364 р.; г) 1365 р.
6. Турки-османи оволоділи Константинополем у:
а) 1453 р.; б) 1483 р.; в) 1491 р.; г) 1495 р.
7. Початок Реформації відбувався у:
а) 1514 р.; б) 1515 р.; в) 1516 р.; г) 1517 р.
8. Повстання Роберта Кета відбулося у:
а) 1549 р.; б) 1550 р.; в) 1551 р.; г) 1552 р.
9. Напад козаків на чолі з І. Сулемою на фортецю Кодак відбувся у:
а) 1630 р.; б) 1635 р.; в) 1640 р.; г) 1645 р.
10. Дмитро Вишневецький здійснив військовий похід до Молдавії у:
а) 1557 р.; б) 1562 р.; в) 1563 р.; г) 1565 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Вотчина – ...
2. Погости – ...
3. Окупація – ...
4. Фільварок – ...
5. Національно-визвольна війна – ...

Завдання III. Розподілити наведені в переліку слова між відповідними країнами.

1) Валуа;	6) Уот Тайлер;
2) Парламент;	7) Філіп IV Красивий;
3) Жакерія;	8) «Книга страшного суду»;
4) Жанна Д'арк;	9) Плантагенети;
5) Річард Левове Серце;	10) Капетинги.

Англія	Франція

Завдання IV. Співвіднесіть факти діяльності князів:

1. Прийняв королівський титул.
2. Приєднав Люблінську землю і Закарпаття.
3. Переніс столицю до Львова.

4. Переніс столицю зі Львова до Володимира-Волинського.
5. Уклав союз з мазовецьким князем Казимиром Куявським.
6. Підтримував союзницькі відносини з Чехією, Польщею, Тевтонським орденом.
7. Заручився підтримкою хрестоносців проти Литви.
8. При ньому за згодою константинопольського патріарха у 1303 р. було створено окрему православну митрополію – Галицьку.

Лев Данилович	Юрій I Львович

Завдання V. Розташуйте в хронологічній послідовності історичні події:

- а) І. Федоров видав у Львові першу друковану книгу «Апостол».
- б) Повстання козаків на чолі з Тарасом Федоровичем.
- в) Висвячення на митрополита Іова Борецького.
- г) Люблінська унія.
- г) Кревська унія.
- д) Козацьке повстання на чолі з Криштофом Косинським.
- е) Козацьке повстання на чолі з Павлом Бутом.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь:

1. Складіть розповідь про монгольську навалу на українські землі. Наслідки ординського панування для Київської держави (економічні, політичні, військові).
2. Охарактеризуйте передумови та причини Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст. Заходи Б. Хмельницького щодо підготовки до війни.

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Князя Данила Галицького було короновано у:
 - а) 1245 р.;
 - б) 1253 р.;
 - в) 1258 р.;
 - г) 1475 р.
2. Грюнвальдська битва відбулася у:
 - а) 1402 р.;
 - б) 1405 р.;
 - в) 1408 р.;
 - г) 1410 р.
3. Остаточне приєднання Галичини до Польського королівства відбулося у:
 - а) 1362 р.;
 - б) 1385 р.;
 - в) 1387 р.;
 - г) 1389 р.
4. Початок українського книговидання, друк кириличним шрифтом у м. Кракові релігійних книг відноситься до:
 - а) 1491 р.;
 - б) 1492 р.;
 - в) 1494 р.;
 - г) 1496 р.
5. Видано кодекс законів – перший Литовський статут у:
 - а) 1525р.;
 - б) 1526р.;
 - в) 1527р.;
 - г) 1529р.
6. Лівонська війна відбулася у:
 - а) 1558–1570 рр.;
 - б) 1583–1585 рр.;
 - в) 1558–1583 рр.;
 - г) 1583–1587 рр.
7. Переселення Чорноморського війська на Кубанщину відбулося у:

- а) 1792 р.; б) 1793 р.; в) 1794 р.; г) 1795 р.
8. Збирач і дослідник «малоросійської старовини», який у 1798 р. опублікував «Записки про Малоросію, її жителів та виробництва»:
- а) Митрополит Іларіон; б) Григорій Калиновський;
в) Яків Маркевич; г) Михайло Максимович.
9. У праці «Про дух законів» розробив теорію конституційної монархії та розподілу гілок влади просвітитель:
- а) Жан Жак Руссо; б) Шарль-Луї Мотеск'є;
в) Франсуа Аруе; г) Дені Дідро.
10. Прийняття першої Конституції Франції відбулося:
- а) 3 вересня 1791р.; б) 1 жовтня 1791р.;
в) 20 квітня 1792р.; г) 10 серпня 1792р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Регіон – ... 2. Соціальний конфлікт – ... 3. Урбанізація – ...
4. Соборність – ... 5. Бонапартизм – ...

Завдання III. Розташуйте в хронологічній послідовності історичні події:

- а) Закінчення революції у Франції.
б) Страта короля Людовіка XVI.
в) Графальгарська битва.
г) Скликання Генеральних штатів.
г) Проголошення Франції республікою.

Завдання IV. Співвіднесіть події і дати:

Дата	Подія
а) 1795 р. –	1. Перехід І. Мазепи на бік шведського короля
б) 1722–1727 рр. –	2. Скасування Йосифом II панщини в Західній Україні
в) 1708 р. –	3. Третій поділ Польщі
г) 1772 р. –	4. Гетьманування К. Розумовського
г) 1783 р. –	5. Діяльність Першої Малоросійської колегії
д) 1789 р. –	6. Приєднання Криму до Російської імперії
е) 1750–1764 рр. –	7. Перший поділ Польщі

Завдання V. Розкрийте зміст понять шляхом заповнення таблиці «Політика Російського уряду на українських землях»:

Поняття	Зміст
1. Інтеграція –	
2. Уніфікація –	
3. Бюрократизація –	
4. Денаціоналізація –	

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- 1) Визначте причини ліквідації Запорозької Січі. Як це відбувалося? Доля запорожців після ліквідації Запорозької Січі.
- 2) Дайте загальну характеристику політики австрійського уряду щодо західноукраїнських земель в складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – у першій третині XIX ст.

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

3. Приєднання Криму до Російської імперії відбулося у:
 - а) 1763 р.;
 - б) 1764 р.;
 - в) 1783 р.;
 - г) 1793 р.
2. Створення Об'єднаного італійського королівства відбулося у:
 - а) 1860 р.;
 - б) 1870 р.;
 - в) 1880 р.;
 - г) 1890 р.
3. Прийняття XIII поправки до Конституції США про скасування рабства відбулося у:
 - а) 1865 р.;
 - б) 1866 р.;
 - в) 1867 р.;
 - г) 1868 р.
4. Початок першої російської революції відбувся:
 - а) 1 січня 1905 р.;
 - б) 9 січня 1905 р.;
 - в) 15 січня 1905 р.;
 - г) 20 січня 1905 р.
5. Валувський циркуляр виданий:
 - а) 20 червня 1861р.;
 - б) 18 липня 1863 р.;
 - в) 23 серпня 1865 р.;
 - г) 20 жовтня 1867 р.
6. Емський указ було видано:
 - а) 18 травня 1876 р.;
 - б) 20 травня 1877 р.;
 - в) 22 травня 1879 р.;
 - г) 25 травня 1881 р.
7. Новоросійський університет в Одесі було відкрито у:
 - а) 1861 р.;
 - б) 1862 р.;
 - в) 1863 р.;
 - г) 1865 р.
8. Повстання на панцернику «Потьомкін» відбулося у:
 - а) березні 1905 р.;
 - б) квітні 1905 р.;
 - в) червні 1905 р.;
 - г) серпні 1905 р.
9. Виступ Д. Донцова з програмою політичного відокремлення від Росії відбувся у:
 - а) 1913 р.;
 - б) 1914 р.;
 - в) 1915 р.;
 - г) 1916 р.
10. Створення у Львові Головної Української Ради відбулося у:
 - а) січні 1914 р.;
 - б) березні 1914 р.;
 - в) серпні 1914 р.;
 - г) вересні 1914 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Біржа – ...
2. Денаціоналізація – ...
3. Модернізація – ...
4. Соціалізм – ...
5. Циркуляр – ...

Завдання III. Викресліть зайве:

Німеччина	Англія	Франція	США	Росія
План Шліффена	Габсбург	Р. Пуанкаре	Ллойд-Джордж	О. Брусілов
Східна Прусія	Джон Мея	Генерал Жоффе	В. Вільсон	Микола II

Брокдорф-Рантцау	Р. Макдональд	П. Мілюков	Булліт	О. Керенський
Клемансо	С. Болдуїн	Маршал Фоша	О. Юнг	В. Ленін
Вільгельм II	БонарЛюу	Деладье	Ч. Даулес	Т. Рузвельт

Завдання IV. Розмістіть події в хронологічній послідовності:

- а) Видання програми РУП «Самостійна Україна».
- б) Третьочервневий переворот. Закінчення революції.
- в) Початок Першої світової війни.
- г) Російські війська захопили Перемишль.
- г) Створення Української демократичної партії (УДП).
- д) Селянські виступи на Полтавщині та Харківщині.
- е) Брусиловський прорив.
- є) Центральна Рада прийняла I Універсал.

Завдання V. Співвіднесіть причини революції 1905–1907 рр. до економічних, політичних чи соціальних:

1. Самодержавна форма правління.
2. Нерозв'язаність аграрного питання.
3. Відсутність демократичних прав і свобод.
4. Існування станових привілеїв.
5. Тяжке становище народних мас.
6. Поява політичних партій, посилення їх впливу.
7. Збереження поміщицького землеволодіння.
8. Малоземелля і безземелля селян.
9. Масове безробіття.
10. Тяжкий національний гніт.
11. Суперечливі процеси модернізації.
12. Знищення будь-яких проявів волелюбності.

Економічні	Політичні	Соціальні

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Опишіть особливості національного руху на західноукраїнських землях у 1900–1913 рр.
2. Чим ви можете пояснити той факт, що в роки Першої світової війни українські політичні партії з Наддніпрянщини та із західноукраїнських земель не виробили спільної лінії щодо воюючих сторін? (Відповідь обґрунтуйте).

11 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Російська окупація Галичини, Буковини тривала:
 - а) з вересня 1914 р. до червня 1915 р.;
 - б) з грудня 1914 р. до лютого 1916 р.;

- в) з червня 1915 до травня 1916 р.
2. Вкажіть дату відречення Миколи II та створення Тимчасового уряду:
 - а) 27 лютого 1917 р.;
 - б) 2 березня 1917 р.;
 - в) 12 березня 1917 р.
 - г) 25 березня 1917 р.
 3. У бою під Крутами загоном київських студентів та гімназистів командував:
 - а) Омельченко;
 - б) Голубович;
 - в) Гончаренко;
 - г) Коновалець.
 4. Вкажіть точну назву Держави Павла Скоропадського:
 - а) Українська Народна Республіка;
 - б) Республіка Україна;
 - в) Українська держава;
 - г) Гетьманат.
 5. Український таємний університет у 1920-ті рр. діяв на території:
 - а) Польщі;
 - б) Угорщини;
 - в) Чехословаччини;
 - г) Румунії.
 6. «Радянські війська в якості союзника Німеччини перейшли кордон і подають німецькому війську руку. Львів повністю оточений. Опір марний!» – листівку такого змісту німецькі агітатори розповсюджували серед мешканців міста у:
 - а) вересні 1939 р.;
 - б) червні 1940 р.;
 - в) вересні 1940 р.;
 - г) червні 1941 р.
 7. У грудні 1942 року розпочато:
 - а) депортацію кримських татар та інших народів Криму;
 - б) вигнання нацистських загарбників з території України;
 - в) наступ радянських військ у ході Корсунь-Шевченківської операції;
 - г) вторгнення Червоної армії на територію Бессарабії та Північної Буковини.
 8. Нелегальну мережу ОУН(м) в Україні в часи нацистської окупації очолював:
 - а) С. Бандера;
 - б) В.Кубійович;
 - в) О. Кандиба;
 - г) А. Мельник.
 9. Верховна Рада СРСР 1 лютого 1944 р. схвалила реформу Конституції, яка передбачала право республік на:
 - а) вихід з СРСР і створення незалежної держави;
 - б) власні військові формування та прямі зовнішні зв'язки;
 - в) прямі зовнішні зв'язки та незалежну соціальну й господарську політику.
 10. УРСР стала членом ООН у:
 - а) 1944 р.;
 - б) 1945 р.;
 - в) 1946 р.;
 - г) 1947 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять.

1. Аншлюс –
2. «Лінія Керзона» –.....
3. «Розстріляне відродження» – ...
4. Операція «Вісла» –.....
5. «Новий порядок» –.....

Завдання III. Які події відбулися в Україні:

- а) 15 червня 1917р.,
- б) 29 квітня 1918 р.,
- в) 27 січня 1918 р.,
- г) 1 листопада 1918р.,
- д) 21 січня 1919 р.,
- е) 16 січня 1919 р.,
- ж) 5 лютого 1919 р.

Завдання IV. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- а) Радянські війська під керівництвом Муравйова підійшли до Києва –
- б) Німецько-австрійські війська розпочали наступ на Україну –
- в) Лютнева буржуазно-демократична революція у Росії –
- г) Центральна Рада видала I Універсал –
- ґ) Центральна Рада прийняла III Універсал –
- д) Червоногвардійські загони Росії під керівництвом В.О. Антонова-Овсієнка розпочали наступ на Україну –
- е) У Києві почала діяти Українська Центральна Рада –
- є) Центральна Рада створила свій виконавчий орган – Генеральний Секретаріат –
- ж) Делегація УНР уклала мирний договір з Німеччиною, Австро-Угорщиною, Туреччиною, Болгарією –
- з) Центральна Рада ухвалила IV Універсал –

Завдання V. Укажіть основні підсумки Другої світової війни (1939–1945 рр.) для України. Вкажіть правильні твердження.

1. Лібералізація та демократизація суспільно-політичного життя в УРСР.
2. Зростання автономістських настроїв у партійно-радянському керівництві УРСР.
3. Об'єднання основного масиву українських етнічних земель у межах однієї держави.
4. Припинення бойових дій загонів УПА та діяльності підпілля ОУН.
5. Вихід республіки на міжнародну арену, вступ до Організації Об'єднаних Націй.
6. Чисельні людські втрати та матеріальні збитки народного господарства УРСР.
7. Надання Українській РСР статусу союзної республіки у складі Радянського Союзу.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Охарактеризуйте течії Руху Опору в Україні під час Другої світової війни. Чим відрізнялась мета їхньої боротьби?
2. Вступ радянських військ на територію Східної Європи – визволення чи купація? Проаналізуйте утворення світової системи соціалізму на чолі з СРСР після Другої світової війни.

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Mikor volt Aszkold hadjárata Bizánc ellen?
 - a) 855
 - b) 860
 - c) 875
 - d) 886
2. Mikor uralkodott Olga fejedelemasszony?
 - a) 882–912
 - b) 912–945
 - c) 945–964
 - d) 964–972
3. Mikor választotta meg Ilariont Rusz föld egyházának fejévé a rusz földi püspökök zsinata a konstantinápolyi pátriárka beleegyezése nélkül?
 - a) 1037
 - b) 1051
 - c) 1054
 - d) 1064
4. Mikor volt a jégcsata?
 - a) 1240 áprilisa
 - b) 1241 áprilisa
 - c) 1242 áprilisa
 - d) 1244 áprilisa
5. A Szinyi Vodi melletti csata éve?
 - a) 1362
 - b) 1363
 - c) 1364
 - d) 1365
6. Mikor foglalták el Konstantinápolyt az oszmán törökök?
 - a) 1453
 - b) 1483
 - c) 1491
 - d) 1495
7. A reformáció kezdete melyik évszámhozhoz kapcsolódik?
 - a) 1514
 - b) 1515
 - c) 1516
 - d) 1517
8. Mikor volt a Robert Kett-féle felkelés?
 - a) 1549
 - b) 1550
 - c) 1551
 - d) 1552
9. Mikor támadták meg a kozákok Ivan Szulima vezetésével Kodak várát?
 - a) 1630
 - b) 1635
 - c) 1640
 - d) 1645
10. Mikor indított Dmitro Visneveckij hadjáratot Moldva ellen?
 - a) 1557
 - b) 1562
 - c) 1563
 - d) 1565

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Votcsina – ...
2. Pogoszt– ...
3. Megszállás – ...
4. Folvark– ...
5. Nemzeti-felszabadító háború – ...

III. feladat. Csoportosítsátok a fogalmakat és neveket országok szerint!

1) Valois;	6) Wat Tyler;
2) Parlament;	7) IV. Szép Fülöp;
3) Jacquerie;	8) Végítélet könyve;
4) Jeanne d’Arc;	9) Plantagenet;
5) Oroszlánszívű Richárd;	10) Capeting.

Anglia	Franciaország

IV. feladat. Melyik fejedelem tevékenységéhez kapcsolhatók a következő állítások?

1. Viselte a királyi címet.
2. Elfoglalta a lublini földeket és Kárpátalját.
3. A fővárost Lvivbe tette át.
4. A fővárost Lvivből Volodimir-Volinszkijba helyezte át.
5. Szövetséget kötött Kujáviai Kázmér mazóviai fejedelemmel.

6. Szövetségre lépett Csehországgal, Lengyelországgal és a Teuton Lovagrenddel.
 7. Őt támogatták a keresztések Litvánia ellenében.
 8. 1303-ban a konstantinápolyi pátriárka támogatásával megalapította a Halicsi pravoszláv metropolitát.

Lev Danilovics	I. Jurij Lvovics

V. feladat. Helyezzétek a történelmi eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- Lvivben I. Fedorov kiadja az *Apostol* című könyvet.
- Kozákfelkelés Tarasz Fedorovics vezetésével.
- Yov Boreckijt metropolitává nevezték ki.
- Lublina unió.
- Krewói unió.
- Kozákfelkelés Kristof Koszinszkij vezetésével.
- Kozákfelkelés Pavlo But vezetésével.

VI. feladat

- Vácoljátok a tatárjárás történetét az ukrán földek ellen! Milyen következményei voltak az Arany Horda igájának a Kijevi államra nézve (gazdasági, politikai, katonai)?
- Jellemezzétek az ukrán nép nemzeti-felszabadító háborújának előfeltételeit és okait a XVII. század közepén! Milyen intézkedéseket fogantatosított Bohdan Hmelnickij a háború előkészítése érdekében?

9. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Mikor koronázták Halicsi Danilót királlyá?
 a) 1245 b) 1253 c) 1258 d) 1475
- Mikor volt a grünwaldi csata?
 a) 1402 b) 1405 c) 1408 d) 1410
- Mikor csatolták Halicsot végérvényesen a Lengyel Királysághoz?
 a) 1362 b) 1385 c) 1387 d) 1389
- Mikorra tehető ukrán könyvnyomtatás kezdete? Ebben az évben jelentek meg nyomtatásban az első cirill betűs vallásos tárgyú könyvek Krakkóban.
 a) 1491 b) 1492 c) 1494 d) 1496
- Mikor adták ki az I. Litván Statútumot?
 a) 1525 b) 1526 c) 1527 d) 1529
- Mikor volt a livóniai háború?
 a) 1558–1570 b) 1583–1585 c) 1558–1583 d) 1583–1587
- Mikor települt át a Fekete-tengeri Kozák Sereg a Kubany vidékére?
 a) 1792 b) 1793 c) 1794 d) 1795
- Ki írta 1798-ban a *Feljegyzések Kisoroszországról* című művet?
 a) Ilarion metropolita b) Hrihorij Kalinovszkij
 c) Jakov Markovics d) Mihajlo Makszimovics
- A *Törvények szelleméről* című művében ő fogalmazta meg az alkotmányos monarchia fogalmát és a háromágú hatalom elvét.

- a) Jean-Jacques Rousseau b) Charles-Louis Montesquieu
c) Voltaire d) Denis Diderot
10. Ekkor jelent meg Franciaország első alkotmánya.
a) 1791. szeptember 3. b) 1791. október 1.
c) 1792. április 20. d) 1792. augusztus 10.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Tartomány – ... 2. Társadalmi konfliktus – ... 3. Urbanizáció – ...
4. Egységes állam – ... 5. Bonapartizmus – ...

III. feladat. Helyezzétek a történelmi eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- a) A forradalom vége Franciaországban.
b) XVI. Lajos kivégzése.
c) Trafalgari csata.
d) A rendi gyűlés összehívása.
e) A Francia Köztársaság kikiáltása.

IV. feladat. Párosítsátok a dátumokat az eseményekkel!

Dátum	Esemény
a) 1795 –	1. Ivan Mazepa átáll a svéd király oldalára.
b) 1722–1727	2. II. József megszünteti Nyugat-Ukrajnában a robotot.
c) 1708 –	3. Lengyelország harmadik felosztása.
d) 1772 –	4. Kirilo Rozumovszkij hetmansága.
e) 1783 –	5. Az első Kisorosz kollégium tevékenysége.
f) 1789 –	6. Krím Oroszországhoz csatolása.
g) 1750–1764 –	7. Lengyelország első felosztása.

V. feladat. Töltsétek ki az *Oroszország politikája az ukrán földeken* című táblázatot!

Fogalom	Tartalom
1. Integráció –	
2. Unifikáció –	
3. Bürokratizáció –	
4. Denacionalizáció –	

VI. feladat

- 1) Nevezzétek meg a Zaporizzsjai Szics felszámolásának okait! Hogyan ment végbe? Miként alakult a kozákok sorsa a Szics felszámolása után?
2) Jellemezzétek az osztrák kormány politikáját az Osztrák Birodalomhoz tartozó nyugat-ukrán földeken a XVIII. század végén és a XIX. század első harmadában!

10. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Mikor csatolták a Krím-félszigetet Oroszországhoz?
a) 1763 b) 1764 c) 1783 d) 1793
- Mikor jött létre az egyesített Olasz Királyság?
a) 1860 b) 1870 c) 1880 d) 1890
- Mikor fogadták el a rabszolgaság megszüntetéséről szóló tizenharmadik alkotmánymódosítást az USA-ban?
a) 1865 b) 1866 c) 1867 d) 1868
- Mikor kezdődött az első orosz forradalom?
a) 1905. január 1. b) 1905. január 9.
c) 1905. január 15. d) 1905. január 20.
- Mikor jelent meg a Valujev-körlevél?
a) 1861. június 20. b) 1863. július 18.
c) 1865. augusztus 23. d) 1867. október 20.
- Az Ems-i utasítást mikor adták ki?
a) 1876. május 18. b) 1877. május 20.
c) 1879. május 22. d) 1881. május 25.
- Odesszában mikor nyitották meg a Novorosszijszki egyetemet?
a) 1861 b) 1862 c) 1863 d) 1865
- Mikor lázadt fel a Patyomkin cirkáló legénysége?
a) 1905 márciusában b) 1905 áprilisában
c) 1905 júniusában d) 1905 augusztusában
- Melyik esztendőben hirdette meg Dmitro Doncov az Oroszországtól való politikai elkülönülés programját?
a) 1913 b) 1914 c) 1915 d) 1916
- Mikor jött létre Lvivben az Ukrán Főtanács?
a) 1914 januárja b) 1914 márciusa
c) 1914 augusztusa d) 1914 szeptembere

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

- Tőzsde – ...
- Denacionalizáció – ...
- Modernizáció – ...
- Szocializmus – ...
- Körlevél – ...

III. feladat. Találjátok meg, és húzzátok ki az oda nem illő részeket!

Németország	Anglia	Franciaország	USA	Oroszország
Schlieffen-terv	Habsburg	Raymond Poincaré	Lloyd George	O. Bruszilov
Kelet-Poroszország	John Mayall	Joseph Joffre	W. Wilson	II. Miklós
Brockdorff-Rantzau	Ramsay MacDonald	P. Miljukov	Bullit	O. Kerenszkij
Georges Clemenceau	Stanley Baldwin	Ferdinand Foch	O. Young	V. Lenin
II. Vilmos	Andrew Bonar	Édouard	Ch. Daules	T. Roosevel

	Law	Daladier		
--	-----	----------	--	--

IV. feladat. Helyezzétek a történelmi eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- A FUP *Szamosztyijna Ukrajna* című programjának a megjelenése.
- Július 3-i fordulat. A forradalom vége.
- Az első világháború kezdete.
- Az orosz csapatok elfoglalják Przemyslt.
- Az Ukrán Demokratikus Párt megalakulása.
- Paraszt megmozdulások Poltava és Harkiv környékén.
- A Bruszilov áttörés.
- Az UKT kiadja I. Univerzálóját.

V. feladat. Csoportosítsátok az 1905–1907-es forradalom okait a táblázat szerint!

- Önkényuralom;
- Az agrárkérdés megoldatlansága;
- A demokratikus szabadságjogok hiánya;
- A rendi előjogok fennmaradása;
- A néptömegek nehéz helyzete;
- A politikai pártok megjelenése és befolyásuk növekedése;
- A földesúri földbirtoklás fennmaradása;
- A parasztság földnélkülisége;
- A tömeges munkanélküliség;
- A nemzeti elnyomás;
- Az ellentmondásos modernizációs folyamatok;
- A szellem szabadságának az elnyomása.

Gazdasági	Politikai	Szociális

VI. feladat

- Jellemezzétek a nyugat-ukrán földek nemzeti mozgalmának sajátosságait 1900–1913-ban!
- Mivel magyarázható az a tény, hogy a Dnyepermenti és a nyugat-ukrán politikai pártok miért nem dolgoztak ki közös irányvonalat az első világháború idején a harcoló felekkel kapcsolatban? Válaszotokat indokoljátok meg!

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Meddig tartott Galícia és Bukovina orosz megszállása?
 - 1914 szeptembere–1915 júniusa
 - 1914 decembere–1916 februárja
 - 1915 júniusa–1916 májusa
- Mikor mondott le II. Miklós a trónról? Ekkor jött létre az Ideiglenes Kormány is.
 1917. február 27.
 1917. március 2.

- c) 1917. március 12. d) 1917. március 25.
3. Ki volt a kijevi egyetemisták és gimnazisták parancsnoka Kruti alatt?
a) Omelcsenko b) Holubovics c) Honcsarenko d) Konovalec
4. Mi volt a pontos neve Pavlo Szkoropadzkij államának?
a) Ukrán Népköztársaság b) Ukrajna Köztársaság
c) Ukrán Állam c) Hetmanátus
5. Melyik ország területén működött az 1920-as években az ukrán titkos egyetem?
a) Lengyelország b) Magyarország
c) Csehszlovákia d) Románia
6. Mikor születhetett az alábbi feliratú német röplap? *A szovjet csapatok Németország szövetségeseiként átlépték a határt. Lviv körül van kerítve. Minden ellenállás fölösleges.*
a) 1939 szeptembere b) 1940 június
c) 1940 szeptembere d) 1941 június
7. Mi történt 1942 decemberében?
a) A krími tatárok és más népek kitelepítése.
b) A náci megszállók kiűzése Ukrajna területéről.
c) A korszuny-sevcsenkivszkiji hadművelet.
d) A szovjet csapatok megszállják Besszarábiát és Észak-Bukovinát.
8. Ki volt az illegalitásban működő UNSZ-M vezetője Ukrajna területén a náci megszállás idején?
a) Sz. Bandera b) V. Kubijovics c) O. Kandiba d) A. Melnik
9. Mit irányzott elő a Szovjet Alkotmány 1944. február 1-jén bevezetett módosítása?
a) A szovjet köztársaságok kiléphettek a Szovjetunióból és független államot hozhattak létre.
b) Saját hadseregük lehetett és önálló külpolitikát folytathattak.
c) Saját szociális és gazdaságpolitikájuk volt.
10. Mikor lett tagja az USZSZK az ENSZ-nek?
a) 1944 b) 1945 c) 1946 d) 1947

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Anschluss –..... 2. Kurson-vonal –..... 3. Kivégzett újjászületés –
4. Visztula-akció –..... 5. Náci új rend –.....

III. feladat. Milyen eseményekre került sor ekkor Ukrajnában?

- a) 1917. június 15. b) 1918. április 29. c) 1918. január 27.
d) 1918. november 1. e) 1919. január 21. f) 1919. január 16.
g) 1919. február 5.

IV. feladat. Helyezzétek a történelmi eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- a) A szovjet csapatok Muravjov parancsnoksága alatt megközelítették Kijevet.
b) A német-osztrák csapatok támadást intéztek Ukrajna ellen.
c) Februári forradalom Oroszországban.
d) Az I. Univerzálé megjelenése.
e) A III. Univerzálé megjelenése.

- f) Az orosz vörösgárdisták Antonov-Ovszijenko parancsnoksága alatt megindultak Ukrajna ellen.
- g) Kijevben megalakult az Ukrán Központi Tanács.
- h) Az UKT létrehozta a Főtitkárságot.
- i) Az UNK megkötötte a breszti békét a négyes szövetség államaival.
- j) A IV. Univerzálé megjelenése.

V. feladat. Válasszátok ki azokat a második világháborúban (1939–1945) elért eredményeket, melyek Ukrajnára vonatkoznak!

- 1. Az USZSZK társadalmi-politikai élete sokkal szabadabb és demokratikusabb lett.
- 2. Több lett az USZSZK pártvezetésén belül az autonómiapárti politikus.
- 3. A legtöbb ukránok lakta terület egy országban egyesült.
- 4. Az Ukrán Felkelő Hadsereg és az Ukrán Nacionalisták Szervezete felfüggesztette tevékenységét.
- 5. Az USZSZK tagja lett az ENSZ-nek és a nemzetközi politikának.
- 6. Az USZSZK népgazdasága romokban hevert, jelentős embervesztést szenvedett el.
- 7. Az USZSZK az SZSZKSZ tagköztársasága lett.

VI. feladat

- 1) Jellemezzétek az ukrain ellenállási mozgalom fő irányait! Miben különböztek a céljaik?
- 2) A szovjet csapatok bevonulása Kelet-Európa területére megszállás vagy felszabadítás volt-e? Jellemezzétek a szocialista világrendszer létrejöttének folyamatát a Szovjetunió vezetésével a második világháború után!

ЗАВДАННЯ ДЛЯ УЧАСНИКІВ
III ЕТАПУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УЧНІВСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ІСТОРІЇ
2013–2014 навчальний рік

8 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

3. Остаточний розгром печенігів відбувся у:
а) 1015 р.; б) 1019 р.; в) 1036 р.; г) 1113 р.
2. Любецький з'їзд князів відбувся у:
а) 1037 р.; б) 1051 р.; в) 1097 р.; г) 1099 р.
3. У якому столітті Київська Русь переживала етап культурного піднесення?
а) VIII ст.; б) IX–X ст.; в) X–XI ст.; г) XII ст.
4. Відокремлення Кримського ханства від Золотої Орди відбулося у:
а) 1431 р.; б) 1443 р.; в) 1475 р.; г) 1481 р.
5. Назвіть рік видання «Острозької Біблії»:
а) 1578 р.; б) 1581 р.; в) 1585 р.; г) 1595 р.
6. Відкрито в Острозі слов'яно-греко-латинську школу в:
а) 1566 р.; б) 1569 р.; в) 1572 р.; г) 1578 р.
7. Проголошено Генріха VIII головою англійської церкви у:
а) 1515 р.; б) 1534 р.; в) 1571 р.; г) 1572 р.
8. Один із вождів гугенотів, який став королем Франції:
а) Франциск I; б) Карл IX; в) Генріх III; г) Генріх IV.
9. У 1613 р. до влади в Московській державі прийшла династія:
а) Рюриковичів; б) Ягеллонів; в) Романових; г) Гедеміновичів.
10. У ході Тридцятилітньої війни перемогу здобули:
а) Франція, Швеція; б) Священна Римська імперія;
в) Швеція, Данія; г) Франція, Данія.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Руїна – ...
2. Паланка – ...
3. Лاتیфундія – ...
4. Реформація – ...
5. Шляхта – ...

Завдання III. Розташуйте у хронологічній послідовності події в Московській державі.

- а) Початок правління династії Романових.
- б) Смерть Бориса Годунова.
- в) Смерть Івана IV Грозного.
- г) Видання «Соборного уложення».
- г) Початок правління Олексія Михайловича Романова.
- д) Повстання під проводом Степана Разіна.
- е) Московська держава уклала мир з Польщею.
- є) Обрання Бориса Годунова царем.
- ж) Кінець правління Лжедмитрія I.
- з) Московська держава уклала мир з Швецією.

Завдання IV. Установіть відповідність між іменами історичних діячів та стислою характеристикою їхньої діяльності.

1) Петро Могила –	а) Український козацький гетьман, талановитий полководець та дипломат.
2) Іван Вишенський –	б) Ватажок козацького повстання, яке привело до знищення фортеці Кодак.
3) Петро Конашевич-Сагайдачний –	в) Письменник-полеміст, значну частину свого життя провів у монастирі на Афоні.
4) Іван Сулима –	г) Перший митрополит Київський після відновлення ієрархії православної церкви в Україні.
5) Іов Борецький –	г) Митрополит Київський, представник молдавського шляхетського роду, відомий своєю культурною та просвітницькою діяльністю.

Завдання V. Складіть термінологічний словник.

Поняття	Визначення
Національно-визвольна війна	
Військо Запорозьке	
Лівобережна Гетьманщина	
Слобожанщина	
Низове козацтво	

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- Охарактеризуйте міжнародні відносини у Європі в першій половині XVII ст.
- Який був зміст українсько-московського договору 1654 р.? Які наслідки він мав для Гетьманщини?

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- За Кирила Розумовського резиденцією гетьмана було місто:
 - Чигирин;
 - Батурин;
 - Глухів;
 - Київ.
- Останнім кошовим отаманом Запорозької Січі був:
 - Кость Гордієнко;
 - Петро Калнишевський;
 - Максим Залізняк;
 - Семен Палій.
- Ватажок повстання в Угорщині, у тому числі й у Закарпатті, проти влади австрійських Габсбургів був:
 - Олекса Довбуш;
 - Максим Залізняк;
 - Іван Гонта;
 - Ференц Ракоці.
- Львівський університет був відкритий у:
 - 1615 р.;
 - 1632 р.;
 - 1661 р.;
 - 1701 р.
- Перша українська газета, що вийшла у 1848 р. у Львові, називалася:
 - «Русалка Дністровая»;
 - «Зоря Галицька»;

- в) «Вісник революції»; г) «Відомості».
6. Літературний рух у Харкові очолив творець української прози:
а) М. Максимович; б) Г. Квітка-Основ'яненко;
в) П. Гулак-Артемівський; г) М. Костомаров.
7. Вкажіть період першої імперії у Франції:
а) 1799–1804 рр.; б) 1799–1814 рр.;
в) 1804–1814 рр.; г) 1804–1815 рр.
8. Священний союз європейських монархів був створений у:
а) 1799 р.; б) 1804 р.; в) 1814 р.; г) 1815 р.
9. Проголошено незалежність Угорщини:
а) 25 лютого 1848 р.; б) 14 квітня 1849 р.;
в) 15 березня 1848 р.; г) 9 листопада 1849 р.
10. Проголошено республіку у Франції:
а) 25 лютого 1848 р.; б) 4 березня 1848 р.;
в) 12 червня 1848 р.; г) 10 грудня 1848 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Денаціоналізація – ... 2. Асиміляція – ... 3. Монополія – ...
4. Контрабанда – ... 5. Компроміс – ...

Завдання III. Розташуйте події у хронологічній послідовності.

- а) Утворення греко-католицької церкви.
б) Заснування Київської братської школи.
в) Відновлення православної ієрархії.
г) Вихід у світ «Острозької Біблії».
ґ) Видання «Апостола».
д) Заснування Київського колегіуму митрополитом П. Могилою.
е) Початок Національно-визвольної війни українського народу.
є) Укладення Андрусівського мирного договору.

Завдання IV. Поставте події у відповідності до дат:

а) 1828 р. –	1. Утворення Південної Конфедерації.
б) 1854 р. –	2. Прийняття закону про гомстеди.
в) грудень 1860 р. –	3. Вбивство Авраама Лінкольна.
г) 20 травня 1862 р. –	4. Утворення Республіканської партії.
ґ) 1 січня 1863 р. –	5. Скасування рабства у США.
д) 14 квітня 1865 р. –	6. Утворення Демократичної партії.
е) 1868 р. –	7. Зрівняння громадянських і політичних прав чорношкірого і білого населення США.

Завдання V. Заповніть таблицю «Становище сільського господарства», розподіливши наведені твердження на два стовпчики (А, Б).

А	Б
Залишки кріпосницького господарювання	Нові явища в сільському господарстві

--	--

1. Виникає спеціалізація районів.
2. Зберігалися поміщицькі землеволодіння.
3. У господарствах використовувалася праця найманих сільськогосподарських робітників.
4. Існувала велика кількість безземельних і малоземельних селян, які продовжували працювати на поміщиків.
5. Поміщики мали право на сервітути.
6. Господарства поміщиків і заможних селян втягувалися у ринкові відносини.
7. Починається масова еміграція українського селянства.
8. Селяни сплачували великі податки.
9. Відбувається застосування сільськогосподарської техніки.
10. Зароджується кооперативний рух.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Опишіть найбільш важливі події та вплив революції 1848–1849 рр. в Австрійській імперії на західно-українські землі.
2. Опишіть причини, форми і характер селянських і козацьких протестів в Україні у першій половині XIX ст.

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Більша частина Польщі з Варшавою перейшла під владу Росії за рішенням Віденського конгресу, що відбувся у:
а) 1814 р.; б) 1815 р.; в) 1816 р.; г) 1817 р.
2. Бастілія впала:
а) 10 липня 1789 р.; б) 12 липня 1789 р.;
в) 14 липня 1789 р.; г) 22 вересня 1792 р.
3. На південну Україну офіційно поширено дію кріпосного права у:
а) 1783 р.; б) 1785 р.; в) 1788 р.; г) 1796 р.
4. Таємне Кирило-Мефодіївське товариство існувало у:
а) 1843–1845 рр.; б) 1845–1847 рр.;
в) 1847–1848 рр.; г) 1848–1849 рр.
5. М. Грушевський заснував у Києві «Українське наукове товариство» у:
а) 1905 р.; б) 1907 р.; в) 1908 р.; г) 1909 р.
8. Комп'єнське перемир'я було підписано:
а) 12 грудня 1917 р.; б) 12 червня 1918 р.;
в) 11 листопада 1918 р.; г) 11 жовтня 1919 р.
9. Участь УСС у боях на горі Лисоня відбулася у:
а) березні-квітні 1916 р.; б) травні-червні 1916 р.;
в) червні-липні 1916 р.; г) серпні-вересні 1916 р.
10. Яка з названих країн ніколи не була членом Ліги Націй?
а) США; б) Англія; в) Франція; г) СРСР.
11. Вкажіть, хто з українських політичних діячів був ініціатором поновлення українського козацтва в період 1918–1920 рр.:

- а) М. Грушевський; б) П. Скоропадський;
 в) М. Міхновський; г) С. Петлюра.
12. Яку назву мала організація, утворена 1 серпня 1914 р. у Львові?
 а) Просвіта; б) Товариство українських поступовців;
 в) Союз визволення України; г) Головна Українська Рада.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Москвофіли – ... 2. Слов'янофіли – ... 3. Репарації – ...
 4. П'ята колона – ... 5. Універсал – ...

Завдання III. Розташуйте у хронологічній послідовності заходи щодо формування української армії, що були проведені Центральною Радою навесні 1917 року:

- а) скликання I Всеукраїнського військового з'їзду;
 б) створення Генерального українського військового комітету;
 в) утворення підрозділів Вільного козацтва;
 г) організація полку ім. Б. Хмельницького.

Завдання IV. Установіть відповідність між датою та подією.

а) 1894 р. –	1. Відкриття в Одесі Новоросійського університету.
б) 1882 р. –	2. Відкриття технологічного університету в Харкові.
в) 1865 р. –	3. Заснування Товариства українських акторів.
г) 1862 р. –	4. Написання П. Чубинським вірша «Ще не вмерла Україна».
г) 1875 р. –	5. Відкриття кафедри історії України у Львівському університеті.

Завдання V. Заповніть таблицю, вказавши у відповідній графі порядковий номер події:

1914 р.	1915 р.	1916 р.	1917 р.

- Створення легіону УСС.
- Бої на горі Лисоня.
- Взяття російськими військами Перемишля.
- Брусилівський прорив.
- Участь УСС у боях за гору Маківка.
- Центральна Рада видала Перший Універсал.
- Заснування у м. Львові Головної української ради (ГУР).
- Видано Другий Універсал Центральної Ради.
- Лютнева буржуазно-демократична революція у Росії.
- Початок діяльності Української Центральної Ради.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- Дайте характеристику П. Скоропадському як політичному діячеві і як людині. Схарактеризуйте внутрішню та зовнішню політику Української Держави за часів Скоропадського.
- Як змінилася карта Європи після укладення Версальської системи договорів? Чи містила Версальська система небезпеку нових воєнних конфліктів? Поясніть свою думку.

11 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- До яких заходів вдавалися уряди УНР та Гетьманату в культурно-освітній сфері?
 - знесення з майданів та вулиць пам'ятників, збудованих царям та їхнім прибічникам;
 - боротьба з неписьменністю дорослих, запровадження всеобучу в шкільній освіті;
 - створення українських гімназій, розгортання мережі курсів української мови в державних установах;
 - ліквідація університетів, відкриття робітфаків.
- Яка організація чи установа виступила ініціатором створення української національної армії у 1917 р.:
 - Центральна Рада;
 - Тимчасовий уряд;
 - Український військовий клуб ім. П. Полуботка;
 - Товариство українських поступовців.
- Яка з подій відбулася за участі Директорії УНР?
 - об'єднання УНР та ЗУНР;
 - звільнення Києва від першого «пришестя» більшовицько-радянської влади;
 - проголошення ЗУНР;
 - схвалення першої Конституції УСРР на III Всеросійському з'їзді Рад.
- «Новий курс» Рузвельта було запроваджено:
 - 1931 р.;
 - 1932 р.;
 - 1933 р.;
 - 1934 р.;
 - 1935 р.;
 - 1936 р.
- Українська Повстанська Армія була створена у:
 - жовтні 1941 р.;
 - жовтні 1942 р.;
 - жовтні 1943 р.;
 - жовтні 1944 р.
- Шарль де Голль став першим президентом:
 - Четвертої республіки;
 - П'ятої республіки;
 - Шостої республіки.
- Хто очолював українську делегацію на міжнародній конференції у Сан-Франциско (1945 р.), на якій було урочисто підписано Декларацію про Створення ООН?
 - М. Хрущов;
 - Д. Мануїльський;
 - Л. Каганович;
 - Л. Мельников.
- Укажіть імена дисидентів, яких було ув'язнено 1972–1973 рр. під час другої хвилі арештів:
 - Л. Лук'яненко, І. Кандиба, С. Вірун;
 - М. Руденко, О. Тихий, І. Кандиба;
 - І. Світличний, В. Чорновіл, В. Романюк;
 - С. Хмара, М. Горинь, Л. Лук'яненко.
- У якому році укладено договір між ФРН і НДР, за яким обидві німецькі держави підтверджували непорушність наявних кордонів і зобов'язувалися поважати територіальну цілісність одна одної:
 - 1949р.;
 - 1953 р.;
 - 1972 р.;
 - 1974 р.
- Що властиве системі освіти за доби «застою»?

- а) звуження мережі вищих навчальних закладів;
- б) відновлення платні за середню та вищу освіту;
- в) ідеологізація навчально-виховного процесу;
- г) перехід на обов'язкову загальну семилітню освіту.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Армія Крайова – 2. «Дивна війна» – 3. «П'ята колона» –
 4. «Рейганоміка» – 5. «Холодна війна» –

Завдання III. Назвіть організації руху Опору та їхні військові підрозділи, які діяли в роки Другої світової війни у зазначених країнах:

1. Франція –	6. Югославія –
2. Бельгія –	7. Греція –
3. Голландія –	8. Італія –
4. Данія –	9. Польща –
5. Албанія –	10. Чехословаччина –

Завдання IV. В яких країнах були засновані перелічені нижче осередки українознавчих об'єднань?

- а) Український вільний університет –;
- б) Українське історичне товариство –;
- в) Українська вільна академія наук –;
- г) Український науковий інститут –;
- д) Бібліотека імені С. Петлюри – ;

Завдання V. Приведіть у відповідність у вигляді комбінації цифр та букв імена істориків з назвами їхніх творів:

1. М. Грушевський –	а) «Історія України»;
2. Д. Яворницький -	б) «История Украинского народа»;
3. А. Кримський –	в) «Історія Слобідської України»;
4. І. Крип'якевич –	г) «Історія України в стислому нарисі»;
5. О. Єфрименко –	д) «Очерки истории украинского народа»;
6. Д. Багалій –	е) «Україна на переломі»;
7. В. Липинський –	ж) «Історія Туреччини та її письменства»;
8. М. Яворський –	з) «Історія Запорозьких козаків»;
	и) «Богдан Хмельницький»;
	й) «Іван Сірко».

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- 1) Опишіть основні зміни в Україні в період Хрущовської відлиги в суспільно-політичному житті, в економіці, в соціальній сфері, в культурі. Дайте їм власну оцінку.
- 2) Опишіть становлення П'ятої республіки у Франції. Які були основні напрямки внутрішньої та зовнішньої політики адміністрації Шарля де Голя? Визначте основні причини соціально-економічної кризи у Франції наприкінці 60-х років ХХ століття.

AZ ÖSSZUKRAJNAI TÖRTÉNELEM OLIMPIA
III. FORDULÓJÁNAK (MEGYEI) FELADATSORA

2013–2014-es tanév

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Mikor volt a besenyők végső veresége?
a) 1015 b) 1019 c) 1036 d) 1113
2. Mikor volt a ruszöldi fejedelmek ljubecki kongresszusa?
a) 1037 b) 1051 c) 1097 d) 1099
3. Melyik évszázadra tehető a Kijevi Rusz kulturális életének virágkora?
a) VIII. sz. b) IX–X. sz. c) X–XI. sz. d) XII. sz.
4. Mikor vált ki a Krími kánság az Arany Hordából?
a) 1431 b) 1443 c) 1475 d) 1481
3. Mikor adták ki az *Osztrohi Bibliát*?
a) 1578 b) 1581 c) 1585 d) 1595
4. Mikor nyitották meg az osztrohi szláv-görög-latin iskolát?
a) 1566 b) 1569 c) 1572 d) 1578
5. Mikor lett VIII. Henrik az anglikán egyház feje?
a) 1515 b) 1534 c) 1571 d) 1572
6. Ki az a történelmi személyiség, aki előbb a hugenották vezére, majd francia király lett?
a) I. Ferenc b) IX. Károly c) III. Henrik d) IV. Henrik
7. Melyik dinasztia került 1613-ban a Moszkvai Állam trónjára?
a) Rjurikovics b) Jagelló c) Romanov d) Gediminovics
8. Mely országok nyerték meg a harmincéves háborút?
a) Franciaország, Svédország b) Szent Római Birodalom
c) Svédország, Dánia d) Franciaország, Dánia

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Hanyatlás – ... 2. Palánka – ... 3. Nagybirtok – ...
4. Reformáció – ... 5. Slachta – ...

III. feladat. Helyezzétek az eseményeket helyes időrendi sorrendbe!

- a) A Romanov dinasztia uralkodásának kezdete.
- b) Borisz Godunov halála.
- c) IV. Rettegett Iván halála.
- d) A *Szobori Törvénytár* kiadása.
- e) Alekszej Mihajlovics Romanov cár uralkodásának kezdete.
- f) Sztyepan Razin felkelése.
- g) A Moszkvai Állam és Lengyelország közötti békeszerződés.
- h) Borisz Godunov cárrá választása.
- i) I. Ál-Dmitrij uralkodásnak vége.
- j) A Moszkvai Állam és Svédország közötti békeszerződés.

IV. feladat Állapítsátok meg az összefüggést a történelmi személyiségek neve és rövid jellemzésük között!

1) Petro Mohila –	a) Ukrán kozák hetman, tehetséges hadvezér és diplomata.
2) Ivan Viszenszkij –	b) Kozák felkelés vezére, lerombolta kozákjaival Kodak várát.
3) Petro Konasevics-Szahajdacsnij –	c) Hitvitázó író, élete nagy részét az Athosz-hegyi kolostorban töltötte.
4) Ivan Szulima –	d) A pravoszláv egyházi hierarchia helyreállítása után az első kijevi metropolita.
5) Iov Boreckij –	e) Kijevi metropolita, moldvai nemesi család sarja, sokat tett a kultúra és oktatás fejlődéséért.

V. feladat. Állítsátok össze a szakkifejezések szótárát!

Fogalom	Meghatározás
Nemzeti-felszabadító háború	
Zaporozsjai Had	
Balparti Hetmanátus	
Szloboda-vidéke	
Alsó kozákság	

VI. feladat

- Jellemezzétek a nemzetközi kapcsolatok alakulását Európában a XVII. század első felében!
- Mi volt a lényege az 1654-es ukrán–moszkvai szerződésnek? Milyen következményei voltak a Hetmanátus további sorsának alakulására?

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ.

- Hol volt a hetmani főváros Kirilo Rozumovszkij idején?
 - Csihirin
 - Baturin
 - Hluhiv
 - Kijev
- Hogy hívták a Zaporizzsjai Szics utolsó kosatamánjának neve?
 - Kosztj Horgyijenko
 - Petro Kalnisevszkij
 - Makszim Zaliznyak
 - Szemen Palij
- Ki volt a Habsburg-ellenes felkelés vezetője Magyarországon, többek között Kárpátalján is?
 - Oleksza Dovbus
 - Makszim Zaliznyak
 - Ivan Honta
 - Rákóczi Ferenc
- Mikor nyílt meg a lvivi egyetem?
 - 1615
 - 1632
 - 1661
 - 1701

3. Mi a neve a Lvivben 1848-ban megjelenő első ukrán újságnak?
 - a) *Dnyeszteri sellő*
 - b) *Galíciai csillag*
 - c) *Forradalmi hírnök*
 - d) *Hírek*
4. Ki volt a harkivi irodalmi mozgalom vezetője, az ukrán próza megalkotója?
 - a) M. Makszimovics
 - b) H. Kvitka-Osznovjanenko
 - c) P. Hulak-Artemovszkij
 - d) M. Kosztomarov
5. Mikorra tehető az első császárság időszaka Franciaországban?
 - a) 1799–1804
 - b) 1799–1814
 - c) 1804–1814
 - d) 1804–1815
6. A Szent Szövetség megalakulásának éve?
 - a) 1799
 - b) 1804
 - c) 1814
 - d) 1815
7. Magyarország függetlenségének kikiáltása?
 - a) 1848. február 25.
 - b) 1849. április 14.
 - c) 1848. március 15.
 - d) 1849. november 9.
8. A köztársaság kikiáltása Franciaországban?
 - a) 1848. február 25.
 - b) 1848. március 4.
 - c) 1848. június 12.
 - d) 1848. december 10.

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Denacionalizálás – ...
2. Asszimiláció – ...
3. Monopólium – ...
4. Csempészáru – ...
5. Kompromisszum – ...

III. feladat. Helyezzétek az eseményeket a helyes időrendi sorrendbe!

- a) A görögkatolikus egyház létrejötte.
- b) A Kijevi Testvériségi Iskola megalakulása.
- c) A pravoszláv egyházi hierarchia helyreállítása.
- d) Az *Osztrohi Biblia* megjelenése.
- e) Az *Apostol* kiadása.
- f) A Kijevi kollégium létrehozása Petro Mohila által.
- g) Az ukrán nép nemzeti-felszabadító háborújának a kezdete.
- h) Az andruszovói béke megkötése.

IV. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést az események és a dátumok között!

a) 1828 –	1. A Déli Konföderáció létrejötte.
b) 1854 –	2. A Homestead Act törvény elfogadása.
c) 1860 decembere –	3. Abraham Lincoln meggyilkolása.
d) 1862. május 20. –	4. A Republikánus Párt megalakulása.
e) 1863. január 1. –	5. A rabszolgaság eltörlése az USA-ban.
f) 1865. április 14. –	6. A Demokrata Párt megalakulása.
g) 1868 –	7. Az USA fehér és afroamerikai lakosainak jogokban való egyenlővé tétele.

V. feladat. Töltsétek ki a *Mezőgazdaság helyzete* táblázatot, az állításokat írjátok be a táblázat A, B részébe!

A	B
A hűbéri gazdálkodás maradványai	Új jelenségek a mezőgazdaságban

--	--

1. A tartományok mezőgazdasági szakosodása.
2. A földesúri nagybirtok fennmaradása.
3. A gazdaságokban mezőgazdasági bér munkásokat kezdenek alkalmazni.
4. Sok volt a földnélküli és kevés földdel rendelkező paraszt, akik továbbra is a földesúrnak dolgoztak.
5. A földesurak szolgálmi joggal rendelkeztek.
6. A földesurak és a módosabb gazdák piacra kezdtek termelni.
7. Kezdetét veszi az ukrán parasztlak tömeges kivándorlása.
8. A parasztlak nagy adót fizettek.
9. A mezőgazdasági termelésben gépeket kezdenek alkalmazni.

VI. feladat

- 1) Soroljátok fel, illetve jellemezzétek az 1848–1849-es forradalom eseményeit és hatásukat a nyugat-ukrán földeken!
- 2) Jellemezzétek a parasztlak és kozák megmozdulások okait, formáját, jellegét a XIX. század első felében Ukrajnában!

10. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Mikor került Lengyelország nagy része Varsóval együtt a bécsi kongresszus döntése alapján Oroszország fennhatósága alá?
a) 1814 b) 1815 c) 1816 d) 1817
2. Mikor volt a Bastille ostroma?
a) 1789. július 10. b) 1789. július 12.
c) 1789. július 14. d) 1792. szeptember 22.
3. Mikor vezették be Dél-Ukrajnában a jobbágyrendszert?
a) 1783 b) 1785 c) 1788 d) 1796
4. Mekkora ideig működött a Cirill-Metód Társaság?
a) 1843–1845 b) 1845–1847 c) 1847–1848 d) 1848–1849
3. M. Hruszevszkij mikor alapította meg Kijevben az Ukrán Tudományos Társaságot?
a) 1905 b) 1907 c) 1908 d) 1909
6. Mikor történt meg a compjagne-i fegyverszünet aláírása?
a) 1917. december 12. b) 1918. június 12.
c) 1918. november 11. d) 1919. október 11.
7. Mikor vett részt az Ukrán Szicszlövészek Légiója a Liszonya-hegyi csatában?
a) 1916. március-április b) 1916. május-június
c) 1916. június-július d) 1916. augusztus-szeptember
8. A felsorolt országok közül melyik nem volt tagja a Népszövetségnek?
a) USA b) Anglia c) Franciaország d) Szovjetunió
9. Nevezétek meg azt az ukrán politikust, aki kezdeményezte az ukrán kozákság helyreállítását 1918–1920-ban?
a) M. Hruszevszkij b) P. Szkoropadszkij
c) M. Mihnovszkij d) Sz. Petljura

10. Milyen szervezet jött létre Lvivben 1914. augusztus 1-jén?

- a) Proszvita
b) Ukrán Mérsékelt Társasága
c) Ukrajna Felszabadítása Szövetség
d) Ukrán Főtanács

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Moszkvofilek –...
2. Szlavofilek –...
3. Jóvátétel–...
4. Ötödik hadoszlop –...
5. Univerzálé – ...

III. feladat. Helyezzétek megfelelő időrendi sorrendbe a Központi Tanács által fogantatosított azon intézkedéseket, amelyek az ukrán hadsereg létrehozásával voltak kapcsolatban 1917 tavaszán!

- a) Az első összukrán katonakongresszus összehívása;
b) az Általános Ukrán Katonai Bizottság létrehozása;
c) a Szabad Kozákság egységeinek a megalakulása;
d) a Bohdan Hmelnickij ezred létrejötte.

IV. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést az események és a dátumok között!

a) 1894 –	1. A Novorosszijszki egyetem megnyitása Odesszában.
b) 1882 –	2. A technológiai egyetem megnyitása Harkivban.
c) 1865 –	3. Az Ukrán Színészek Társulatának létrejötte.
d) 1862 –	4. P. Csubinszkij megírja a <i>Még nem halt meg a mi Ukrajnánk</i> című verset.
e) 1875 –	5. Az Ukrán Történelem Tanszék megnyitása a lvivi egyetemen.

V. feladat. Töltsétek ki a táblázatot, az állítások sorszámát írjátok be a táblázat megfelelő részeibe:

1914	1915	1916	1917

1. Az Ukrán Szicslövészek Légiójának létrejötte.
2. Csata a Liszonya-hegynél.
3. Az oroszok elfoglalják Przemyslt.
4. A Bruszilov áttörés.
5. A szicslövészek részvétele a Makivka-hegyi csatában.
6. Az UKT kiadta az I. Univerzálét.
7. Lvivben megalakul az Ukrán Főtanács.
8. Az UKT kiadta a II. Univerzálét.
9. Februári forradalom Oroszországban.
10. Az UKT megkezdi tevékenységét.

VI. feladat

- 1) Jellemezzétek Pavlo Szkoropadszkijt mint politikust és embert! Milyen sajátosságok jellemezték az ukrán állam bel- és külpolitikáját Szkoropadszkij idején?
- 2) Hogyan változott meg Európa politikai térképe a versailles-i békerendszer következtében? Magában hordozta-e ez a rendszer egy későbbi háborús konfliktus veszélyét? Fejtsétek ki a véleményeteket!

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Milyen intézkedéseket fogantatosítottak az UNK és a Hetmanátus kormányai a kulturális élet terén?
 - A cárizmus idején készült szobrok, emlékművek eltávolítása a terekről és utcákról;
 - harc az írástudatlanság ellen, az általános tankötelezettség bevezetése az iskolákban;
 - ukrán iskolák és ukrán nyelvkurzusok létrehozása;
 - az egyetemek megszüntetése és a szakérettségi tanfolyamok beindítása.
- Melyik szervezet kezdeményezte az ukrán nemzeti hadsereg létrehozását 1917-ben?
 - Ukrán Központi Tanács
 - Ideiglenes Kormány
 - Pavlo Polubotok Ukrán Katonai Klub
 - Ukrán Mérsékelt Társasága
- Milyen eseményre került sor az UNK Direktóriuma idején?
 - az UNK és a NYUNK állami egyesülésére;
 - Kijev felszabadítására a bolsevik-szovjet hatalom első eljövetele után;
 - a NYUNK kikiáltására;
 - az USZSZK első Alkotmányának elfogadása a III. összoroszországi tanácskongresszuson.
- Mikor került bevezetésre Roosevelt New Deal politikája?
 - 1931
 - 1932
 - 1933
 - 1934
 - 1935
 - 1936
- Mikor jött létre az Ukrán Felkelő Hadsereg?
 - 1941 októbere
 - 1942 októbere
 - 1943 októbere
 - 1944 októbere
- Melyik francia köztársaság első elnöke volt Charles de Gaulle?
 - Negyedik
 - Ötödik
 - Hatodik
- Ki volt az ukrán küldöttség vezetője 1945-ben a San Francisco-i nemzetközi konferencián, ahol elfogadták az ENSZ létrehozásáról szóló *Nyilatkozatot*?
 - Ny. Hruscsov
 - D. Manuilszkij
 - L. Kaganovics
 - L. Melnikov
- Válasszátok ki azon disszidensek nevét, akiket 1972–1973-ban tartóztattak le a második letartóztatási hullám idején?
 - L. Lukjanenko, I. Kandiba, Sz. Virun;
 - M. Rudenko, O.Tihij, I. Kandiba;
 - I. Szvitlicsnij, V. Csornovil, V. Romanyuk;
 - Sz. Hmara, M. Horiny, L. Lukjanenko.
- Mikor kötötték meg egymással az NSZK és NDK küldöttségei azt a szerződést, amelyben kölcsönösen szavatolták egymás határainak sérthetlenségét és területeik egységét?
 - 1949
 - 1953
 - 1972
 - 1974
- Mi jellemezte a pangás időszakának oktatási rendszerét?
 - Csökken a főiskolák száma;
 - ismét bevezették a tandíjat a középiskolákban és főiskolákon;
 - az oktatási-nevelési folyamat túlideologizálása;
 - átterés a kötelező hétfosztályos oktatásra.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Honi hadsereg – 2. Furcsa háború – 3. Ötödik hadoszlop –....
 4. Reaganomics – 5. Hidegháború–..... .

III. feladat. Nevezzétek meg az adott ország ellenállási mozgalmának szervezetét és katonai egységét a második világháború idején!

1. Franciaország –	6. Jugoszlávia –
2. Belgium –	7. Görögország –
3. Hollandia –	8. Olaszország –
4. Dánia –	9. Lengyelország –
5. Albánia –	10. Csehszlovákia –

IV. feladat. Mely országokban működnek a felsorolt ukrán tudományos szervezetek?

- a) Ukrán Szabad Egyetem –
 b) Ukrán Történelmi Társaság –
 c) Ukrán Tudományos Szabad Akadémia –
 d) Ukrán Tudományos Intézet –
 e) Szimon Petljura Könyvtár –

V. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést a szerzők és műveik között!

1. M. Hruszevszkij –	a) <i>Ukrajna története;</i>
2. D. Javornickij –	b) <i>Az ukrán nép története;</i>
3. A. Krimszkij –	c) <i>Szlobodai Ukrajna története;</i>
4. I. Kripjakevics –	d) <i>Ukrajna rövid története;</i>
5. O. Jefimenko –	e) <i>Karcolatok az ukrán nép történetéből;</i>
6. D. Bahalij –	f) <i>Ukrajna válaszáton;</i>
7. V. Lipinszkij –	g) <i>Törökország és írásbeliségének története;</i>
8. M. Javorszkij –	h) <i>A zaporizzsjai kozákok története;</i>
	i) <i>Bohdan Hmelnickij;</i>
	j) <i>Ivan Szirko.</i>

VI. feladat

- 1) Vázoljátok az ukrán társadalmi-politikai, gazdasági életben, illetve a szociális, kulturális szférákban végbement változásokat a *hruscsovi olvadás* időszakában! Fejtsétek ki erről a véleményeteket!
- 2) Vázoljátok az Ötödik Francia Köztársaság létrejöttének folyamatát! Mik voltak Charles de Gaulle kül- és belpolitikájának főbb irányai? Nevezzétek meg Franciaország társadalmi-gazdasági válságának főbb okait az 1960-as években!

2014–2015 навчальний рік

8 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- Перша літописна згадка назви «Україна» пов'язана з іменем князя:
а) Володимира Глібовича; б) Мстислава Ізяславича;
в) Володимира Всеволодовича; г) Ярослава Мудрого.
- Розгром ординського війська біля Синіх Вод відбувся у:
а) 1324 р.; б) 1349 р.; в) 1354 р.; г) 1362 р.
- Назвіть рік видання «Острозької Біблії»:
а) 1578 р.; б) 1581 р.; в) 1585 р.; г) 1595 р.
- Протестант, що висунув ідею про «божественне приречення»:
а) Т. Мюнцер; б) У. Цвінглі; в) Ж. Кальвін; г) М. Лютер.
- Громадянські війни у Франції почалися у:
а) 1560 р.; б) 1562 р.; в) 1564 р.; г) 1572 р.
- Повстання Роберта Кета відбулося у:
а) 1547 р.; б) 1549 р.; в) 1550 р.; г) 1555 р.
- Хто очолив козацьке повстання у 1630 р.?
а) М. Жмайло; б) Т. Федорович; в) І. Сулима; г) П. Бут.
- У 1613 р. до влади в Московській державі прийшла династія:
а) Рюриковичів; б) Ягеллонів;
в) Романових; г) Гедеміновичів.
- У 1621 р. польське військо за підтримки реєстрового козацтва розбило турецьку армію в битві під:
а) Хотиним; б) Могачем; в) Цецерею; г) П'яткою.
- Реформування української православної церкви здійснив митрополит:
а) Йов Борецький; б) Петро Могила;
в) Михайло Рогоза; г) Ігнатій Потій.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Секуляризація – ...
2. Анархія – ...
3. Регіментар – ...
4. Автодафе – ...
5. Католицька Ліга – ...

Завдання III. Заповніть таблицю «Учасники реформації та їхні цілі»:

№ п/п	Учасники реформації	Чого домагалися учасники реформації
1.	Буржуазія, городяни	
2.	Селяни	
3.	Лицарі	
4.	Князі	

Завдання IV. Виберіть правильні відповіді. Основні причини виникнення Руїни:

1. Втрата І. Виговським гетьманської булави.
2. Страхітливе знелюднення і спустошення Правобережної України.
3. Загострення суперечок у середовищі української державної еліти.
4. Виникнення гострих соціальних конфліктів.

5. Укладення україно-московського договору 1654 р.
6. Охоплення значної частини народних мас, і насамперед козацтва, бунтівними настроями і небажанням підпорядковуватись будь-якій владі.
7. Активне втручання у внутрішні справи і пряма агресія стосовно Гетьманщини з боку Речі Посполитої, Московської держави, Османської імперії та Кримського ханства.
8. Віленське перемир'я 1656 р.

Завдання V. Встановіть відповідність:

1	Битва під Зборовом	а)	18 вересня 1651 р.
2	Укладення Зборівського договору	б)	5-6 серпня 1649 р.
3	Битва під Берестечком	в)	8 серпня 1649 р.
4	Укладення Білоцерківського договору	г)	18-30 червня 1651 р.
5	Битва під Батогом	г)	11 жовтня – 5 грудня 1653 р.
6	Жванецька облога	д)	22-23 травня 1652 р.
7	Переяславська рада	е)	8 січня 1654 р.
8	Початок правління І. Виговського	є)	15 вересня 1657 р.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. До кінця XVII ст. Україна втратила свою територіальну цілісність. Охарактеризуйте найбільш важливі міжнародні угоди другої половини XVII ст. про територіальний розподіл України.

№ п/п	Дата, назва угоди, між ким підписана	Зміст угоди	Наслідки
1.	1656 р. Віленське перемир'я (Польща та Московія)		
2.	1667 р. Андрусівське перемир'я (Польща та Московія)		
3.	1672 р. Бучацький мир (Польща та Туреччина)		
4.	1681 р. Бахчисарайський мир (Туреччина, Кримське ханство та Московія)		
5.	1686 р. Вічний мир (Московія та Польща)		

2. Охарактеризуйте причини, хід, результати та значення Нідерландської революції.

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Володимира Мономаха було проголошено київським князем у:
 - а) 1013 р.;
 - б) 1113 р.;
 - в) 1120 р.;
 - г) 1123 р.
2. Ватажок козацького повстання, яке привело до знищення фортеці Кодак:
 - а) Самійло Кішка;
 - б) Тарас Федорович;
 - в) Іван Сулима;
 - г) Дмитро Гуня.
3. Тридцятилітня війна закінчилася підписанням Вестфальського миру у:
 - а) 1630 р.;
 - б) 1635 р.;
 - в) 1648 р.;
 - г) 1650 р.
4. Релігійний мир в Аугсбурзі був укладений у:
 - а) 1555 р.;
 - б) 1556 р.;
 - в) 1557 р.;
 - г) 1558 р.
5. Вкажіть ім'я останнього кошового отамана Запорозької Січі:
 - а) І. Малашевич;
 - б) П. Калнишевський;
 - в) Я. Головатий;
 - г) М. Залізняк.
6. На території Південної України офіційно було поширено дію кріпосного права в:
 - а) 1775 р.;
 - б) 1783 р.;
 - в) 1796 р.;
 - г) 1798 р.
7. Вкажіть, яка з вказаних українських земель не входила до складу Австрійської імперії на початку XIX ст.:
 - а) Волинь;
 - б) Галичина;
 - в) Північна Буковина;
 - г) Закарпаття.
8. Повстання «Київська козаччина» відбулося у:
 - а) 1854 р.;
 - б) 1855 р.;
 - в) 1856 р.;
 - г) 1857 р.
9. Бастілія впала:
 - а) 10 липня 1789 р.;
 - б) 12 липня 1789 р.;
 - в) 14 липня 1789 р.;
 - г) 22 вересня 1792 р.
10. «Священний союз» європейських монархів був створений у:
 - а) 1799 р.;
 - б) 1804 р.;
 - в) 1814 р.;
 - г) 1815 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Соборність – ...
2. Денаціоналізація – ...
3. Експансія – ...
4. Паланка – ...
5. Рантьє – ...

Завдання III. Основні територіальні зміни в Європі після Віденського конгресу (впишіть певну країну або територіальні зміни у відповідну клітинку таблиці):

№ п/п	Країна	Територіальні зміни
1.		Одержала острови Мальту і Цейлон, Капську область, Іонічні острови
2.	Росія	
3.		Приєднала колишні володіння в Італії, зберегла за собою Галичину
4.	Бельгія і Голландія	
5.		Повернула гірські проходи до Італії, створена «вічно нейтральна» конфедерація кантонів
6.	Швеція	

Завдання IV. Установіть відповідність:

а)	1846–1847 рр.	1.	Діяльність у Закарпатті освітнього товариства на чолі з О. Духновичем
б)	1819 р.	2.	Заснування культурно-освітнього товариства

			«Галицько-Руська матиця»
в)	1850–1856 рр.	3.	Діяльність Кирило-Мефодіївського братства
г)	1830–1831 рр.	4.	Заснування таємного Малоросійського товариства
г)	1848 р.	5.	Польське національно-визвольне повстання на Правобережжі

Завдання V. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- а) обрання президентом А. Лінкольна;
- б) анексія Техасу США;
- в) вбивство А. Лінкольна;
- г) утворення республіканської партії;
- г) скасування рабства в США;
- д) утворення демократичної партії.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Проаналізуйте зміст реформ Марії Терезії і Йосифа II та їх вплив на західноукраїнські землі (адміністративна, аграрна, релігійна, освітня). Наслідки реформ.
2. Порівняйте шляхи об'єднання Італії та Німеччини. У чому спільні та відмінні риси?

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- 1) Визначте, який суспільний стан утворився в результаті колонізації земель Дикого Поля:
 - а) міщанство; б) селянство; в) шляхта; г) козацтво.
- 2) Хто був автором видатного твору полемічної літератури «Тренос»?
 - а) П. Могила; б) М. Смотрицький;
 - в) З. Копистенський; г) Т. Сакович.
- 3) Відкриття в Одесі Новоросійського університету відбулося у:
 - а) 1861 р.; б) 1864 р.; в) 1865 р.; г) 1866 р.
- 4) Створено першу українську політичну партію – Русько-українську радикальну партію (РУРП) у:
 - а) 1890 р.; б) 1891 р.; в) 1892 р.; г) 1895 р.
- 5) М. Грушевський заснував у Києві «Українське наукове товариство» у:
 - а) 1905 р.; б) 1907 р.; в) 1908 р.; г) 1909 р.
- 6) Участь УСС у боях за гору Маківка відбулася у:
 - а) серпні 1914 р.; б) березні 1915 р.;
 - в) травні 1915 р.; г) серпні 1915 р.
- 7) Комп'єнське перемир'я було підписано у:
 - а) 12 грудня 1917 р.; б) 12 червня 1917 р.;
 - в) 11 листопада 1918 р.; г) 11 жовтня 1919 р.
- 8) Створено Головну Українську Раду у Львові в:
 - а) серпні 1914 р.; б) вересні 1914 р.;

- в) жовтні 1914 р.; г) листопаді 1914 р.
- 9) Утворення Української Центральної Ради відбулося:
 а) 4-5 січня 1917 р.; б) 17 лютого 1917 р.;
 в) 3-4 березня 1917 р.; г) 5-6 квітня 1917.
10. Прийнято Перший Універсал Центральної Ради:
 а) 16 травня 1917 р.; б) 10 червня 1917 р.;
 в) 15 липня 1917 р.; г) 10 серпня 1917 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Москофіли – ... 2. Земства – ... 3. Соборність – ...
 4. «Хлопоманство» – ... 5. Інтервенція – ...

Завдання III. Заповніть таблицю «Наука. Видатні вчені»:

Прізвище вченого	Галузь науки	Його внесок в науку
Дмитро Багалія		
Федір Вовк		
Данило Заболотний		
Леонід Лагутін		
Сергій Реформатський		

Завдання IV. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- а) Брусиловський прорив;
 б) створення у Львові Головної Української Ради;
 в) заснування у Харкові організації «Юнацька спілка»;
 г) участь УСС у боях за гору Маківка;
 г) захоплення російськими військами Перемишля.

Завдання V. Виберіть правильні відповіді. Тимчасовий уряд 4 серпня 1917 р. видав «Тимчасову інструкцію для Генерального Секретаріату», яка визначала права України:

- а) Генеральний Секретаріат мав стати органом Тимчасового уряду;
 б) зобов'язували створити Генеральний український військовий комітет;
 в) Центральна Рада позбавлялася законодавчих прав;
 г) до складу Генерального Секретаріату входило не 14, а лише 7 секретарів;
 г) 4 секретарі мали бути представниками меншин;
 д) скликати I Всеукраїнський військовий з'їзд;
 е) запровадити спеціальний податок з населення для створення української державної скарбниці;
 е) українська територія обмежувалася 5 губерніями (Київською, Волинською, Подільською, Полтавською та Чернігівською).

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Хто на Ваш погляд мав більше шансів на створення і відстоювання незалежної Української держави: УЦР, П. Скоропадський, Директорія чи інша влада? Свій вибір аргументуйте.
2. Проаналізуйте витоки, суть та становлення тоталітарних режимів у Німеччині, Італії та Іспанії. У чому ви вбачаєте подібні й відмінні риси?

11 клас

Завдання І. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Розгром ординського війська біля Синіх Вод відбувся у:
а) 1324 р.; б) 1349 р.; в) 1354 р.; г) 1362 р.
2. Повстання «Київська козаччина» відбулося у:
а) 1854 р.; б) 1855 р.; в) 1856 р.; г) 1857 р.
3. Які міжнародні організації допомоги голодуючим здійснювали свою діяльність на Україні в 1921–1922 рр.?
а) Фонд А. Нобеля, Міжнародний валютний фонд, Міжнародний комітет селянської допомоги
б) АРА, фонд Ф. Нансена, Міжнародний комітет робітничої допомоги;
в) Організація сприяння розвитку демократії, Червоний Хрест;
г) фонд «Відродження», Асоціація Амундсена, Міжнародний комітет.
4. Перший уряд Директорії очолив:
а) Винниченко; б) Єфремов; в) Чехівський;
г) Петлюра; д) Андрієвський; е) Швець.
5. Хто очолив у Франції в 1938 р. уряд сформований з частини радикалів і правих?
а) Л. Блюм; б) Е. Даладьє; в) М. Торез; г) Ф. Рібєрі.
6. Як називалися військово-повітряні сили Німеччини?
а) «Вермваффе»; б) «Люфтваффе»;
в) «Райхсвер»; г) «Вермахтавіа».
7. Особливістю політичної боротьби на Закарпатті треба вважати:
а) відсутність самостійної української партії та збереження національно-культурних традицій;
б) появу соціал-демократичної партії Закарпаття;
в) відсутність у більшості чехословацьких партій своїх організацій;
г) значний вплив місцевих комуністів на населення.
8. Процес повернення на батьківщину після війни військовополонених, цивільних полонених, біженців називають:
а) асиміляція; б) репатріація; в) депортація; г) консолідація.
9. Результатом партизанського руху на Україні стало:
а) порушення роботи транспортного сполучення окупаційних військ;
б) створення концентраційних таборів;
в) масовий терор проти єврейського населення;
г) організація депортації населення до Сибіру.
10. Операція «Вісла» передбачала переселення українців з етнічних земель:

- а) Лемківщини, Холмщини;
- б) Посяння, Підляшшя;
- в) Лемківщини, Підляшшя, Посяння;
- г) Лемківщини, Посяння, Холмщини, Підляшшя.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

- 1. Антисемітизм –
- 2. «Колабораціонізм» –
- 3. Конверсія –
- 4. «Українізація» –
- 5. Шовінізм –

Завдання III. Впишіть до таблиці керівників різних українських урядів, що діяли у 1917–1929 рр. Зверніть увагу на те, що одна й та сама особа могла очолювати різні уряди.

Генеральний Секретаріат Української Центральної Ради	
Рада народних міністрів УНР	
Рада міністрів Української Держави	
Державний Секретаріат ЗУНР	
Уряд УНР в екзилі	
Народний Секретаріат Української Республіки	
Тимчасовий робітничо-селянський уряд України	
Рада народних комісарів УСРР	

- 1. Євгенія Бош;
- 2. Володимир Винниченко;
- 3. Сергій Гербель;
- 4. Всеволод Голубович;
- 5. Сидір Голубович;
- 6. Кость Левицький;
- 7. Федір Лизогуб;
- 8. Андрій Лівіцький;
- 9. Ісак Мазепа;
- 10. Борис Мартос;
- 11. Сергій Остапенко;
- 12. Симон Петлюра;
- 13. Пилип Пилипчук;
- 14. В'ячеслав Прокопович;
- 15. Георгій П'ятаков;
- 16. Християн Раковський;
- 17. Микола Скринник;
- 18. Володимир Чехівський.

Завдання IV. Заповніть таблицю «Літопис Другої світової війни», заносючи до неї номери правильних відповідей.

1941 р.	1942 р.	1943 р.	1944 р.	1945 р.

- 1. Танковий бій в районі Луцьк-Броди-Рівне-Дубно.
- 2. Корсунь-Шевченківська операція.
- 3. Створення ДКО.
- 4. Напад Німеччини на СРСР.
- 5. Київська оборонна операція.
- 6. Берлінська операція.
- 7. Захоплення військами вермахту Одеси.
- 8. Розгром німецько-фашистських військ під Сталінградом.
- 9. Утворення УПА.
- 10. Зустріч радянських і американських військ на р. Ельбі.
- 11. Львівсько-Сандомирська наступальна операція.
- 12. Звільнення м. Києва від німецько-фашистських загарбників.
- 13. Захоплення фашистами всієї території України.
- 14. Початок операції «Багратіон».

15. Вигнання німецько-фашистських військ із Закарпаття.
16. Курська битва.
17. Захоплення німецько-фашистськими військами м. Севастополя.
18. Вступ СРСР у війну з Японією.
19. Початок контрнаступу Червоної Армії під Москвою.
20. Завершення Сталінградської битви.
21. «Карпатський рейд».
22. Звільнення Курська і Белгорода від німецько-фашистських військ.
23. Підписання Декларації про Організацію Об'єднаних Націй.
24. Кримська конференція.
25. Танкова битва під Прохорівкою.
26. Тегеранська конференція.
27. Вихід радянських військ на кордон з Румунією.
28. Завершення Другої світової війни в Європі.
29. Вісло-Одерська наступальна операція.
30. Потсдамська конференція.
31. Звільнення України від німецько-фашистських загарбників.

Завдання V. Установіть хронологічну послідовність подій.

- а) Створення Ради Європи;
- б) прийняття «плану Маршалла»;
- в) підписання Договору про створення ЄЕС (Спільного ринку);
- г) підписання Маастрихтської угоди.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Яке значення Перемоги у Великій Вітчизняній війні? У чому ви вбачаєте результати та уроки II-ї Світової війни? В якій мірі вони вплинули на повоєнний розвиток світу, України та нашого краю?
2. Порівняйте німецьке, італійське та японське повоєнні «економічні дива». Висловіть власну думку про те, які з їх уроків заслуговують на увагу при реформуванні сучасної української економіки.

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Melyik fejedelem idején említik először az *Ukrajna* kifejezést a krónikák?
 - a) Volodimir Hlibovics
 - b) Msztyiszlav Izjaszlavics
 - c) Volodimir Vszevolodovics
 - d) Bölcs Jaroszlav
2. Szinyi Vodi alatt mikor zúzták szét az Arany Horda csapatait?
 - a) 1324
 - b) 1349
 - c) 1354
 - d) 1362
3. Az *Osztrohi Biblia* kiadásának éve?
 - a) 1578
 - b) 1581
 - c) 1585
 - d) 1595
4. Melyik protestáns gondolkodó fogalmazta meg először az *isten elrendelés* (predestináció) elvét?
 - a) Münzer Tamás
 - b) Ulrich Zwingli
 - c) Kálvin János
 - d) Luther Márton
5. Mikor kezdődtek a polgárháborúk Franciaországban?
 - a) 1560
 - b) 1562
 - c) 1564
 - d) 1572
6. Robert Kett felkelése mikor kezdődött?
 - a) 1547
 - b) 1549
 - c) 1550
 - d) 1555
7. Ki állt az 1630-as kozák felkelés élén?
 - a) M. Zsmajlo
 - b) T. Fedorovics
 - c) I. Szulima
 - d) P. But
8. Milyen dinasztia került 1613-ban a Moszkvai Államban hatalomra?
 - a) Rjurikovics
 - b) Jagelló
 - c) Romanov
 - d) Gediminovics
9. Milyen csatában győzték le 1621-ben a lengyelek lajstromozott kozák segítséggel a török hadsereget?
 - a) Hotini
 - b) Mohácsi
 - c) Cecórai
 - d) Pjatkai
10. Ki reformálta meg a felsorolt metropoliták közül az ukrán pravoszláv egyházat?
 - a) Yov Boreckij
 - b) Petro Mohila
 - c) Mihajlo Rohoza
 - d) Ipatyij Potyij

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Szekuralizáció – ...
2. Anarchia – ...
3. Regimentár – ...
4. Autodafe – ...
5. Katolikus Liga – ...

III. feladat. Töltsétek ki *A reformáció résztvevői és céljaik* című táblázatot!

Nº	A reformáció résztvevői	Céljaik
1.	Polgárok, városi lakosok	
2.	Parasztok	
3.	Lovagok	
4.	Fejedelmek	

IV. feladat. A felsoroltak közül válasszátok ki a *romlás időszakát* előidéző okokat!

1. I. Vihovszkij elveszti hetmani jogarát.
2. Jobbparti Ukrajna elpusztítása és lakosainak kegyetlen kiirtása.
3. Ellentétek kiéleződése az ukrán állami eliten belül.

4. Éles társadalmi konfliktusok kialakulása.
5. Az 1654-es ukrán–moszkvai szerződés.
6. A néptömegek jelentős részén, különösen a kozákságon lázadó hangulat vett erőt és elutasítottak mindenfajta engedelmességet a hatalomnak.
7. A Rzeczpospolita, a Moszkvai Állam, az Oszmán Birodalom és a Krími kánság aktív beavatkozása a Hetmanátus belügyeibe, nyílt agressziójuk ellene.
8. A vilnai fegyverszünet 1656-ban!

V. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést!

1	Zborovi csata	a)	1651. szeptember 18.
2	Zborovi béke	b)	1649. augusztus 5-6.
3	Beresztyecskói csata	c)	1649. augusztus 8.
4	Bila cerkvai béke	d)	1651. június 18-30.
5	Batohi csata	e)	1653. október 11. – december 5.
6	Zsvanyeci ostrom	f)	1652. május 22-23.
7	Perejaszlavi tanács	g)	1654. január 8.
8	Ivan Vihovszkij hetmanságának kezdete	h)	1657. szeptember 15.

VI. feladat

1. A XVII. század közepéig Ukrajna elveszítette területei nagyobb részét. Jellemezzétek a XVII. század második felének azon jelentős nemzetközi szerződéseit, amelyek Ukrajna területi egységét érintették?

№	A nemzetközi szerződés neve, aláírásának dátuma, a szerződő felek	A szerződés lényege	Következményei
1.	1656 – vilnai fegyverszünet (Lengyelország és Moszkva)		
2.	1667 – andruszovói béke (Lengyelország és Moszkóvia)		
3.	1672 – bucsacsi béke (Lengyelország és Törökország)		
4.	1681 – bahcsiszaraji béke (Törökország, Krími kánság és Moszkóvia)		
5.	1686 – örök béke (Lengyelország és Moszkóvia)		

2. Jellemezzétek a németalföldi forradalom okait, menetét és következményeit!

9. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Mikor lett Volodimir Monomah kijevi fejedelem?
a) 1013 b) 1113 c) 1120 d) 1123
2. Ki az a kozákvezér, aki lerombolta Kodak erődjét?
a) Szamijlo Kiska b) Tarasz Fedorovics
c) Ivan Szulima c) Dmitro Hunya
3. A harmincéves háborút lezáró vestfália-i béke megkötésének éve?
a) 1630 b) 1635 c) 1648 d) 1650
4. Mikor kötötték meg az augsburgi vallási békét?
a) 1555 b) 1556 c) 1557 d) 1558
5. Ki volt a Zaporizzsjai Szics utolsó kosatamánja?
a) I. Malasevics b) P. Kalnisevszkij
c) J. Holovatij d) M. Zaliznyak
6. Mikor vezették be Dél-Ukrajnában a jobbágyrendszert?
a) 1775 b) 1783 c) 1796 d) 1798
7. A felsoroltak közül melyik ukrán terület nem volt része az Osztrák Birodalomnak a XIX. század elején?
a) Voliny b) Galícia c) Észak-Bukovina d) Kárpátalja
8. Mikor volt a kijevi kozákság felkelése?
a) 1854 b) 1855 c) 1856 d) 1857
9. A Bastille lerombolásának dátuma?
a) 1789. július 10. b) 1789. július 12.
c) 1789. július 14. d) 1792. szeptember 22.
10. Mikor jött létre a Szent Szövetség?
a) 1799 b) 1804 c) 1814 d) 1815

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Egységes állam – ... 2. Denacionalizáció – ... 3. Expanzió – ...
4. Palánka – ... 5. Uzsorás – ...

III. feladat. Területi változások Európában a bécsi kongresszus után. A táblázat üres kockáiba írjátok be az adott ország nevét vagy a területi változást!

Nº	Ország	Területi változás
1.		Megkapta Máltát, Ceylont, a fokföldi gyarmatokat, és a Jón-szigeteket.
2.	Oroszország	
3.		Magához csatolta korábbi itáliai gyarmatait és megőrizte Galícia feletti uralmát is
4.	Belgium és Hollandia	
5.		Visszakapta alpesi hágóit és létrehozta „örökös semlegességet” hirdető kantonjainak konföderációját.
6.	Svédország	

IV. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést!

a)	1846–1847	1.	Az Olekszander Duhnovics vezette felvilágosító társaság tevékenysége Kárpátalján.
b)	1819	2.	A Galíciai-Ruszin Matica nevű kultúrfelvilágosító szervezet létrejötte.
c)	1850–1856	3.	A Cirill-Metód Testvériség tevékenysége.
d)	1830–1831	4.	A Kisorosz Társaság megalakulása.
e)	1848	5.	Lengyel nemzeti felkelés Jobbparti Ukrajnában.

V. feladat. Állítsátok az eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- Lincoln elnökké választása;
- Texast bekebelezi az USA;
- Lincoln meggyilkolása;
- a Republikánus Párt megalakulása;
- a rabszolgaság felszámolása az USA-ban;
- a Demokrata Párt létrejötte.

VI. feladat

- Jellemezzétek Mária-Terézia és II. József reformjait! Milyen hatással voltak ezek a reformok a nyugat-ukrajnai földekre (közigazgatási, agrár-, vallási, oktatási reformok). Milyen következményei voltak a reformoknak?
- Hasonlítsátok össze Németország és Olaszország egyesítésének útjait! Milyen hasonló és eltérő vonást fedeztetek fel?

10. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Milyen társadalmi rend jött létre a vadmező meghódítása következtében:
 - városi lakosság
 - parasztság
 - slachta
 - kozákság
- Ki a *Trenosz (Sirám)* című vitairódmű szerzője?
 - P. Mohila
 - M. Szmotrickij
 - Z. Kopisztenszkij
 - T. Szakovics
- A Novorosszijszki egyetem megnyitása Odesszában?
 - 1861
 - 1864
 - 1865
 - 1866
- Az első ukrán politikai párt – a Ruszin-Ukrán Radikális Párt megalakulása?
 - 1890
 - 1891
 - 1892
 - 1895
- Mikor alapította M. Hrusevszkij Kijevben az Ukrán Tudományos Társaságot?
 - 1905
 - 1907
 - 1908
 - 1909
- Mikor volt az Ukrán Szicslövészek Légijának harca a Makivka-hegyen?
 - 1914 augusztusa
 - 1915 márciusa
 - 1915 májusa
 - 1915 augusztusa
- Mikor írták alá a compiegne-i békét?
 1917. december 12.
 1917. június 12.
 1918. november 11.
 1919. október 11.
- Mikor alakult meg az Ukrán Főtanács Lvivben?

- a) 1914. augusztus
c) 1914. október
- b) 1914. szeptember
d) 1914. november
11. Mikor jött létre az Ukrán Központi Tanács?
a) 1917. január 4-5.
c) 1917. március 3-4.
- b) 1917. február 17.
d) 1917. április 5-6.
12. Az UKT I. Univerzáléjának a megjelenése?
a) 1917. május 16.
c) 1917. július 15.
- b) 1917. június 10.
d) 1917. augusztus 10.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Moszkvofilek – ... 2. Zemsztvók– ... 3. Egységes állam – ...
4. Hlopománok – ... 5. Intervenció – ...

III. feladat. Töltsétek ki *Az ukrán tudomány és tudósok* című táblázatot!

A tudós neve	Tudományág	Az adott tudományágban elért sikerei
Dmitro Bahalijsza		
Fegyir Vovk		
Danilo Zabolotnij		
Leonyid Lahutyin		
Szergej Reformatszkijsz		

IV. feladat. Állítsátok az eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- a) Bruszilov áttörés;
b) az Ukrán Főtanács megalakulása Lvivben;
c) Harkivban megalakul az Ifjúsági Szövetség;
d) az Ukrán Szicslővések harca a Makivka-hegyért;
e) az orosz csapatok elfoglalják Przemyslt.

V. feladat. Jelöljétek meg a helyes választ! Az Ideiglenes Kormány 1917. augusztus 4-én kiadta az *Ideiglenes Utasítás a Főtitkárság részére* című dokumentumát, melyben meghatározta Ukrajna jogait.

- a) A Főtitkárságot az Ideiglenes Kormánynak kellett alárendelni;
b) Létre kellett hozni az Ukrán Katonai Bizottságot;
c) az Ukrán Központi Tanácsot megfosztották törvényalkotói jogától;
d) A Főtitkárságnak 14 helyett csak 7 tagja lehetett;
e) 4 titkár a nemzeti kisebbségek képviselői közül került ki;
f) össze kellett hívni az I. összukrán katonakongresszust;
g) rendkívüli adó került bevezetésre az ukrán államkincstár létrehozása céljából;
h) az ukrán hatalom 5 kormányzóságra korlátozódott (Kijevi, Volinyi, Pogyilljai, Poltavai, Csernyihivi).

VI. feladat

- 1) Véleményetek szerint, minek vagy kinek volt nagyobb esélye a független ukrán állam létrehozására és megvédésére a felsoroltak közül: Ukrán Központi Tanács, P.

Szkoropadszkij, Direktórium vagy valamilyen más hatalom? Válaszokat támasszátok alá tényekkel!

- 2) Elemezzétek a parancsuralmi rendszerek kialakulásának előfeltételeit, lényegét és létrejöttét Németországban, Olaszországban és Spanyolországban! Milyen hasonlóságokat és eltéréseket véltek felfedezni?

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Az Arany Horda csapatainak szétzúzása Szinyi Vodínál:
a) 1324 b) 1349 c) 1354 d) 1362
- Mikor volt a kijevi kozákság felkelése?
a) 1854 b) 1855 c) 1856 d) 1857
- Milyen nemzetközi szervezetek segítettek az éhező Ukrajnát 1921–1922 között?
a) Nobel-alapítvány, Nemzetközi Valutaalap, Nemzetközi Paraszt Segélyező Bizottság;
b) Amerikai Segély Hivatal, Nansen-alapítvány, Nemzetközi Munkás Segélyező Bizottság;
c) a demokrácia fejlődését elősegítő szervezet, Vöröskereszt;
d) Újjászületés-alapítvány, Amundsen Egyesülés, Nemzetközi Bizottság.
- Ki volt a Direktórium első kormányának a feje?
a) Vinnicsenko d) Jefremov c) Csehivszkij
d) Petljura e) Andrijevszkij f) Svec
- Ki volt a vezetője Franciaországban az 1938-ban létrejött radikális-jobboldali kormánynak?
a) L. Blum b) E. Daladier c) M. Thorez d) F. Riberi
- Hogy nevezték Németország légierejét?
a) Vermwaffe b) Luftwaffee c) Reichswer d) Vermahtavia
- Milyen sajátosságai voltak a politikai harcnak Kárpátalján?
a) az önálló ukrán párt hiánya és a nemzeti-kulturális hagyományok tovább élése;
b) a Kárpátaljai Szociáldemokrata Párt megalakulása;
c) a legtöbb csehszlovák párt nem rendelkezett itt helyi szervezettel;
d) a kommunisták befolyása a helyi lakosságra.
- Melyik fogalom jelöli a hadifoglyok, a polgári lakosság és a menekültek hazatérését?
a) asszimiláció b) repatriáció c) deportáció d) konszolidáció
- Miben volt eredményes a partizánmozgalom Ukrajnában?
a) a megszálló csapatok közlekedésének és kapcsolattartásának a megzavarása;
b) koncentrációs táborok létrehozása;
c) a zsidók tömeges megsemmisítése;
d) a lakosság Szibériába deportálása.
- Milyen területekről telepítették ki az ukrán lakosságot a Visztula-akció során?
a) Lemkivcsina, Holmscsina;
b) Poszjannja, Pidljassja;
c) Lemkivcsina, Pidljassja, Poszjannja;
d) Lemkivcsina, Pidljassja, Poszjannja, Holmscsina.

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Antiszemitizmus – 2. Kollaborálás – 3. Konverzió – ...
 4. Ukránosítás – 5. Sovinizmus –

III. feladat. Az 1917–1929 között hatalmon lévő ukrán kormányok mellé írjátok oda a kormányfők nevét!

Az Ukrán Köponti Tanács Főtitkársága	
Az UNK Népi Miniszereinek Tanácsa	
Az Ukrán Állam Minisztertanácsa	
A NYUNK Államtitkársága	
Az UNK emigráns kormánya	
A Szovjet-UNK Népi Titkársága	
Ukrajna Ideiglenes Munkás-Paraszt Kormánya	
Az USZSZK Népbiztosok Tanácsa	

1. Jevgenyija Bos	10. Borisz Martosz
2. Volodimir Vinnicsenko	11. Szerhij Osztapenko
3. Szerhij Herbej	12. Szimon Petljura
4. Vszevolod Holubovics	13. Pilip Pilipcsuk
5. Szidir Holubovics	14. Vjacseszlav Prokopovics
6. Koszty Levickij	15. Georgij Pjatakov
7. Fegyir Lizohub	16. Hrisztian Rakovszkij
8. Andrij Livickij	17. Mikola Szkrinnik
9. Iszak Mazepa	18. Volodimir Csehivszkij

IV. feladat. Töltsétek ki *A második világháború krónikája* című táblázatot!

1941	1942	1943	1944	1945

1. Tankcsata Luck-Brodi-Rivne-Dubno térségében.
2. Korszuny-Sevcenkovszki hadművelet.
3. Az Állami Védelmi Bizottság megalakulása.
4. Németország lerohanja a Szovjetuniót.
5. Kijevi védelmi hadművelet.
6. Berliini hadművelet.
7. A németek elfoglalják Odesszát.
8. A németek megsemmisítése Sztálingrád alatt.
9. Az UFH létrehozása.
10. A szovjet és német szövetséges csapatok találkozása az Elbánál.
11. Lvivi-Szandomiri támadó hadművelet.
12. Kijev felszabadulása a fasiszta megszállás alól.
13. Ukrajna teljes területének megszállása a németek által.
14. A Bagratyion-hadművelet kezdete.
15. Kárpátalja megtisztítása a németektől.
16. Kurszki csata.
17. A németek elfoglalják Szevasztopolt.
18. A Szovjetunió belép a háborúba Japán ellen.
19. A Vörös Hadsereg ellentámadásának kezdete Moszkva alatt.

20. A sztálingrádi csata vége.
21. Kárpáti-portya.
22. Kurszk és Belgorod felszabadítása a német megszállás alól.
23. Az ENSZ Alapokmányának aláírása.
24. Krími konferencia.
25. Tankcsata Prohorovka alatt.
26. Teheráni konferencia.
27. A szovjet csapatok a román határhoz érnek.
28. A második világháború befejezése Európában.
29. A Visztula-Odera támadó hadművelet.
30. Potsdami konferencia.
31. Németország kapitulációja.
32. Ukrajna felszabadulása a német megszállás alól.

V. feladat. Állítsátok az eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- a) az Európa Tanács megalakulása;
- b) a Marshall-terv elfogadása;
- c) az Európai Gazdasági Közösség, a Közös Piac létrejötte;
- d) a maastrichti szerződés aláírása.

VI. feladat

1. Mi a jelentősége a Nagy Honvédő Háborúban aratott győzelemnek? A második világháborúnak milyen eredményei és tanulságai vannak?
2. Hasonlítsátok össze a német, olasz és japán „gazdasági csodákat”! Véleményetek szerint, napjaink ukrán gazdaságának megreformálásánál mit lehetne alkalmazni ezek közül?

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Столицею Боспорського царства було місто:
а) Ольвія; б) Пантікапей; в) Фанагорія; г) Херсонес.
2. Літописець Нестор закінчив укладення «Повісті минулих літ» у:
а) 1054 р.; б) 1097 р.; в) 1113 р.; г) 1125 р.
3. Володимира Мономаха було проголошено київським князем у:
а) 1013 р.; б) 1113 р.; в) 1120 р.; г) 1123 р.
4. Польсько-Литовську унію в м. Крево було укладено у:
а) 1362 р.; б) 1385 р.; в) 1387 р.; г) 1432 р.
5. Назвіть рік видання «Острозької Біблії»:
а) 1578 р.; б) 1579 р.; в) 1580 р.; г) 1581 р.
6. Коли сейм Речі Посполитої прийняв документ, що скасовував на вічні часи всі права й привілеї реєстровців, якими вони користувалися в нагороду за послуги, «надані нашими предками...»?
а) 1617 р.; б) 1635 р.; в) 1636 р.; г) 1638 р.
7. Один із вождів гугенотів, який став королем Франції:
а) Франциск I; б) Карл IX; в) Генріх III; г) Генріх IV.
8. Тридцятилітня війна закінчилася підписанням «Вестфальського миру» у:
а) 1630 р.; б) 1635 р.; в) 1648 р.; г) 1650 р.
9. У ході тридцятилітньої війни перемогу здобули:
а) Священна Римська імперія;
б) Франція, Швеція;
в) Швеція, Данія;
г) Франція, Данія.
10. Реформування української православної церкви здійснив митрополит:
а) Йов Борецький; б) Петро Могила;
в) Михайло Рогоза; г) Ігнатій Потій.

Завдання II. Розкрийте зміст понять.

1. Руїна – ...
2. Латифундія – ...
3. Паланка – ...
4. Колегіум – ...
5. Опричнина – ...

Завдання III. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- а) навколосвітня подорож Фернана Магеллана;
- б) експедиція Васко да Гама до Індії;
- в) початок релігійних воєн у Франції;
- г) «Варфоломійська ніч»;
- г) відкриття Америки Колумбом;
- д) початок реформації в Німеччині;
- е) розгром «Непереможної армади»;
- є) Вестфальський мир.

Завдання IV. Виберіть правильні відповіді. Основні причини виникнення Руїни:

1. Втрата І. Виговським гетьманської булави.
2. Страхітливе знелюднення і спустошення Правобережної України.
3. Загострення суперечок у середовищі української державної еліти.
4. Виникнення гострих соціальних конфліктів.
5. Укладення україно-московського договору 1654 р.
6. Охоплення значної частини народних мас, і насамперед козацтва, бунтівними настроями і небажанням підпорядковуватись будь-якій владі.
7. Активне втручання у внутрішні справи і пряма агресія стосовно Гетьманщини з боку Речі Посполитої, Московської держави, Османської імперії та Кримського ханства.
8. Обрання Ю. Хмельницького гетьманом.

Завдання V. Згрупуйте події (поняття) залежно від того, до історії якої держави вони належать, записавши у відповідний стовпчик таблиці їх номери:

1. Смутний час.
2. Уведення *liberum veto*.
3. Видання «Соборного уложення».
4. Контрреформація.
5. Битва під Цецорою.
6. Захоплення Казані.
7. Опричнина.
8. Сейм.

Річ Посполита	Московська держава

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Охарактеризуйте передумови та причини Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.
2. Охарактеризуйте найважливіші зміни в політичному та соціально-економічному житті західноєвропейських держав XVI – першої половини XVII ст.

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

5. Перша літописна згадка назви «Україна» пов'язана з іменем князя:
а) Володимира Глібовича; б) Ярослава Мудрого;
в) Мстислава Ізяславича; г) Володимира Всеволодовича.
6. Крим став васалом Туреччини у:
а) 1448 р.; б) 1463 р.; в) 1471 р.; г) 1475 р.
3. У 1621 р. польське військо за підтримки реєстрового козацтва розбило турецьку армію в битві під:
а) Хотиним; б) Цецорою; в) П'яткою; г) Могачем.
4. У XVIII ст. була охоплена гайдамацьким рухом:

- а) Правобережна Україна; б) Лівобережна Україна;
в) Запорозжя; г) Галичина.
5. За указом російської імператриці Катерини II Кримське ханство було ліквідоване у:
а) 1768 р.; б) 1771 р.; в) 1775 р.; г) 1783 р.
6. Вкажіть, яка з вказаних українських земель не входила до складу Австрійської імперії на початку XIX ст.:
а) Волинь; б) Галичина; в) Північна Буковина; г) Закарпаття.
7. У 1798 р. була опублікована коротка енциклопедія про історію, трудову діяльність, мову й культуру українського народу, автором якої був:
а) Г. Калиновський; б) Я. Маркевич;
в) О. Потебня; г) М. Максимович.
8. Бастілія впала:
а) 10 липня 1789 р.; б) 12 липня 1789 р.;
в) 14 липня 1789 р.; г) 22 липня 1792 р.
9. За рішенням Віденського конгресу більша частина Польщі з Варшавою перейшла під владу Росії. Конгрес відбувся у:
а) 1814 р.; б) 1815 р.; в) 1816 р.; г) 1817 р.
10. Головна руська рада почала видавати свою газету «Зоря Галицька»:
а) 2 травня 1848 р.; б) 10 травня 1848 р.;
в) 15 травня 1848 р.; г) 21 травня 1848 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Земства – ... 2. Денаціоналізація – ... 3. Місячина – ...
4. Гільдія – ... 5. Промислова революція – ...

Завдання III. Співвіднесіть імена історичних діячів та факти їх біографій:

1.	В. Білозерський	а)	Видатний український поет і художник
2.	П. Куліш	б)	Випускник Львівського та Віденського університетів, очолював Ніжинську гімназію та Рішельєвський лицей.
3.	М. Костомаров	в)	Громадсько-політичний та культурний діяч, журналіст. Працював учителем на Полтавщині.
4.	М. Гулак	г)	Відомий український письменник, історик, етнограф, літературний критик і перекладач.
5.	Т. Шевченко	г)	Громадсько-політичний діяч, історик, письменник і публіцист, археограф, фольклорист і етнограф. Автор програми «Книга буття українського народу».
6.	І. Орлай	д)	Громадсько-політичний діяч, педагог, учений. Працював у Києві у канцелярії генерал-губернатора.
7.	І. Котляревський	е)	Автор театральних п'єс «Наталка Полтавка», «Москаль-чарівник».

Завдання IV. Установіть відповідність:

а)	1846–1847 рр.	1.	Діяльність у Закарпатті освітнього товариства на чолі з О. Духновичем
----	---------------	----	---

б)	1819 р.	2.	Заснування культурно-освітнього товариства «Галицько-Руська матиця».
в)	1850–1856 рр.	3.	Діяльність Кирило-Мефодіївського братства.
г)	1830–1831 рр.	4.	Заснування таємного Малоросійського товариства.
г)	1848 р.	5.	Польське національно-визвольне повстання на Правобережжі.
д)	Червень 1648 р.	6.	«Київська козаччина».
е)	1855 р.	7.	Розпочато прокладання першої залізниці від Балти до Одеси.
є)	1863 р.	8.	Слов'янський з'їзд у Празі.

Завдання V. Основні територіальні зміни в Європі після Віденського конгресу (впишіть назву країни у відповідний рядок):

1. Одержала острови Мальту і Цейлон, Капську провінцію _____.
2. Закріпила за собою Варшавське герцогство _____.
3. Об'єдналася в Нідерландське королівство _____.
4. Приєднала Норвегію, відділену від Данії _____.
5. Посилила своє панування в Італії (приєднала Північну Італію), отримала Тіроль, частину Хорватії, зберегла Галичину _____.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Охарактеризуйте розвиток культурного життя в українських землях наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.
2. Охарактеризуйте національно-визвольний рух на західноукраїнських землях під час революції 1848–1849 рр. в Австрійській імперії.

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Найвидатніший український композитор другої половини XIX ст. Автор класичних опер «Наталка Полтавка» і «Тарас Бульба»:
 - а) М. Аркас;
 - б) М. Старицький;
 - в) М. Лисенко;
 - г) М. Кропивницький.
2. Учений з України, який за відкриття явища фагоцитозу отримав найпрестижнішу наукову нагороду – Нобелівську премію:
 - а) Микола Гамалія;
 - б) Ілля Мечников;
 - в) Іван Полюй;
 - г) Олександр Ляпунов.
7. У м. Одесі відкрито Новоросійський університет у:
 - а) 1865 р.;
 - б) 1867 р.;
 - в) 1871 р.;
 - г) 1888 р.
4. Поняттю «Соборна Україна» відповідає твердження:
 - а) західноукраїнські землі (Галичина, Буковина, Закарпаття) та Схід;
 - б) східноукраїнські землі та південь;
 - в) територія всіх держав, де проживає українське населення;
 - г) Україна в межах етнічних земель.

5. Літературний рух у Харкові очолив творець української прози:
 а) М. Максимович; б) Г. Квітка-Основ'яненко;
 в) П. Гулак-Артемовський; г) М. Костомаров.
6. Повстання під проводом Лук'яна Кобилиці тривало протягом:
 а) 1831–1836 рр.; б) 1845–1846 рр.;
 в) 1843–1844 рр.; г) 1846–1848 рр.
7. Утворення Української Центральної Ради відбулося:
 а) 5 січня 1917 р.; б) 17 лютого 1917 р.;
 в) 3-4 березня 1917 р.; г) 5-6 квітня 1917 р.
8. Вбивство Франца-Фердинанда у Сараєві відбулося:
 а) 28 червня 1913 р.; б) 28 червня 1914 р.;
 в) 28 червня 1915 р.; г) 28 червня 1916 р.
9. Комп'єнське перемир'я було підписано:
 а) 12 грудня 1917 р.; б) 12 червня 1918 р.;
 в) 11 листопада 1918 р.; г) 11 жовтня 1919.
10. США оголосили війну Німеччині:
 а) 15 березня 1917 р.; б) 6 квітня 1917 р.;
 в) 10 травня 1917 р.; г) 28 червня 1917 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Акт злуки – ... 2. Ратифікація – ... 3. Репарації – ...
 4. Слов'янофіли – ... 5. Москвофіли – ...

Завдання III. Назвіть прізвища політичних діячів:

№ п/п	Політичний діяч	Коротка характеристика
1.		З 20 березня 1917 р. по квітень 1918 р. Голова Української Центральної Ради
2.		Один з лідерів боротьбистів, у 1919 р., 1923–1927 рр. нарком освіти УРСР
3.		У 1917 р. засновник українського військового клубу ім. гетьмана П. Полуботка та військового організаційного комітету
4.		Один із лідерів ТуПу, з квітня 1917 р. заступник голови УЦР, у Генеральному Секретаріаті обіймав посаду Генерального секретаря міжнародних справ
5.		У 1919–1923 рр. голова уряду Радянської України

Завдання IV. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- а) переїзд Центральної Ради та її установ до Житомира;
 б) створення легіону Українських січових стрільців;
 в) створення військово-патріотичного товариства «Січові стрільці»;
 г) захоплення Перемишля російськими військами;
 ґ) Третій універсал, яким проголошувалося створення УНР;
 д) більшовицький переворот в Петрограді;

- е) Брусилівський прорив;
- є) Злука УНР і ЗУНР;
- ж) польська армія розпочинає окупацію Західної України;
- з) підписання Варшавського договору між представниками УНР і Польщі.

Завдання V. Встановіть відповідність. Плани супротивників.

а)	Німеччина	1.	Панування на Балканах, у Західній Україні
б)	Австро-Угорщина	2.	Повернення від Німеччини Ельзасу та Лотарингії
в)	Англія	3.	Ослаблення Німеччини
г)	Франція	4.	Переділ колоніальних володінь Англії та Франції, світове панування
г)	Росія	5.	Ослаблення Німеччини, панування на Балканах, приєднання Галичини

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Охарактеризуйте суть політики «воєнного комунізму», наслідки її впровадження в Україні (сільське господарство, промисловість, торгівля і фінанси, наслідки).
2. Встановіть причини поразки національно-демократичної революції в Україні. Визначте результати та наслідки українських національно-визвольних змагань 1917–1920 рр.

11 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Яка з національних партій мала найбільше представників у першому українському уряді за доби Центральної Ради?
 - а) Українська партія соціалістів-революціонерів;
 - б) Українська соціал-демократична робітничка партія;
 - в) Українська партія соціалістів-федералістів;
 - г) Українська демократично-хліборобська партія
2. Яку назву мав перший радянській уряд України?
 - а) Народний секретаріат;
 - б) Генеральний секретаріат;
 - в) Рада Народних Міністрів;
 - г) Рада Народних Комісарів.
3. Другий Зимовий похід військ УНР відбувся в:
 - а) грудні 1919 – січні 1920 рр.;
 - б) листопаді 1920 р.;
 - в) листопаді 1921 р.;
 - г) грудні 1922 р.;
 - д) грудні 1921 – січні 1922 рр.
4. «Сталевий пакт» було підписано:
 - а) 22 травня 1939 р.;
 - б) 6 червня 1939 р.;
 - в) 28 червня 1939 р.;
 - г) 23 серпня 1939 р.

5. Хто очолював німецьку групу армій «Південь», що наступала на Україну?
а) Гудеріан; б) Манштейн; в) Рунштадт; г) Паулюс.
6. Хто став главою уряду Італії після її капітуляції в 1943 році?
а) Дж. Сарагат; б) П. Бадольйо; в) А. Де Гаспері; г) П. Тольятті
7. Хто очолив Академію наук УРСР в 1946 р.?
а) Д. Заболотний; б) О. Богомолець; в) О. Палладін; г) Б. Патон
8. Освоєння цілинних земель в Радянському союзі розпочалося в:
а) 1951 р.; б) 1952 р.; в) 1953 р.; г) 1954 р.; д) 1955 р.
9. Під керівництвом кого у 1951 р. створено першу в СРСР електронно-обчислювальну машину («МЕОМ»)?
а) С. Лебедева; б) Б. Патона; в) Л. Делоне; г) М. Гришка
10. Позначте прізвище політика, який був президентом Франції 14 років:
а) Ш. де Голль; б) В. Жискар д'Естен;
в) Ф. Міттеран; г) Ж. Помпиду.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Аншлюс – 2. Волюнтаризм - 3. Європейська інтеграція –
4. Ленд-Ліз – 5. Українська Гельсінська спілка –

Завдання III. Заповніть таблицю «Політичні лідери Європи та Америки ХХ ст.»

Прізвище	Країна	Роки правління	Посада
	США	1913–1921	Президент
	Великобританія	1923–1924	Прем'єр-міністр
К. Реннер	Австрія	1918–1920	
П. Думер		1931–1932	Президент
	Франція	1925–1926	Прем'єр-міністр
	Німецька імперія	1917–1918	Рейхсканцлер
В. Куно		1922–1923	Рейхсканцлер
Д. Ейзенхауер	США		Президент
	Франція	1962–1968	Прем'єр-міністр
К. Аденауер	ФРН		Федеральний канцлер

Завдання IV. Укажіть дати наступних подій.

- 1) Проголошення ЗУНР –
- 2) Прийняття Видовданської конституції –
- 3) Бій під Крутами –
- 4) Початок громадянської війни в Іспанії –
- 5) Проголошення членами ОУН під проводом С. Бандери у м. Львові Української держави –
- 6) Проголошення «плану Маршалла» – УРСР стає членом ЮНЕСКО –
- 7) Берлінська криза, спорудження «Берлінської стіни» – символу «холодної війни» –
- 8) Карибська (Кубинська) криза –
- 9) Об'єднання Німеччини –

Завдання V. Складіть структурно-логічну схему: «Антирадянський український національно-визвольний рух на західноукраїнських землях у 40–50-х роках ХХ ст.».

Причини існування	
Мета	
Ідеологічна основа	
Лідери	
Організаційні форми	
Методи боротьби	
Наслідки і результати	

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Визначте основні напрями радянзації західних областей України у 40–50-х роках ХХ століття. У чому особливості їх соціально-економічного та культурно-освітнього розвитку в цей період? Яке було становище церкви?
2. Опишіть, як відбувся розкол Німеччини та утворились ФРН і НДР. Чому НДР вважають тоталітарною державою радянського типу? Якими були передумови революції 1989–1990 рр. у Східній Німеччині? Як відбулося об'єднання НДР і ФРН та яке його міжнародне значення?

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. A Boszporuszi Királyság fővárosa?
a) Olbia b) Pantikapaion c) Phanagoria d) Khersonészosz
2. Mikor fejezte be Nesztor krónikás a *Régmúlt idők krónikáját*?
a) 1054 b) 1097 c) 1113 d) 1125
3. Mikor lett Volodimir Monomah kijevi nagyfejedelem?
a) 1013 b) 1113 c) 1120 d) 1123
4. A lengyel-litván krewói unió megkötésének éve:
a) 1362 b) 1385 c) 1387 d) 1432
5. Az *Osztrohi Biblia* megjelenésének éve?
a) 1578 b) 1579 c) 1580 d) 1581
6. Mikor vonta vissza örök időkre a Rzeczpospolita szejmje a lajstromozott kozákok azon jogait és privilégiumait, amelyeket még „őseiktől kaptak” szolgálataikért?
a) 1617 b) 1635 c) 1636 d) 1638
7. A hugenották egyik vezére, aki később francia király lett?
a) I. Ferenc b) IX. Károly c) III. Henrik d) IV. Henrik
8. A harmincéves háborút lezáró vesztfália-i béke megkötésének éve?
a) 1630 b) 1635 c) 1648 d) 1650
9. Kik nyerték meg a harmincéves háborút?
a) Német-római Birodalom b) Franciaország, Svédország
c) Svédország, Dánia d) Franciaország, Dánia
10. A felsorolt metropoliták közül ki reformálta meg a pravoszláv egyházat?
a) Yov Boreckij b) Petro Mohila
c) Mihajlo Rohoza d) Ipatyij Potyij

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. A Romlás időszaka – ...
2. Latifundium – ...
3. Palánka – ...
4. Kollégium – ...
5. Opricsnyina – ...

III. feladat. Helyezzétek az eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- a) Fernando Magellán világgörületi útja;
- b) Vasco da Gama felfedező útja Indiába;
- c) a vallásháborúk kezdete Franciaországban;
- d) Szent-Bertalan éjszaka;
- e) Kolumbusz felfedezi Amerikát;
- f) a reformáció kezdete Németországban;
- g) a legyőzhetetlen armada pusztulása;
- h) vesztfália-i béke.

IV. feladat. Válasszátok ki a felsorolásból a romlás időszakának okait!

1. Ivan Vihovszkij elveszti a hetmani jogart.
2. Jobbparti Ukrajna elnéptelenedése és pusztulása.
3. Az ukrán állami eliten belüli ellentétek kiéleződése.

4. Éles társadalmi konfliktusok kialakulása.
5. Az 1654-es ukrán–moszkvai szerződés.
6. A néptömegek nagy részén, különösen a kozákokon, lázadó hangulat lesz úrrá, mivel semmilyen hatalomnak nem akarnak engedelmessé válni.
7. A Rzeczpospolita, a Moszkvai Állam, az Oszmán Birodalom és a Krími kánság aktív beavatkozása a Hetmanátus belügyeibe, támadása ellene.
8. Jurij Hmelnickij hetmanná választása.

V. feladat. Csoportosítsátok az eseményeket (fogalmakat) a táblázatban annak megfelelően, melyik ország történetéhez tartoznak!

1. Zűrzavaros idők.	4. Ellenreformáció.
2. A szabad vétőjog (liberum veto) bevezetése.	5. Cecórai csata.
3. A <i>Szobornoje ulozsenyije</i> megjelenése.	6. Kazany elfoglalása.
	7. Opricsnyina.
	8. Szejm.

Rzeczpospolita	Moszkvai Állam

VI. feladat

- 1) Jellemezzétek az ukrán nép nemzeti-felszabadító háborújának előfeltételeit és okait a XVII. század közepén!
- 2) Jellemezzétek a nyugat-európai országok politikai és társadalmi-gazdasági életének azon változásait, amelyek a XVI. században és a XVII. század első felében mentek végbe!

9. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Melyik fejedelem nevével kapcsolatban említi először a krónikás az *Ukrajna* kifejezést?

a) Volodimir Hlibovics	b) Bölcs Jaroszlav
c) Msztyiszlav Izjaszlavics	d) Volodimir Vszevolodovics.
2. Mikor lett Krím Törökország vazallus állama?

a) 1448	b) 1463	c) 1471	d) 1475
---------	---------	---------	---------
3. Melyik csatában győzte le a lengyel hadsereg lajstomozott kozák segítséggel a törököket 1621-ben?

a) a hotini	b) a cecórai	c) a pjatkai	d) a mohácsi csatában
-------------	--------------	--------------	-----------------------
4. Ukrajna melyik részén bontakozott ki a hajdamak mozgalom a XVII. században?

a) Jobbparti Ukrajnában	b) Balparti Ukrajnában
c) Zaporizzsjában	d) Galíciában
5. Mikor számolták fel II. Katalin parancsára a Krími kánságot?

a) 1768	b) 1771	c) 1775	d) 1783
---------	---------	---------	---------
6. A felsoroltak közül melyik ukrán föld nem volt az Osztrák Birodalom része a XIX. század elején?

a) Voliny	b) Galícia	c) Észak-Bukovina	d) Kárpátalja
-----------	------------	-------------------	---------------
7. Ki a szerzője annak az ukrán nép történetét, tevékenységét, nyelvét, kultúráját bemutató rövid enciklopédiának, amely 1798-ban jelent meg?

- a) H. Kalinovszkij
c) O. Potebnya
- b) J. Markevics
d) M. Makszimovics
8. Mikor volt a Bastille ostroma?
a) 1789. július 10.
c) 1789. július 14.
- b) 1789. július 12.
d) 1792. július 22.
9. A bécsi kongresszus döntése értelmében Lengyelország nagy része Varsóval együtt Oroszországhoz került. Mikor volt ez a kongresszus?
a) 1814 b) 1815 c) 1816 d) 1817
10. Mikor kezdte megjelentetni a Ruszin Főtanács *Galíciai csillag* című újságját?
a) 1848. május 2. b) 1848. május 10.
c) 1848. május 15. d) 1848. május 21.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Zemsztvo – ... 2. Denacionalizáció – ... 3. Hónapos rendszer – ...
4. Gildé – ... 5. Ipari forradalom – ...

III. feladat. Párosítsátok a történelmi személyiségek nevét az életrajzukból vett tényekkel!

1.	V. Bilozerszkij	a)	Híres ukrán költő és festőművész.
2.	P. Kulis	b)	A lvivi és bécsi egyetemek végzőse, a nyezsini gimnázium és a Richelieu líceum igazgatója.
3.	M. Kosztomarov	c)	Társadalmi-politikai és kulturális egyéniség, poltavai tanító.
4.	M. Hulak	d)	Ismert ukrán író, történész, néprajztudós, irodalomkritikus, műfordító.
5.	T. Sevcsenko	e)	Társadalmi-politikai személyiség, történész, író és publicista, archeográfus, néprajztudós, a néprajzi kincsek gyűjtője, <i>Az ukrán nép teremtéskönyve</i> című mű szerzője.
6.	I. Orlay	f)	Társadalmi-politikai személyiség, tanár, tudós. A Kijevi Főkormányzóság kancelláriájának a munkatársa volt.
7.	I. Kotlarevszkij	g)	<i>A Natálka Poltavka</i> és <i>Muszka mágus</i> színpadi művek szerzője.

IV. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést!

a)	1846–1847	1.	Felvilágosító társaság működése Kárpátalján O. Duhnovics vezetésével.
b)	1819	2.	A Galíciai Ruszin Matica megalakulása.
c)	1850–1856	3.	A Cirill-Metód Testvériség tevékenysége.
d)	1830–1831	4.	A titkos Kisorosz Társaság megalakulása.
e)	1848	5.	Lengyel nemzeti felszabadító felkelés Jobbparti Ukrajnában.
f)	1648. június	6.	Kijevi kozákság
g)	1855	7.	A Baltát Odesszával összekötő vasútvonal építésének kezdete.
h)	1863	8.	Prágai szláv kongresszus.

V. feladat. A kihagyott részhez írjátok oda a megfelelő államot a bécsi kongresszust követő területi változásokról!

1. Megkapta Máltát, Ceylont, a fokföldi gyarmatokat _____.
2. Megkapta a Varsói Hercegséget _____.
3. A Holland Királyságba egyesül _____.
4. Megkapja a Dániától elcsatolt Norvégiát _____.
5. Megerősíti hatalmát Itáliában (elfoglalja Észak-Itáliát), megkapja Tirolt, Horvátország egy részét, megőrzi Galíciát

VI. feladat

1. Jellemezzétek az ukrán földek kulturális fejlődését a XVIII. század végén és a XIX. század első felében!
2. Jellemezzétek a nyugat-ukrán földeken kibontakozó nemzeti-felszabadító mozgalmat az 1848–1849-es osztrák forradalom idején!

10. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Ki a XIX. század második felének legjelentősebb ukrán zeneszerzője, a *Natalka Potavka* és a *Tarasz Bulba* klasszikus operák szerzője?
a) M. Arkasz b) M. Sztarickij c) M. Liszenko d) M. Kropivnyickij
2. Ukrajnából származó tudós, aki a fagocitózis felfedezéséért Nobel-díjat kapott?
a) Mikola Hamalija b) Ilja Mecsnyikov
c) Ivan Poljuj d) Olekszandr Ljapunov
3. A Novorosszijszki egyetem megnyitásának éve Odesszában?
a) 1865 b) 1867 c) 1871 d) 1888
4. Az *egységes Ukrajna* kifejezés milyen területekre érvényes?
a) a nyugat-ukrán földek (Galícia, Bukovina, Kárpátalja) és Kelet;
b) a kelet-ukrán földek és dél;
c) minden olyan ország területe, ahol ukránok élnek;
d) Ukrajna, az ukránság etnikai határain belül.
5. A harkovi irodalmi mozgalom vezetője, az ukrán próza jelentős művelője?
a) M. Makszimovics b) H. Kvitka-Osznovjanenko
c) P. Hulak-Artemovszkij d) M. Kosztomarov
6. A Lukjan Kobilica vezette felkelés évei?
a) 1831–1836 b) 1845–1846
c) 1843–1844 d) 1846–1848
7. Mikor alakult meg az Ukrán Központi Tanács?
a) 1917. január 5. b) 1917. február 17.
c) 1917. március 3-4. d) 1917. április 5-6.
8. Mikor ölték meg Ferenc Ferdinándot Szarajevóban?
a) 1913. június 28. b) 1914. június 28.
c) 1915. június 28. d) 1916. június 28.
9. A compjégne-i béke aláírása?
a) 1917. december 12. b) 1918. június 12.

- c) 1918. november 11. d) 1919. október 11.
10. Mikor üzent hadat USA Németországnak?
 a) 1917. március 15. b) 1917. április 6.
 c) 1917. május 10. d) 1917. június 28.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Ukrajna egységének kihirdetése – ... 2. Ratifikáció – ...
 3. Jóvátétel – ... 4. Szlavofilek – ... 5. Moszkvofilek – ...

III. feladat. Nevezzétek meg a politikust!

№	Politikus	Tevékenysége
1.		1917. március 20. és 1918. április között az Ukrán Központi Tanács elnöke.
2.		A borotybisták egyik vezére 1919-ben, 1923–1927 között az USZSZK oktatásügyi népbiztosa.
3.		1917-ben megalapította a Pavlo Polubotok Ukrán Katonai Klubot.
4.		Az Ukrán Mérsékelt Társaságának egyik vezetője, 1917. áprilisától az UKT elnökhelyettese, a Főtitkárságban a nemzetiségi ügyekért felelős főtitkár.
5.		1919–1923 között Szovjet-Ukrajna kormányfője.

IV. feladat. Helyezték az eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- a) Az Ukrán Központi Tanács Zsitomirba költözik.
- b) Az Ukrán Szicslövészek Légijának megalakulása.
- c) A Szicslövészek Katonai-Hazafias Társaság megalakulása.
- d) Przemysl elfoglalják az orosz csapatok.
- e) Az UKT III. Univerzáléja, az UNK kikiáltása.
- f) Bolsevik hatalomátvétel Petrográdban.
- g) A Bruszilov-áttörés.
- h) Az UNK és NYUNK egyesülése.
- i) A lengyel hadsereg megkezdi Nyugat-Ukrajna elfoglalását.
- j) Az UNK és Lengyelország varsói megállapodása.

V. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést! Milyen terveik voltak a harcoló feleknek?

a)	Németország	1.	Uralom a Balkánon és Nyugat-Ukrajnában.
b)	Ausztria-Magyarország	2.	Elzász és Lotaringia visszaszerzése Németországtól.
c)	Anglia	3.	Németország meggyengítése.
d)	Franciaország	4.	Az angol és francia gyarmatok megszerzése, a világ újrafelosztása.
e)	Oroszország	5.	Németország meggyengítése. Uralom a Balkánon és Galícia megszerzése.

VI. feladat

1. Jellemezzétek a hadikommunizmus politikáját! Milyen következményei voltak bevezetésének Ukrajnára nézve a mezőgazdaságban, iparban, kereskedelemben és pénzügyekben.
2. Nevezzétek meg az ukrán nemzeti-demokratikus forradalom vereségének okait Ukrajnában! Határozzátok meg az ukrán nemzeti-felszabadtó törekvések eredményeit és következményeit 1917–1920-ban!

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Melyik nemzeti pártnak volt a legtöbb képviselője az első ukrán kormányban a Központi Tanács idején?
 - a) Az Ukrán Szocialista Forradalmárok Pártja;
 - b) Ukrán Szocialista Munkáspárt;
 - c) Ukrán Szocialista Föderalisták Pártja;
 - d) Ukrán Demokratikus Földműves Szövetség.
2. Hogy nevezték az első szovjetkormányt Ukrajnában?
 - a) Népi Titkárság
 - b) Főtitkárság
 - c) Népi Miniszterek Tanácsa
 - d) Népbiztosok Tanácsa
3. Mikor volt az UNK haseregének második téli hadjárata?
 - a) 1919 decembere – 1920 januárja
 - b) 1920 novembere
 - c) 1921 novembere
 - d) 1922 decembere
 - e) 1921 decembere – 1922 januárja
4. Mikor írták alá az *Acélpaktumot*?
 - a) 1939. május 22.
 - b) 1939. június 6.
 - c) 1939. június 28.
 - d) 1939. augusztus 23.
5. Ki volt az Ukrajnát támadó német Déli hadseregcsoport parancsnoka?
 - a) Guderian
 - b) Manstein
 - c) Rundstedt
 - d) Paulus
6. Ki lett az ország kormányfője az 1943-as olaszországi fegyverletétel után?
 - a) G. Saragat
 - b) P. Badoglio
 - c) A. de Gasperi
 - d) P. Togliatti
7. Ki volt az USZSZK Tudományos Akadémiájának elnöke 1946-ban?
 - a) D. Zabolotnij
 - b) O. Bohomolec
 - c) O. Pallagyin
 - d) B. Paton
8. Mikor vette kezdetét a szűzföldek feltörése?
 - a) 1951
 - b) 1952
 - c) 1953
 - d) 1954
 - e) 1955
9. Kinek a vezetése alatt fejlesztették ki a Szovjetunióban 1951-ben az első MEOM nevű elektronikus számítógépet?
 - a) Sz. Lebegyev
 - b) B. Paton
 - c) L. Delone
 - d) M. Hriska
10. Ki volt Franciaország elnöke 14 évig?
 - a) Ch. de Gaulle
 - b) V. Giscard d'Estaing
 - c) F. Mitterrand;
 - d) G.Pompidou

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Anschluss –
2. Voluntarizmus –

3. Európai integráció – 4. Lend-Lease Act (Kölcsönbérleti törvény) –
 5. Ukrán Helsinki Szövetség –

III. feladat. Töltsétek ki a XX. századi európai és amerikai politikusokat bemutató táblázatot!

Név	Ország	Hivatali idejük	Beosztásuk
	USA	1913–1921	Elnök
	Nagy-Britannia	1923–1924	Miniszterelnök
K. Renner	Ausztria	1918–1920	
Paul Doumer		1931–1932	Elnök
	Franciaország	1925–1926	Miniszterelnök
	Német Birodalom	1917–1918	Birodalmi kancellár
W. Cuno		1922–1923	Birodalmi kancellár
D. Eisenhower	USA		Elnök
	Franciaország	1962–1968	Miniszterelnök
K. Adenauer	NSZK		Szövetségi kancellár

IV. feladat. Írjátok be az események dátumait!

1. A NYUNK kikiáltása –
2. A Vidovdán Alkotmány elfogadása –
3. Csata Kruti állomásánál –
4. A polgárháború kezdete Spanyolországban –
5. Az UNSZ-B kikiáltja Lvivben az Ukrán állam megalakulását –
6. A Marshall-terv meghirdetése –
7. Az USZSZK UNESCO-tagországgá lett –
8. Berlini krízis, a berlini falnak, a hidegháború jelképének a megépítése –
9. Karibi válság –
10. Németország egyesítése –

V. feladat. Töltsétek ki A *szovjetellenes ukrán nemzeti-felszabadító mozgalom Nyugat-Ukrajnában a XX. század 40–50-es éveiben* című táblázatot!

Létezésének okai	
Célja	
Ideológiai alapja	
Vezetői	
Szervezeti formái	
Harci módszerei	
Következményei és eredményei	

VI. feladat

1. Határozzátok meg a nyugat-ukrán földek szovjetesítésének irányait a XX. század 40–50-es éveiben! Milyen sajátosságai voltak a korszak társadalmi-gazdasági és kulturális fejlődésének? Milyen volt az egyház helyzete?
2. Hogyan történt Németország szétszakadása NSZK-ra és NDK-ra? Miért tartják az NDK-t szovjet típusú diktatórikus államnak? Mik voltak az 1989–1990-es forradalom

előfeltételei Kelet-Németországban? Hogyan ment végbe az NSZK és NDK egyesülése, és mi a nemzetközi jelentősége?

2016–2017 навчальний рік

8 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- Князювання Володимира Мономаха тривало протягом:
а) 1019–1054 рр.; б) 1054–1073 рр.;
в) 1068–1069 рр.; г) 1113–1125 рр.
- Було прийнято «Правду Ярославичів» у:
а) 1072 р.; б) 1073 р.; в) 1103 р.; г) 1105 р.
- Андрій Боголюбський розгромив Київ у:
а) 1110 р.; б) 1169 р.; в) 1173 р.; г) 1185 р.
- Князювання Ярослава Осмомисла тривало протягом:
а) 1153–1187 рр.; б) 1162–1189 рр.;
в) 1172–1191 рр.; г) 1185–1199 рр.
- Грюнвальдська битва відбулася у:
а) 1402 р.; б) 1410 р.; в) 1415 р.; г) 1421 р.
- Битва на Косовому полі (Сербія) відбулася у:
а) 1389 р.; б) 1390 р.; в) 1393 р.; г) 1395 р.
- Взяття Константинополя турками відбулося у:
а) 1402 р.; б) 1451 р.; в) 11453 р.; г) 1455 р.
- У 1621 р. польське військо за підтримки реєстрового козацтва розбило турецьку армію в битві під:
а) Хотиним; б) Могачем; в) Цецорою; г) П'яткою.
- У ході Тридцятилітньої війни перемогу здобули:
а) Священна Римська імперія; б) Франція, Швеція;
в) Швеція, Данія; г) Франція, Данія.
- Реформування української православної церкви здійснив митрополит:
а) Йов Борецький; б) Петро Могила;
в) Михайло Рогоза; г) Ігнатій Потій.

Завдання II. Розкрийте зміст понять.

- Вотчина – ...
- Погости – ...
- Колегіум – ...
- Реформація – ...
- Промисловий переворот – ...

Завдання III. Виберіть правильні відповіді. Поставте у відповідний стовпчик таблиці номери правильних відповідей:

Юрій II Болеслав	1323–1340 рр.	Діяльність

- Переніс столицю зі Львова до Володимир-Волинського.
- Урегулював відносини із Золотою Ордою, Литвою, Тевтонським Орденем.
- Сприяв розвитку міст.
- Утворив окрему Галицьку церковну митрополію.
- Обмежував владу бояр.
- Прийняв королівський титул.
- Вів боротьбу з Ордою.
- Мав складні відносини з Польщею та Угорщиною.

9. Брав участь у боротьбі польських князів проти німецького натиску.
10. Не довіряв місцевій знаті, оточував себе іноземцями-католиками.

Завдання IV. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- а) навколосвітня подорож Фернана Магеллана;
- б) експедиція Васко да Гама до Індії;
- в) початок релігійних війн у Франції;
- г) «Варфоломійська ніч»;
- г) відкриття Америки Колумбом;
- д) початок реформації в Німеччині;
- е) розгром «Непереможної армади»;
- є) Вестфальський мир.

Завдання V. До якого з названих повстань належать наведені події? Поставте у відповідний стовпчик таблиці номери правильних відповідей

Польсько-козацький збройний конфлікт 1625 р.	Повстання 1630 р.

1. Похід коронного гетьмана Конецьпольського з 30-тисячним військом із Бара на Поділля.
2. Битва поблизу Канева.
3. «Тарасова ніч».
4. Куруківська угода.
5. Переяславська угода.
6. Збільшення козацького реєстру до 8000 осіб.
7. Збільшення козацького реєстру до 6000 осіб.
8. Гетьман Тарас Федорович.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Змалюйте історичний портрет Петра Могили. Зверніть увагу на характер та погляди цієї відомої історичної особи та на його позиції стосовно найбільш важливих проблем тогочасного українського суспільства.
2. Охарактеризуйте причини, хід, результати та значення Нідерландської революції.
3. Охарактеризуйте найважливіші зміни в політичному та соціально-економічному житті західноєвропейських держав XVI – першої половини XVII ст.

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Успенське братство у Львові отримало статус ставропегії у:
 - а) 1453 р.;
 - б) 1560 р.;
 - в) 1586 р.;
 - г) 1596 р.
2. «Вічний мир» між Річчю Посполитою та Москвою був укладений у:
 - а) 1686 р.;
 - б) 1687 р.;
 - в) 1688 р.;
 - г) 1690 р.
3. Повстання під проводом Семена Палія тривало протягом:
 - а) 1701–1702 рр.;
 - б) 1702–1703 рр.;
 - в) 1702–1704 рр.;
 - г) 1703–1704 рр.

4. Царський указ про ліквідацію гетьманської влади в Україні було видано у:
а) 1761 р.; б) 1762 р.; в) 1763 р.; г) 1764 р.
5. Третій поділ Польщі було здійснено у:
а) 1791 р.; б) 1792 р.; в) 1793 р.; г) 1795 р.
6. Першим президентом США був обраний:
а) Т. Джеферсон; б) Д. Вашингтон; в) Б. Франклін; г) Д. Трамбл.
7. На Південну Україну було офіційно поширено дію кріпосного права у:
а) 1783 р.; б) 1791 р.; в) 1792 р.; г) 1796 р.
8. Масонська ложа «Любов до істини» заснована у Полтаві у:
а) 1816 р.; б) 1817 р.; в) 1818 р.; г) 1819 р.
9. Таємне Малоросійське товариство було засноване у:
а) 1819 р.; б) 1820 р.; в) 1821 р.; г) 1822 р.
10. Об'єднання Німеччини завершилося в результаті:
а) війни з Австрією; б) парламентських виборів;
в) війни Пруссії з Францією; г) війни Пруссії з Польщею.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Демографія – ...
2. Ксенофобія – ...
3. Радикальний – ...
4. Руїна – ...
5. Соборність – ...

Завдання III. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- а) Коліївщина;
- б) заснування династії Цин у Китаї;
- в) обрання Д. Вашингтона президентом США;
- г) визнання Англією незалежності США;
- г) ліквідація Запорозької Січі;
- д) другий поділ Польщі;
- е) заснування Імперії Великих Моголів.

Завдання IV. Заповніть таблицю «Найбільші виступи селян в першій половині XIX ст.»:

Дата	Подія
Липень 1817 р.	
	Масові повстання у селах Полтавської губернії
Липень 1919 р.	
	Селянський рух на Поділлі під проводом Устима Кармелюка
1855 р.	
	Похід «У Таврію по волю»
1829 р.	
	Селянські заворушення на Уманщині на чолі із Семеновим

Завдання V. Встановіть відповідність. До кожної дати підберіть відповідну їй подію:

а) 1831 р.	1.	Польське повстання
б) 1861 р.	2.	Похід «У Таврію по волю»

в)	1830–1831 рр.	3.	«Холерні бунти» на Закарпатті
г)	1856 р.	4.	Головна руська рада
г)	2 травня 1848 р.	5.	Ліквідація кріпосництва

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Опишіть діяльність декабристів в Україні. Обґрунтуйте необхідність проведення передбачених реформ у змісті «Руської правди» П. Пестеля.
2. Охарактеризуйте програмні документи та громадсько-політичну діяльність Кирило-Мефодіївського братства та їх історичне значення.

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Засновано Київський колегіум митрополитом П. Могилою у:
 - а) 1615 р.;
 - б) 1620 р.;
 - в) 1631 р.;
 - г) 1632 р.
2. Гетьманування К. Розумовського було протягом:
 - а) 1750–1764 р.;
 - б) 1755–1770 р.;
 - в) 1759–1773 р.;
 - г) 1760–1774 р.
3. Відкрито Новоросійський університет в Одесі у:
 - а) 1861 р.;
 - б) 1863 р.;
 - в) 1865 р.
 - г) 1867 р.
4. Засновано Чернівецький університет у:
 - а) 1870 р.;
 - б) 1875 р.;
 - в) 1880 р.;
 - г) 1885 р.
5. Видано Емський указ у:
 - а) 18 травня 1874 р.;
 - б) 18 травня 1876 р.;
 - в) 18 травня 1877 р.;
 - г) 18 травня 1879 р.
6. Революційна українська партія була заснована в:
 - а) січні 1900 р.;
 - б) лютому 1901 р.;
 - в) березні 1902 р.;
 - г) січні 1903 р.
7. Яка з країн ніколи не була членом Ліги Націй?
 - а) США;
 - б) Англія;
 - в) Франція;
 - г) СРСР.
8. Утворення Української Центральної Ради відбулося у:
 - а) 5 січня 1917 р.;
 - б) 17 лютого 1917 р.;
 - в) 3-4 березня 1917 р.;
 - г) 5-6 квітня 1917 р.
9. Комп'єнське перемир'я було підписано:
 - а) 12 грудня 1917 р.;
 - б) 12 червня 1918 р.;
 - в) 11 листопада 1918 р.;
 - г) 11 жовтня 1919.
10. Бій під Крутами відбувся у:
 - а) 4 грудня 1917 р.;
 - б) 5 грудня 1917 р.;
 - в) 12 грудня 1917 р.;
 - г) 16 січня 1918 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Регіон – ...
2. Фольклористика – ...
3. Хлопомани – ...
4. Суверенітет – ...
5. Плебісцит – ...

Завдання III. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- а) Урочисте відкриття Державного українського університету у Києві –
- б) Утворення Української Центральної Ради –
- в) Українське національне повстання у Львові –
- г) Перший Всеукраїнський військовий з'їзд –
- г) Четвертий Універсал Центральної Ради –

Завдання IV. Заповніть таблицю вказавши у відповідній графі порядковий номер події:

1914 р.	1915 р.	1916 р.	1917 р.

- 1) Створення легіону УСС
- 2) Бої на горі Лисоня
- 3) Взяття російськими військами Пермишля
- 4) Брусилівський прорив
- 5) Участь у боях за гору Маківка
- 6) Центральна рада видала Перший Універсал
- 7) Заснування у м. Львові Головної української ради (ГУР)
- 8) Видано Другий Універсал Центральної Ради
- 9) Лютнева буржуазно-демократична революція у Росії
- 10) Початок діяльності Української Центральної Ради

Завдання V. На основі програмних засад визначити назву української політичної партії та її лідерів в «Наддніпрянській Україні».

Назва політичної партії	Лідери	Програмні засади
		<ul style="list-style-type: none"> • Аграрні перетворення; • ліквідація поміщицького землеволодіння; • автономія України у складі Російської держави
		<ul style="list-style-type: none"> • Демократичні перетворення; • соціалістичні перетворення; • автономія України у складі Російської федерації
		<ul style="list-style-type: none"> • Реформування господарства; • аграрна реформа ; • збереження приватної власності; • республіканська форма правління; • автономія України у складі федеративної Росії
		<ul style="list-style-type: none"> • Збереження приватної власності і хуторянського, селянського господарства; • автономія України; • не відкидали питання про незалежну Українську державу

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Доведіть, що події 1917 р. в Україні мали характер національно-демократичної революції.
2. Яке місце займала Україна в планах воюючих у Першій світовій війні сторін? Якими були спільні прагнення українців у війні?

11 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Укажіть гасло, під яким розгортався національний рух в Україні після перемоги Лютневої революції 1917 р.:
 - а) «Україна — для українців»;
 - б) «Автономія України у складі федеративної Росії»;
 - в) «Вся влада Радам!»;
 - г) «Відокремлення від Росії. Незалежність України».
2. США оголосили війну Німеччині:
 - а) 15 березня 1917 р.;
 - б) 6 квітня 1917 р.;
 - в) 10 травня 1917 р.;
 - г) 28 червня 1917 р.
3. Головою Гуцульської Народної Ради (1918–1919 рр.) на Закарпатті був:
 - а) М. Брацайко;
 - б) А. Штефан;
 - в) С. Клочурак;
 - г) В. Климпуш.
4. У грудні 1917 – січні 1918 р. більшовики захопили:
 - а) Миколаїв, Херсон, Одесу, Олександрівськ;
 - б) Харків, Павлоград, Олександрівськ;
 - в) Чернігів, Житомир, Луцьк;
 - г) Львів, Луцьк, Тернопіль.
5. Перший уряд Директорії очолив:
 - а) Винниченко;
 - б) Єфремов;
 - в) Чехівський;
 - г) Петлюра;
 - д) Андрієвський;
 - е) Швець.
6. Що у роки радянсько-німецької війни називалося «Східним валом»?
 - а) радянські укріплення вздовж лівого берега Дніпра;
 - б) радянські укріплення вздовж правого берега Дніпра;
 - в) лінія радянсько-польського кордону, що існував у 1921–1939 рр.;
 - г) східний кордон Третього рейху.
7. Підписання договору між СРСР та Польщею про радянсько-польський кордон відбулося у:
 - а) червні 1945 р.;
 - б) серпні 1945 р.;
 - в) серпні 1946 р.;
 - г) лютому 1947 р.
8. У лютому 1947 р. було підписано радянсько-румунський договір, за яким до України входили:
 - а) Хотин, Ізмаїл;

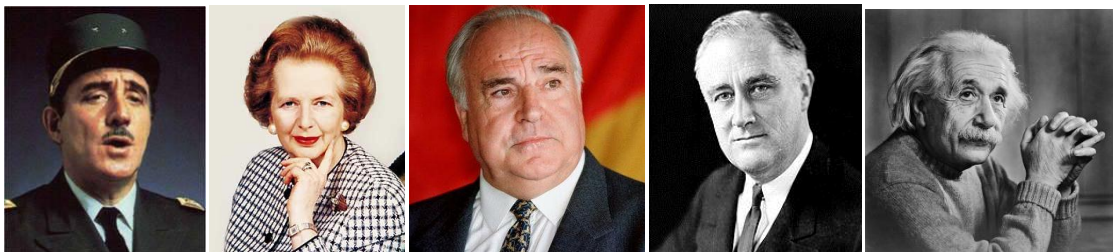
- б) Північна Буковина, Південна Бессарабія;
 - в) Лемківщина, Надсяння;
 - г) Лемківщина, Посяння, Холмщина, Підляшшя.
9. Зазначте дату прийняття рішення про утворення раднаргоспів:
- а) 1956 р.; б) 1955 р.; в) 1957 р.; г) 1958 р.
10. Вкажіть прізвище першого секретаря ЦК КПУ в 1957–1963рр.:
- а) О. Кириченко; б) М. Підгорний; в) П. Шелест; г) Л. Брежнєв.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

- 1. Армія Крайова –..... . 2. Берлінська стіна – 3. Доктрина Трумена –
- 4. Лінія Керзона – 5. Операція «Вісла» –

Завдання III. Визначте, чиї портрети зображені на світлинах. Кому з історичних діячів належать відповідні думки? Поясніть сутність цих висловлювань.

- А) Б) В) Г) Д)

- 1) «... Об'єднана Європа – наше майбутнє.»
- 2) «Голодні, безробітні люди – це кадри для диктатури.»
- 3) «Ми програли битву, але не програли війну.»
- 4) «Після Третьої світової війни Четверта почнеться камінням і палками.»
- 5) «Державний соціалізм цілком несумісний із нашим національним характером.»

Завдання IV. Визначте, кому належать ці документи, в зв'язку з якими подіями їх було підготовлено, в чому полягає їх історичне значення.

- а) «...Договірні сторони погоджуються, що збройний напад проти однієї або декількох із них в Європі або Північній Америці... розглядатиметься як напад проти всіх них.»
- б) «Своїм головним завданням [...] вважаємо ознайомлення урядів країн-учасниць і світової громадськості з фактом порушень на теренах України Загальної Декларації Прав Людини.»

Завдання V. Який термін (поняття, подія) зайвий у кожному з рядів? Дайте його визначення. Відповідь обґрунтуйте.

- а) Антикомінтернівський пакт, Пакт Бріана-Келлога, Пакт Молотова-Ріббентропа, Пакт про нейтралітет, Стальний пакт;
- б) Берлінська криза, Організація Варшавського договору, Гельсінська угода, Карибська криза, НАТО;

в) Велике суспільство, Нова економічна філософія, Нові рубежі, План Маршалла, Рейганоміка.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Активізація опозиційного руху в Україні в другій половині 60-х – середини 70-х років. Форми діяльності дисидентів.
2. «Тетчеризм» – нова внутрішня та зовнішня політика Великобританії.

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Volodimir Monomah uralkodásának évei?
a) 1019–1054 b) 1054–1073 c) 1068–1069 d) 1113–1125
2. Mikor fogadták el a Jaroszlavicsok rendelkezéseit?
a) 1072 b) 1073 c) 1103 d) 1105
3. Mikor rombolta le Andrej Bogoljubszkij Kijevet?
a) 1110 b) 1169 c) 1173 d) 1185
4. Nagyeszű Jaroszlav uralkodásának évei?
a) 1153–1187 b) 1162–1189 c) 1172–1191 d) 1185–1199
5. A grünwaldi csata éve?
a) 1402 b) 1410 c) 1415 d) 1421
6. A rigómezei csata éve Szerbiában?
a) 1389 b) 1390 c) 1393 d) 1395
7. Mikor foglalták el Konstantinápolyt a törökök?
a) 1402 b) 1451 c) 1453 d) 1455
8. Melyik város közelében győzték le a lengyelek 1621-ben a lajstomozott kozákok segítségével a török hadsereget?
a) Hotin b) Mohács c) Cecóra d) Pjatka
9. Kik nyerték meg a harmincéves háborút?
a) A Szent Római Birodalom;
b) Franciaország, Svédország;
c) Svédország, Dánia;
d) Franciaország, Dánia.
10. A felsorolt metropoliták közül ki reformálta meg az ukrán pravoszláv egyházat?
a) Iov Boreckij b) Petro Mohila c) Mihajlo Rohoza d) Ipatyij Potyij

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Örökbirtok – ...
2. Pogoszt – ...
3. Föderáció – ...
4. Reformáció – ...
5. Ipari forradalom – ...

III. feladat. Válasszátok ki a II. Jurij Boleszlavra érvényes állításokat!

1. A fővárost Lvivből Volodimir-Volinszkijba tette át.
2. Szabályozta a viszonyt az Arany Hordával, Litvániával és a Teuton Lovagrenddel.
3. Elősegítette a városok fejlődését.
4. Létrehozta a független Halicsi pravoszláv metropóliát.
5. Korlátozta a bojárok jogait.
6. Királlyá koronázták.
7. Harcolt az Arany Horda ellen.
8. Bonyolult volt a viszonya Lengyelországgal és Magyarországgal.
9. Részt vett a lengyel fejedelmek oldalán a németek előrenyomulása ellen folytatott harcban.
10. Nem bízott a helyi előkelőségekben, ezért katolikus idegenekkel vette körül magát.

IV. feladat. Állítsátok az eseményeket a helyes időrendi sorrendbe!

- a) Fernán Magellán világmegkerülő útja;
- b) Vasco da Gama indiai expedíciója;
- c) a vallásháborúk kezdete Franciaországban;
- d) Szent Bertalan-éj;
- e) Kolumbusz felfedezi Amerikát;
- f) a reformáció kezdete Németországban;
- g) a legyőzhetetlen armada pusztulása;
- h) vesztfália-i béke.

V. feladat. Melyik felkelés idején zajlottak a felsorolt események? Az esemény sorszámát helyezték a táblázat megfelelő oszlopába!

Az 1625-ös lengyel–kozák konfliktus	Az 1630-as felkelés

1. Konyecpolszkij koronahetman 30 ezer fős hadseregével hadjáratba indul Barból Pogyilljába.
2. Kanevi csata.
3. Tarasz éjszakája.
4. Kurukivi egyezmény.
5. Perejaszlavi egyezmény.
6. A lajstromozott kozákok számát 8000 főre emelték.
7. A lajstromozott kozákok számát 6000 főre emelték.
8. Tarasz Fedorovics hetman.

VI. feladat

1. Készítsétek el Petro Mohila történelmi portréját! Milyen nézeteket vallott a korabeli ukrán társadalom legfontosabb problémáival kapcsolatban?
2. Jellemezzétek a németalföldi forradalom okait, menetét, jellegét, eredményeit és jelentőségét!
3. Jellemezzétek a nyugat-európai országok politikai és társadalmi-gazdasági életében végbement legfontosabb eseményeket a XVI. században és a XVII. század első felében!

9. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. A Mária Mennybemenetele Testvériség stauropegiái jogot kap?
 - a) 1453 b) 1560 c) 1586 d) 1596
2. Az örök béke aláírásának időpontja a Rzeczpospolita és Moszkva között?
 - a) 1686 b) 1687 c) 1688 d) 1690
3. A Szemen Palij vezette felkelés évei?
 - a) 1701–1702 b) 1702–1703 c) 1702–1704 d) 1703–1704
4. A cár törvényerejű rendeletének megjelenése a hetmani hatalom felszámolásáról Ukrajnában?
 - a) 1761 b) 1762 c) 1763 d) 1764
5. Lengyelország harmadik felosztásának éve?
 - a) 1791 b) 1792 c) 1793 d) 1795

6. Az USA első elnöke?
 a) T. Jefferson b) G. Washington c) B. Franklin d) D. Trump
7. Mikor vezették be hivatalosan Dél-Ukrajnában a jobbágyrendszert?
 a) 1783 b) 1791 c) 1792 d) 1796
8. Mikor jött létre Poltavában az Igazságszeretet szabadkőműves páholy?
 a) 1816 b) 1817 c) 1818 d) 1819
9. Mikor jött létre a Kisorosz Titkos Társaság?
 a) 1819 b) 1820 c) 1821 d) 1822
10. Milyen események eredményeként fejeződött be Németország egyesítése?
 a) porosz–osztrák háború; b) parlamenti választások;
 c) porosz–francia háború; d) porosz–lengyel háború.

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Demográfia – ... 2. Xenofóbia – ... 3. Radikális – ...
 4. A hanyatlás időszaka – ... 5. Egységes állam – ...

III. feladat. Állítsátok az eseményeket a helyes időrendi sorrendbe!

- a) Koliyivcsina;
 b) a Csing dinasztia hatalomra kerülése Kínában;
 c) G. Washington az USA elnökévé választják;
 d) Anglia elismeri USA függetlenségét;
 e) A Zaporizzsjai Szics felszámolása;
 f) Lengyelország második felosztása;
 g) A Nagymogul Birodalom létrejötte.

IV. feladat. Töltsétek ki a *Legnagyobb parasztfelkelések* című táblázatot!

Dátum	Esemény
1817 júliusa	
	Tömeges felkelések a Poltavai Kormányzóság falvaiban.
1819 júliusa	
	Parasztmozgalom Pogyilljában Usztim Karmaljuk vezetésével.
1855	
	A <i>Tauriába szabadságért</i> mozgalom.
1829	
	Parasztmegmozdulások Umanyban Szemenov vezetésével.

V. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést a dátumok és az események között!

a)	1831	1.	Lengyel felkelés
b)	1861	2.	<i>Tauriába szabadságért</i> mozgalom
c)	1830–1831	3.	Koleralázadások Kárpátalján
d)	1856	4.	Ruszin Főtanács
e)	1848. május 2.	5.	A jobbágyrendszer megszüntetése

VI. feladat

1. Jellemezzétek a dekabristák tevékenységét Ukrajnában! Miért volt szükségszerű a Pavel Pesztyel *Ruszkaja Pravdájában* vázolt reformok bevezetése Oroszországban?
2. Jellemezzétek a Cirill-Metód Társaság programtervezeteit, társadalmi-politikai tevékenységét és történelmi jelentőségét!

10. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Mikor alapította meg Petro Mohila metropolita a kijevi kollégiumot?
a) 1615 b) 1620 c) 1631 d) 1632
2. Kirilo Rozumovszkij hetmanságának évei?
a) 1750–1764 b) 1755–1770 c) 1759–1773 d) 1760–1774
3. Mikor nyílt meg a Novorosszijszki egyetem Odesszában?
a) 1861 b) 1863 c) 1865 d) 1867
4. Mikor alapították a csernyivci egyetemet?
a) 1870 b) 1875 c) 1880 d) 1885
5. Az emszi rendelet megjelenése?
a) 1874. május 18. b) 1876. május 18.
c) 1877. május 18. d) 1879. május 18.
6. A Forradalmi Ukrán Párt létrejötté?
a) 1900. január b) 1901. február
c) 1902. március d) 1903. január
7. Melyik ország nem volt soha a Népszövetség tagja?
a) USA b) Anglia c) Franciaország d) Szovjetunió
8. Az Ukrán Központi Tanács létrejötté?
a) 1917. január 5. b) 1917. február 17.
c) 1917. március 3-4. d) 1917. április 5-6.
9. A compiegne-i fegyverszünet aláírása?
a) 1917. december 12. b) 1918. június 12.
c) 1918. november 11. d) 1919. október 11.
10. Csata a Kruti állomásnál?
a) 1917. december 4. b) 1917. december 5.
c) 1917. december 12. d) 1918. január 16.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Régió – ...
2. Folklorisztika – ...
3. Hlopománok – ...
4. Szuverenitás – ...
5. Népszavazás – ...

III. feladat. Állítsátok az eseményeket a helyes időrendi sorrendbe!

- a) Az Ukrán Állami Egyetem ünnepélyes megnyitása Kijevben –
- b) Az Ukrán Központi Tanács létrejötté –
- c) Ukrán nemzeti felkelés Lvivben –
- d) Az első összukrán katonakongresszus –
- e) Az UKT IV. Univerzáléja –

IV. feladat. Töltsétek ki a táblázatot! A megfelelő részbe írjátok be az adott esemény sorszámát!

1914	1915	1916	1917

- 1) Az Ukrán Szicslövészek Légiójának a létrejötte.
- 2) A Liszonya-hegyi csata.
- 3) Przemyslt elfoglalja az orosz hadsereg.
- 4) A Bruszilov áttörés.
- 5) A Makivka-hegyi csata.
- 6) Az Ukrán Központi Tanács I. Univerzáléjának megjelenése.
- 7) Az Ukrán Főtanács megalakulása Lvivben.
- 8) Az Ukrán Központi Tanács II. Univerzáléjának megjelenése.
- 9) Februári polgári demokratikus forradalom Oroszországban.
- 10) Az Ukrán Központi Tanács megalakulása.

V. feladat. Határozzátok meg Dnyepermenti Ukrajna melyik pártjának programjából származnak az alábbi politikai célok, és kik voltak ennek a pártnak a vezetői?

A politikai párt neve	Vezetői	Politikai célok
		<ul style="list-style-type: none"> • Agrárreformok; • a földesőri földbirtoklás felszámolása; • Ukrajna az Orosz állam autonóm része.
		<ul style="list-style-type: none"> • Demokratikus átalakítások; • szocialista átalakítások; • Ukrajna az Oroszországi Föderáció autonóm része.
		<ul style="list-style-type: none"> • A gazdaság megreformálása; • agrárreform; • a magántulajdon megőrzése; • köztársasági államigazgatási forma; • Ukrajna autonómiája a föderatív Oroszország keretei között.
		<ul style="list-style-type: none"> • A magántulajdon és a tanyagazdaságok megőrzése; • Ukrajna autonómiája; • nem utasították el Ukrajna függetlenségének gondolatát sem.
		<ul style="list-style-type: none"> • A független ukrán állam.

VI. feladat

1. Bizonyítsátok, hogy az 1917-es ukrajnai események a nemzeti-demokratikus forradalom részei voltak!
2. Milyen szerepet játszott Ukrajna az első világháborúban résztvevő nagyhatalmak terveiben? Mik voltak az ukránság közös törekvései ebben a háborúban?

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

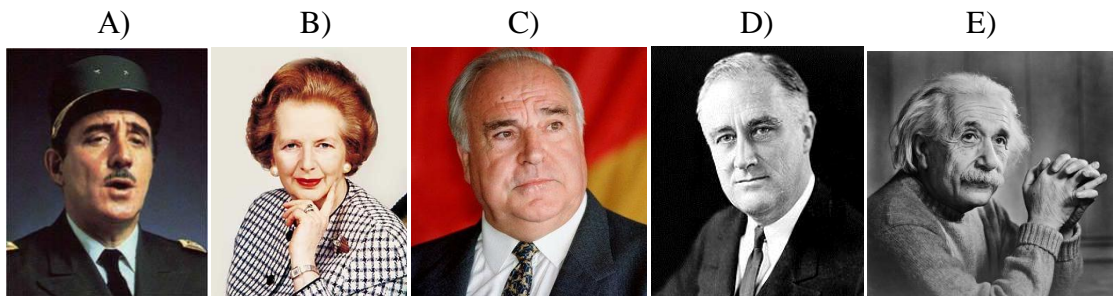
- Milyen jelszó alatt bontakozott ki az ukrán nemzeti mozgalom az oroszországi februári forradalom győzelme után?
 - Ukrajna – az ukránoké!*
 - Autonómiát Ukrajnának a föderatív Oroszországon belül!*
 - Minden hatalmat a tanácsoknak!*
 - Kiválni Oroszország kötelékéből, függetlenséget Ukrajnának!*
- Mikor üzent hadat USA Németországnak?
 1917. március 15.
 1917. április 6.
 1917. május 10.
 1917. június 28.
- Ki volt a Hucul Néptanács elnöke (1918–1919) Kárpátalján?
 - M. Brascsajko
 - A. Stéfán
 - Sz. Klocsurak
 - V. Klimpus.
- Milyen városokat foglaltak el a bolsevikok 1917 decemberében – 1918 januárjában?
 - Mikolajiv, Herszon, Odessza, Olekszandrivszk;
 - Harkiv, Pavlohrad, Olekszandrivszk;
 - Csernyihiv, Zsitomir, Luck;
 - Lviv, Luck, Ternopil.
- Ki volt a Direktórium első kormányának elnöke?
 - Vinnicsenko
 - Jefremov
 - Csehivszkij
 - Petljura
 - Andrijevszkij
 - Svec
- A szovjet–német háború idején mit neveztek *Keleti sáncnak*?
 - Szovjet védelmi rendszer a Dnyeper bal partján;
 - szovjet védelmi rendszer a Dnyeper jobb partján;
 - szovjet–lengyel határ 1921–1939 között;
 - a Harmadik Birodalom keleti határa.
- Mikor írták alá a szovjet–német szerződést a Szovjetunió és Lengyelország határáról?
 1945. június
 1945. augusztus
 1946. augusztus
 1947. február
- Milyen területek kerültek Ukrajnához az 1947 februárjában aláírt szovjet–román szerződés értelmében?
 - Hotin, Izmail;
 - Észak-Bukovina és Dél-Besszarábia;
 - Lemkivcsina, Nadszjannya;
 - Lemkivcsina, Poszjannya, Holmscsina, Pidljassja.
- Melyik esztendőben jöttek létre e népgazdasági tanácsok?
 - 1956
 - 1955
 - 1957
 - 1958
- Ki volt az UKP KB első titkára 1957–1963 között?
 - O. Kiricsenko
 - M. Pidhotnij
 - P. Seleszt
 - L. Brezsnyev

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

- Honi Hadsereg –
- Berlini fal –
- Truman-elv –

4. Kurson-vonal – 5. Visztula akció –

III. feladat. Határozzátok meg, kiket ábrázolnak a képek! Kitől származnak a felsorolt gondolatok? Értelmezzétek lényegüket!

- 1) ... *Az egységes Európa – a mi jövőnk.*
- 2) *Az éhes munkanélküliek – a diktatúra szálláscsinálói.*
- 3) *Elvesztettük a csatát, de nem veszítettük el a háborút.*
- 4) *A harmadik világháborút a negyedik fogja követni, de azt kövekkel és doronggal fogják vívni.*
- 5) *Az államszocializmus összeegyeztethetetlen nemzeti jellemünkkel.*

IV. feladat. Határozzátok meg, kihez fűződnek a forrásművek? Milyen események kapcsán születtek? Miben rejlik történelmi jelentőségük?

a) ... *A szerződő felek abban egyeztek meg, ha a szerződő országok bármelyikét támadás éri Európában vagy Észak-Amerikában, úgy értékelik, mintha az összes szerződő országot támadták volna meg.*

b) *Fő feladatunknak [...] tartjuk megismertetni a világ közvéleményét és az aláíró országok kormányait azzal a ténnyel, hogy Ukrajna területén megsértették az Emberi Jogok Nyilatkozatát.*

V. feladat. Melyik szakkifejezés (fogalom, esemény) fölösleges az alábbi három sorban? Válasszátok ki! Értelmezzétek!

- a) Antikomintern paktum, Briand-Kellogg paktum, Molotov-Ribbentrop paktum, Semlegességi paktum, Acélpaktum;
- b) Berliini válság, Varsói szerződés, Helsinki szerződés, Karibi válság, NATO;
- c) Nagy társadalom, Új gazdaságfilozófia, Új távlatok, Marshall-terv, Reaganomics.

VI. feladat

1. Az ellenállási mozgalom aktivizálódása Ukrajnában a 60-as évek második felében és a 70-es évek közepén. A disszidensek tevékenységének formái.
2. *Thatcherismus* – Nagy-Britannia új bel-és külpolitikája.

2017–2018 навчальний рік.

8 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- Об'єднання Галичини і Волині відбулося у:
а) 1192 р.; б) 1195 р.; в) 1199 р.; г) 1200 р.
- Захоплення Романом Мстиславичем Києва відбулося у:
а) 1200 р.; б) 1203 р.; в) 1205 р.; г) 1206 р.
- Перехід Галичини до складу Польщі відбувся у:
а) 1340 р.; б) 1349 р.; в) 1375 р.; г) 1387 р.
- Москва була заснована у:
а) 1132 р.; б) 1137 р.; в) 1147 р.; г) 1149 р.
- Об'єднане Іспанське королівство було утворене у:
а) 1479 р.; б) 1481 р.; в) 1485 р.; г) 1491 р.
- Перемога Нідерландської революції відбулася у:
а) 1601 р.; б) 1603 р.; в) 1607 р.; г) 1609 р.
- Острозька академія була заснована у:
а) 1571 р.; б) 1576 р.; в) 1578 р.; г) 1579 р..
- Іов Борецький висвячений на митрополита у:
а) 1620 р.; б) 1621 р.; в) 1622 р.; г) 1623 р.
- Богдан Хмельницький оголосив війну Польщі:
а) 12 березня 1648 р.; б) 19 квітня 1648 р.;
в) 20 травня 1648 р.; г) 1 червня 1648 р.
- Білоцерківська угода була укладена у:
а) 1649 р.; б) 1650 р.; в) 1651 р.; г) 1652 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять.

- Демократія – ...
- Полемічна література – ...
- Халіф – ...
- Шляхта – ...
- Ясир – ...

Завдання III. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- видано Нантський едикт Генріхом IV;
- укладення релігійного миру в м. Аугсбурзі;
- загибель «Непереможної армади»;
- приєднання Португалії Філіпом II до своїх володінь;
- заснування І. Лойолою чернечого ордену «Товариство Ісуса».

Завдання IV. Визначте мету та причини участі різних станів населення у Хрестових походах:

Учасники Хрестових походів	Мета та причини участі у Хрестових походах
Католицька	

церква	
Феодали	
Лицарі	
Купці	
Селяни	

Завдання V. Встановіть відповідність:

1. Битва під Зборовим	а) 18 вересня 1651 р.
2. Укладення Зборівського договору	б) 5-6 серпня 1649 р.
3. Битва під Берестечком	в) 8 серпня 1649 р.
4. Укладення Білоцерківського договору	г) 18-30 червня 1651 р.
5. Битва під Батогом	г) 11 жовтня – 5 грудня 1653 р.
6. Жванецька облога	д) 22-23 травня 1652 р.
7. Переяславська рада	е) 8 січня 1654 р.
8. Початок правління І. Виговського	є) 15 вересня 1657 р.
9. Вдруге козацька армія взяла в облогу м. Львів	ж) 6 вересня 1658 р.
10. Гадяцька угода	з) 19 вересня 1655 р.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

- Охарактеризуйте причини та хід перетворення Москви на центр об'єднання земель Північно-Східної Русі.
- Який був зміст українсько-московського договору 1654 р.? Які наслідки він мав для Гетьманщини?

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- Прийнято III Литовський статут у:

а) 1586 р.;	б) 1587 р.;	в) 1588 р.;	г) 1589 р.
-------------	-------------	-------------	------------
- Укладено Зборівський мирний договір:

а) 8 серпня 1649 р.;	б) 8 серпня 1650 р.;
в) 8 серпня 1651 р.;	г) 8 серпня 1652 р.
- Гетьманування І. Мазепи тривало протягом:

а) 1672–1699 рр.;	б) 1687–1709 рр.;
в) 1702–1704 рр.;	г) 1700–1721 рр.
- Третій поділ Польщі відбувся у:

а) 1772 р.;	б) 1773 р.;	в) 1795 р.;	г) 1797 р.
-------------	-------------	-------------	------------
- Видано Нантський едикт Генріхом IV у:

а) 1598 р.;	б) 1599 р.;	в) 1601 р.;	г) 1602 р.
-------------	-------------	-------------	------------
- Тридцятилітня війна в Європі проходила протягом:

а) 1615–1645 рр.;	б) 1616–1646 рр.;
в) 1618–1648 рр.;	г) 1619–1649 рр.
- Війна за незалежність США проходила протягом:

а) 1770–1778 р.;	б) 1775–1783 рр.;
------------------	-------------------

- в) 1779–787 рр.; г) 1781–1789 рр.
8. Ліквідація Кримського ханства відбулася у:
а) 1783 р.; б) 1785 р.; в) 1787 р.; г) 1789 р.
9. Збірку поезій «Кобзар» було видано у:
а) 1840 р.; б) 1845 р.; в) 1850 р.; г) 1855 р.
10. Повстання «Київська козаччина» відбулося у:
а) 1851 р.; б) 1852 р.; в) 1854 р.; г) 1855 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Асиміляція – ... 2. Денаціоналізація – ... 3. Капітал – ...
4. Нація політична – ... 5. Опозиція – ...

Завдання III. Занесіть прізвища діячів культури у відповідний розділ таблиці залежно від того, яку галузь він презентує.

Література	Наука	Архітектура	Живопис
1. Л. Баранович.		6. І. Григорович-Барський.	
2. Й. Кондзилевич.		7. Ф. Прокопович.	
3. Й-Г. Шедель.		8. Я. Козельський.	
4. Г. Граб'янка.		9. І. Полетика.	
5. В. Боровиковський.		10. І. Гізель.	

Завдання IV. Співвіднесіть терміни та поняття з визначеннями.

а)	Сенат	1.	Вища установа, що керувала православною церквою.
б)	Колегія	2.	Найвищий державний орган, підлеглий імператору у справах законодавства і державного управління.
в)	Губернія	3.	Центральна урядова установа, що відала окремими галузями.
г)	Синод	4.	Закон про систему чинів і порядок проходження державної служби.
ґ)	«Табель про ранги»	5.	Основна адміністративно-територіальна одиниця.
д)	Регулярна армія	6.	Особа, що відбуває військову службу.
е)	Рекрут	7.	Постійне професійне військо.

Завдання V. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- а) заснування таємного Малоросійського товариства;
б) зрівняння у правах усіх церков імперії Йосифом II;
в) приєднання Східної Галичини до Австрії;
г) польське повстання;
ґ) прокладання залізниці від Балти до Одеси;
д) відкриття Харківського університету;
е) утворення Головної руської ради у Львові;
є) «Київська козаччина».

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Опишіть Запорізьку Січ і південь України в другій половині XVIII ст.
2. Охарактеризуйте національно-визвольний рух на західноукраїнських землях під час революції 1848–1849 рр. в Австрійській імперії.

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Австрія відібрала в ослабленої Османської імперії Буковину в:
а) 1774 р.; б) 1775 р.; в) 1776 р.; г) 1777 р.
2. Йосиф II зрівняв у правах усі церкви імперії у:
а) 1774 р.; б) 1776 р.; в) 1778 р.; г) 1781 р.
3. «Жаловану грамоту про вольності дворянства» видано у:
а) 1784 р.; б) 1785 р.; в) 1786 р.; г) 1787 р.
4. Видавництво літературно-наукового альманаху «Русалка Дністрова» розпочалося у:
а) 1836 р.; б) 1837 р.; в) 1838 р.; г) 1839 р.
5. Відкрито Київський університет у:
а) 1832 р.; б) 1833 р.; в) 1834 р.; г) 1835 р.
6. Судова реформа проведена у:
а) 1861 р.; б) 1862 р.; в) 1863 р.; г) 1864 р.
7. Утворення Української Центральної Ради відбулося:
а) 5 січня 1917 р.; б) 17 лютого 1917 р.;
в) 3-4 березня 1917 р.; г) 5-6 квітня 1917 р.
8. Бій під Крутами відбувся:
а) 4 грудня 1917 р.; б) 5 грудня 1917 р.;
в) 12 грудня 1917 р.; г) 16 січня 1918 р.
9. Прийнято Перший Універсал Центральної Ради:
а) 16 травня 1917 р.; б) 10 червня 1917 р.;
в) 15 липня 1917 р.; г) 11 серпня 1917.
10. Версальський договір Антанти з Німеччиною був підписаний:
а) 25 червня 1919 р.; б) 26 червня 1919 р.;
в) 27 червня 1919 р.; г) 28 червня 1919 р.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Асоціація – ...
2. Ксенофобія – ...
3. Циркуляр – ...
4. Універсал – ...
5. Пролетаріат – ...

Завдання III. Заповніть історичну таблицю:

Причини	Події, процеси	Наслідки
	«Київська катастрофа»	
	Тріанонський мирний договір	
	Перший зимовий похід армії УНР	
	«Півний путч»	

	«Похід на Рим»	
--	-----------------------	--

Завдання IV. Які історичні події зображено на світлинах? Розташуйте їх в хронологічній послідовності. Як ці події вплинули на хід історії?

1.

2.

3.

4.

Завдання V. Заповніть таблицю «Наука. Видатні вчені».

Прізвище вченого	Галузь науки	Його внесок в науку
Дмитро Багалія		
Федір Вовк		
Данило Заболотний		
Леонід Лагутін		
Сергій Реформатський		

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Доведіть, що події 1917–1918 р.р. в Україні мали характер національно-демократичної революції.
2. Опишіть політику «твердого індивідуалізму» і назвіть основні внутрішньополітичні події в США періоду «проспериті» (процвітання) першої третини XX століття. Розкрийте причини завершення періоду «процвітання» в США та наростання кризових явищ.

11 клас

Завдання І. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Найвидатніший український композитор другої половини ХІХ ст. Автор класичних опер «Наталка Полтавка» і «Тарас Бульба»:
 - а) М. Аркас;
 - б) М. Старицький;
 - в) М. Лисенко;
 - г) М. Кропивницький.
2. Вбивство Франца-Фердинанда у Сараєві відбулося:
 - а) 26 червня 1914 р.;
 - б) 28 червня 1914 р.;
 - в) 27 червня 1915 р.;
 - г) 29 червня 1915 р.
3. Яка подія вплинула на рішення Української Центральної Ради ухвалити ІІІ Універсал?
 - а) корніловський заколот;
 - б) початок Лютневої революції;
 - в) липнева криза Тимчасового уряду;
 - г) більшовицький переворот у Петрограді.
4. Комп'єнське перемир'я було підписано:
 - а) 11 жовтня 1917 р.;
 - б) 11 грудня 1917 р.;
 - в) 11 листопада 1918 р.;
 - г) 11 грудня 1918 р.
5. У грудні 1942 року розпочато
 - а) депортацію кримських татар та інших народів Криму;
 - б) вигнання нацистських загарбників з території України;
 - в) наступ радянських військ у ході Корсунь-Шевченківської операції;
 - г) вторгнення Червоної армії на територію Бессарабії та Північної Буковини.
6. Хто став главою уряду Італії після її капітуляції в 1943 році ?
 - а) Дж. Сарагат;
 - б) П. Бадольйо;
 - в) А. Де Гаспері;
 - г) П. Тольятті
7. Хто очолив Академію наук УРСР в 1946 р.?
 - а) Д. Заболотний;
 - б) О. Богомолець;
 - в) О. Палладін;
 - г) Б. Патон
8. Результатом проведення партійно-радянським керівництвом у другій половині 1950-х – першій половині 1960-х рр. широкомасштабного індустріального житлового будівництва стало поширення в суспільстві поняття:
 - а) «відлига»;
 - б) «хрущовка»;
 - в) «раднаргосп»;
 - г) «лібералізація».
9. Що було характерним для діяльності дисидентів в УРСР?
 - а) підготовка до збройного повстання;
 - б) здійснення низки терористичних актів;
 - в) викривання антигуманної суті комуністичного режиму;
 - г) заклики до скасування депутатської недоторканності.
10. Операція «Вісла» передбачала переселення українців з етнічних земель:
 - а) Лемківщини, Холмщини;
 - б) Посяння, Підляшшя;
 - в) Лемківщини, Підляшшя, Посяння;
 - г) Лемківщини, Посяння, Холмщини, Підляшшя.

Завдання II. Розкрийте зміст понять:

1. Аншлюс –
2. Армія Людова –
3. Доктрина Трумена –
4. Нюрнберзький процес –
5. «Розстріляне відродження» –

Завдання III. Впишіть до таблиці керівників різних українських урядів, що діяли у 1917–1929 рр. Зверніть увагу на те, що одна й та сама особа могла очолювати різні уряди.

Генеральний Секретаріат Української Центральної Ради	
Рада народних міністрів УНР	
Рада міністрів Української Держави	
Державний Секретаріат ЗУНР	
Уряд УНР в екзилі	
Народний Секретаріат Української Республіки	
Тимчасовий робітничо-селянський уряд України	
Рада народних комісарів УСРР	

1. Євгенія Бош;
2. Володимир Винниченко;
3. Сергій Гербель;
4. Всеволод Голубович;
5. Сидір Голубович;
6. Кость Левицький;
7. Федір Лизогуб;
8. Андрій Лівіцький;
9. Ісак Мазепа;
10. Борис Мартос;
11. Сергій Остапенко;
12. Симон Петлюра;
13. Пилип Пилипчук;
14. В'ячеслав Прокопович;
15. Георгій П'ятаков;
16. Християн Раковський;
17. Микола Скринник;
18. Володимир Чехівський.

Завдання IV. Які історичні події зображено на світлинах? Розташуйте їх в хронологічній послідовності. Як ці події вплинули на хід історії?

1

2

3

4

Завдання V. Прочитайте уривки з документу:

а) «Всі радісно вітали все те, що геніально намалював історичний з'їзд переможців ночі. Було урочисто і святково. І от виступає Корнійчук, і в своїй промові, між іншим, сказав: «Марно критикувати Сосюру за вірш «Любіть Україну», нічого ворожого в цьому вірші немає. Це патріотичний вияв думки поета»

Про які події йдеться? Коли вони відбулись? Як вони вплинули на долю країни?

б) «...Я сказав приблизно такі фрази, що викликали тоді навіть між нами непогодження: «Проект програми взагалі я схвалюю. Але мені не подобається те, що то на базі марксизму-ленінізму вона побудована.» А тоді Вірун мені зразу таку репліку каже: «Без марксизму-ленінізму далі, як до Києва, не дійдеш». Ну, такий собі конфлікт. І якраз Левко тоді записував свого роду нотатки. Вони так і називаються: «Нотатки на зборах шостого листопада». Потім у справі фігурували...»

Про які події йдеться? Коли вони відбулись? Чим вони завершилися?

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Встановіть причини поразки національно-демократичної революції в Україні. Визначте результати та наслідки українських національно-визвольних змагань 1917–1920 рр.
2. Опишіть основні зміни у СРСР та в Україні в період Хрущовської відлиги в суспільно-політичному житті, в економіці, в соціальній сфері. Дайте їм власну оцінку.

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Halics és Voliny egyesülésének éve?
a) 1192 b) 1195 c) 1199 d) 1200
4. Mikor foglalta el Roman Msztyiszlavics Kijevet?
a) 1200 b) 1203 c) 1205 d) 1206
3. Mikor került Halics Lengyelország kötelékébe?
a) 1340 b) 1349 c) 1375 d) 1387
4. Moszkva megalapításának éve?
a) 1132 b) 1137 c) 1147 d) 1149
5. Mikor jött létre az egyesített Spanyol Királyság?
a) 1479 b) 1481 c) 1485 d) 1491
6. A németalföldi forradalom győzelmének éve?
a) 1601 b) 1603 c) 1607 d) 1609
7. Mikor alapították az Osztrohi Akadémiát?
a) 1571 b) 1576 c) 1578 d) 1579
8. Iov Boreckijt mikor szentelték metropolitává?
a) 1620 b) 1621 c) 1622 d) 1623
9. Mikor üzent hadat Bohdan Hmelnickij Lengyelországnak?
a) 1648. március 12. b) 1648. április 19.
c) 1648. május 20. d) 1648. június 1.
10. A bila cerkvai békeszerződés megkötésének éve?
a) 1649 b) 1650 c) 1651 d) 1652

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

1. Demokrácia – ... 2. Vitairodalom – ... 3. Kalifa – ...
4. Slachta – ... 5. Jaszír – ...

III. feladat. Helyezzétek az eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- a) IV. Henrik aláírja a Nantes-i ediktumot;
- b) az augsburgi vallási béke létrejötte;
- c) a legyőzhetetlen spanyol armada pusztulása;
- d) II. Fülöp saját birtokaihoz csatolja Portugáliát;
- e) Loyola Ignác megalapítja a Jézus Társasága szerzetesrendet.

IV. feladat. Határozzátok meg a különböző társadalmi rétegek részvételének okait és céljait a keresztes hadjáratokban!

A keresztes hadjáratok résztvevői	A keresztes hadjáratokban való részvétel okai és céljai
Katolikus egyház	
Földesurak	

Lovagok	
Kereskedők	
Parasztok	

V. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést!

1. Zborovi csata	a) 1651. szeptember 18.
2. A zborovi békeszerződés megkötése	b) 1649. augusztus 5-6.
3. Beresztjecsckói csata	c) 1649. augusztus 8.
4. Bila cerkvai békeszerződés	d) 1651. június 18-30.
5. Batyih-hegyi csata	e) 1653. október 11. – december 5.
6. Zsvanyec ostroma	f) 1652. május 22-23.
7. Perejaszlavi tanács	g) 1654. január 8.
8. Ivan Vihovszkij uralmának kezdete	h) 1657. szeptember 15.
9. Lviv második kozák ostroma	i) 1658. szeptember 6.
10. Hagyacsi szerződés	j) 1655. szeptember 19.

VI. feladat

- Milyen okok vezettek ahhoz, hogy Délkelet Rusz földjei Moszkva körül egyesültek?
- Mi volt a lényege az 1654-es ukrán–moszkvai szerződésnek? Milyen következményekkel járt a Hetmanátusra nézve?

9. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- A III. Litván Statútum megjelenésének éve?
a) 1586 b) 1587 c) 1588 d) 1589
- A zborovi békeszerződés aláírásának a dátuma?
a) 1649. augusztus 8. b) 1650. augusztus 8.
c) 1651. augusztus 8. d) 1652. augusztus 8.
- Ivan Mazepa hetmani kormányzása?
a) 1672–1699 b) 1687–1709 c) 1702–1704 d) 1700–1721
- Lengyelország harmadik felosztása?
a) 1772 b) 1773 c) 1795 d) 1797
- IV. Henrik mikor írta alá a Nantes-i ediktumot?
a) 1598 b) 1599 c) 1601 d) 1602
- Mikor volt a harmincéves háború Európában?
a) 1615–1645 b) 1616–1646 c) 1618–1648 d) 1619–1649
- A függetlenségi háború évei az USA-ban?
a) 1770–1778 b) 1775–1783 c) 1779–1787 d) 1781–1789
- A Krími kánság felszámolásának éve?
a) 1783 b) 1785 c) 1787 d) 1789

9. Mikor látott napvilágot Sevcsenko *Kobzos* című verseskötete?
 a) 1840 b) 1845 c) 1850 d) 1855
10. Mikor volt a kijevi kozákság felkelése?
 a) 1851 b) 1852 c) 1854 d) 1855

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Asszimiláció –... 2. Denacionalizáció –... 3. Tőke –...
 4. Politikai nemzet –... 5. Ellenzék –...

III. feladat Írjátok be a táblázat megfelelő részébe azoknak a kulturális személyiségeknek a nevét, akik az adott művészeti vagy tudományágat művelték.

Irodalom	Tudomány	Építészet	Festészet
1. L. Baranovics		6. I. Hrihorovics-Barszkij	
2. J. Kondzelevics		7. F. Prokopovics	
3. J. Schädel		8. J. Kozelszkij	
4. H. Hrabjanka		9. I. Poletika	
5. V. Borovikovszkij		10. I. Giesel	

IV. feladat. Állapítsátok meg az összefüggést a fogalmak és a meghatározásaik között!

a)	Szenátus	1.	A pravoszláv egyházat irányító testület.
b)	Kollégium	2.	A törvényalkotás és államigazgatás kérdéseiben császárnak alárendelt államhatalmi szerv.
c)	Kormányzóság	3.	Egy adott államigazgatási ágazattal foglalkozó központi kormányzati szerv.
d)	Szinódus	4.	A hivatalnokok számára törvény által megállapított szolgálati előmeneteli rend.
e)	Rangtáblázat	5.	Közigazgatási-területi egység.
f)	Reguláris hadsereg	6.	Katona.
g)	Újonc	7.	Hivatásos hadsereg.

V. feladat. Helyezzétek az eseményeket a megfelelő időrendi sorrendbe!

- a) A Kisorosz Titkos Társaság megalakulása;
 b) II. József türelmi rendelete;
 c) Kelet-Galícia Ausztriához kerül;
 d) Lengyel felkelés;
 e) Megépül a vasút Balta és Odessza között;
 f) A harkovi egyetem megnyitása;
 g) A Ruszin Főtanács létrejötte Lvivben;
 h) Kijevi kozákság.

VI. eladat

1. Jellemezzétek a Zaporizzsjai Szics és Ukrajna déli részének helyzetét a XVIII. század második felében!

2. Jellemezzétek a nyugat-ukrán földek nemzeti-felszabadító mozgalmát az 1848–1849-es forradalom idején!

10. osztály

I. Feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Mikor szerezte meg Ausztria Bukovinát a legyengült Oszmán Birodalomtól?
a) 1774 b) 1775 c) 1776 d) 1777
- II. József türelmi rendelete mikor jelent meg?
a) 1774 b) 1776 c) 1778 d) 1781
- A nemesek szabadságjogairól szóló *Adománylevél* kiadásának éve?
a) 1784 b) 1785 c) 1786 d) 1787
- A *Dnyeszteri sellő* almanach kiadásának éve?
a) 1836 b) 1837 c) 1838 d) 1839
- A kijevi egyetem megnyitásának éve?
a) 1832 b) 1833 c) 1834 d) 1835
- Mikor vette kezdetét a bírósági reform?
a) 1861 b) 1862 c) 1863 d) 1864
- Az Ukrán Központi Tanács megalakulásának dátuma?
a) 1917. január 5. b) 1917. február 17.
c) 1917. március 3-4. d) 1917. április 5-6.
- Mikor volt a Kruti alatti csata?
a) 1917. december 4. b) 1917. december 5.
c) 1917. december 12. d) 1918. január 16.
- Mikor jelent meg az UKT I. Univerzáléja?
a) 1917. május 16. b) 1917. június 10.
c) 1917. július 15. d) 1917. augusztus 11.
- A versailles-i szerződés aláírásának dátuma az antant és Németország között?
a) 1919. június 25. b) 1919. június 26.
c) 1919. június 27. d) 1919. június 28.

II. feladat. Magyarázzátok meg a fogalmakat!

- Asszociáció – ...
- Xenofóbia – ...
- Körlevél – ...
- Univerzálé – ...
- Proletariátus – ...

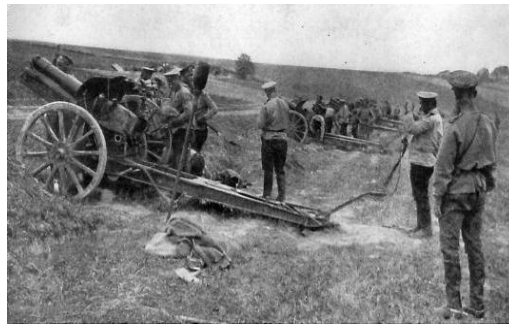
III. feladat. Töltsétek ki a táblázatot!

Okok	Események, folyamatok	Következmények
	Kijevi katasztrófa	
	Trianoni szerződés	
	AZ UNK hadseregének első téli hadjárata	
	Sörpuccs	
	Római menetelés	

IV. feladat. Milyen történelmi eseményeket örökítettek meg az alábbi fényképek? Helyezzétek őket a megfelelő időrendi sorrendbe! Hogyan befolyásolták ezek az események a történelem menetét?

1

2

3

4

V. feladat. Töltsétek ki a *Tudomány és híres tudósok* című táblázatot!

A tudós neve	Tudományág	Tudományos vívmányai
Dmitro Bahalijsza		
Fegyir Vovk		
Danilo Zabolotnij		
Leonyid Lahutyin		
Szerhij Reformatszkijszki		

VI. feladat

1. Bizonyítsátok, hogy az 1917–1918-as ukrán eseményeknek nemzeti-demokratikus forradalmi jellegük volt!
2. Fogalmazzátok meg Franklin D. Roosevelttel a New Deal politikájának a lényegét! Mutassátok be megvalósításának menetét és következményeit!

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. A XIX. század második felének leghíresebb ukrán zeneszerzője, a *Natalka Poltavka*, *Tarasz Bulba* című operák szerzője?
 a) M. Arkasz b) M. Sztarickij c) M. Lisenko d) M. Kropivnickij
2. Mikor gyilkolták meg Ferenc Ferdinándot Sarajevóban?

- a) 1914. június 26. b) 1914. június 28.
c) 1915. június 27. d) 1915. június 29.
3. Milyen esemény hatására adta ki az Ukrán Központi Tanács III. Univerzálóját?
a) A Kornyilov lázadás;
b) a februári forradalom kezdete;
c) az Ideiglenes Kormány júliusi válsága;
d) bolsevik hatalomátvétel Petrográdban.
4. Mikor írták alá a compiegne-i fegyverszünetet?
a) 1917. október 11. b) 1917. december 11.
c) 1918. november 11. d) 1918. december 11.
5. Mi vette kezdetét 1942 decemberében?
a) A krími tatárok és más népek kitelepítése a Krím-félszigetről;
b) a náci megszállók kiűzése az USZSZK területéről;
c) a szovjet csapatok ellentámadása a korszuny-sevcsenkivszki hadművelet során;
d) a Vörös Hadsereg bevonul Besszarábiába és Észak-Bukovinába.
6. Ki lett az olasz kormány vezetője az ország 1943-as kapitulációja után?
a) Giuseppe Saragat b) Pietro Badoglio
c) Alcide de Gasperi d) Palmiro Togliatti
7. Ki lett az USZSZK Tudományos Akadémiájának elnöke 1946-ban?
a) D. Zabolotnij b) O. Bohomolec c) O. Pallagyin d) B. Paton
8. Milyen fogalom terjedt el az 1950–1960-as évek nagyszabású lakásépítései során, amelyet a szovjet párt- és állami vezetés kezdeményezett?
a) olvadás b) hruscsovka c) népgazdasági tanács d) liberalizáció
9. Mi jellemezte a disszidensek tevékenységét az USZSZK-ban?
a) Fegyveres lázadás előkészítése;
b) terrorcselekmények végrehajtása;
c) a kommunista rendszer emberellenes voltának feltárása;
d) a képviselők mentelmi jogának a felfüggesztéséért folytatott harc.
10. Milyen területekről telepítették ki az ukránokat a Visztula akció során?
a) Lemkivscsina, Holmscsina;
b) Poszjannyja, Pidljassja;
c) Lemkivscsina, Pidljassja, Poszjannyja;
d) Lemkivscsina, Poszjannyja, Holmscsina, Pidljassja.

II. feladat. Magyarazzátok meg a fogalmakat!

1. Anschluss –..... 2. Armia Ludowa – 3. Truman-elv –
4. Nürnbergi per – 5. Kivégzett újjászületés –

III. feladat. Írjátok be a táblázatba azon politikusok nevét, akik a különböző ukrán kormányok élén álltak 1917–1929 között! Felhívjuk a figyelmeteket arra, hogy ugyanaz a személy több kormány élén is állhatott az idők folyamán.

Az Ukrán Központi Tanács Főtitkársága	
Az UNK Népi Minisztereinek Tanácsa	
Az Ukrán Állam Minisztertanácsa	

A NYUNK Állami Titkársága	
Az UNK emigráns kormánya	
Az Ukrán Köztársaság Népi Titkársága	
Ukrajna Ideiglenes Munkás-paraszt Kormánya	
Az USZSZK Népbiztosainak Tanácsa	

1. Jevhenyija Bos
2. Volodimir Vinnicsenko
3. Szerhij Herbel
4. Vszevolod Holubovics
5. Szidor Holubovics
6. Koszty Levickij
7. Fegyir Lizohub
8. Andrij Levickij
9. Iszak Mazepa

10. Borisz Martosz
11. Szerhij Osztapenko
12. Szimon Petljura
13. Pilip Pilipszuk
14. Vjacseszlav Prokopovics
15. Georgij Pjatakov
16. Hrisztian Rakovszkij
17. Mikola Szkripnik
18. Volodimir Csehivszkij

IV. feladat. Milyen történelmi események láthatók a fényképeken? Helyezzétek el őket időrendi sorrendbe! Hogyan befolyásolták ezek az események a történelem menetét?

1

2

3

4

V. feladat. Olvassátok el a szövegrészleteket, majd válaszoljatok a kérdésekre!

a) Mindenki örömmel üdvözölte a győztesek történelmi kongresszusán elfogadott döntéseket. A légkör nagyon ünnepélyes és emelkedett volt. Ekkor Kornijicsuk szólalt fel és azt mondta, hogy nem kell V. Szoszjurát elítélni a Szeressétek Ukrainát című verséért, mert ez a költő hazaszeretetének megnyilvánulása volt.

Milyen eseményekről van szó a szövegben? Mikor történtek? Hogyan hatottak a történelem menetére?

b) *...Szavaim a hallgatóság nemtetszését váltották ki. A programtervezetet általánosságában támogatom, mondtam, de nem tetszik nekem az, hogy a marxizmus-leninizmus tanaira épül. Virun erre azt felelte, hogy a marxizmus-leninizmus nélkül Kijevig sem juthatok el. Levko ezt a vitát meg is említi feljegyzéseiben November hatodikai események címmel.*

Milyen eseményekről van szó? Mikor történtek? Mivel végződtek?

VI. feladat

1. Milyen okai voltak az ukrán nemzeti-demokratikus forradalom bukásának? Nevezzétek meg az 1917–1920-as ukrán nemzeti-felszabadító törekvések eredményeit és következményeit!
2. Vázoljátok fel az USZSZK és SZSZKSZ társadalmi-politikai, gazdasági és szociális életében végbement változásokat a *hruscsovi olvadás* éveiben. Értékeljétek ezeket a változásokat!

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

- Хто автор «Повісті минулих літ»?
а) Мономах; б) Іларіон; в) Ярослав; г) Нестор.
- Хто захопив і спустошив Київ у 1169 р.?
а) Ю. Довгорукий; б) А. Боголюбський;
в) В. Глібович; г) М. Хоробрий.
- Коли було прийнято «Устави на волоки»?
а) 1529 р.; б) 1557 р.; в) 1566 р.; г) 1569 р.
- Яку назву мала Запорізька Січ, що утворилася наприкінці 70-х – на початку 80-х рр. XVI ст.?
а) Томаківська; б) Микитинська; в) Базавлуцька; г) Чортомлицька.
- Назвіть рік видання «Острозької Біблії»:
а) 1578 р.; б) 1581 р.; в) 1585 р.; г) 1591 р.
- Яке місто України мало в першій половині XVII ст. найбільшу кількість населення?
а) Київ; б) Луцьк; в) Львів; г) Чигирин.
- Хто очолив козацьке повстання в 1630 р.?
а) М. Жмайло; б) Т. Федорович; в) І. Сулима; г) П. Бут.
- Реформація в Англії розпочалася за правління:
а) Генріха VIII; б) Едуарда VI; в) Єлизавети I; г) М. Стюарт.
- Тридцятилітня війна тривала впродовж:
а) 1615–1645 рр.; б) 1618–1648 рр.;
в) 1620–1650 рр.; г) 1625–1655 рр.
- Ужгородська унія була укладена в:
а) 1546 р.; б) 1551 р.; в) 1646 р.; г) 1655 р.

Завдання II. Запишіть поняття і терміни у відповідний сектор таблиці. В межах одного речення поясніть їх значення:

Суспільно-політична історія	Соціально-економічна історія	Військова історія	Історія релігії	Історія культури

1) Куна;	6) Мініатюра;
2) Війт;	7) Волхви;
3) Архонт;	8) Корогва;
4) Центуріон;	9) Класицизм;
5) Фільварок;	10) Муфтії.

Завдання III. За якою ознакою створено тестовий ряд:

- 860 р., 911р., 1043 р.;
- Сигізмунд II Август, Стефан Баторій, Г. Валуа;
- П'ятка, Кумейки, Жовнин.

Визначте зайву позицію. Поясніть чому:

г) І. Богун, П. Бут, М. Кривонос, Д. Нечай.

Завдання ІV. До наведених дат доберіть відповідні їм події:

а) 5-6 травня 1648 р. –	1. Битва під Батогом
б) 16 травня 1648 р. –	2. Корсунська битва
в) 11-13 вересня 1648 р. –	3. Битва під Охматовом
г) 5-6 серпня 1649 р. –	4. Битва під Жовтими водами
г) 18-30 червня 1651 р. –	5. Берестецька битва
д) 23 травня 1652 р. –	6. Битва під Пилявцями
е) 19 січня 1655 р. –	7. Зборівська битва

Завдання V. Назвіть дати запропонованих подій та визначте, скільки часу минуло між ними:

- а) від завоювання Англії норманами до повстання М. Жмайла;
- б) від Льодового побоїща до битви під Батогом;
- в) від взяття турками Константинополя до утворення Києво-Могилянського колегіуму;
- г) від прийняття християнства в Україні до Люблінської унії;
- г) від коронації Карла Великого імператором Заходу до заснування Запорізької Січі Д. Вишневецьким.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Схарактеризуйте князя Василя Костянтина Острозького як історичну особистість. Визначте місце Острозької академії в розвитку української культури.
2. Охарактеризуйте найважливіші зміни в політичному та соціально-економічному житті західноєвропейських держав XVI – першої половини XVII ст.

9 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Відкрито в Острозі слов'яно-греко-латинську школу в:
а) 1566 р.; б) 1569 р.; в) 1572 р.; г) 1578 р.
2. Створено Львівську братську школу в:
а) 1581 р.; б) 1585 р.; в) 1597 р.; г) 1599 р.
3. «Вічний мир» між Московією та Річчю Посполитою було укладено в:
а) 1676 р.; б) 1678 р.; в) 1686 р.; г) 1690 р.
4. Гайдамацьке повстання на Правобережжі відбулося в:
а) 1750 р.; б) 1751 р.; в) 1755 р.; г) 1758 р.
5. Турки зазнали нищівної поразки під стінами Відня від об'єднаної армії німецьких князівств і Польщі в:
а) 1681 р.; б) 1682 р.; в) 1683 р.; г) 1684 р.
6. Поправки до Конституції США «Білль про права» були прийняті у:
а) 1791 р.; б) 1793 р.; в) 1795 р.; г) 1798 р.

7. Царським указом Азовське козацьке військо було ліквідоване в:
 а) 1861 р.; б) 1862 р.; в) 1863 р.; г) 1864 р.
8. «Жалувана грамота про вольності дворянства» була видана у:
 а) 1785 р.; б) 1787 р.; в) 1789 р.; г) 1791 р.
9. Священний союз європейських монархів був створений у:
 а) 1799 р.; б) 1804 р.; в) 1814 р.; г) 1815 р.
10. Головна руська рада почала видавати свою газету «Зоря Галицька»:
 а) 2 травня 1848 р.; б) 10 травня 1848 р.;
 в) 15 травня 1848 р.; г) 21 травня 1848 р.

Завдання II. Запишіть поняття і терміни у відповідний сектор таблиці і дайте їм визначення:

Суспільно-політична історія	Соціально-економічна історія	Військова історія	Історія релігій	Історія культури

1) Понтифікат;	6) Рейтари;
2) «Залізобокі»;	7) Нунцій;
3) Рантьє;	8) Пансіон;
4) Скальди;	9) Рейхстаг;
5) Пангерманізм;	10) Здольщина.

Завдання III. Назвіть дати запропонованих подій та визначте, скільки часу минуло між ними:

- від початку Англійської революції до початку Великої Французької революції;
- від Коліївщини до відкриття університету Св. Володимира у Києві;
- від Полтавської битви до битви під Лейпцигом;
- від першого видання «Кобзаря» Т. Шевченка до виходу в світ «Зорі Галицької»;
- від початку гетьманування Івана Мазепи до заснування Священного союзу.

Завдання IV. Заповніть таблицю «Становище сільського господарства», розподіливши наведені твердження на два стовпчики.

Залишки кріпосницького господарства	Нові явища в сільському господарстві

- Виникає спеціалізація районів.
- Зберігалось поміщицьке землеволодіння.
- У господарствах використовувалася праця найманих сільськогосподарських робітників.
- Існувала велика кількість безземельних і малоземельних селян, які продовжували працювати на поміщиків.
- Поміщики мали право на сервітути.
- Господарства поміщиків і залежних селян втягуються у ринкові відносини.
- Починається масова еміграція українського селянства.
- Селяни сплачували великі податки.
- Відбувається застосування сільськогосподарської техніки.

10. Зароджується кооперативний рух.

Завдання V. За якою ознакою створено тестовий ряд:

- а) 860 р., 911 р., 944 р.;
- б) Глухів, Гадяч, Чигирин;
- в) С. Величко, Г. Грабянка, Самовидець.

Визначте зайву позицію. Поясніть чому:

- г) Лейпциг, Бородіно, Трафальгар, Ватерлоо.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Охарактеризуйте програмні документи та громадсько-політичну діяльність Кирило-Мефодіївського братства та їх історичне значення.
2. Порівняйте шляхи об'єднання Італії та Німеччини. У чому спільні та відмінні риси.

10 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Вкажіть ім'я останнього кошового отамана Запорізької Січі:
 - а) І. Малашевич;
 - б) П. Кальнишевський;
 - в) Я. Головатий;
 - г) М. Залізник.
2. Гетьманування К. Розумовського було протягом:
 - а) 1750–1764 рр.;
 - б) 1755–1770 рр.;
 - в) 1759–1773 рр.;
 - г) 1760–1774 рр.
3. Перша українська газета, що вийшла у 1848 р. у Львові, називалася:
 - а) «Русалка Дністровая»;
 - б) «Зоря Галицька»;
 - в) «Вісник революції»;
 - г) «Відомості».
4. Вкажіть період Першої імперії у Франції:
 - а) 1799–1804 рр.;
 - б) 1799–1814 рр.;
 - в) 1804–1814 рр.;
 - г) 1804–1815 рр.
5. Проголошено незалежність Угорщини:
 - а) 25 лютого 1848 р.;
 - б) 14 квітня 1849 р.;
 - в) 15 березня 1848 р.;
 - г) 9 листопада 1849 р.
6. Галицька битва тривала протягом:
 - а) 5 серпня – 13 вересня 1914 р.;
 - б) 10 серпня – 18 вересня 1914 р.;
 - в) 1 липня – 8 липня 1914 р.;
 - г) 15 жовтня – 16 жовтня 1914 р.
7. Капітуляція австро-угорського гарнізону Перемишля відбулася:
 - а) 15 січня 1915 р.;
 - б) 2 лютого 1915 р.;
 - в) 9 березня 1915 р.;
 - г) 30 квітня 1915 р.
8. Уряд УНР називався:
 - а) Раднарком;
 - б) Генеральний секретаріат;
 - в) Народний секретаріат;
 - г) Рада міністрів.
9. Більшовицький переворот у столиці Росії Петрограді відбувся:
 - а) 25 жовтня 1917 р.;
 - б) 1 листопада 1917 р.;
 - в) 25 листопада 1917 р.;
 - г) 29 листопада 1917 р.

10. Проголошено Акт злуки Української Народної Республіки (УНР) і Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР):

- а) 19 січня 1919 р.; б) 20 січня 1919 р.;
в) 21 січня 1919 р.; г) 22 січня 1919 р.

Завдання II. Запишіть поняття і терміни у відповідний сектор таблиці і дайте їм визначення:

Суспільно-політична історія	Соціально-економічна історія	Військова історія	Історія релігій	Історія культури

- 1) Автократія; б) Анексія;
2) Єзуїти; 7) Атеїзм;
3) Імпорт; 8) Варяги;
4) Князівство; 9) Вотчина;
5) Фольклор; 10) Гуманізм.

Завдання III. За якою ознакою створено тестовий ряд:

- а) 1648 р., 1649 р., 1652 р.;
б) Д. Антонович, М. Міхновський, Б. Грінченко;
в) Синоп, Цусима, Ютланд.

Визначте зайве в тестовому ряду. Поясніть чому:

- г) А. Ведель, М. Березовський, В. Боровиковський, Д. Бортнянський.

Завдання IV. Заповніть історичну таблицю:

Причини	Події, процеси	Наслідки
	«Київська катастрофа»	
	Тріанонський мирний договір	
	Перший зимовий похід армії УНР	
	«Півний путч»	
	«Похід на Рим»	

Завдання V. Назвіть прізвища політичних діячів:

№ з/п	Політичний діяч	Коротка характеристика
1.		З 20 березня 1917 р. по квітень 1918 р. Голова Української Центральної Ради.
2.		Один з лідерів боротьбистів, у 1919 р. та 1923–1927 рр. нарком освіти УРСР.
3.		У 1917 р. засновник українського військового клубу імені гетьмана П. Полуботка та військового організаційного комітету.
4.		Один із лідерів ТуПу, з квітня 1917 р. заступник голови УЦР, у Генеральному Секретаріаті обіймав посаду

	Генерального секретаря міжнародних справ.
5.	У 1919–1923 рр. голова уряду Радянської України.

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. Встановіть причини поразки національно-демократичної революції в Україні. Визначте результати та наслідки українських національно-визвольних змагань 1917–1920 рр.
2. Розкрийте суть «Нового курсу» Ф. Д. Рузвельта, його складові та основні наслідки. Висловіть власну думку про те, які з їх уроків заслуговують на увагу при реформуванні сучасної української економіки. Охарактеризуйте Ф. Рузвельта як державного діяча.

11 клас

Завдання I. Тести. Вкажіть правильну відповідь.

1. Революційна українська партія була заснована в:
 - а) січні 1900 р.;
 - б) лютому 1901 р.;
 - в) березні 1902 р.;
 - г) січні 1903 р.
2. Утворення Української Центральної Ради відбулося у:
 - а) 5 січня 1917 р.;
 - б) 17 лютого 1917 р.;
 - в) 3-4 березня 1917 р.;
 - г) 5-6 квітня 1917 р.
3. Бій під Крутами відбувся у:
 - а) 14 грудня 1917 р.;
 - б) 25 грудня 1917 р.;
 - в) 12 січня 1918 р.;
 - г) 16 січня 1918 р.
4. Комп'єнське перемир'я було підписано:
 - а) 12 грудня 1917 р.;
 - б) 12 червня 1918 р.;
 - в) 11 листопада 1918 р.;
 - г) 11 жовтня 1919.
5. Яка з країн ніколи не була членом Ліги Націй?
 - а) США;
 - б) Англія;
 - в) Франція;
 - г) СРСР.
6. Що у роки радянсько-німецької війни називалося «Східним валом»?
 - а) радянські укріплення вздовж лівого берега Дніпра;
 - б) радянські укріплення вздовж правого берега Дніпра;
 - в) лінія радянсько-польського кордону, що існував у 1921–1939 рр.;
 - г) східний кордон Третього рейху
7. Підписання договору між СРСР та Польщею про радянсько-польський кордон відбулося у:
 - а) червні 1945 р.;
 - б) липні 1945 р.;
 - в) серпні 1945 р.;
 - г) вересні 1945 р.
8. Операція «Вісла» передбачала переселення українців з етнічних земель:
 - а) Лемківщини, Холмщини;
 - б) Посяння, Підляшшя;
 - в) Лемківщини, Підляшшя, Посяння;
 - г) Лемківщини, Посяння, Холмщини, Підляшшя.
9. Повоєнний голод в Україні відбувся у:
 - а) 1945–1946 рр.;
 - б) 1946–1947 рр.;
 - в) 1947–1948 рр.;

г) 1948–1949 рр.; д) лютому 1953 р.

10. У якому році загинув президент Кеннеді?

а) 1961 р.; б) 1962 р.; в) 1963 р.; г) 1964 р.; д) 1965 р.

Завдання II. Запишіть поняття і терміни у відповідний сектор таблиці і дайте їм визначення:

Суспільно-політична історія	Соціально-економічна історія	Військова історія	Історія релігій	Історія культури

1) Продзагони;	6) Монастир;
2) Автокефалія;	7) Фольклор;
3) Окупація;	8) Агресія;
4) НЕП;	9) Імперія;
5) Олігархія;	10) Мініатюра.

Завдання III. За якою ознакою створено тестовий ряд:

- а) 1650 р., 1652 р., 1653 р.;
б) Немирів, Гадяч, Глухів;
в) Белжець, Собібор, Треблінка.

Визначте зайве в тестовому ряду. Поясніть чому:

- г) В. Мороз, О. Гончар, І. Гель, О. Бердник.

Завдання IV.

Влітку 1916 року берлінські газети писали про блискучу перемогу німецького флоту над англійцями. Лондонські газети, в свою чергу, уславлювали перемогу Британського Королівського флоту. Про яку подію йдеться? Чим вона була знакова? Хто дійсно вийшов переможцем в цій битві? Поясніть.

Завдання V. Заповніть історичну таблицю:

Причини	Події, процеси	Наслідки
	Тонкінська резолюція	
	Червоний травень 1968 р.	
	Операція «Чисті руки»	
	Нарада в Гельсінки 1975 р.	
	Утворення ЄЕС	

Завдання VI. Дайте розгорнуту відповідь.

1. У чому полягала політика «умиротворення агресора» у другій половині ХХ століття? Опишіть як стали можливими розчленування та окупація Чехословаччини Німеччиною? Проаналізуйте події які відбувалися на Закарпатті з жовтня 1938 року по березень 1939 року. Дайте їм власну оцінку.

2. Опишіть становлення П'ятої республіки у Франції. Які були основні напрямки внутрішньої та зовнішньої політики адміністрації Шарля де Голля? Визначте основні причини соціально-економічної кризи у Франції наприкінці 60-х років ХХ століття.

8. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Ki a *Régmúlt idők krónikájának* szerzője?
a) Monomah b) Ilarion c) Jaroszlav d) Nesztor
2. Ki foglalta el Kijevet 1169-ben?
a) J. Dolgorukij b) A. Bogoljubszkij c) V. Hlibovics d) M. Horobrij
3. Mikor jött létre a *Voloka törvény*?
a) 1529 b) 1557 c) 1566 d) 1569
4. Hogy nevezték a Zaporizzsjai Sziect a XVI. század 70–80-as éveiben?
a) Tomakivkai b) Mikitinszki c) Bazavluki d) Csortomliki
5. Az *Osztrohi Biblia* megjelenésének éve?
a) 1578 b) 1581 c) 1585 d) 1591
6. Melyik városnak volt a legtöbb lakója a XVII. század első felében?
a) Kijev b) Luck c) Lviv d) Csihirin
7. Ki vezette a kozák felkelést 1630-ban?
a) M. Zsmajlo b) T. Fedorovics c) I. Szulima d) P. But
8. Melyik uralkodó idején vette kezdetét a reformáció Angliában?
a) VIII. Henrik b) VI. Edward c) I. Erzsébet d) Stuart Mária
9. A harmincéves háború évei?
a) 1615–1645 b) 1618–1648 c) 1620–1650 d) 1625–1655
10. Az ungvári unió létrejöttének éve?
a) 1546 b) 1551 c) 1646 d) 1655

II. feladat. Írjátok be a fogalmat a táblázat megfelelő részébe, és egy mondatban magyarázzátok meg annak jelentését!

Társadalom-politikai történelem	Gazdaságpolitikai történelem	Katonai történelem	Vallástörténet	Kultúrtörténet

1) Kuna	6) Miniatura
2) Vijt	7) Táros
3) Arkhón	8) Hadi lobogó
4) Centurio	9) Klasszicizmus
5) Folvark	10) Mufti

III. feladat. Milyen elv alapján készültek a tesztsorok?

- a) 860, 911, 1043;
- b) II. Zsigmond Ágost, Báthory István, Henrik Valois;
- c) Pjatka, Kumejki, Zsovnin.

Keressétek meg a kakukktójást! Választásokat indokoljátok meg!

- d) I. Bohun, P. But, M. Krivonyisz, D. Necsaj.

IV. feladat. Párosítsátok a dátumokat a hozzájuk tartozó eseményekkel:

a) 1648. május 5-6. –	1. Batyih-hegyi csata
b) 1648. május 16. –	2. Korszunyi csata
c) 1648. szeptember 11-13. –	3. Ohmatyivi csata
d) 1649. augusztus 5-6. –	4. Zsovtyi Vodi csata
e) 1651. június 18-30. –	5. Beresztyecskói csata
f) 1652. május 23. –	6. Piljavci csata
g) 1655. január 19. –	7. Zborovi csata

V. feladat. Nevezzétek meg a felsorolt események dátumait, határozzátok meg hány év telt el közöttük?

- Anglia normann megszállása és a Marko Zsmajlo felkelése között;
- A jégcsata és a Batyih-hegyi csata között;
- Konstantinápoly török megszállása és a Kijevi Mohila kollégium megalakulása között;
- Ukrajna megkeresztelkedése és a lublini unió klözött;
- Nagy Károly császárrá koronázása és a Zaporizzsjai Szics létrehozása között Dmitro Visneveckij által.

VI. feladat

- Jellemezzétek Kosztyantin-Vaszil Osztrozkijt mint történelmi személyiséget! Határozzátok meg az Osztrohi Akadémia jelentőségét az ukrán kultúra fejlődése szempontjából!
- Jellemezzétek a nyugat-európai országok történetében lezajlott legfontosabb politikai, társadalmi-gazdasági változásokat a XVI. században és a XVII. század első felében!

9. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Mikor jött létre az osztrohi szláv-görög-latin iskola?
a) 1566 b) 1569 c) 1572 d) 1578
- A Ivivi testvériségi iskola megalapításának éve?
a) 1581 b) 1585 c) 1597 d) 1599
- Mikor kötötték meg az örök békét Moszkva és a Rzeczpospolita között?
a) 1676 b) 1678 c) 1686 d) 1690
- Hajdamak felkelés a Jobbparton?
a) 1750 b) 1751 c) 1755 d) 1758
- Mikor szenvedtek a török csapatok vereséget Bécs alatt a német fejedelmek és Lengyelország egyesített hadseregétől?
a) 1681 b) 1682 c) 1683 d) 1684
- Mikor fogadta el az USA Kongresszusa a *Jogtörvényt*?
a) 1791 b) 1793 c) 1795 d) 1798
- Mikor számolták fel az azovi kozák sereget?
a) 1861 b) 1862 c) 1863 d) 1864
- Mikor látott napvilágot II. Katalin adománylevele a nemesség előjogairól?

- a) 1785 b) 1787 c) 1789 d) 1791
9. A Szent Szövetség megalakulásának éve?
- a) 1799 b) 1804 c) 1814 d) 1815
10. Mikor adta ki a Ruszin Főtanács a *Galíciai csillag* című lapot?
- a) 1848. május 2. b) 1848. május 10.
c) 1848. május 15. d) 1848. május 21.

II. feladat. Írjátok be a fogalmakat a táblázat megfelelő részébe, majd egy mondatban magyarázzátok meg azok jelentését!

Társadalom-politikai történelem	Gazdaságpolitikai történelem	Katonai történelem	Vallástörténet	Kultúrtörténet

1) Pontifikátus	6) Huszárok
2) „Vasbordájúak”	7) Nuncius
3) Járulék	8) Panzió
4) Skáldok	9) Reichstag
5) Pángermánizmus	10) Földbérlet

III. feladat. Nevezzétek meg a felsorolt események dátumait, határozzátok meg hány év telt el közöttük!

- a) Az angol forradalom kezdete és a nagy francia forradalom kezdete között;
b) a Koliijivcsina és a Szent Volodimir Kijevi Egyetem megnyitása között;
c) a poltavai csata és a lipcsei csata között;
d) a *Kobzos* első kiadása és a *Galíciai csillag* megjelenése között;
e) Ivan Mazepa hetmansága és a Szent Szövetség megalakulása között.

IV. feladat. Töltsétek ki a *Mezőgazdaság helyzete* című táblázatot! A táblázat megfelelő részébe írjátok be az oda tartozó állítás sorszámát!

Hűbéri csökevények	Új jelenségek a mezőgazdaságban

- A tartományok mezőgazdasági szakosodása.
- A földesúri nagybirtok fennmaradása.
- A mezőgazdaságban bér munkásokat kezdenek alkalmazni.
- Sok a kevés földdel rendelkező vagy földnélküli paraszt, akik továbbra is a földesúrra dolgoznak.
- A földesuraknak haszonélvezeti joguk van.
- A földesurak és a parasztok piacra kezdenek termelni.
- Az ukrán parasztok tömeges kivándorlásának kezdete.
- A parasztok nagy adókat fizetnek.
- A mezőgazdaságban gépeket kezdenek alkalmazni.
- Kezdetét veszi a szövetkezeti mozgalom.

V. feladat. Milyen elv alapján készültek a tesztsorok?

- a) 860, 911, 944;
- b) Hluhiv, Hagyacsa, Csihirin;
- c) Sz. Velicsko, H. Hrabjanka, R. Rakuska-Romanovszkij (Szamovigyec).

Keressétek meg a kakukktojást! Választásokat indokoljátok meg!

- d) Lipcse, Borogyino, Trafalgar, Waterloo.

VI. feladat

1. Jellemezzétek a Cirill-Metód Testvériség (Társaság) programnyilatkozatait, társadalmi-politikai tevékenységét, történelmi jelentőségét!
2. Hasonlítsátok össze Olaszország és Németország nemzeti egyesítésének folyamatát! Melyek a hasonló és az eltérő vonásaik?

10. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

1. Ki volt a Zaporizzsjai Szics utolsó kos atamánja?
a) I. Malasevics b) P. Kalnisevszkij c) J. Holovatij d) M. Zaliznyak
2. K. Rozumovszkij hetmanátusának évei?
a) 1750–1764 b) 1755–1770 c) 1759–1773 d) 1760–1774
3. Mi volt a címe az első ukrán újságnak, amely Lvivben jelent meg 1848-ban?
a) *Dnyeszteri sellő* b) *Galíciai csillag*
c) *A forradalom hírnöke* d) *Hírnök*
4. Az Első Francia Császárság évei?
a) 1799–1804 b) 1799–1814 c) 1804–1814 d) 1804–1815
5. Mikor kiáltották ki Magyarországon a függetlenséget?
a) 1848. február 25. b) 1849. április 14.
c) 1848. március 15. d) 1849. november 9.
6. A galíciai csata dátuma?
a) 1914. augusztus 5.– szeptember 13.
b) 1914. augusztus 10.– szeptember 18.
c) 1914. július 1-8.
d) 1914. október 15-16.
7. Mikor adta meg magát Przemysl osztrák-magyar helyőrsége?
a) 1915. január 15. b) 1915. február 2.
c) 1915. március 9. d) 1915. április 30.
8. Az UNK kormányának a neve?
a) Népbiztosok Tanácsa b) Főtitkárság
c) Népi Titkárság d) Minisztertanács
9. Mikor ment végbe a bolsevik hatalomátvétel Petrográdban, Oroszország fővárosában?
a) 1917. október 25. b) 1917. november 1.
c) 1917. november 25. d) 1917. november 29.

10. Az Ukrán Népköztársaság (UNK) és a Nyugat-Ukrán Népköztársaság (NYUNK) állami egyesüléséről szóló okmány kihirdetésének dátuma?

- a) 1919. január 19. b) 1919. január 20.
c) 1919. január 21. d) 1919. január 22.

II. feladat. Írjátok be a fogalmakat a táblázat megfelelő részébe, majd egy mondatban magyarázzátok meg azok jelentését!

Társadalom-politikai történelem	Gazdaságpolitikai történelem	Katonai történelem	Vallástörténet	Kultúrtörténet

- 1) Autokrácia 6) Annexió
2) Jezsuiták 7) Ateizmus
3) Import 8) Varégek
4) Fejedelemség 9) Örökbirtok
5) Néprajz 10) Humanizmus

III. feladat Milyen elv alapján készültek a tesztsorok?

- a) 1648, 1649, 1652;
b) D. Antonovics, M. Mihnovszkij, B. Hrincsenko;
c) Szinop, Csuzima, Jutland.

Keressétek meg a kakuktktojást! Választásokat indokoljátok meg!

- d) A. Vedel, M. Berezovszkij, V. Borovikovszkij, D. Bortnyanszkij

IV. feladat. Töltsétek ki a táblázatot!

Okok	Események, folyamatok	Következmények
	Kijevi katasztrófa	
	Trianoni szerződés	
	Az UNK Hadseregének első téli hadjárata	
	Sörpuccs	
	Menetelés Rómába	

V. feladat. Nevezzétek meg a politikust!

Nº	Politikus	Rövid jellemzése
1.		1917. március 20. és 1918 áprilisa között az Ukrán Központi Tanács elnöke.
2.		A borotybisták egyik vezetője, majd az USZSZK oktatási népbiztosa 1923–1927 között.
3.		1917-ben a <i>Pavlo Polubotok</i> nevet viselő Ukrán Katonai Klub és

		katonai szervezet létrehozása.
4.		Az Ukrán Mérsékelt Tanácsának egyik vezetője, az UKT helyettes vezetője 1917 áprilisától, nemzetiségi főtitkár.
5.		1919–1923 között az Ukrán Népbiztosok Tanácsának elnöke.

VI. feladat

- Határozzátok meg az ukrán nemzeti-demokratikus forradalom vereségének okait! Milyen eredményei és következményei voltak?
- Mi volt a lényege FDR új irányvonalának? Nevezzétek meg összetevőit és következményeit! Véleményetek szerint, hogyan lehetne felhasználni annak tanulságait az ukrán gazdasági reform során? Jellemezzétek Rooseveltet mint politikai személyiséget!

11. osztály

I. feladat. Tesztek. Jelöljétek meg a helyes választ!

- Mikor alakult meg a Forradalmi Ukrán Párt?
 1900. január
 1901. február
 1902. március
 1903. január
- Az Ukrán Központi Tanács megalakulása?
 1917. január 5.
 1917. február 17.
 1917. március 3-4.
 1917. április 5-6.
- A Kruti alatti ütközet dátuma?
 1917. december 14.
 1917. december 25.
 1918. január 12.
 1918. január 16.
- A compiégne-i fegyverszüneti egyezmény aláírásának dátuma?
 1917. december 12.
 1918. június 12.
 1918. november 11.
 1919. október 11.
- Melyik ország nem volt soha tagja a Népszövetségnek?
 - USA
 - Anglia
 - Franciaország
 - Szovjetunió
- Mit neveztek a szovjet-német háború idején *Keleti falnak*?
 - szovjet erődítményrendszer a Dnyeper bal partján;
 - szovjet erődítményrendszer a Dnyeper jobb partján;
 - a szovjet–lengyel határvonal 1921–1939 között;
 - A Harmadik Birodalom keleti határa.
- A szovjet–német szerződés aláírásának dátuma a közös határról?
 - 1945 júniusa
 - 1945 júliusa
 - 1945 augusztusa
 - 1945 szeptembere
- Milyen területekről telepítették ki az ukránokat a Visztula akció értelmében?
 - Lemkivcsina, Holmscsina
 - Poszjannya, Pidljassja
 - Lemkivcsina, Pidljassja, Poszjannya
 - Lemkivcsina, Poszjannya, Holmscsina, Pidljassja.
- A második világháború utáni éhínség évei Ukrajnában?
 - 1945–1946
 - 1946–1947
 - 1947–1948
 - 1948–1949
 - 1953 februárjában
- Melyik évben gyilkolták meg Kennedyt?
 - 1961
 - 1962
 - 1963
 - 1964
 - 1965

II. feladat. Írjátok be a fogalmat a táblázat megfelelő részébe, és egy mondatban magyarázzátok meg annak jelentését!

Társadalom-politikai történelem	Gazdaságpolitikai történelem	Katonai történelem	Vallástörténet	Kultúrtörténet

1) Élelmiszer-készletező osztag;	6) Kolostor;
2) Autokephália;	7) Néprajz;
3) Megszállás;	8) Agresszió;
4) Új gazdaságpolitika;	9) Birodalom;
5) Oligarchia;	10) Miniatura.

III. feladat. Milyen elv alapján készültek a tesztsorok?

- 1650, 1652, 1653;
- Nemiriv, Hagyacs, Hluhiv;
- Belzsec, Szobibor, Treblinka.

Keressétek meg a kakukktojást! Választásokat indokoljátok meg!

- V. Moroz, O. Honcsar, I. Hel, O. Berdnik.

IV. feladat

1916 nyarán a berlini újságok a német hadiflotta angolok feletti dicsőséges győzelméről írtak. Az angol újságok viszont a Brit Királyi Flottának tulajdonították a sikert. Milyen eseményről van szó? Miért vált híressé? Valójában kié volt a diadal? Magyarázzátok meg!

V. feladat. Töltsétek ki a történelmi táblázatot!

Okok	Események, folyamatok	Következmények
	Tonkingi döntés.	
	1968 vörös májusa.	
	Tiszta-kezek akció.	
	Helsinki értekezlet 1968-ban.	
	A Közös Piac megalakulása.	

VI. feladat

- Mi volt a lényege az ellenség megbékítésére irányuló politikának a XX. század második felében? Vázoljátok, hogyan vált lehetségessé Csehszlovákia feldarabolása és megszállása Németország által? Jellemezzétek a Kárpátalján lezajló eseményeket 1938 októbere és 1939 márciusa között! Fejtsétek ki erről a kérdéstről a véleményeteket!
- Hogyan jött létre az Ötödik Francia Köztársaság? Mik voltak a Charles de Gaulle adminisztráció kül- és belpolitikájának főbb irányai? Milyen főbb okai ismertek Franciaország társadalmi-gazdasági válságának az 1960-as évek végén?

**Українсько–угорський словник історичної
термінології**
Ukrán–magyar történelmi szakkifejezések szótára

ТЕМА	TÉMA
Русь-Україна (Київська держава).	Rusz-Ukrajna (Kijevi Állam)
Бояри – нащадки племінних вождів і верхівки князівських дружинників.	Bojárok – a törzsi fejedelmek és a druzsinatagok felső rétegeinek leszármazottai.
Великий князь – вищий князівський титул в Київській Русі, удільні князі, васали великого князя	Nagyfejedelem – a legfőbb hatalom gyakorlója a Kijevi Ruszban. A részfejedelmek, a nagyfejedelem vazallusai voltak.
Віче – народні збори.	Vicse – népgyűlés.
Воєвода – командував князівською дружиною	Vajda -a fejedelmi druzsina parancsnoka.
Вотчина – земельне володіння, що передавалось у спадок. Власниками вотчин були бояри, князі	Votcsina – öröklődő atyai birtok, földesúri örökbirtok. Tulajdonosai a bojárok, a fejedelmek.
Дружина – військове оточення великого князя та апарат його влади	Druzsina – a fejedelem katonai kísére testőrsége és államapparátusának a magva.
Закупи – працювали за грошову позику (купу) на феодала	Zakupok – az adósságukat dolgozták le a földesuraknak.
Земельна рента – податок натурою або грошима від кожного будинку, диму та від рала	Földadó – természetben vagy pénzben fizetett járulék a földesúr számára minden portától, továbbá kéménytől (füstadó).
Ізгої – вигнані	Izgojok – kitalizáltak.
Мозаїка – зображення або візерунок, зроблений з окремих різноколіорових шматочків скла, мармуру, які закріплюються на цементі.	Mozaik – üveg vagy márványdarabkákból cementre rögzített képek vagy díszítések.
Монотеїзм – віра в єдиного Бога.	Monoteista vallás – egyistenhit.
Плем'я – об'єднання родових общин.	Törzs – nemzeti közösségek szövetsége.
Повоз – постачання різними видами транспорту князів і дружинників	Povoz – közlekedési eszközök adója fejedelmeknek és földesuraknak (útadó), szmerdek hadiadója (hadi kötelezettsége).
Погости – місце, у якому приймали від населення данину	Pogosztok – adószedő helyek
Полюддя – форма збирання данини із об'їздом князем своїх підданих племен	Poljudje – az adószedés formája, melynek során a fejedelem maga keresi fel a törzseket, úgy szedi be az adót.
Посадники – намісники князя, збирали данину	Poszadnyik -a fejedelem helytartója és adószedője.
Принцип сеньйорату – Київський	A szeniorátus elve – a kijevi trónt mindig

престол отримує старший брат, після нього наступний по старшинству. Очікуючи свого часу, молодші брати правили окремими землями Київської Русі (принцип успадкування престолу Ярослава Мудрого).	az idősebb fiú öröklі, utána pedig a korban következő. A trónra váró utódok a kisebb részfejedelemségekben uralkodtak (1054 után így öröklődött Jarosláv trónja).
Раби – холопи або челядь	Holopok – cselédek-rabszolgák.
Русь – назва держави	Rusz – az állam neve
Рядовичі – працювали за договором на феодала	Rjadovicsek – szerződéses alapon dolgoznak a földesúrra.
Смерди – вільні селяни, які платили феодалові данину	Szmerdek (szabad parasztok) – adófizető parasztok.
Союз племен – об'єднання племен	Törzsszövetség – törzsek egyesülése.
Торгівельні шляхи: <i>грецький:</i> Північна Європа–Візантія (з варяг у греки); <i>залізний:</i> Європа–Кавказ–арабський Схід; <i>соляний:</i> Крим–Київ.	Kereskedelmi utak: <i>görög út:</i> Észak-Európa–Bizánc (a varégoktól a görögökig); <i>vas út:</i> Európa–Kaukázus–arab kelet; <i>só út:</i> Krim–Kijev.
Умовне землеволодіння	Szolgálati birtok.
Урок – чіткі розміри данини	Urok – megszabott adómérték.
Фреска – картина, написана фарбами на свіжий штукатурці.	Freskó – friss vakolatra festett képek.
Язичництво – релігійні вірування, обожнення сил природи, тварин, рослин та людиноподібних істот.	Pogányság – vallásos hit, melynek hívei az állatokat, növényeket, ember formájú lényeket, a természet erőit imádják.
Християнство – одна з трьох світових релігій.	Kereszténység – a három világvallás egyike.

**Королівство Руське
(Галицько-Волинська
Держава).
Монгольська навала.**

**Rusz földi Királyság
(Halics-Volinyi Állam).
Tatárjárás**

Баскаки – представник монгольського хана на завойованих землях.	Бászkákok – a kán képviselője az elfoglalt területeken.
Данина – десята частина продуктами, майном, людьми.	Adó – élelmiszer, más vagyontárgy vagy rabszolga formájában beszolgáltatott tized.
Золота орда – держава, заснована монголами на початку 40-х років XIII століття внаслідок завойовницьких походів Батия.	Arany Horda – a mongolok által létrehozott állam a XIII. sz. 40-es éveinek elején.
Золотоординське ярмо – система монгольської зверхності над руськими князівствами.	Arany Horda igája – mongol hatalmi rendszer a ruszföldi fejedelemségekben.
Ікона – живописне зображення Ісуса Христа, Богородиці, інших святих. Є предметом релігійного поклоніння.	Ikon – Jézus Krisztus, Szűz Mária vagy más szentek ábrázolása festményen. Vallásos imádat tárgyát képezi.
Ініціал – початкова літера книжкового тексту, виконана художником.	Iniciálé – nagyobb méretű, díszes és rajzos keretbe foglalt fejezetkezdő betű.
Коллективний сузеренітет – форма правління, влада належить групі	Kollektív szuzerenitás – olyan igazgatási forma, ahol a hatalom a legbefolyásosabb

найбільш впливових князів.	fejedelmek kezébe kerül.
Літопис – хронологічно послідовний запис історичних подій, зроблених їхніми учасниками.	Krónika, évkönyv, kódex – a történesek résztvevője által időrendi sorrendben leírt események.
Мініатюри – кольоровий малюнок, у старовинному рукописі або книзі.	Miniatúra – színes festmény régi krónikában vagy könyvben.
Одигітрія – ікона, на якій зображена Богородиця з Ісусом-Дитям і жестом правиці Вона вказує на Божого Сина.	Hodegetria – bizánci ikonok Madonna-típusa: Szűz Mária a Kiseddel, melyen az Istenszülő jobbával Isten Fiára mutat.
Оранта – Богородиця (та, що молиться), зображена на повний зріст, ніби за молитвою з піднятими на рівень обличчя руками.	Orans – Szűz Mária ábrázolása imádkozás közben arcához emelt kézzel teljes nagyságában.
Сарай – столиця Золотої орди.	Szaraj – az Arany Horda fővárosa.
Федеративна монархія – новий державний устрій, при якому кілька державних утворень утворюють одну союзну державу.	Föderatív (szövetségi) Monarchia – olyan államszervezet, ahol több államalakulat alkot egy államszövetséget.
Феодална роздробленість – період розпаду єдиної держави на території, якими керують окремі князі, характеризується зміцнення самостійності удільних князівств.	Hűbéri széttagoaltság – az egyságes állam felbomlása külön területekre, melyek élén részfejedelmek állnak.
Ярлик-грамота – дозвіл на володіння землями.	Jarlik – a hatalomra feljogosító káni okirat.
Руські удільні князівства у складі іноземних держав у другій половині XIV – першій половині XVI століття.	Ruszin részfejedelemségek idegen államok uralma alatt a XIV. század második felében és a XVI. század első felében
Вільні селяни – «похожі» – <i>данники</i> (селянин, що сплачував данину за користування орними землями та угіддями); <i>тяглові</i> (заможний селянин працював у господарстві свого володаря, використовуючи свою тяглову худобу та інвентар); <i>слуги</i> – служба в прикордонних фортецях, яка поєднувалася із сільськогосподарською працею.	Szabadparasztok – „pohozsik”. <i>Adózó parasztok</i> (dannyikok), akik adót fizettek a földhasználatért. <i>Igás parasztok</i> (tyaglovikok), akik saját szerszámaikkal művelték a földet a földesúrnál. <i>Szolgák</i> (szluhi, a magyaroknál várjobbágyok) – végvárakban teljesítettek szolgálatot és mezőgazdasági munkát is végeztek.
Дике поле – безлюдна територія на південь від Брацлава, Корсуня, Черкас, Полтави.	Vad mező – lakatlan terület Braclavtól, Korszunytól, Poltavától, Cserkasszitól délre.
Зем'яни – дрібна шляхта.	Slachta-zemjanok – közép- és kismemesség.
Князі – нащадки двох династій Рюриковичів та Гедеміновичів.	Hercegi családok – a Rjujicovicsok és Gediminovicsek leszármazottai.
Кріпосне право – сукупність юридичних норм феодалної держави, що закріплює особисту залежність селян від феодала.	Jobbágyrendszer – a hűbéri állam jogi normáinak összessége, melyek segítségével rögzítik a paraszt személyes függőségét a

	földesurától.
Крим (Кирим) – укріплення.	Kırım (kirim) – erődítmény.
Лава – суд у кримінальних справах, очолював війт.	Láva – büntető bíróság, vezetője a vijt.
Магдебурзьке право – середньовічне право, перенесене в Україну німецькими колоністами, за якими міста частково звільнялися від влади феодала й мали власні органи влади.	Magdeburgi jog – középkori jog, a német telepesek hozták Ukrajnába, melynek értelmében a városok részben felszabadultak a földesúr hatalma alól és saját önkormányzattal rendelkeztek.
Магістрат – орган самоврядування міста, до магістрату обирали заможних, впливових людей, не молодше 25 років.	Magisztrátus – a város önkormányzati szerve, melybe gazdag, befolyásos, 25 évesnél idősebb embereket választottak.
Невільні селяни – „непохожі”.	Függő parasztok – nepohozsik.
Пан – великий землевласник, представник родовитої, багатой знаті.	Pán – nagy földbirtokkal rendelkező, ősi családból származó, gazdag főnemes.
Панщина – примусова неоплачувана праця селянина-кріпака в господарстві свого пана.	Robot, úrdolga – a jobbágyparaszt ingyenes munkája a földesúr földjén.
Паргачі – нецехові майстри.	Kontár – céhen kívüli mester.
Рада – адміністративний орган, суд з цивільних справ, очолював бурмістр.	Tanács (rada) – a közigazgatás szerve és polgári bíróság is, vezetője a burgmeiszter.
Уходництво – міщани, бояри, селяни створювали ватаги уходників, які вирушали до Дикого поля займатися степовими промислами (мисливством, рибальством, бджільництвом).	Portyázás – városiakok, parasztok, bojárak portyázó csapatokba tömörültek. A Vad mezőre mentek, hogy ott szezonmunkákkal, halászáttal, vadászattal, vadmézgyűjtéssel foglalkozzanak.
Цехи – об’єднання ремісників однієї спеціальності для захисту власних інтересів. Перші цехи виникли у Львові та Перемишлі у XIV столітті. Членом цехе міг бути католик.	Céhek – az egy szakmához tartozó kézművesek érdekvédelmi szervezete. Az első céhek Lvivben és Przemyslben jelentek meg a XIV. században. A céhek tagjai csak katolikusok lehettek.
Цехмістр – голова цеху.	Atyamester – a céh vezetője.
Шляхта – родовитий, знатний, вищий, привілейований стан суспільства в Польщі, Великому князівстві Литовському та в Україні в XIV–XVII столітті. Основою панівного становища було спадкове володіння землею, влада над кріпаками, особиста недоторканість, звільнення від податків, головний обов’язок військова служба.	Slachta-nemesség – a lengyel, litván és ukrán társadalom ősi, előkelő származású, előjogokkal rendelkező rétege a XIV–XVII. században. Uralkodó helyzetük alapját az öröklődő földbirtok, a jobbágyok felett gyakorolt hatalom, személyük sérthetlensége, adómentességük képezte. Legfőbb feladatuk a katonai szolgálat volt.
Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI століття.	Az ukrán földek a Rzeczpospolita kötelékében a XVI. század második felében

Великий Луг – заплава Дніпра, що простягалася з обох боків від острова	Nagy rét – a Dnyeper árterülete, amely a Hortica szigettől húzódott 100 km hosszan
---	---

Хортиця на 100 км й завширшки від 3 до 25 км.	és 3–25 km szélesen.
Військова майстерність козаків – шикування у три шеренги (третя заряджала, друга подавала рушницю, перша стріляла), галас – змішування із ворогом, табір – бойвий порядок; рухома фортеця, гуляй-города – спеціальний дерев'яний пристрій на колесах. Козацька розвідка: сторожова служба і дозір; система димової сигналізації. Козацька зброя: легкі гармати, рушниця, шабля, спис. Чайка – легкі, маневренні човни.	А козаків харчмівезете – хármas alakzat (a harmadik tölt, a második tartja a fegyvert, az első lő). Halasz (zsvaj) összekeveredés az ellenséggel. Szekértábor – a kozákok harci rendje, „mozgó” erőd. Sétáló erőd: speciális kerekес faszervezet. Kozák felderítés: őrszolgálatot és járőrszolgálat, füstjelzések, földbe ástott erődítmények. A kozák fegyverzet: könnyű ágyú, puska, szablya, dárda. Kozák flotta: sajka, könnyű, mozgékony hajók.
Військовий осавул – слiдкував за порядком. Проводив розслідуванням злочинів, контролював виконання вироків, керував несенням караульної служби. Його помічники: підосавул та обозний.	Козак капітан (oszaul) – a rendfenntartás volt a feladata a Szicsben. Nyomozott bűnügyekben, ellenőrizte az ítéletek végrehajtását, irányította az őrség munkáját. Segítői az alkapitány és a szekeres voltak.
Військовий писар – відав діловодством, отримував усю офіційну кореспонденцію на ім'я кошового.	Катонаі jegyző – feladata az ügyintézés volt, de ő foglalkozott a hetman hivatalos levelezésével is.
Військовий суддя – друга після кошового особа в ієрархії. У своїх рішеннях керувався звичаєвим правом.	Hadbíró – második volt a rangsorban a hetman után, döntéseit a szokásjog alapján hozta.
Греко-католицька церква – рівність православних і католиків перед законом, підпорядкування греко-католицької церкви Папі римському, визнання догмату про походження Святого Духа від Отця і Сина, церковні обряди залишаються православними. Перші митрополити-уніати – Михайло Рогоза; Іпатій Потій (батько унії).	Горьгкатолікус егьхаз – a pravoszlávok és katolikusok egyenlősége a szövetségben, az egyház feje a Római Pápa, a pravoszlávok elismerték azt a tanítást, hogy a Szent Lélek az Atyától és a Fiútól származik, a liturgia és a mise nyelve ószláv marad. Az első görьгкатолікус metropoliták Mihajlo Rohoza, Ipatyij Potyij (az Unió atyja).
Запорізька Січ – поняття вживається щодо величезних територій степової України, де формувався особливий козацький військово-адміністративний устрій і діяли козацькі порядки. Так звали аж до XVIII століття місто-фортецю-столицю козацької держави і саму козацьку державу.	Запорізьсзай Сзис – a fogalom Ukrajna hatalmas szteppéinek területeire vonatkozik, ahol kialakult a sajátos kozák katonai-adminisztratív rendszer és kozák törvények uralkodtak. A XVIII. századig így nevezték azt az erődvárost, amely a kozák állam fővárosa volt, valamint az egész kozák államot is.
Зимівник – помешкання козаків та форма ведення господарства.	Телі сзаллас – a козаків lakhelye és gazdálkodási formája.
Козак – слово тюркського походження, означає „вільна людина, стража, конвоір, шукач пригод” (вона вживалася стосовно вільних людей, які населяли південноукраїнські степи).	Козак – keleti eredetű szó, <i>szabad embert, őrt, katonai kíséretet, szerencsevadászt</i> jelentett. A dél-ukrán szteppék szabad embereire értették.

Кіш – місцезнаходження кошового отамана, згодом назва закріпилася за козацькою столицею, Запорізькою Січчю, де розташовувалася постійна резиденція гетьмана (кошового отамана).	Kis – a kis-atamán tartózkodási helye, később az elnevezés az egész kozák fővárost, a Zaporizzsjai Szicset jelentette, ahol a hetman (kosatamán) állandó székhelye volt.
Козацька військова старшина – військовий та адміністративно-політичний керівний склад козацтва.	Kozák katonai sztársina (vezetés) – a kozákok katonai és közigazgatási, politikai vezetői.
Козацькі клейноди (коштовність): символи-відзнаки українського козацтва: корогва, бунчук, булава, печатка, каламар, жезли-перначі, литаври, значки.	Kozák klenódiumok (hatalmi jelképek) – az ukrán kozákok megkülönböztető szimbólumai: lobogó, lófarkas zászló, buzogány, címeres pecsét, tintatartó, tollas buzogány, üstdob, érmék.
Кошовий отаман (гетьман) – йому належала вища військово-адміністративна та судова влада на Січі. Він поєднував в своїх руках воєнну, виконавчу, адміністративну, судову, духовну владу.	Kosatamán (hetman) – az ő kezében összpontosult a legfőbb katonai, végrehajtó, közigazgatási, bírói és vallási hatalom a Szicsben.
Курінь – військова та господарська одиниця на Січі. Їх було 38. Кожен з них мав таку ж назву, як і місцевість, з якої походили козаки. На чолі стояв курінний отаман.	Kureny – a Szics katonai és gazdasági szerve. Összesen 38 kureny volt. Általában arról a helyről nevezték el a kurenyt, ahonnan a kozákok származtak. Élén a kurinyatamán.
Низове козацтво – назва, що вживалася стосовно козаків, які селилися в нижній течії Дніпра.	Alsó kozákság – azon kozákokra értették, akik a Dnyeper alsó szakaszánál éltek.
Православні братства – релігійні та культурно-просвітницькі товариства українських міщан при церковних парафіях.	Pravoszláv egyházi testvériségek – az ukrán városlakók vallási és kulturális felvilágosító szervezetei, amelyek a pravoszláv parókiákon működtek.
Полемічна література – література, присвячена суперечці навколо об'єднання церков.	Vitairodalom – az egyházak egyesítésének gondolata körüli ellentéteknek szentelt irodalom.
Реєстрове козацтво – українські козаки, які перебували на військовій службі в польського уряду та були занесені до списку-реєстру. Вони отримали м. Трахтемирів, Зарубський монастир. Тут був арсенал та шпиталь. Вони мали корогву, литаври, печатку. Отримали право на земельні володіння, дозвіл на промисли, торгівлю та платню грішми за охорону порядку.	Lajstromozott kozákok – a lengyel állam szolgálatában álló kozákok, akiket különleges névsorba, lajstromba vettek. Megkapták Trahtemirov városát, a Zarubi monostort: fegyverraktár és kórház volt ott. Kaptak zászlót, üstdobot. Csak hadikötelezettségük volt, birtokolhattak földet, iparral és kereskedelemmel is foglalkozhattak. A határvédelemért kézpénzben kapták a fizetésüket.
Січова (Військова) рада – Верховний орган влади, загальні збори козаків, право голосу мав кожний запорожець. Проводили двічі-тричі на рік: на	Kozák Tanács – A legfőbb államhatalom szerve, a kozákok általános gyűlése, amelyen mindenkinek egy szavazata volt. Kétszer-háromszor üléseztek évente:

Великдень та на Покрову. Обирала військову старшину, вирішувала воєнні, дипломатичні, господарські питання.	húsvétkor és Szűz Mária oltalmának napján. A katonai sztársinát (vezetőséget) itt választották meg. Külügyi, hadügyi és gazdasági kérdésekkel is foglalkozott.
Ставропігія – автономна православна одиниця, яка підлягає юрисдикції Константинопольського патріарха, користується спеціальними правами.	Stauropigia – a konstantinápolyi pátriárkának alárendelt autonóm pravoszláv egység, amely különleges jogokkal rendelkezik.
Фільварок – багатопрофільний хутір, маєток орієнтований на ринок, вся земля належить феодалу, базується на панщині селян.	Folvark (majorság) – több ágazatú, piacorientált gazdaság, amely a földesúr tulajdonában van, és jobbágyok robotolnak benne.
Шляхетська демократія – провідна, привілейована роль у державі належить шляхті.	Nemesi demokrácia – a slachta-nemesség kiváltságos és vezető szerepe az állam életében.
1555 – Дмитро Вишневецький створив першу січ на острові Мала Хортиця (Хортицька січ)	1555 – Kis-Hortica szigetén DMITRO Bajda-Visneveckij megalapítja az első Zaporizzsjai Szičset (Hortikai Szičs).
1557р. – січ зруйнована ордами кримського хана.	1557 – a szičset lerombolják a tatárok.
60 роки XVI століття – 1593р. – Томаківська січ.	A XVI. század 60-as évei – 1593. – Tomakivkai Szičs.
1593–1638 рр. – Базавлуцька січ.	1593–1638 – Bazavluki Szičs.
1638–1652 рр. – Микитинська січ.	1638–1652 – Mikitinszki Rohi Szičs.
1652–1709 рр. – Чортотлицька січ	1652–1709 – Csortomliki Szičs.
1709–1711 рр., 1730–1734 рр. – Кам'янська січ.	1709–1711, 1730–1734 – Kamjankai Szičs.
1711–1728 рр. – Олешківська січ.	1711–1728 – Oleskai Szičs.
1734–1775 рр. – Підпільненська (Нова) січ.	1734–1775 – Új (Pidpilnei) Szičs.
Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII. століття.	Az ukrán földek a Rzeczpospolita kötelékében a XVII. század első felében
Бароко – святково-монументальні ансамблі, театральні та музичні постанови, живопис, скульптура, що відрізняється грандіозністю та пишністю.	Barokk – díszességükkel, monumentalitásukkal és ünnepélyességükkel kitűnő nagyszabású épületegyüttesek, színházi és zenés előadások, festmények, szobrok.
Вертеп – український мандрівний ляльковий театр.	Vertep – ukrán zenés vándor bábszínház.
Декламування – мистецтво виразного читання літературних творів.	Deklamáció – irodalmi művek kifejező olvasásának, előadásának művészete.
Доба героїчних походів – козацькі морські експедиції на володіння султанської Туреччини та її васала Кримського ханства.	Hósi hadjáratok kora – a kozákok tengeri hadjáratai a szultáni Törökország és vazallusa, a Krími Kánság ellen.
Інтермедія – коротенька сценка між	Intermédium (közbülső, középső) –

діями містерій, шкільної драми переважно гумористичного характеру.	közjáték, melyeket a drámaelőadások szüneteiben adtak elő, humoros jellegűek voltak, ukrán nyelven íródtak, témáit a népi életből vették.
Козацьке або українське бароко – архітектурний стиль XVII–XVIII ст. Поєднання українських архітектурних традицій та європейського бароко.	Kozák vagy ukrán barokk – a XVII–XVIII. század építészeti stílusa, amelyben egyesülnek az ukrán építészet hagyományai az európai barokkal.
Латифундії – велике приватне земельне володіння.	Latifundium – óriás magánbirtok.
Магнати – наймогутніші та впливові землевласники.	Mágnások – a leghatalmasabb és legbefolyásosabb földesurak.
Містерії – духовні драми на біблійні сюжети.	Misztériumok – bibliai történeteket feldolgozó drámák.
Покозачення – масовий перехід селян до козацького стану.	Kozákosítás – a parasztok tömeges kozákká válása.
Полк – найбільша адміністративно-територіальна та військова одиниця реєстрового козацтва.	Ezred – a legnagyobb közigazgatási-területi és katonai egység a lajstromozott kozákságnál.
Регіментар – головний начальник коронного війська в Україні.	Regimentár – a királyi csapatok főparancsnoka Ukrajnában.
Требник – богослужбна книга, яка містить молитви, що читаються на службі.	Trebnyik – templomi szertartáskönyv, amely a misén olvasandó imákat tartalmazza.
Шкільна драма – літературно-театральний твір, побудований у формі діалогу без авторської мови.	Iskoladráma – párbeszéd formájában előadott irodalmi-színházi alkotás szerzői szöveg nélkül.
Національно-визвольна війна українського народу середини XVII століття (1648–1657 pp.).	Az ukrán nép nemzeti-felszabadító háborúja a XVII. század közepén (1648–1657)
Вільні військові села – маєтки селян, які жили на колишніх державних землях та здобули особисту свободу і право володіти землею.	Szabad katonai falvak – az állami (királyi) tulajdonában lévő parasztok birtokai, akik felszabadultak és földtulajdonlási jogot kaptak.
Військо Запорозьке (Гетьманщина) – офіційна назва Української козацької держави.	Zaporozsjai Had (Hetmanátus) – az ukrán kozák állam hivatalos neve.
Генеральна старшина – вище військове керівництво Гетьманщини, яке здійснювало управління всім козацьким військом, його окремими службами та цивільним населенням. До його складу входили: <i>писар</i> (генеральна канцелярія, закордонні справи), <i>військовий суддя</i> , <i>обозний</i> (матеріальне постачання армії та артилерії), <i>нідскарбний</i> (державний скарб) і <i>керівник розвідки</i> (розкриття змов проти гетьмана, боротьба проти	Legfelső Kormány – a Hetmanátus legfőbb katonai vezető szerve, amely biztosította a kozák csapatok, szolgálatok és a polgári lakosság irányítását. Tagjai voltak: a <i>katonai jegyző</i> (a főkancalléria vezetője, külügyekkel is foglalkozott), <i>hadbíró</i> , <i>fegyvermester</i> (a hadtáp és a tüzérség ellátása), <i>kincstárnok</i> (állami kincstár), a <i>hírszerzés vezetője</i> (a hetman elleni összeesküvések leleplezése, harc a titkos lengyel ügynökök ellen).

польської агентури).	
Генеральна старшина з особливих доручень – 2 осавули (ад'ютанти гетьмана), хорунжий (охоронець хоругви), бунчужний, наказний гетьман.	Különböző megbízásokat teljesítő főtisztok – 2 kozák kapitány (oszaul, a hetman szárnysegédjei), zászlósok, lófarkas zászlósok, kinevezett hetman.
Гетьман – глава Гетьманщини. У його руках вища військова адміністративна та судова влада.	Hetman – a Hetmanátus feje. Az ő kezében összpontosult a legfőbb katonai, közigazgatási és bírói hatalom.
Загальна (Генеральна) військова рада – найвищий орган влади в Гетьманщині, в ній мали змогу брати участь усі козаки.	Legfelső Katonai Tanács – a Hetmanátus legfőbb hatalmi szerve. Minden kozák részt vehetett a munkájában.
Національно-визвольна війна – збройна боротьба українського народу, спрямована на знищення польського панування, завоювання національної незалежності й утворення національної держави.	Nemzeti-felszabadító háború – az ukrán nép fegyveres harca a lengyel uralom ellen, a nemzeti függetlenség kivívásáért és a nemzetállam létrehozásáért.
Підрозділи українського козацького війська: піхота, артилерія, полкова артилерія, окрема артилерія гетьмана.	A kozák hadsereg egységei- gyalogság, tüzérség (ezredtüzérség és a hetman külön tüzérsége).
Полк – найбільша адміністративно-територіальна та військова одиниця Гетьманщини.	Ezred – a Hetmanátus legnagyobb közigazgatási és katonai egysége.
Полковник – урядовець, що здійснював адміністративну, судову та військову владу на території полку.	Ezredes – az ezred területén a közigazgatási, bírói és katonai hatalmat gyakorló hivatalnok.
Сотня – адміністративно-територіальна та військова одиниця менша за полк, очолював сотник.	Század – az ezred területétől kisebb közigazgatási és katonai egység, élén a százados állt.
Чигирин – столиця Гетьманщини.	Csibirin – a Hetmanátus fővárosa.
Чинші на Хмельницького – податок селян.	Hmelnickij pénzadója – a parasztok fizették az államnak.
Козацька Україна наприкінці 50 – у 80-х роках XVII століття.	Kozák Ukrajna a XVII. század 50–80-as éveiben
Доба Руїни – період занепаду та спустошення України під час громадянської війни, гострої боротьби старшини за владу й постійної агресії сусідніх держав (60–80 роки XVII століття).	A hanyatlás időszaka – Ukrajna hanyatlása, züllése a polgárháború, a katonai vezetőség hatalomért folytatott harcának, idegen országok állandó agressziójának idején (a XVII. század 60–80-as éveit).
Займанщина – володіння землею на підставі першого „займу”.	Első foglalás elve – az birtokolja a földet, aki elsőként foglalta el.
Конфедерація – форма державного устрою, яка являє собою об'єднання суверенних держав, що зберігають	Konföderáció – olyan államforma, ahol önálló országok lépnek szövetségre és megőrzik függetlenségüket (a XVII.

незалежність (в 60 роках XVII століття в Гетьманщині Лівобережна Україна, Правобережна Україна, Запорізька Січ).	század 60-as éveiben ilyen volt a Hetmanátusban Balparti Ukrajna, Jobbparti Ukrajna továbbá a Zaporizzsjai Szics szövetsége).
Малоросійський приказ (1662) – орган царської влади на території Гетьманщини.	Kisorosz törvényszék (1662) – cári hatalmi szerv a Hetmanátus területén.
Республікансько-олігархічна форма правління (Гетьманщина у 60–70 роках XVII століття) – форма правління, при якій державна влада належить невеликій економічно-могутній групі людей.	Köztársasági-oligarchikus államigazgatási forma (a Hetmanátus a XVII. század 60–70-es éveiben) – olyan államigazgatási forma, amelyben a hatalom egy gazdaságilag erős kis csoport kezében összpontosul.
Республіканська форма правління (Гетьманщина у 50 роках XVII століття) – форма державного правління, за якої органи влади обираються на певний період усім народом.	Köztársasági államigazgatási forma (Hetmanátus a XVII. század 50-es éveiben) – olyan államigazgatási forma, amelyben a hatalmi szerveket az egész nép választja meg egy bizonyos időszakra.
Слобода – окреме поселення або група поселень, жителі яких за несення військової служби звільняються від повинностей і податків (Слобідська Україна).	Szloboda – település vagy települések egy csoportja, melynek lakosait felmentik a kötelezettségeik és az adófizetés alól határőrszolgálat fejében (Szloboda Ukrajna).
Стан – соціальна група, що володіє закріпленими в законах правами та обов'язками, які передаються в спадщину.	Rend – törvényben rögzített, öröklődő jogokkal és kötelelıségekkal rendelkező társadalmi csoport.
Українська шляхта – панівний стан українського суспільства, швидко злилась із козацькою старшиною.	Ukrán slachta – ukrán nemesek, akik hamar egybeolvadtak a kozák sztársinával.
Чорна рада – козацька рада, в якій брали участь не тільки козаки, але й селяни, міщани, які мали право голосу.	Csorna rada – olyan kozák tanács, melynek munkájában a választójoggal rendelkező városlakók és parasztok is részt vesznek.
Українські землі наприкінці XVII – в першій половині XVIII століття.	Az ukrán földek a XVII. század végén és a XVIII. század első felében
Акровірш – перші літери утворюють слово.	Krosztichon – a sorok kezdőbetűi, valamilyen szót vagy nevet alkotnak.
Бунчукові товариші – особлива привілейована група козацької еліти, до складу якої входили сини старшини.	Lófarkas-buzogányos bajtársak – a kozákok vezető rétegének különleges előjogokkal rendelkező csoportja, melyhez

Створені за часів Івана Самойловича.	a főtisztek fiai tartoztak. Ivan Szamojlovics idején alakult ki.
Значкові товариші – проміжна ланка між заможним козацтвом і старшиною. Були підпорядковані полковнику. Створені за гетьмана Івана Мазепи.	Jelvényes bajtársak – összekötő láncszem a kozák elit és a katonai vezetés között, az ezredesnek voltak alá rendelve. Szervezetük Ivan Mazepa idején jött létre.
Іконостас – стіна, перегородка, що відокремлює вівтар від центральної частини церкви.	Ikonosztáz – elválasztó fal, oltárfal, amely a templom fő helyiségét, a szentélyt különíti el a hajótól.
Козацькі літописи – творилися в козацькому середовищі та оповідали про події козацької історії.	Kozák krónikák – kozák környezetben íródott, kozák történelmet tárgyaló művek.
Курйозні вірши – вигадлива за формою поезія.	Kuriózum- (találós) versek – talányos formájú versek.
Малоросія – назва Гетьманщини в законодавчих актах царського уряду після українсько–московського договору 1654 року.	Kisoroszország – a Hetmanátus hivatalos megnevezése az 1654-es ukrán–moszkvai szerződés megkötése után.
Малоросійська колегія – центральний орган російської колоніальної адміністрації в Гетьманщині у XVIII столітті.	Kisorosz Kollégium – az orosz gyarmati közigazgatás központi szerve a Hetmanátusban a XVIII. században.
Наказний гетьман – особа, що тимчасово заступала гетьмана Війська Запорозького.	Kinevezett hetman – a Zaporozsjai Had vezetőjét, a hetmant ideiglenesen helyettesítő személy.
Пакт і Конституція законів і вольностей Війська Запорозького – Конституція Пилипа Орлика.	A Zaporozsjai Had törvényének, szabadságjogainak paktumai és konstitúciói – Pilip Orlik Alkotmánya.
Протекторат – форма залежності, за якою одна держава (протектор) перебирає зовнішні відносини іншої держави (протеговоної), захист її території.	Protektorátus – függőségi forma, melyben az egyik ország (a protektor) átveszi a másik országtól, (a protezsálttól) a külkapcsolatok irányítását.
Проповідь – промова релігійного змісту, жанр літератури повчального, урочистого змісту.	Prédikáció – vallásos, ünnepélyes, tanulságos tartalmú irodalmi műfaj.
Резидент – приставлений при гетьмані царський представник для постійного контролю. Вперше резидент був призначений при І. Скоропадському.	Rezidens – a hetman mellett folyamatos megfigyelést végző cári képviselő. Az első rezident Ivan Szkoropadszkij hetman mellé nevezték ki.
Сердюки – наймані піхотні козацькі полки, створені Петром Дорошенком.	Szergyukok – kozák gyalogos lövész egység, Petro Dorosenko zsoldosai voltak.
Фігурні вірши – поетичні рядки утворюють фігуру.	Кépversek – különböző alakot formázó verssorok.
Хроновірши – поезія, ніби зачарована певним числом	Kronosztichonok – számversek.

Четві-Мінеї – релігійні твори, у яких по днях кожного місяця були розміщені життя святих, притчі, повчальні розповіді.	A szentek élete – évkönyv, amelyben a hónap minden napjára jutott egy-egy történet a szentek életéből, valamilyen tanulságos mese vagy példabeszéd.
Українські землі в другій половині XVIII століття.	Az ukrán földek a XVIII. század második felében
Вольності Війська Запорозького – землі, розташовані навколо Січі.	A Zaporozsjai Had szabad földje – a Szics körüli földeket nevezték így.
Гайдамак – волоцюга, грабіжник. Поляки називали так селян-утікачів, які об'єднувались в ватаги і ховалися в лісах.	Hajdamak – felkelő, a lengyelek zsidányoknak, betyároknak nevezték őket. Szökevény parasztok voltak, akik csapatokba tömörülve erdőkben húzták meg magukat.
Експансія – розширення сфер впливу.	Terjeszkedés (expanzió) – az érdekszférák kiterjesztése.
Коліївщина – від слів <i>колоти</i> , <i>кіл</i> , оскільки головною зброєю повстанців був спис.	Kolijivcsina – a hajdamakok egyik felkelése, a kifejezés a <i>koloty</i> – ‘szürni’ szóból származik, mivel a felkelők fegyvere a dárda volt.
Опришки – порушники, знищувачі, „Чорні хлопці”.	Opriskok – felkelők. A szó jogsértőt, pusztítót jelent, de hívták őket <i>fekete fiúk</i> nak is.
Паланка – адміністративно-територіальний округ Запоріжжя. Їх було 5–8. Центр паланки – укріплена слобода.	Palánka – Zaporizzsja területi-közigazgatási körzete. Központja a megerősített szloboda volt.
Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX століття.	Az ukrán földek az Orosz Birodalom kötelékében a XVIII. század végén és a XIX század első felében
Автономія – самоврядування, право населення тієї чи іншої території самостійно вирішувати справи внутрішнього управління.	Autonómia – önkormányzat, egy adott terület lakosságának joga önállóan intézni belső közigazgatásának ügyeit.
Бюрократизація – посилення ролі чиновників, за допомогою яких імперські уряди управляли населенням, позбавляючи його будь-яких елементів самоврядування.	Bürokratizálódás – a hivatalnokréteg szerepének erősödése a birodalom irányításában, az önkormányzatiság minden elemének a kizárásával.
Вільний порт (порто-франко) – безмитний ввіз зарубіжних товарів та безмитний їх продаж.	Szabad kikötő (Porto Franco) – külföldi áruk adómentes behozatala és adómentes árusítása a város területén.
Декабристи – дворянські революціонери в Російській імперії, які підняли в грудні	Dekabristák – nemesi forradalmárok, katonatisztek, akik felkelést robbantottak

1825 р. повстання проти самодержавства і кріпацтва. Спроба офіцерів російської армії збройною силою встановити в Росії конституційний лад.	ki Péterváron 1825. december 14-én az önkényuralom és jobbágyrendszer ellen. Céljuk az alkotmányos rend megteremtése volt Oroszországban.
Денаціоналізація – насадження мови пануючої нації, поглинання національних культур її культурою.	Denaconalizáció – elnemzetlenítés, az uralkodó nemzet nyelvének és kultúrájának a rákényszerítése egy másik nemzetre.
Дискримінація – умисне применшення прав, переваг одних осіб, організацій чи держав порівняно з іншими особами, організаціями чи державами.	Diszkrimináció (kiközösítés) – egy személy, szervezet vagy állam jogainak a tudatos kisebbitése a másik személyhez, szervezethez vagy államhoz képest.
Етнос – група людей, члени якої мають спільну назву, елементи культури, спільну історичну пам'ять і пов'язують себе зі спільною територією.	Etnosz – emberek olyan közössége, amelyet hasonló elnevezés, kultúra, történelmi emlékezet és közös terület jellemez.
Масони (вільні каменярі) – члени релігійної організації, що існувала у XVIII–XIX ст. в Англії, Росії, Україні. Вони сповідували ідею Бога – Великого Майстра Всесвіту, про єдину людську спільноту. Весь світ для них одна велика республіка, у якій всі народи – одна велика сім'я.	Szabadkőművesek – a XVIII–XIX. században Angliában, Oroszországban és Ukrajnában működő vallási szervezet tagjai, akik azt vallották, hogy az Isten a Világmindenség Nagymestere. Az egész világ pedig egy nagy köztársaság, melyben minden nép egy nagycsalád tagja.
Нація – історична спільність людей, сформована на основі спільності території, яку вони населяють, мови, особливостей культури і характеру, економічних зв'язків.	Nemzet – emberek olyan történelmileg kialakult társulása, melyet a közös terület, nyelv, kulturális és jellembéli hasonlóság, illetve a gazdasági kapcsolatok tartanak össze.
Національне відродження – процес пробудження й формування національної самосвідомості народу (кінець XVIII – початок XIX ст.).	Nemzeti újjászületés – egy nép nemzeti öntudatra ébredésének folyamata a XVIII. század végén és a XIX. század elején.
Національна ідентичність – переживання і усвідомлення своєї приналежності до національної спільноти.	Nemzeti identitástudat (azonosság tudat) – egy nemzeti közösséghez való tartozás tudatosulása és annak megélése.
Національна ідея – колективне бачення минулого, сучасного та майбутнього даної етнічної спільноти.	Nemzeti gondolat – egy nemzeti közösség kollektív felfogása múlttól, jelenről és jövőről.
Промисловий переворот – переведення виробництва з ручного на машинне. Перехід від мануфакторної стадії виробництва до фабрично-заводської	Ipari forradalom – a kézi termelést gépi, a manufaktúrákat pedig gyárak váltják fel.
Політична партія – добровільне об'єднання людей, що представляє волю певної соціальної групи, прагне оволодіти державною владою, впливати на формування та політику органів	Politikai párt – emberek olyan önkéntes egyesülése, amely egy társadalmi réteg érdekeit jeleníti meg, harcol a hatalomért, programja által alakítja az állami szervek politikáját.

влади відповідно до своєї програми.	
Уніфікація – зведення різноманітних проявів життя в різних національних районах держави до єдиних, затверджених імперською владою зразків.	Unifikáció (egységesítés) – a nemzetiségi területeken élők sokszínű életének egy egységes egészbe rendezése a birodalmi hatalom által meghatározott rend alapján.
Чумак – людина, що займалася чумацтвом.	Csumák – fuvaros, ökrösszekéren fuvarozó személy.
Чумацтво – торгово-перевізний промисел в Україні у XVI–XIX ст., який здійснювався возами, запряженими волами.	Csumákolás – kereskedő, szállítmányozó foglalkozás Ukrajnában a XVI–XIX. században, amelyet ökrös fogatokkal végeztek.
Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX століття.	Az ukrán földek az Osztrák Birodalom kötelékében a XVIII. század végén és a XIX. század első felében
Броварництво – виробництво пива.	Sörfőzés – sör előállítása.
Дідичі – поміщики.	Gyidicsek – földesurak.
Меморандум – документ, пам'ятна записка з викладом поглядів з того чи іншого питання.	Memorandum – emlékeztető valamilyen kérdésről.
Сервітути – звичаєве чи законом встановлене право користуватися чужою власністю. На правах сервітуту селяни користувалися спільно з поміщиками лісами, пасовищами, луками.	Szolgalmi jogok – idegen tulajdon szokásjog vagy törvény általi használata. Ennek alapján használták a parasztok közösen a földesurakkal az erdőket, legelőket, réteket.
Цензура – нагляд за друкованими виданнями з метою недопущення публікації небажаної, з точки зору держави, інформації.	Cenzúra – a sajtótermékek ellenőrzése, az állam számára veszélyes kiadványok, gondolatok kiszűrése céljából.
Культура України кінця XVIII – першої половини XIX століття.	Ukrajna kultúrája a XVIII. század végén és a XIX. század első felében
Просвітництво – ідейний та культурницький напрям, який у XVIII ст. охопив країни Європи. Назва руху відображала віру в просвіту, поширення знань. У цьому просвітники вбачали головний засіб розв'язання суспільних проблем.	Felvilágosulás – szellemi és kulturális irányzat Európában a XVIII. században. Képviselői fontosnak tartották a tudás terjesztését. Ebben látták a társadalmi problémák megoldásának legfőbb eszközét.
Романтизм – ідейний, літературний, мистецький напрям. Для нього характерні увага до сильного героя,	Romantika – eszmei, irodalmi és művészeti irányzat. Jellemző vonásai között említhetjük a hősi múlt történései, a

народження нового історичного мислення, звернення до фольклору.	népművészet iránti érdeklődést, valamint az új történelmi gondolkodás születését.
Парафія – нижча церковно-адміністративна організація, що об'єднує віруючих.	Parókia – alsóbb vallási-közigazgatási egység, amely összefogja a híveket.
Парафіальна школа – початкова школа при парафії.	Parókiális iskola – a parókia mellett működő elemi iskola.
Сепаратизм – прагнення відокремлення, відособлення до самостійних дій і виступів.	Szeparatizmus – elkülönésre, önálló tettekre, szereplésre való törekvés.
Аматор – любитель, непрофесіонал.	Amatőr – műkedvelő, nem hivatásos.
Меценат – покровитель мистецтва та літератури.	Mecénás – a művészetek és az irodalom pártfogója.
Самосвідомість – усвідомлена система уявлень людини про себе, на підставі якої вона вибудовує свою взаємодію з іншими людьми й ставиться до себе.	Öntudat – az ember saját énjéről alkotott elképzeléseinek tudatos rendszere, melynek alapján látja magát és felépíti másokhoz való viszonyát.
Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX століття.	Az ukrán földek az Orosz Birodalom kötelékében a XIX. század második felében
Акція – цінний папір, який свідчить про участь його власника в капіталі акціонерного товариства і дає право на одержання певної частини прибутку товариства.	Részvény – értékpapír, amely igazolja tulajdonosának tagságát az adott részvénytársaságban, és jogot biztosít számára a társaságtól való nyereségrészesedéshez.
Акціонерне товариство – підприємство, капітал якого утворюється з внесків пайовиків, акціонерів завдяки купівлі ними акцій. Прибутки розподіляються між акціонерами відповідно до суми акцій.	Részvénytársaság – vállalat, melynek tőkéjét a részvényesek hozzák létre értékpapírok vásárlása útján. A profitot annak alapján osztják szét, ki mennyi részvénnel rendelkezik.
Братство тарасівців – таємна організація харківських студентів. Вони виступали за повну державну самостійність України.	Taraszisták Testvéri Közössége – harkovi diákok titkos szervezete, amely Ukrajna teljes állami önállóságát sürgette.
Відрізки – різниця між власністю селянина до та після реформи.	Kihasított földek – a parasztgazdaságok földbirtokreform előtti és reform utáni méretei között lévő különbség.
Викупна ціна землі – розмір повинностей селянина в поміщика, ціну якого мав він заплатити після визволення.	Örökváltság – a hűbéri kötelezettségek pénzben kifejezett összértéke, melyet a paraszt volt köteles megfizetni urának felszabadulása után.
Громада – напівлегальні неpartійні об'єднання національно-визвольного руху України у 60–90 роках XIX століття.	Hromádák – Ukrajna nemzeti-felszabadító mozgalmanak félig legális nem politikai egyesülései a XIX. század 60–90-es éveiben.

Земства – виборні органи місцевого самоврядування губерній. Мали компетенції вирішувати господарські, культурні питання даної губернії.	Zemstváok – a kormányzóságok választott önkormányzati szervei, amelyek gazdasági és kulturális kérdésekkel foglalkoztak.
Капіталізм – економічна система, заснована на приватній власності, на засоби виробництва та вільнонайманій робочій силі; притаманний поділ суспільства на два основні класи: буржуазію та пролетаріат.	Kapitalizmus – gazdasági rendszer, amely a termelőeszközök magántulajdonán és a szabad munkavállalók munkáján alapszik. Jellemző rá a társadalom osztályokra: proletariátusra és polgárságra tagolódása.
Картель – одна з форм монополій підприємців, у яких виробляють однорідну продукцію. Учасники укладають угоду про поділ ринків збуту, розміри виробництва, рівень цін на продукцію, зберігаючи свою виробничу і комерційну самостійність.	Kartel – a monopóliumok olyan formája, melynek résztvevői azonos árut állítanak elő, szerződést kötnek a piac felosztásáról, a termelés, az árak méreteiről, megőrizve termelési, illetve üzleti önállóságukat.
Міська дума – органи міського самоврядування.	Városi дума – a városi önkormányzat szerve.
Міська управа – виконавчий орган міської думи.	Városi közigazgatás – a városi дума végrehajtó szerve.
Монополія – велике об'єднання промисловців, банкірів, яке виникає в умовах посилення конкурентної боротьби, щоб узгоджувати дії підприємців із виробництва і збуту товарів з метою одержання максимальних прибутків.	Monopólium – iparosok, bankárok nagy szövetsége, amely a konkurenciaharc erősödésének feltételei között jön létre. A vállalkozók azért alapítják meg, hogy összehangolják lépéseiket a termelés és értékesítés terén maximális haszon elérése céljából.
Наймити – наймані робітники в сільському господарстві.	Béressek – mezőgazdasági bérmentesek.
Народники – учасники революційно-демократичного руху інтелігенції в Росії у другій половині XIX ст. Їх мета: підготовка селянської революції, в ході якої будуть знищені феодальні пережитки.	Narodnyikok – az orosz értelmiség nemzeti-felszabadító mozgalmanak résztvevői a XIX. század második felében, céljuk: parasztforradalom előkészítése, melynek során megsemmisülnek a hűbéri csökevények.
Протекціонізм – економічна політика держави, спрямована на захист національної економіки від іноземної конкуренції.	Protekciónizmus – olyan állami gazdaságpolitika, melynek feladata a nemzetgazdaság védelme a külföldi konkurenciától.
Пуд – міра ваги і маси, яка застосовувалася в Росії. Пуд дорівнював 16,5 кг.	Pud – Oroszországban használt súly- és tömegmérték. 1 pud – 16,5 kg-mal egyenlő.
Синдикат – одна із форм монополії, коли самостійні у виробничому відношенні підприємства об'єднуються для збуту своїх товарів.	Szindikátus – a monopóliumok olyan formája, melyben a termelésben független vállalatok szövetkeznek egymással a megtermelt áru értékesítése céljából.
Тимчасово зобов'язані селяни – селяни,	Az „időlegesen” elkötelezett paraszti

які до укладання викупної угоди з поміщиком виконували старі повинності: оброк чи панщину.	státus – azon parasztok tartoztak ide, akik az örökváltás megkötéséig továbbra is teljesítették régi kötelezettségeiket a földfesusurukkal szemben, azaz robotoltak rájuk.
Трест – одна з форм монополій, у якій відбувається повне злиття управління з підприємствами як у сфері виробництва, так і збуту товарів.	Tröszt – a monopóliumok olyan formája, melyben végbemegy a termelés és értékesítés irányításának teljes egyesülése.
Хлопомани – рух спольщених студентів Київського університету, які вивчали історію українського народу, його фольклор і мову. Поляки погордливо називали їх так (хлоп – селянин).	Hlopománok – ellengyelesedett ukrán diákok mozgalma a kijeви egyetemen, akik az ukrán nép történelmét, folklórját, nyelvét tanulmányozták. A lengyelek nevezték őket így gúnyosan (hlop – paraszt).
Чигиринська змова – практичні дії українських народників «Південних бунтарів» для втілення своїх задумів.	Csihirini összeesküvés – az ukrán narodnyikok titkos közösségének gyakorlati tevékenysége céljaik elérése érdekében.
Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX століття.	Az ukrán földek Ausztria-Magyarország kötelékében a XIX. század második felében
Кооперація – форма об'єднання людей, які на пайових засадах спільно займаються певним видом господарської діяльності.	Szövetkezet – emberek olyan társulása, amely a tagok vagyoni hozzájárulása alapján jön létre közös gazdasági tevékenység folytatása céljából.
Страхова компанія – фінансова установа, що створює за рахунок своїх клієнтів спеціальний фонд для покриття їхніх збитків від нещасних випадків.	Biztosító társaság – pénzügyi intézmény, amely megtéríti az ügyfelei kárát egy a kliensek pénzén létrehozott külön alapból.
Москвофіли – течія суспільно-політичного руху другої половини 60 років XIX століття, яка не визнавала існування українського народу та його мову, пропагувала ідею «єдиної, неподільної російської народності» від Карпат до Камчатки. Лідери: Денис Зубрицький, Петрушевич, Малиновський, брати Головацькі, Олександр Духнович, Адольф Добрянський, Дідицький, Шехович. Періодичні видання – «Слово», «Страхопуд», «Золотая грамота», «Боян», «Славянская зоря», «Русская Рада», «Наука»,	Moszkvofilek – az 1860-as évek második felének társadalmi-politikai irányzata, mely tagadja az ukrán népnek és nyelvének létét, népszerűsíti az egy és oszthatatlan orosz nép eszméjét a Kárpátoktól Kamcsatkáig. Híres moszkvofilek: Denisz Zubrickij, Petrusevics, Malinovszkij, a Holovackij fivérek, Olekszander Duhnovics, Adolf Dobrjanszkij, Gyidickij, Sehovics. A moszkvofilek kiadványai: <i>Szlovo, Sztrahopud, Zolotaja hramota, Boján, Szlavjanszkaja zorja, Ruszkaja Rada, Nauka, Halicsanin, Ruszkoje szlovo, Prikarpatyckaja Rusz, Holosz naroda.</i>

«Галичанин», «Русское слово», «Прикарпатская Русь», «Голос народа».	
Язичіє – літературна мова русинів, суміш російської, української, польської, церковнослов'янської мов.	Jazicsije – a ruszinok irodalmi nyelve, az orosz, ukrán, lengyel, ósláv nyelvek keveréke.
Слов'янофіли – прихильники керівної ролі Росії в слов'янському світі.	Сzlávbarátok (szlavofilek) – Oroszország vezető szerepének hívei a szláv világban.
Народовці – національна течія, яка активізувалася на початку 60-х років XIX ст., та доводила, що українці – окремий народ, який займає територію від Кавказу до Карпат і гостро потребує захисту своїх політичних та національних прав. Лідери: Сидір та Григорій Воробкевичі, Володимир Шашкевич, Ксенофонт Климкович, Федір Заревич, Кость Горбаль, Данило Тянчкєвич, Корнило Устїянович, Володимир Барвінський, Юліан Романчук, Юрій Жаткович, Августин Волошин, Гїядор Стрипський. Періодичні видання – «Вечорниці», «Нива», «Мета», «Русалка», «Правда».	Narodovecek – az 1860-as évek elején kialakult nemzeti irányzat képviselői, akik úgy gondolták, hogy az ukrán nép saját területtel – a Kaukázustól a Kárpátokig – rendelkező önálló nép, és nagy szükségük van nemzeti-politikai jogaiknak a megvédésére. Híres narodovecek: Szidor és Hrihorij Vorobkevics, Volodimir Saskevics, Kszenofont Klimkovics, Fegyir Zarevics, Koszty Horbaly, Danilo Tanyacskevics, Kornilo Ustyijanovics, Volodimir Barvinszkij, Julian Romancsuk, Jurij Zsatkovics, Volosin Ágoston, Hiador Sztripszkij. Jelentős narodovec kiadványok: <i>Vecsornici, Niva, Meta, Ruszalka, Pravda.</i>
Українофіли – люди, що обстоюють національні права українців, українську мову і культуру.	Ukránofilek – az ukránok nemzeti jogait, nyelvét, kultúráját védő emberek.
Нова ера – нормалізація стосунків українців (народовців) з урядом та польською шляхтою. У відповідь на лояльність українців до австрійської влади Відень визнав галицьких українців окремим народом, надав їм певної кількості місць в Австрійському парламенті та Галицькому сеймі, дозволив відкрити трьох українських гімназій, утворити кафедру історії України та другу кафедру української літератури у Львівському університеті, створити страхову компанію «Дністер».	Új korszak – az osztrák állammal és a galíciai lengyel körökkel folytatott ukrán (narodovec) viszony normalizálása. A galíciai ukránok lojalitása fejében, Bécs önálló népként ismerte el őket, bizonyos számú képviselői helyet biztosított számukra az osztrák parlamentben és a galíciai szejmben, engedélyezte továbbá 3 ukrán gimnázium megnyitását, ukrán történelmi tanszék és még egy ukrán nyelvi és irodalmi tanszék létrehozását a lvivi egyetemen, a Dnyeszter Biztosító Társaság megalapítását.
Український П'ємонт – Галичина, тому що вона мала стати основою утворення соборної Української держави.	Ukrán Piemont – Galíciát nevezték így, mivel az egységes Ukrajna létrehozásának alapjává kellett válnia.
Україна irredenta – Україна уярмлена.	Ukrajna irredenta – visszaszerzendő Ukrajna.
Українські землі у складі Російської імперії в 1900–1914 роках.	Az ukrán földek az Orosz Birodalom kötelékében 1900–1914 között

Концентрація виробництва – зосередження виробництва на певній території, в певному місті.	A termelés koncentrációja – a termelés egy adott területen és helyen való összpontosulása.
Облігація – цінний папір, який дає власнику прибуток від його вартості або можливість виграти.	Obligáció (államkölcsön) – értékpapír, amely jövedelmet vagy a többletjövedelem lehetőségét biztosítja tulajdonosának.
Інвестиція – довгострокове вкладання капіталу у виробництво з метою отримання прибутку.	Befektetés – hosszú távú, jövedelmező tőkebefektetés a termelésbe.
Артіль – група осіб, що добровільно об'єднуються для спільної господарської мети на обмежений чи необмежений час на певних умовах, які визначають участь в артілі працею або працею та капіталом, а також участь у прибутках та спільну відповідальність членів.	Artel – emberek önkéntes, közös gazdasági célból, meghatározott vagy meghatározatlan időre, adott feltételekkel létrehozott közössége, melyben a tagok munkájukkal vagy munkájukkal és tőkéjükkel vesznek részt, részesülnek a jövedelemből, illetve közösen viselik a felelősséget.
Автономісти – політичні сили, які виступали за автономію України у складі Російської імперії.	Autonomisták – Ukrajna autonóm státuszáért harcoló politikai erő Oroszország keretein belül.
Федералісти – політичні сили, які виступали за перетворення Російської імперії у федерацію автономних державних утворень (у.т.ч. і України).	Föderalisták – olyan politikai erő, amely az Orosz Birodalmat autonóm államalakulatok (ilyen Ukrajna is) föderációjává akarja átalakítani.
Самостійники – політичні сили, які відкрито проголосили завдання боротьби за власну незалежну Українську державу.	Szamosztyijnikek – politikai erő, amely nyílt harcot hirdetett a független Ukrajna megteremtéséért.
Соціалізм – ідеологія та практика, що базується на проголошенні необхідності знищення експлуатації людини людиною й утвердження соціальної справедливості.	Szocializmus – olyan eszme- és gyakorlati rendszer, amely az ember ember általi kizsákmányolásának megszüntetésén és a társadalmi igazságosság megteremtésének szükségességén alapszik.
Радикалізм – політична та ідеологічна течія, що виступає за рішучі дії та докорінні перетворення в політичному та соціально-економічному устрої.	Radikalizmus – politikai és ideológiai irányzat, amely a politikai és társadalmi-gazdasági rendszer gyökeres átalakításáért küzd.
Революція 1905–1907 рр. – буржуазно-демократична революція. Завдання: ліквідація самодержавства, знищення феодальних пережитків, демократизація суспільного життя. Українські партії та громадські об'єднання висунули вимогу – відновлення української держави у формі автономії.	Az 1905–1907-es forradalom – polgári-demokratikus forradalom. Feladatai: az önkényuralom, a hűbéri csökevények felszámolása, a társadalmi élet demokratizálása. Az ukrán pártok és egyesületek kitűzték az ukrán állam újjáalakításának feladatát autonómia formájában.
Століпінська аграрна реформа – реформа, розроблена головою Ради Міністрів Російської імперії Петром Століпіним. Проводилася з метою вирішення аграрного питання й послаблення конфронтації в суспільстві. Скасовувалися обов'язкові земельні	Sztolipini agrárreform – az Orosz Birodalom Minisztertanácsának elnöke, Pjotr Sztolipin által kidolgozott reform. Legfőbb célja az agrárkérdés megoldása és a társadalmon belüli konfrontáció csökkentése volt. Megszüntették az obcsinákat (faluközösségeket). A

<p>общини. Селяни отримували відруб (земля в одному масиві), де створювали хутір. Уряд заохочував переселення селян в Сибір, Далекий схід. (Зелений клин: Хабаровськ, Владивосток, річка Амур, Тихий океан).</p>	<p>parasztok egytagban kaphatták meg földjeiket, ahol tanyát építhettek. A kormány támogatta a paraszток áttelepülését Szibériába és Távol-Keletre. (Zöld ék: Habarovszk, Vladivosztok, Amúr folyó, Csendes óceán).</p>
<p>Українська соціал-демократія – визнавали марксистську ідеологію, вимагали демократизацію суспільного ладу, автономії України, конфіскації великої земельної власності. Лідери: Винниченко, Порш, Петлюра, Дмитро Антонович.</p>	<p>Ukrán szociáldemokrácia – a marxista ideológiát elismerő politikai erő, amely követelte a társadalmi élet demokratizálását, Ukrajna autonómiáját, a földesúri földbirtokok megszüntetését. Vezetői: Vinnicsenko, Pors, Petljura, Dmitro Antonovics.</p>
<p>Синод – один з найвищих державних органів Російської імперії в 1721–1917 рр. Керував справами Православної церкви.</p>	<p>Szinódus – az Orosz Birodalom egyik legfőbb államhatalmi szerve 1721–1917 között. A pravoszláv egyház ügyeit vezette.</p>
<p>Марксизм – система філософських, економічних, соціально-політичних поглядів, що склалися в середині XIX століття. Фундатори – Карл Маркс та Фрідріх Енгельс. Марксисты вважали, що капіталізм необхідно замінити справедливим суспільством (соціалізм) шляхом пролетарської революції і встановлення диктатури пролетаріата.</p>	<p>Marxizmus – a XIX. század közepén létrejött filozófiai, gazdasági, társadalmi-politikai nézetek rendszere. Megalkotói: Marx Károly és Engels Frigyes. A marxisták úgy tartották, hogy a kapitalizmust egy igazságos társadalomnak, a szocializmusnak kell felváltania proletárforradalom és proletárdiktatúra létrehozása által.</p>
<p style="text-align: center;">Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900–1914 роках.</p>	<p style="text-align: center;">Az ukrán földek Ausztria-Magyarország kötelékében 1900–1914 között</p>
<p>Антисемітизм – вороже ставлення до євреїв, одна з крайніх форм расового шовінізму.</p>	<p>Antiszemitizmus – ellenséges viszony a zsidókkal szemben, a faji sovinizmus egyik szélsőséges megnyilvánulása.</p>
<p>Галицьке пекло – Бориславський нафтовидобувний басейн.</p>	<p>Galíciai pokol – a boriszlavi kőolajmező.</p>
<p>Сіонізм – рух серед євреїв за переселення в Палестину і створення там національної єврейської держави.</p>	<p>Cionizmus – zsidó nemzeti mozgalom, melynek célja a Palesztinába való áttelepülés és a zsidó nemzetállam létrehozása.</p>
<p>«Сокіл», «Січ», «Пласт», «Січові Стрільці» – спортивно-фізкультурні товариства, створені в Галичині наприкінці XIX – на початку XX століття з метою виховання української молоді в національному дусі.</p>	<p>A Sas, Szics, Plaszt, Szicslövészek Katonai-hazafias Társasága – Galíciában a XIX. század végén és a XX. század elején létrehozott sport- és testnevelő szervezetek, melyek az ukrán ifjúság hazafias szellemű nevelésével foglalkoztak.</p>
<p style="text-align: center;">Україна в роки</p>	<p style="text-align: center;">Ukrajna az első világháború</p>

Першої світової війни.	éveiben
Антанта – Блок Великої Британії, Франції, Росії, що остаточно формувався у 1904–1907 рр.	Antant – Nagy-Britannia, Oroszország és Franciaország által 1904–1907 között létrehozott szövetség.
Брусиловський прорив – наступ Південно-Західного фронту під час Першої світової війни. Російські війська під командування генерала О. Брусілова прорвали позицію оборони австро-угорських військ.	Bruszilov áttörés – a Dél-Nyugati front támadása az első világháború idején. Az orosz csapatok O. Bruszilov tábornok vezetésével áttörik az osztrák-magyar frontot.
Головна Українська Рада (ГУР) – міжпартійна організація, створена представниками трьох галицьких партій. У Маніфесті ГУР сформулювали свої цілі: підтримка політики Австро-Угорщини, захист інтересів українців в Австро-Угорщині в умовах війни, утворення на території Наддніпрянщини Незалежної України, а в Західній Україні – окремого коронного краю.	Ukrán Főtanács (UFT) – három galíciai párt által alapított pártközi szervezet. Az UFT Kiáltványában kimondja, hogy a háborúban az Osztrák-Magyar monarchiát támogatja. Védi az Osztrák-Magyar Monarchia ukránjainak érdekeit. A háború után Dnyeper-menti Ukrajnában független Ukrán állam alakul, a nyugati ukrán területeken pedig autonóm terület (koronatartományt).
«Європейський скандал» – Петро Мілюков, виступаючи у Державній думі, назвав так політику Галицько-Буковинського генерал-губернатора Георгія Бобринського, яка характеризувалася закриттям українських шкіл, газет, заборонаю партій, Просвіт, арештом Андрія Шептицького. в Галичині.	Európai botrány – Pjotr Miljukov nevezte így a galíciai-bukovinai fő kormányzó Georgij Bobrinszkij politikáját, melyet a következő sajátosságok jellemeztek: az ukrán iskolák, újságok bezárása, a pártok, Proszviták betiltása, Andrij Septickij letartóztatása.
Легіон Українських січових стрільців – військове формування в складі австро-угорської армії, що діяло на російському фронті у 1914–1918 рр. Ядро легіону склали вихованці українських воєнізованих організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт».	Ukrán Szicslövészek Légiója – katonai alakulat az osztrák-magyar hadseregen belül. Harcoltak az orosz fronton 1914–1918 között. Magvát a <i>Sas</i> , <i>Szics</i> , <i>Plaszt</i> ukrán félkatonai szervezetek neveltjei alkották.
Плани сторін, щодо українських територій – Росія прагнула отримати Східну Галичину, Північну Буковину та Закарпаття. Австро-Угорщина хотіла Волинь та Поділля, а Німеччина – східні та південні, розвинуті українські райони.	A harcoló felek ukrán területekkel kapcsolatos tervei – Oroszország Kelet-Galiciát, Kárpátalját, Észak-Bukovinát akarta megszerezni, az Osztrák-Magyar Monarchia Volinyt, Podóliát, Németország pedig Ukrajna keleti és déli gazdaságilag fejlett vidékeit.
Позиція ТУП у війні – українці мають бути нейтральними під час війни.	Az Ukrán Mérsékelték Társaságának viszonya a háborúhoz – az ukránoknak semlegesnek kell maradniuk a háborúban.
Симон Петлюра «Війна і українці» – в цій роботі політик обґрунтував тезу про те, що українці мають підтримувати у	Szimon Petljura A háború és az ukránok – ebben a dolgozatában megmagyarázta abbéli téziseit, miszerint a háborúban az

війні Росію, за підтримку Україна отримує від царя автономію.	ukránoknak Oroszországot kell támogatniuk. Cserébe az oroszok autonómiát adnak Ukrajnának.
Союз визволення України – організація, утворена в Галичині емігрантами з Наддніпрянської України. В «Нашій платформі» вони виступали за союз українців у війні із Австро-Угорщиною та Німеччиною. Після війни під їхнім протекторатом на Наддніпрянщині утворюється самостійна і соборна Українська держава, а на українських територіях Австро-Угорщини – автономний край.	Ukrajna Felszabadítása Szövetség – Dnyeper-menti ukrán politikai emigránsok hozták létre Galíciában. A <i>Mi platformunk</i> ban annak a véleményüknek adtak hangot, hogy a háborúban az ukránoknak az Osztrák–Magyar Monarchiát és Németországot kell támogatniuk. Az Oroszországhoz tartozó ukrán területeken a jövőben független ukrán állam jön létre osztrák és német protektorátus alatt. Az osztrák–magyar területeken pedig autonóm vidék.
Троїстий союз – військово-політичний блок Німеччини, Австро-Угорщини, Італії, що сформувався у 1879–1882 рр.	Hármas Szövetség – Németország, Ausztria-Magyarország, illetve Olaszország 1879 és 1882 között kialakult katonapolitikai szövetsége.
Початок Української революції.	Az ukrán forradalom kezdete
Українська Центральна Рада (УЦР) – представницький орган (парламент), створений українськими політичними партіями (Українською соціал-демократичною робітничою партією, Українською партією соціалістів-революціонерів, Українською народною партією). Мета діяльності – досягнення національно-територіальної автономії у складі реформованої, федеративної, демократичної Російської держави. Очолив УЦР Михайло Грушевський. Важливу роль у її діяльності відіграли Володимир Винниченко, Сергій Єфремов, Борис Мартос, Симон Петлюра.	Ukrán Központi Tanács (UKT) – ukrán politikai pártok (Ukrán Szociáldemokrata Munkáspárt, Ukrán Szocialista Forradalmárok Pártja) által létrehozott képviseleti szerv (parlament). Tevékenységének célja: Ukrajna nemzeti-területi autonómiájának elérése a megreformált, föderatív, demokratikus orosz állam keretei között. Elnöke Mihajlo Hruszevszkij. Fontos szerepet játszottak még munkájában: Volodimir Vinnicsenko, Szerhij Jefremov, Borisz Martosz, Szimon Petljura.
Український національний конгрес – перший представницький форум українського руху. Виступав за національно-територіальну автономію України, перебудову Російської держави у федеративну республіку.	Összukrán Nemzeti kongresszus – az ukrán mozgalom első képviseleti fóruma. Harcot hirdetett Ukrajna nemzeti-területi autonómiájáért és Oroszország föderatív köztársasággá való átalakításáért.
Український військовий клуб імені Павла Полуботка – Українська військова організація, головною метою	Pavlo Polubotok Ukrán Katonai Klub – ukrán katonai szervezet, melynek célja az ukrán hadsereg létrehozása és Ukrajna

якої було створення української армії та продовження боротьби за повну свободу України.	szabadságának kivívása volt.
Вільне козацтво – підрозділи місцевої самооброни, які були організовані з метою успішного розвитку національної революції, збереження спокою в умовах наростання анархії та ґрунтувалися на традиціях давнини. Кошовим отаманом став Гризло. Ініціатором створення був селянин із Гусакова Смоктій.	Szabad kozákság – helyi, ősi hagyományokra épülő, önvédelmi alegységek, melyek feladata a nemzeti forradalom kibontakozásának biztosítása, a nyugalom megőrzése a növekvő anarchia körülményei közepette. Kis-atamánja Hrizlo volt, létrehozását pedig Szmoktij paraszt kezdeményezte Huszakov községből.
Універсали УЦР – акти законодавчого характеру вищого органу влади в Україні, що визначали зміни державно-правового статусу українських земель колишньої Російської імперії 1917–1918 pp.	Az UKT Univerzálėjai – a legfőbb ukrán államhatalmi szervek törvényerejű normatív jogi okiratai, melyek meghatározták az ukrán földek államjogi helyzetének változásait 1917–1918-ban a volt Orosz Birodalom keretei között.
Перший Універсал УЦР – документ, прийнятий УЦР. Декларував автономію України, проголошував УЦР вищим державним органом в Україні, підтверджував необхідність скликання Всеукраїнських установчих зборів.	Az UKT I. Univerzálėja – az UKT által elfogadott okirat. Meghirdette Ukrajna autonómiáját, az UKT-t Ukrajna legfőbb államhatalmi szervének kiáltotta ki, megerősítette az Összukrán Alkotmányozó Nemzetgyűlés összehívásának szükségességét.
Генеральний секретаріат УЦР – вищий виконавчий орган державної влади в Україні з 15 червня до січня 1918 року (у січні 1918 року був перейменований у Раду Народних Міністрів УНР). Очолював Володимир Винниченко.	Az UKT Főtitkársága – a végrehajtó hatalom legfőbb szerve Ukrajnában 1917. június 15. és 1918. januárja között. Az autonómia kormánya (1918. januárjában az UNK Népi Minisztereinek Tanácsa nevet kapta). Vezetője Volodimir Vinnicseko volt.
Другий Універсал УЦР – документ, прийнятий УЦР. Компроміс між УЦР та Російським Тимчасовим урядом. Тимчасовий уряд визнає УЦР державним органом, не чекаючи Всеросійських установчих зборів. УЦР зобов'язалася самостійно не проголошувати автономії України. УЦР перетворюється на краєвий орган влади і поповнюється представниками інших національностей.	Az UKT II. Univerzálėja – az UKT által elfogadott okirat, amely kompromisszumot jelentett a Központi Tanács és az Orosz Ideiglenes Kormány között. Az Ideiglenes Kormány államigazgatási szervként ismerte el az UKT-t, nem várva be az Összorosz Alkotmányozó Nemzetgyűlés összehívását. Az UKT eléllt az autonómia önkényes bevezetésétől, tartományi államhatalmi szervvé alakult át, kiegészülve az Ukrajnában élő nemzetiségek képviselőivel.
Українські установчі збори – представницька установа, яка мала бути створена громадянами на основі загального виборчого права для встановлення форми державного правління і вироблення конституції.	Összukrán Alkotmányozó Nemzetgyűlés – az általános választójog alapján megválasztott képviseleti intézmény. Feladata az államigazgatás formájának a meghatározása és az alkotmány kidolgozása.

<p>Збройний виступ самостійників – збройний виступ Другого українського полку імені Павла Полуботка. Вони планували збройним шляхом встановити контроль над Києвом і примусити УЦР проголосити незалежність України. Виступ був невдалим.</p>	<p>A szamosztyijnikok fegyveres megmozdulása – a Pavlo Polubotok második ukrán ezred fegyveres megmozdulása. Fegyveres úton kívánták Kijevet ellenőrzésük alá vonni és kényszeríteni az UKT-t Ukrajna függetlenségének a kihirdetésére. A megmozdulása sikertelennek bizonyult.</p>
<p>«Тимчасова інструкція Генеральному Секретаріатові Тимчасового уряду на Україні» – документ, затверджений Тимчасовим урядом Росії. В ньому визначалася компетенція Генерального секретаріату і УЦР. Генеральний секретаріат вважається органом Тимчасового уряду та затверджується ним за поданням УЦР. Влада Генерального секретаріату поширюється на 5 губерній: Київську, Волинську, Подільську, Полтавську, Чернігівську. Харківська, Катеринославська, Херсонська губернії та Таврія залишаються під юрисдикцією Тимчасового уряду.</p>	<p>Ideiglenes utasítás az Ukrajna Ideiglenes Kormánya Főtitkársága részére – az Orosz Ideiglenes Kormány utasítása az ukrán Főtitkárság számára, melyben meghatározták a Főtitkárság és az UKT hatásköreit. A Főtitkárságot az Ideiglenes Kormány szervévé nyilvánították, melynek összetételét a kormány hagyta jóvá az UKT előterjesztése alapján. A Főtitkárság hatalma 5 ukrán kormányzóságra terjedt ki: Kijevre, Volinyra, Podóliára, Poltavára, Csernyihivre. Harkov, Katerinoszlav, Herszon, Tauria az Ideiglenes Kormány közvetlen irányítása alatt marad.</p>
<p>Третій Універсал УЦР – документ, прийнятий УЦР. Проголошення утворення на теренах України Української Народної Республіки (УНР) у складі Російської федеративної республіки. Скасування поміщицького землеволодіння, передача земель селянам без викупу. Установлення восьмигодинного робочого дня. Забезпечення прав і свобод народу. Скликання 9 січня 1918 року Українських установчих зборів.</p>	<p>Az UKT III. Univerzáléja – az UKT által elfogadott dokumentum, amely kimondta Ukrajna területén az Ukrán Népköztársaságnak (UNK), mint az Orosz Föderatív Köztársaság autonóm állami egységének a megalakulását. Meghirdette a földesúri földbirtoklás megszüntetését, a föld ingyenes szétosztását a parasztok között, a nyolcórás munkanapot, a demokratikus emberi és szabadságjogokat. 1918. január 9-re összehívta az Összukrán Alkotmányozó Nemzetgyűlést.</p>
<p>«Маніфест до українського народу з ультимативними вимогами до Української ради» – ультиматум Ради Народних Комісарів Українській Центральній Раді, підписаний Леніним, Троцьким, Сталіним. Більшовицький</p>	<p>A Népbiztosok tanácsának Kiáltványa az ukrán néphez, ultimátumszerű követelésekkel az Ukrán Tanácshoz – a Népbiztosok Tanácsának Lenin, Trockij és Sztálin által aláírt ultimátuma Ukrajna Központi Tanácsához. A bolsevik kormány</p>

<p>уряд заявив, що, визнаючи УНР і її право відокремитися від Росії, він не визнає УЦР повноважним представником українського народу, оскільки вона не бажає скликати Всеукраїнський з'їзд рад. Вони вимагали не пропускати військові частини з фронту на Дон та в інші райони, де мали місце виступи проти більшовиків, пропускати червоні війська на Південний фронт, припинити роззброєння червоногвардійських військ в Україні.</p>	<p>kijelentette, hogy elismeri ugyan az UNK-t és jogát az Oroszországtól való elváláshoz, azonban nem fogadja el az UKT-t, mint az ukrán nép teljes jogú képviselőjét, mivel az nem hajlandó összehívni a tanácsok összehívó kongresszusát. Követelték továbbá, hogy az Ukrán Tanács tiltsa meg a katonai egységek átvonulását Ukrajnán a Don vidékére és minden más olyan területre, ahol bolsevikellenes felkelők állomásoznak. Elvárták ezzel szemben az ukránoktól, hogy támogassák a vörös gárdisták átvonulását az ukrán területeken a Déli front irányába, és hogy befejezzék Ukrajnában a bolsevikok lefegyverzését.</p>
<p>Брестський мирний договір між УНР і державами Четверного союзу – Німеччина й Австро-Угорщина зобов'язалися допомогти УНР відновити контроль над усією територією держави. Зі свого боку уряд УНР узяв зобов'язання поставити до Німеччини й Австро-Угорщини 60 млн. пудів хліба, 2 млн. 750 тис. пудів худоби у живій вазі, багато картоплі, цукру, сала.</p>	<p>Az UNK Breszt-Litovszkban megkötött békeszerződése Németországgal és a Négyes Szövetség országaival – Németország és Ausztria-Magyarország megígérték, hogy segítenek az UNK-nak felújítani ellenőrzését az ország területén. Az UNK arra kötelezte magát, hogy 60 millió pud gabonát, 2 millió 750 ezer pud élő marhát, sok burgonyát, cukrot, szalonnát szállít Németországba és Ausztria-Magyarországra.</p>
<p>Четвертий Універсал УЦР – проголошення УНР незалежною державою.</p>	<p>Az UKT IV. Univerzáléja – az UNK függetlenségének a kikiáltása.</p>
<p>Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності.</p>	<p>Az ukrán forradalom kibontakozása. Harc az államiság helyreállításáért</p>
<p>Акт злуки – проголошення об'єднання УНР та ЗУНР в єдину соборну незалежну державу.</p>	<p>Egyesülési Okmány – az UNK és a NYUNK egyesülésének kihirdetése egy egységes független államban.</p>
<p>Анархізм – суспільно-політична течія, що заперечує будь-яку політичну владу, невизнання авторитету, стихійність, неорганізованість.</p>	<p>Anarchizmus – bárminemű politikai hatalmat tagadó társadalmi-politikai irányzat, a tekintély elutasítása, káosz, fejetlenség.</p>
<p>Біла гвардія – назва військових формувань, які боролися проти встановлення радянської влади, за відновлення „єдиної, великої і неділимої Росії у 1917–1920 роках”.</p>	<p>Fehérgárdisták – katonai alakulatok, amelyek a szovjetrendszer ellen harcoltak 1917–1920 között, valamint az „egységes, nagy és oszthatatlan Oroszország” helyreállítását akarták.</p>

Більшовики – члени РСДРП, яка розкололася у 1903 році на два крила: більшовиків (РСДРП (б)), прихильників соціалістичної революції, захоплення влади збройним шляхом та меншовиків – прихильників реформ.	Bolsevikok – az OSZDMP tagjai, amely 1903-ban szakadt ketté: bolsevikokra (OSZDMP (b)) – a szocialista forradalom, vagyis a hatalom fegyveres úton történő megszerzésének a híveire és mensevikekre, a reform híveire.
Варшавський договір 1920 року – Угода про економічну і військову співпрацю між УНР і Польщею.	Az 1920. évi varsói megállapodás – gazdasági és katonai együttműködésről kötött szerződés az UNK és Lengyelország között.
Воєнний комунізм – соціально-економічна політика більшовиків у 1918–1921 роках. Суть: скасування товарно-грошових відносин, торгівлі, заборна підприємницької діяльності, оренди землі, прискорена націоналізація, насильницька колективізація, продрзверстка, загальна трудова повинність, жорстка централізація, репресії проти широких верств населення (капіталістів, поміщиків, офіцерів, інтелігенції, заможних селян), заборона політичних партій, встановлення однопартійної політичної системи.	Hadikommunizmus – a bolsevikok társadalmi-gazdasági politikája 1918–1921 között. Lényege: az áru- és pénzviszonyok, kereskedelem megszüntetése, a szabadvállalkozás, földbérllet megtiltása, az államosítás, erőszakos kollektivizáció felgyorsítása, kötelező termény-beszolgáltatás, általános munkakötelezettség, kegyetlen központosítás, megtorlások a társadalom széles rétegei (kapitalisták, földesurak, tisztek, értelmiségik, gazdagparasztok) ellen, a politikai pártok betiltása, egypártrendszer létrehozása.
Гегемонія – керівна, домінуюча роль певної партії соціальної групичи особи по відношенню до решти партій, груп чи осіб.	Hegemónia – bizonyos párt, társadalmi csoport vagy személy, vezető, domináns szerepe más pártokhoz, csoportokhoz vagy személyekhez képest.
Гетьманський переворот – державний переворот, здійснений в Києві прихильниками генерала Павла Скоропадського за підтримки німецького командування. Внаслідок перевороту ліквідовано УНР, розігнано УЦР і проголошено Українську Державу, яка проіснувала у квітні-грудні 1918 року.	Hetmani hatalomátvétel – Pavlo Szkoropadszkij tábornok hívei által, német parancsnoki segédlettel, Kijevben végrehajtott államcsíny. A hatalomátvétel következtében az Ukrán Népköztársaságot felszámolták, az Ukrán Központi Tanácsot szétkergették és kikiáltották az Ukrán államot, amely 1918 áprilisa és decembere között maradt fenn.
Громадянська війна 1918–1920 – збройна боротьба між прихильниками і противниками радянської влади.	Polgárháború 1918–1920 között – fegyveres harc a szovjethatalom támogatói és ellenfelei között.
Декларація – заява від імені держави, уряду, партії, урочисте проголошення основних принципів, а також документ, у якому вони викладені.	Nyilatkozat – egy állam, kormány, párt, szervezet nevében tett nyilatkozat; alapelvek, valamint az ezeket tartalmazó okirat ünnepélyes kihirdetése.
Декрет – назва найважливіших актів органів влади.	Dekrétum – a legfelsőbb államhatalmi szervek legfontosabb okmányainak neve.
Диктатура – нічим не обмежена влада групи, класу.	Diktatúra – egy személy, csoport, osztály, korlátlan uralma.
Директорія – колегіальний орган виконавчої влади, який складається з	Direktórium – a végrehajtó hatalom több személyből álló testülete.

декількох осіб.	
Експлуатація – привласнення продуктів чужої праці приватним власником, певною організацією чи державою.	Kizsákmányolás – az idegen munka gyümölcseinek kisajátítása a magántulajdonos, bizonyos szervezet vagy állam által.
Експропрація – примусове відчуження майна, яке здійснюється державою.	Kisajátítás – a magántulajdon erőszakkal történő elidegenítése az állam által.
Інтервенція – відкрите чи замасковане втручання однієї чи декількох держав у внутрішні справи іншої держави, яке може бути воєнною, дипломатичною, ідеологічною, економічною.	Intervenció – egy, illetve több állam nyílt vagy burkolt beavatkozása egy másik állam belügyeibe, az intervenció lehet katonai, diplomáciai, ideológiai, gazdasági.
Інтернування – особливий режим обмеження свободи (ув'язнення в концтаборах, поселення в певній місцевості, ізоляція, тимчасовий арешт).	Internálás – a szabadság korlátozásának különleges formája (koncentrációs táborba zárás, kényszerlakóhelyre telepítés, elszigetelés, ideiglenes letartóztatás).
Маніфест – акт верховної влади, політичних партій, громадських організацій, у формі урочистого звернення до народу в зв'язку з певною політичною подією.	Kiáltvány – a legfelső hatalom, politikai pártok társadalmi szervezet néphez intézett, ünneppolitisztikus formában megfogalmazott okirata vagy politikai esemény kapcsán.
Націоналізація – перехід з приватної власності у власність держави чи суспільства землі, промислових підприємств, банків, транспорту.	Államosítás – a magántulajdonban lévő föld, iparvállalatok, bankok, közlekedés állami vagy társadalmi tulajdonba vétele.
Терор – політика залякування населення, нагнітання страху, розправи з політичними супротивниками аж до їхнього фізичного знищення, яка застосовується в державах антидемократичними політичними режимами.	Terror – az antidemokratikus országok politikai rendszerei által folytatott politika, amely a lakosság rettegésben tartására, a félelem fokozására és az ellenség megsemmisítésére irányul.
Червона Армія – офіційна назва Збройних сил СРСР з 1918 р. по 1946 р.	Vörös Hadsereg – a Szovjet Fegyveres Erők hivatalos megnevezése 1918 és 1946 között.
Червона Гвардія – основна форма організації збройних сил більшовиків з 1917 р. по 1920 р. під час соціалістичної революції та громадянської війни.	Vörös Gárda – a bolsevikok fegyveres erőinek alapvető formája a szocialista forradalom és a polgárháború idején 1917–1920 között.
Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні.	A kommunista parancsuralmi rendszer kialakulása Ukrajnában
Автокефалія – повне самоврядування церкви, її незалежність.	Autokephalia – az egyház teljes önkormányzata, függetlensége.
ВАПЛІТЕ – Вільна академія	Proletár Irodalom Szabad Akadémiája –

<p>пролетарської літератури. Провідне літературне об'єднання України у 20 роках. Головну роль в ньому відіграв М. Хвильовий, який вважав, що українська література повинна розвиватися під впливом кращих досягнень західноєвропейської культури.</p>	<p>a 20-as évek mérvadó irodalmi-művészeti egyesülete Ukrajnában. Eszmei ihletője Mikola Hviljovij volt, aki azt vallotta, hogy az ukrán irodalomnak a nyugat-európai kultúra haladó vívmányainak figyelembevételével kell fejlődnie.</p>
<p>Господарський розрахунок – метод господарювання підприємств, який поєднує централізоване керівництво з певною господарською самостійністю підприємств. Підприємства відшкодовують витрати виробництва своїми прибутками, розпоряджаються доходами, матеріально стимулюють якісну працю робітників.</p>	<p>Gazdasági önelszámolás – a vállalatok gazdálkodásának olyan módszere, amely egyesíti magában a központosított gazdaságirányítást és a vállalatok viszonylagos önállóságát. A vállalatok a termelés költségeit a saját jövedelmükből térítik meg. Bevételeikkel maguk rendelkezhetnek, így anyagilag is ösztönözhetik dolgozóikat a minőségi munkára.</p>
<p>Нова економічна політика – соціально-економічна політика більшовиків у 1921–1928 роках. Суть: заміна продовольчої розкладки продподатком, дозвіл приватного підприємництва та торгівлі. Оптова та зовнішня торгівля залишаються державною монополією. Оренда націоналізованих підприємств. Об'єднання державних підприємств у трести на господарсько-розрахункових засадах. Система відрядної оплати праці, що враховує якість та кількість праці.</p>	<p>Új gazdaságpolitika – a bolsevikok társadalmi-gazdasági politikája 1921 és 1928 között. Lényege: a kötelező terménybeszolgáltatást élelmiszeradó váltja fel. Engedélyezik a magánvállalkozást és -kereskedelmet. A nagy- és külkereskedelem viszont állami monopólium marad. Az államosított vállalatokat bérbe adják. Az állami vállalatok trösztökbe egyesülnek önelszámolásos alapon. Teljesítménybérezésre való áttérés, amely a munka mennyiségétől és minőségétől is függ.</p>
<p>Українізація – політика ВКП(б), здійснювана в Україні у 1920 р. – на початку 30-х років. Українізація – різновид політики коренізації, що була проголошена у квітні 1923 р. на XII з'їзді РКП(б).</p>	<p>Ukránosítás – az ÖK(b)P politikai irányvonala Ukrajnában, a 20-as években és a 30-as évek elején. Az ukránosítás az őslakosság befolyásának fokozására irányuló politika ukrán változata, amelyet 1923 áprilisában hirdettek meg az OK(b)P XII. kongresszusán.</p>
<p>Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні.</p>	<p>A bolsevik parancsuralmi rendszer megszilárdulása Ukrajnában</p>
<p>Єжовщина – найменування періоду в історії СРСР (1937–1938 рр.), коли сталінські репресії були різко посилені й доведені до максимуму своєї інтенсивності. Назва цього історичного періоду пов'язана з тим, що керівником народного комісаріату внутрішніх справ у той час був Микола Іванович Єжов. Інша розповсюджена назва цього періоду</p>	<p>Jezsovcsina – a Szovjetunió történetének korszaka 1937–1938 között, amikor a sztálini megtorlások a legintenzívebbek és a legkegyetlenebbek voltak. Nyikolaj Ivanovics Jezsov belügyi népbiztos után lett így elnevezve. A <i>Nagy terror</i> időszaka elnevezés is ismert.</p>

– „Великий терор”.	
<p>Всеросійська надзвичайна комісія (1917–1922 рр.) – скорочено ВЧК (від рос. <i>Всероссийская чрезвычайная комиссия</i>) – державно-політичний карний орган уряду більшовиків (на чолі з В. І. Леніним), створений за більшовицькою формулою для „боротьби з контреволюцією і саботажем”. Заснований на чолі з Феліксом Едмундовичем Дзержинським у грудні 1917 р.</p>	<p>Összoroszországi Rendkívüli Bizottság (1917–1922) – röviden VCSK, cseka (az orosz <i>vszerosszijszkaja csrezvicsajnjaja komisszija</i> kifejezésből) A V. Lenin által vezetett bolsevik kormány állampolitikai megtorló szerve. A bolsevikok 1917 decemberében hozták létre Félix Edmundovics Dzerzsinszkij irányításával az ellenforradalom és szabotázs elleni harc céljából.</p>
<p>Голодомор 1932–1933 р. – соціально-господарське явище, що виявляється в позбавленні населення мінімуму необхідних продуктів харчування і призводить до зміни демографічної та соціальної структури населення.</p>	<p>Éhínség 1932–1933 között – társadalmi-gazdasági jelenség, melynek során a lakosságtól megvonták az alapvető élelmiszereket. Ez változásokhoz vezet a népesség demográfiai és szociális struktúrájában.</p>
<p>ГПУ (1922–1923 рр.) – Державне політичне управління (від рос. <i>государственное политическое управление</i>) – державно-політичний карний орган уряду більшовиків.</p>	<p>GPU (1922–1923) – Állami Politikai Főhivatal (az orosz <i>goszudarsztvennoje polityicseszkije upravlenyije</i> kifejezésből). A bolsevik kormány állampolitikai megtorló szerve.</p>
<p>ГУЛАГ – державне управління таборів (від рос. <i>государственное управление лагерей</i>).</p>	<p>GULAG – Javítómunka-táborok és telepek Főigazgatósága. (az orosz <i>goszudarsztvennoje upravlenyije lagerrej</i> kifejezésből).</p>
<p>Індустріалізація країни – створення важкої промисловості, прискорення економічного розвитку, створення новітніх галузей промисловості, осучаснення сільського господарства, модернізація.</p>	<p>Az ország iparosítása – a nehézipar létrehozása, az ország gazdasági fejlődésének felgyorsítása, az ipar modern ágainak kialakítása, a mezőgazdaság modernizálása.</p>
<p>Колгоспи – колективне господарство для ведення крупного сільсько-господарського виробництва на основі усупільнення засобів виробництва і колективної праці. Це зручна форма, за допомогою якої легко викачувати ресурси із сільського господарства для індустріалізації; колективізація – засіб для прискорення індустріалізації.</p>	<p>Kolhozok – mezőgazdasági termeléssel foglalkozó kollektív gazdaságok, alapjuk a termelőeszközök társadalmi tulajdona és a kollektív munka. A kolhozok olyan praktikus gazdálkodási formák voltak, melyek segítségével az állam jobban kiszajtolhatta az iparosítás számára szükséges erőforrásokat a mezőgazdaságból. A kollektivizáció tehát az iparosítás felgyorsításának eszköze volt.</p>
<p>Колективізація – перетворення дрібних одноосібних селянських господарств у великі суспільні (колективні) соціалістичні господарства (колгоспи), здійснене радянською владою у 1918–1932 рр. з метою встановлення державного контролю за</p>	<p>Kollektivizálás – egyéni paraszti kisbirtokok átalakítása közös (kollektív), szocialista gazdaságokká (kolhozokká) a szovjethatalom által 1918–1932 között. A bolsevik állam így akarta megszilárdítani az ellenőrzését a mezőgazdasági termelés felett.</p>

сільськогосподарським виробництвом.	
Куркуль – сільський багатій, буржуа.	Kulák – falusi gazdagparaszt, burzsoá.
МТС – Машинно-тракторні станції. Виробничо-технічне обслуговування колгоспів та радгоспів.	Gép-traktorállomások (GTA) -a kolhozok és szovhozok termelési-műszaki kiszolgálásával foglalkozó üzemek (traktorok, vetőgépek, kombájnok, szakemberek).
Національна академія наук України – вища наукова академія України з самоврядною організацією. Назви Академії: Українська академія наук (1918–1921 pp.), Всеукраїнська академія наук (1921–1936 pp.), Академія наук УРСР (1936–1991 pp.), Академія наук України (1991–1993 pp.), Національна академія наук (1994 p.).	Ukrajna Nemzeti Akadémiája – Ukrajna legfőbb tudományos, autonómiával rendelkező szervezete. Elnevezései: Ukrajna Tudományos Akadémiája (1918–1921), Összukrán Tudományos Akadémia (1921–1936), az USZSZK Tudományos Akadémiája (1936–1991), Ukrajna Tudományos Akadémiája (1991–1993), Ukrajna Nemzeti Akadémiája (1994).
НКВД (1934–1946 pp.) – Народний Комісаріат Внутрішніх Справ (НКВС); (рос. <i>Народный Комисариат Внутренних Дел</i> (НКВД)).	NKVD (1934–1946) – Belügyi Népbiztosság; (az orosz <i>Narodnij Komisszariat Vnutrennyih Gyel</i>).
ОГПУ (1923–1934 pp.) – об'єднане державне політичне управління (від рос. <i>Объединенное государственное политическое управление</i>), державно-політичний карний орган уряду більшовиків.	ОГПУ (1923–1934) – Egyesített Állami Politikai Főhivatal (az orosz <i>Объединенное государственное политическое управление</i> kifejezésből). A bolsevik kormány állampolitikai megtorló szerve.
Особлива трійка НКВС – орган позасудового винесення вироків в СРСР, що існував в 1937–1938 pp. під час Великого терору.	Az NKVD különleges „trojkája” - bíróságon kívüli ítélkező szerv a Szovjetunióban 1937–1938 között a nagy terror idején.
Перехід до форсованої індустріалізації країни – прискорений розвиток машинобудування та інших галузей великої промисловості.	Áttérés az erőltetett iparosításra – a gépgyártás és a nehézipar más ágazatainak nem megalapozottan gyorsított fejlesztése.
Радгоспи – радянські господарства, великі механізовані товарні соціалістичні державні підприємства в сільському господарстві.	Szovhozok – mezőgazdasági termeléssel foglalkozó, szocialista nagyüzemi állami gazdaságok.
Репресії – незаконні каральні міри, покарання з боку держави стосовно окремих громадян, соціальних, етнічних груп, що проводяться в диктатурах з метою зміцнення панування органів влади над суспільством.	Megtorlások – diktatórikus államok hatalmi szervei által foganatosított törvénytelen megtorló intézkedések egyes személyek, társadalmi vagy etnikai csoportok ellen a fennálló rendszer megszilárdítása céljából.
Розкуркулювання – знищення заможних селян (куркулів) та їхніх господарств в ході колективізації в СРСР.	Kuláklisztázás – a falusi gazdagparashti rétegnek (kulákság) és gazdaságának megsemmisítése a kollektivizálás idején.
Сталінізм – система державного управління і сукупність державної політичної системи й ідеології, що	Sztálinizmus – az államigazgatás, politika és ideológia rendszerbe foglalt egységes egésze, amely az 1917-es októberi fordulat

<p>виникли в результаті переродження держави, народженої Жовтневим переворотом 1917 р., що одержала назву по імені Йосипа Сталіна. Сталінізм характеризується пануванням авторитарно-бюрократичних методів управління державою, злиттям партійних і державних органів влади, жорстким ідеологічним контролем над суспільством, застосуванням репресивних методів примусу проти ворогів і опонентів існуючого ладу і правлячого режиму. За деякими відомостями термін <i>сталінізм</i> був вперше використаний Л. Кагановичем в позитивному сенсі.</p>	<p>ідеї шістдесяті роки виникли в СРСР в умовах елітної інтелектуальної опозиції. Їхні ідеї були в основі ідеології перестройки. Ідеї шістдесяті роки виникли в СРСР в умовах елітної інтелектуальної опозиції. Їхні ідеї були в основі ідеології перестройки.</p>
<p>Стаханівський рух – масовий робітничий рух за підвищення продуктивності праці, змагання за перевиконання планів.</p>	<p>Сztahanovista mozgalom – төмегес munkaverseny a termelőkenység fokozásáért és a tervek túlteljesítéséért.</p>
<p>Тоталітарний режим – політичний режим, при якому державна влада зосереджена в руках політичної партії, що знищує демократичні свободи й установлює контроль над усіма сферами життя суспільства за допомогою терору.</p>	<p>Totalitárius rendszer – politikai rendszer, amelyben az államhatalom egy párt kezében összpontosul, mely megsemmisít minden demokratikus szabadságjogot. A terror segítségével teljes mértékű ellenőrzést gyakorol a társadalmi élet minden szférája fölött.</p>
<p>Хлібозаготівельна криза (1927–1928) – Сталін у виступах перед активістами Сибіру звинуватив заможні верстви селянства в саботажі хлібозаготівель, закликав працівників прокуратури застосувати до них 107 статтю кримінального кодексу про спекуляцію. Замість економічних методів вирішення хлібозаготівель слід застосувати адміністративно-судові. Сталін вважав, що причиною кризи були виступи „класових ворогів” проти радянської влади.</p>	<p>Gabonakészletezési válság (1927–1928) – Sztálin szibériai aktivisták előtti beszédében a gazdagparasztokat vádolta meg azzal, hogy ők szabotálják el a gabonabegyűjtést. Arra szólította fel a bíróságok és ügyészségek munkatársait, hogy alkalmazzák velük szemben a Büntető Törvénykönyv spekulációról szóló 107. cikkelyét. A készletezési válságot tehát nem gazdasági, hanem parancsuralmi módszerekkel kívánta megoldani. A krízis okát Sztálin a szovjetrendszer elleni osztályellenség támadásában látta.</p>
<p>Чорні дошки – система психологічного та адміністративного впливу в СРСР у 1920–1930 рр. на громадян, що не виконали наказ, скоїли злочини тощо. Занесення на „чорну дошку” („дошку ганьби” – на противагу „червоній дошці”, „дошці пошани”) припускало й економічну складову: позбавлення премій, накладення штрафів. Ця міра застосовувалась як до окремих осіб, так і до цілих колективів, і навіть районів. У сільському господарстві в кінці 1920 – на</p>	<p>Fekete táblák (feketelisták) - a pszichológiai nyomás és kényszerítés eszközei a Szovjetunióban. Az 1920–1930-as években olyan polgárok kerültek fel rá, akik nem teljesítettek valamilyen rendeletet vagy bűnt követtek el. A Fekete táblára kerülésnek (a Szégyentábla a Vörös tábla, Dicsérettábla ellensúlya) voltak gazdasági következményei: pénzjutalom megvonása, büntetés kiszabása. Ilyen büntetés nemcsak egyes személyekkel, hanem egész kollektívákkal, sőt járásokkal szemben is</p>

<p>початку 1930 рр. її застосування припускало також обмеження або відмову в постачанні товарів та інші методи економічного впливу на занесені на „чорну дошку” села, що діяли до виконання ними планів сільгосппоставок.</p>	<p>alkalmaztak. Vidéken az 1920-as évek végén és az 1930-as évek elején azon falvakkal szemben, amelyek fekete táblára kerültek, mert nem hajtották végre a gabonabegyűjtési tervet, megtorló intézkedéseket foganatosítottak. Korlátozták vagy teljesen leállították az élelmiszerárak beszállítását, de voltak más gazdasági kényszerítő eszközök is.</p>
<p>Західна Україна в 1921–1939 рр.</p>	<p>Nyugat-Ukrajna 1921–1939 között</p>
<p>Берега-Картузька – концентраційний табір, створений польською владою в 1934 р. в місті Берега-Картузька (зараз місто Берега) на території Західної Білорусії як місце позасудового інтернування супротивників правлячого режиму.</p>	<p>Bereza Kartuzka – a lengyel kormány által 1934-ben létrehozott koncentrációs tábor a fennálló hatalom ellenzékének bírósági ítélet nélküli elkülönítése céljából Nyugat-Beloruszlia Bereza Kartuzka (ma Bereza) városában.</p>
<p>Інтегральний націоналізм (волевий, дієвий, чинний) – ідеологія ОУН, що заперечувала ліберальні цінності й проповідувала рішучі дії заради національних інтересів. Головний ідеолог – Дмитро Донцов. Нація – абсолютна цінність. Досягнення незалежності – найвища мета. Досягти цієї мети будь-яким методом.</p>	<p>Інтегралó nacionalizmus (tevéleges, hatékony, érvényes) – az UNSZ ideológiája. Tagadja a liberális értékeket, és határozott tettekre sarkall a nemzeti érdekek védelme érdekében. Fő ideológusa Dmitro Doncov volt. A nemzet – abszolút érték. A függetlenség kivívása – a legfőbb cél. A cél eléréséhez minden eszköz megengedett.</p>
<p>Комуністична Партія Західної України (КПЗУ) – виступала за соціальне й національне звільнення трудящих шляхом соціалістичної революції та приєднання Західної України до УРСР.</p>	<p>Nyugat-Ukrajna Kommunista Pártja (NYUKP) – a munkások szociális és nemzeti felszabadításáért harcolt szocialista forradalom útján, valamint Nyugat-Ukrajna egyesüléséért az USZSZK-val.</p>
<p>Кресовий закон – з метою асиміляції місцевого населення на Західній Україні і в Західній Білорусії вводилося двомовна шкільна освіта (Східні Креси (від польського слова <i>крес</i> – границя, кінець, край) – польська назва територій сьогоденної західної України, Білорусії і Литви, що колись входили до складу Польщі; „східна окраїна”)</p>	<p>Peremvidék törvény – a helyi lakosság asszimilációja céljából Nyugat-Ukrajnában és Nyugat-Beloruszliában kétnyelvű, úgynevezett <i>utraquista</i> iskolatípust hoztak létre. (A lengyelek a nyugat-ukrajnai, nyugat-beloruszliai és litván területeket nevezték „keleti peremvidéknek”).</p>
<p>Нормалізація – політика врегулювання українсько-польських відносин здійснювана шляхом порозуміння між проводом Українського Національно-Демократичного Об’єднання і польським урядом 1935–1938 рр.</p>	<p>Normalizáció – az ukrán–lengyel kapcsolatok rendezésének politikája 1935–1938 között, melynek alapját az Ukrán Nemzeti-Demokratikus Egyesület vezetősége és a lengyel kormány között létrejött megegyezés képezte.</p>
<p>Організація Українських Націоналістів (ОУН) – виступала за</p>	<p>Ukrán Nacionalisták Szervezete (UNSZ) – a terror, kisajátítás, szabotázs</p>

створення самостійної України, вважала головним методом у боротьбі акти терору, експропріації та саботажу. У 1940 р. розкол організації на ОУН(б) (Бандери) та ОУН (м) (Мельника).	eszközeivel küzdött az önálló Ukrajna létrehozásáért. 1940-ben kettészakadt: UNSZ-B (Banderista) és UNSZ-M (Melnikista) szárnyra.
Осадництво – політика заселення польськими колоністами західно-українських та західнобілоруських земель, яку проводив уряд Польщі у період 1919–1939 рр.; за цей період осіло осадників близько 300 тис. осіб.	Оszadnyikság – a lengyelek gyarmatosító politikája a nyugat-ukrán és a nyugat-belorusz földeken 1919–1939 között. Ebben az időben 300 ezer oszadnyik (telepes) telepedett itt meg.
Пацифікація – офіційна назва масових репресій стосовно українців Галичини, проведених польською владою.	Pacifikáció – a lengyel kormány ukránok ellen elkövetett tömeges megtorlásainak a hivatalos elnevezése Galiciában.
Русинство – течія серед населення українських земель, що входила до складу Чехословаччини, прихильники якої вважали себе окремою нацією – русинами, відмінною від українців.	Ruszinság – a Csehszlovákiához tartozó ukrán területek népessége körében terjedő irányzat, melynek képviselői magukat nem az ukrán nemzethez tartozónak, hanem másnak, ruszinoknak tartották.
Санація (від. лат. <i>sanatio</i> – оздоровлення) – назва політичного табору, що утримував владу в Польщі у 1926–1939 рр.	Szanáció (a lat. <i>sanatio</i> – gyógyulás) – 1926–1939 között hatalmon lévő politikai tábor Lengyelországban.
Сойм – орган державної влади.	Szojm – államhatalmi szerv.
Українська військова організація – нелегальна організація, яка ставила себе за мету ведення збройної боротьби проти польської окупації.	Ukrán Katonai Szervezet – illegális szervezet, melynek fő célja a lengyel megszállók elleni fegyveres harc volt.
Українське Національно-Демократичне Об'єднання (УНДО) – громадсько-політична організація під керівництвом Д. Левицького. Головна мета – політична боротьба (без застосування терористичних методів) за незалежність України і демократичні реформи.	Ukrán Nemzeti-Demokratikus Egyesület – társadalmi-politikai szervezet D. Levickij vezetésével. Fő célja a Ukrajna függetlenségéért és a demokratikus reformok bevezetéséért folytatott békés politikai harc.
Україна в роки Другої світової війни.	Ukrajna a második világháború idején
Бабин Яр – під час німецької окупації Києва у 1941–1943 рр. став місцем масових розстрілів німецькими окупантами мирного населення і радянських військовополонених, євреїв та циган за етнічною ознакою, а також партійних та радянських активістів, підпільників, членів Організації Українських Націоналістів, заручників, „саботажників”, порушників комендантської години та інших. Тут розстріляли	Babij Jar – Kijev német megszállása idején 1941–1943 között a békés lakosság és hadifoglyok tömeges legyilkolásának helye. Zsidókat és cigányokat nemzeti hovatartozásuk alapján, párt és szovjet aktivistákat, partizánokat, UNSZ tagokat, túszoikat, „szabotőröket”, a kijárási tilalom megszegőit végezték itt ki. 34 ezer zsidó származású ember vált a kivégzések áldozatául.

майже 34 тисячі євреїв.	
Голокост – загибель значної частини єврейського населення Європи в ході систематичного переслідування і знищення його нацистами та їхніми посібниками в Німеччині і на захоплених територіях у 1933–1945 рр. Було знищено 6 млн. євреїв, понад 1 млн. вихідців із СРСР.	Holokauszt – az európai zsidóság szisztematikus üldözése és kiirtása a nácik és csatlósai által Németországban és az elfoglalt területeken 1933 és 1945 között. 6 millió zsidó veszítette életét, egymillióan szovjet állampolgárok voltak.
Депортація народів – інструмент радянської національної політики сталінських часів. Депортація народів являла собою насильницьке переселення громадян за національною ознакою у віддалені місцевості СРСР, де вони розміщалися у спецпоселеннях.	Китеlepітéseк, deportálás – a sztálini nemzetiségi politika megszokott eszköze. Egész népeket telepítettek ki nemzeti hovatartozásuk miatt a Szovjetunió távoli térségeibe, ahol speciális településeken helyezték el őket.
Дивізія СС «Галичина» – німецька військова частина, створена з добровольців українського походження. Формування дивізії розпочалося наприкінці 1943 року під керівництвом Військової управи (голова Кубійович).	SS „Halicsina” lövészadosztály – ukrán önkéntesekből létrehozott német katonai alakulat. A lövészadosztályt 1943-ban hozták létre a Katonai Igazgatóság irányítása alatt (elnöke Kubijovics).
Договір про дружбу та державний кордон між СРСР та Німеччиною – договір, укладений нацистською Німеччиною та Радянським Союзом 28 вересня 1939 р. після спільного вторгнення до Польщі. Підписаний міністром зовнішніх справ Німеччини Рібентропом та народним комісаром зовнішніх справ СРСР Молотовим. До договору додавалось декілька секретних статей. У цих статтях регулювався обмін населенням між Радянським Союзом та Німеччиною, уточнювались границі сфер впливу визначені пактом Молотова-Рібентропа, та погоджувалось придушення будь-якої „польської агітації”.	A barátságról és államhatárokról szóló szovjet–német szerződés – a náci Németország és a Szovjetunió között jött létre 1939. szeptember 28-án, miután megtámadták Lengyelországot. Molotov szovjet és Ribbentrop német külügyminiszterek írták alá. Csatoltak hozzá egy sor titkos paragrafust, amelyekkel szabályozták a Szovjetunió és Németország közötti lakosságcserét, pontosították a két ország érdekszféráinak a Molotov–Ribbentrop paktumban meghatározott határait, megegyeztek a „lengyel agitáció” elfojtásáról.
Докорінний перелом в ході Другої світової війни – період війни від контрнаступу радянських військ під Сталінградом до відкриття Другого фронту в Європі (19 листопада 1942 р.– 6 червня 1944 р.)	Гyökeres fordulat a második világháború menetében – a szovjet hadsereg Sztálingrád alatti ellentámadása és az európai második front megnyitása közötti időszak (1942. november 19.– 1944. június 6.).
Колабораціоналізм – явище, що належить до періоду Другої світової війни. Співробітництво урядів окремих держав з окупаційними режимами.	Kollaboráció – egyes kormányok együttműködése a megszálló hatóságokkal. A második világháború időszakával kapcsolatos fogalom.

<p>Нацизм – політична ідеологія, доктрина, політичний режим, заснований на расизмі, шовінізмі, антигуманізмі і тоталітаризмі. Нацизм дотримується ідей про зверхність „вищої”, „панівної” раси над іншими, „неповноцінними” націями і расами (доктрина „надлюдини” і „недолюдини”); верховенстві нації і держави над особистістю.</p>	<p>Nácizmus – fajgyűlöleten, sovinizmuson, embertelenségen és totalitarizmuson alapuló ideológiai elv és politikai rendszer. Hirdeti a kiválasztott „felső”, „uralkodó” fajok felsőbbrendűségét, uralmát a többi, „nem teljes értékű” nemzetek és fajok felett. (az <i>übermensch</i> és <i>untermensch</i> doktrínája); a nemzet és állam fennsőbbiségét a személy felett.</p>
<p>Новий порядок – жорстокий режим, установлений німецько-фашистськими загарбниками на окупованій території України, що супроводжувався масовими розстрілами та депортаціями місцевого населення.</p>	<p>Fasiszta új rend – a fasiszták által a megszállt ukrán területeken létrehozott kegyetlen rendszer, melyet tömeges kivégzések és kitelepítések jellemeztek.</p>
<p>Окупаційний режим на території України – Трансністрія (Одеса, південь Вінницької, захід Миколаївської областей); Чернівецька та Ізмаїльська області були передані Румунії; Дистрикт (округ) „Галичина” (Львівська, Дрогобицька, Станіславська, Тернопільська області), який входив до складу Краківського Генерал-губернаторства; прифронтові території (Чернігів, Суми, Харків, Донбас); Рейхскомісаріат Україна (Правобережна Україна, більша частина Лівобережної Україна, південні райони), Центр – Рівне. Рейхскомісар – Еріх Кох</p>	<p>Megszállási rendszer Ukrajna területén – a Csernyivci és az Izmaili területeket Romániához csatolták. Odessza vidéke, Vinnyica déli, Mikolajiv nyugati járásai a Transznisztria nevet kapták. Galíciai körzet (Lviv, Drohobics, Sztanyiszlav, Ternopol) a Krakkói főkormányzáság részét képezte. Csernyihiv, Szumi, Harkiv és a Donyec-medence front menti területnek számított. Jobbparti Ukrajna, a Balpart jelentős része, a déli járasok pedig Ukrán Birodalmi Biztossághoz kerültek. Központja Rivne. Erich Koch volt a birodalmi biztos.</p>
<p>Остарбайтер – німецький термін для означення осіб, які були вивезені гітлерівцями зі східних окупованих територій, переважно з Рейхскомісаріату Україна, протягом Другої світової війни на примусові роботи до Німеччини.</p>	<p>Ostarbeiter – a megszállt területekről, túlnyomórészt az Ukrán Birodalmi Biztosságból, a második világháború idején Németországba kényszermunkára hurcolt személyek megnevezése.</p>
<p>Пакт Молотова-Рібентропа (1939 р.) – назва радянсько-німецького договору про ненапад розрахованого на 10 років з секретним додатковим протоколом, підписаного наркомом закордонних справ В. Молотовим та міністром закордонних справ Німеччини Й. фон Рібентропом. Цим протоколом визначалась сфера взаємних інтересів обох держав. До СРСР було приєднано Литву, Латвію, Естонію, Західну Україну, Західну Білорусію.</p>	<p>Molotov-Ribbentrop paktum (1939) – szovjet–német 10 évre szóló megnevetési szerződés, amelyet Vjacseszlav Mihajlovics Molotov szovjet és Joachim von Ribbentrop német külügyminiszterek írtak alá. A felek a szerződéshez csatolt titkos záradékban megállapodtak Európa keleti térségeinek érdekszférákra történő felosztásáról. A Szovjetunióhoz csatolták Litvániát, Lettországot, Észtországot, Nyugat-Ukrajnát és Nyugat-Belorusziát.</p>
<p>План Барбаросса – кодова назва плану блискавичної війни Третього Рейху проти СРСР. Розробка плану була</p>	<p>Barbarossa-terv – a Harmadik Birodalom Szovjetunió elleni villámháborús tervének kódolt elnevezése.</p>

розпочата в липні 1940 р. Остаточний варіант затверджений 18 грудня 1940 р. План «Барбаросса» передбачав швидкоплинну військову кампанію з повним розгромом Червоної Армії та захопленням європейської частини СРСР по лінії Волга–Архангельськ. Не зважаючи на початковий успіх німецьких військ, завершити операцію у встановлені терміни Вермахту не вдалось, війна переросла в широкомасштабну та довготривалу.	1940 júliusában kezdték kidolgozni, végső változatát pedig 1941. december 18-án fogadták el. A Barbarossa-terv gyors lefolyású hadműveletet irányzott elő a Vörös Hadsereg teljes megsemmisítése és a Szovjetunió európai részének az elfoglalása céljából a Volga–Arhangelszk vonalig. Bár a németek kezdetben sikeresek voltak a Wehrmacht mégsem tudta a megadott időre befejezni a hadműveletet. A háború pedig elhúzódott és széles méreteket öltött.
План Ост (Генеральний план «Ост») – план колонізації Німеччиною держав Східної Європи під час Другої світової війни.	Ost-terv (Ost-főterv) – Kelet-Európa gyarmatosításának terve Németország által a második világháború idején.
Поліська Січ – Українська повстанська армія отамана Бульби Боровця (УПА(о) Б-Б).	Polisszjai Szics – Tarasz Bulba Borovec atamán Ukrán Felkelő Hadserege (B-B (a)UFH)
Радяннізації західних земель – установлення радянської влади на Західній Україні. Ліквідація старої системи управління, впровадження нової, радянської, заміна польських чиновників службовцями із Східної України, розширення мережі українських шкіл, українізація вищої школи, Львівський університет перейменований на університет ім. Івана Франка, Театр опери і балету на театр ім. Івана Франка, безплатне медичне обслуговування, націоналізація промисловості, торгівлі, землі, утворені профспілки, місцеві організації ВКП(б), примусова колективізація, жорстокий терор, розгром „Просвіти”, арешти, ув’язнення понад 10% населення, депортація селян до східних регіонів СРСР.	A nyugat-ukrán földek szovjetesítése – a régi közigazgatás megszüntetése és a szovjetrendszer meghonosítása. A lengyel hivatalnokok lecserélése kelet-ukránokkal, ukrán iskolák létrehozása, a főiskolai oktatás ukránosítása. A Ivivi egyetem felveszi Iván Franko nevét. Az opera és a balettszínház szintén I. Franko nevét viseli ezentúl. Az orvosi ellátás ingyenessé válik. Az ipar, a kereskedelem, a föld államosítása. Szakszervezetek létrehozása. A kommunista párt helyzetének kialakítása és megszilárdítása. Erőszakos kollektivizálás. Tömeges megtorlások. A Proszviták felszámolása, letartóztatások, a lakosság több mint 10%-ának a bebörtönzése, a parasztság kitelepítése a Szovjetunió keleti térségeibe.
Рух Опору – антифашистський, національно-визвольний рух у роки Другої світової війни проти німецьких, італійських і японських окупантів та їхніх союзників.	Ellenállási mozgalom – antifasiszta nemzeti-felszabadító mozgalom a német, olasz és japán megszállók, illetve szövetségeseik ellen a második világháború idején.
Східний вал – система оборонних укріплень, створена німецько-фашистськими загарбниками по річках Дніпро та Молочна з метою стримування Радянської Армії.	Keleti sánc – a Szovjet Hadsereg feltartóztatása céljából kiépített német védelmi rendszer a Dnyeper és Molocsnaja folyók vonalán.
Україна в перші повоєнні роки.	Ukrajna a háborút követő években

Ждановщина – ідеологічний наступ сталінського керівництва на радянську інтелігенцію в післявоєнний період. Названо за ім'ям головного ідеолога того часу А. Жданова.	Zsdanovizmus – a sztálini vezetés háború utáni ideológiai támadása a szovjet értelmiség ellen. Elnevezését a korszak fő ideológusáról, Andrej Zsdanovról kapta.
Космополітизм – від давньогрецької <i>космополіт</i> 'громадянин світу' – ідеологія світового громадянства, яка надає пріоритетне значення загальнолюдським цінностям, і другорядне – національним проблемам.	Kozmopolitizmus – a görög <i>kozmpolita</i> szó jelentése 'világpolgár'. A kozmopolita szemlélet az általános emberi értékeket a nemzeti érdekek felé helyezi.
Культ особи – надмірне звеличення певної особи аж до її обожнювання, перебільшення її ролі та заслуг в історії.	Сzemélyi kultusz – valamely személy felmagasztalása, isteníése. Szerepének és érdemeinek eltúlzása a történelemben.
Лисенківщина – специфічний період у сільськогосподарській і біологічній науці й практиці, пов'язаний із проявом культу особистості президента ВАСГНІЛ (всеросійська академія сільськогосподарських наук імені Леніна), академіка АН УРСР Т. Лисенка, у результаті якого були знищені перспективні наукові дослідження.	Liszenkoizmus – az Össz-szövetségi Lenin Mezőgazdasági Tudományos Akadémia elnökének, az USZSZK TA akadémikusának, Trohim Liszenkónak a személyi kultusza a biológiai és mezőgazdasági tudományos életben és a gyakorlatban. A tudománytörténet eme sajátosságos korszakában elpusztítottak minden haladó kutatási eredményt.
Операція «Вісла» – злочинний захід польського комуністичного режиму проти українського населення на українських етнічних землях. Полягав у примусовій депортації українців з Лемківщини, Посяння і Холмщини у західні та північно-західні райони Польщі.	A Visztula-akció – a lengyel kommunista rezsim büntette az etnikai ukrán területek tőzsgyökeres ukrán lakossága ellen, melynek során Lemkivcsina, Poszjanja és Holmscsina tőzsgyökeres ukrán lakosságát erőszakkal Lengyelország nyugati és észak-nyugati térségeibe telepítik át.
Справа лікарів (Справа лікарів-отруйників) – кримінальна справа проти групи високопоставлених радянських лікарів, звинувачених у змові і вбивстві ряду радянських лідерів (13 січня 1953 р.).	A kremli orvosok pere – neves szovjet orvosok ellen lefolytatott per a szovjet vezetők elleni összeesküvés és gyilkosság vádjával. (1953. január 13.)
Україна в умовах десталінізації.	Ukrajna a desztalinizáció idején
Відлига – період правління М. Хрущова (1954–1964 рр.), що розпочався після смерті Й. Сталіна. Її характерними рисами був певний відхід від жорсткої сталінської тоталітарної системи, спроби її реформування в напрямку лібералізації, відносна демократизація, гуманізація політичного та громадського	Az olvadás időszaka – Nyikita Hruscov időszaka a szovjet állam élén (1954–1964), amely Sztálin halála után vette kezdetét. Sajátosságai: szakítás a sztálini durva, megtorló politikával, liberális reformkísérletek (liberalizáció – valaminek egy korábbi állapotnál való szabadabbá tétele), viszonylagos demokrácia, a társadalmi és

життя. Вираз „хрущовська відлига” пов’язано з назвою повісті Іллі Еренбурга „Відлига”.	politikai élet humanizálása (lágyítása). A <i>hruscsovi olvadás</i> kifejezés Ilja Ehrenburg <i>Olvadás</i> című elbeszélése nyomán kapta a nevét.
Волонтаризм – соціально-політична діяльність, що характеризується ігноруванням об’єктивних законів історичного розвитку, суб’єктивними бажаннями, рішеннями окремих осіб.	Voluntarizmus – társadalmi-politikai gyakorlat, melyet megvalósítóinak szubjektív kívánságai és önkényes döntései alakítanak, és amely semmibe veszi a történelmi folyamatok objektív törvényszerűségeit.
Десталінізація – відмова кремлівської верхівки від політики масового терора, з одночасними її засудженням	Desztalinizáció – a kreml-i vezetés lemond a tömeges terror politikájáról és elítéli azt.
Дисиденти – в СРСР учасники опозиційного руху, що виник наприкінці 50 рр. ХХ ст., головним завданням якого були знищення тоталітаризму, проведення демократичних реформ в країні. Видатні дисиденти: Лук’яненко, Чорновіл, Руденко, Дзюба, Стус.	Disszidensek – a ХХ. század 50-es éveinek végén megjelenő ellenállási mozgalom képviselői a Szovjetunióban. Legfontosabb feladatuknak a totalitarizmus felszámolását, a demokratikus reformok bevezetését tartották. Jelentős képviselői Lukjanenko, Csornovil, Rudenko, Dzjuba, Sztusz stb. voltak.
Науково-технічна революція – процес якісного перетворення продуктивних сил на основі досягнення науки та техніки.	Tudományos-műszaki forradalom – a termelőerők minőségi átalakulásának folyamata a tudomány és technika vívmányai alapján.
Ради народного господарства – територіальні органи управління економікою замість галузевих міністерств.	Нépgazdasági tanácsok – a népgazdaság-irányítás területi szervei az ágazati minisztériumok helyett.
Реабілітація – виправдання, поновлення доброго імені чи репутації несправедливо засудженої особи.	Rehabilitáció – egy igazságtalanul elítélt személy tisztázása, jóhírének a helyre állítása.
Суб’єктивизм – оцінка та прийняття рішень залежно від особистих симпатій або антипатій.	Szubjektivizmus – rokonszenven vagy ellenszenven alapuló megítélés, illetve döntés.
Хрущовки – як правило п’ятиповерхові панельні і цегляні будинки без технічного поверху, ліфту і сміттепроводу, що масово споруджувалися в СРСР під час правління Микити Сергійовича Хрущова за що і отримали в народі його ім’я.	Hruscsovokák – többnyire ötemeletes, padlás, lift és szeméttároló nélküli panel vagy téglá építmény. Nyikita Szergejevics Hruscsov idején épült sok belőlük, ezért róla nevezték el.
Шістдесятники – форма руху за відновлення радянського суспільства 60-х р. ХХ століття. Характеризувався вимогами розвитку української культури, поглибленням процесів десталінізації, розширення прав України. До них належали Ліна	Hatvanasok – a szovjet társadalom megújításáért küzdő mozgalom képviselői a ХХ század 60-as éveiben. Jellemző módon követelték az ukrán kultúra fejlődésének biztosítását, a desztalinizáció folyamatának az elmélyítését, Ukrajna jogainak a kiszélesítését. Néhány név a

<p>Костенко, Василь Симоненко, Іван Драч, Іван Світличний, Євген Сверстюк, Юлій Шелест, Микола Вінграновський, Алла Горська та Іван Дзюба. Пізніше до них приєдналися Василь Стус, Михайло Осадчий та брати Горині.</p>	<p>hatvanasok közül: Lina Kosztenko, Vaszil Szimonenko, Iván Dracs, Iván Szvitlicsnij, Jevhen Szversztjuk, Julij Seleszt, Mikola Vinhranovszkij, Alla Horszka, Iván Dzjuba, Vaszil Sztusz, Mihajlo Oszadcsij, a Horiny fivérek.</p>
<p style="text-align: center;">Україна в період загострення кризи радянської системи.</p>	<p style="text-align: center;">Ukrajna a szovjetrendszer válságának elmélyülése idején</p>
<p>Лист-протест 139-ти, Київський лист – громадський лист на ім'я Леоніда Брежнєва, Олексія Косигіна та Миколи Підгорного з вимогою припинити практику протизаконних політичних судових процесів. У листі першим стояв підпис Сергія Параджанова – він не брав участі у складанні, але настояв на тому, що має бути першим. Серед підписантів були письменники, художники, авторитетні вчені Цехмістренко, Боднарчук, Заславська, Світличний та Дзюба.</p>	<p>A 139-ek levele. Kijevi levél – Nyílt levél Leonyid Brezsnyev, Olekszij Koszigin és Mikola Pidhirnij címére. A levél aláírói között az első helyen Szerhij Paradzsánov neve állt, aki ugyan nem volt az írás fogalmazói közt, de elsőként szignózta. A levelet neves írók, művészek, elismert tudósok: Cehmisztrenko, Bodnarsuk, Zaslavszka, Szvitlicsnij, Dzjuba írták alá, és követelték a politikai bírósági tárgyalások törvényellenes gyakorlatának a megszüntetését.</p>
<p>Партноменклатура (партійна номенклатура) – назва посад керівників у КПРС, адміністрації, економіці та суспільстві.</p>	<p>Pártnomenklatúra – az SZKP, az államigazgatás, a gazdasági és társadalmi élet vezető tisztségviselői.</p>
<p>Період Застою – назва однієї з останніх фаз існування радянської економічної та політичної системи (1964–1985 рр.). У цей період в радянському суспільстві склалися передумови глибокої системної кризи – економічної та соціальної, які врешті призвели до краху радянської економіки та політичного розпаду СРСР. Звичайно застій пов'язують з ім'ям Генерального секретаря ЦК КПРС Леоніда Брежнєва, під час правління якого (1964–1982 рр.) застійні явища у суспільстві сформувалися та набули характерних рис.</p>	<p>A pangás időszaka – a szovjet gazdasági és politikai rendszer történetének egyik utolsó korszaka (1964–1985). Ebben az időszakban a szovjet társadalmon belül kialakulnak a rendszer mély válságának előfeltételei, melyek később a Szovjetunió gazdasági és politikai összeomlásához vezetnek. A pangás időszakát Leonyid Brezsnyev nevével hozzák kapcsolatba, akinek a főtitkársága idején (1964–1982) a társadalomban kialakultak és egyre jobban megnyilvánultak a pangás jellemző vonásai.</p>
<p>Радянський народ (рос. <i>советский народ</i>) – офіційна назва населення СРСР, що часто слугувала для приховування етнічного походження та складу населення.</p>	<p>Szovjet nép – a Szovjetunió lakosságának hivatalos megnevezése, melynek célja az volt, hogy elrejtse a lakosság valódi nemzetiségi származását és összetételét.</p>
<p>Розвинутий соціалізм – закономірна та тривала фаза на шляху до комунізму.</p>	<p>Fejlett szocializmus – a kommunizmus felé vezető út egyik törvényszerű és hosszantartó fázisa.</p>

<p>Русифікація або росифікація, зросійщення – сукупність дій та умов, спрямованих на зміцнення російської національно-політичної переваги в Україні або інших країнах, за допомогою переходу чи переведу осіб неросійської національності на російську мову й російську культуру та їхньої дальшої асиміляції.</p>	<p>Oroszosítás, russzifikáció – az orosz nemzetpolitikai túlsúly megteremtését elősegítő politika Ukrajnában vagy más országban. Ide sorolhatjuk a nem orosz népek áttérését az orosz nyelvre, orosz kultúrára, ami később e népek teljes asszimilációját eredményezte.</p>
<p>Самвидав (рос. <i>самиздат</i>) – видавані в СРСР поза цензурою підпільні („захаяльні“) листівки, брошури, книжки й періодичні видання – один з виявів Руху опору.</p>	<p>Szamizdat – az ellenállási mozgalom egyik megnyilvánulási formája. A cenzúra megkerülésével kiadott illegális röpiratok, broszúrák, könyvecskék, újságok kiadása a Szovjetunióban.</p>
<p>Українська Гельсінська спілка – українська громадсько-політична і правозахистна організація, заснована 7 липня 1988 року у Львові членами Української Гельсінської Групи. Головою Спілки було обрано Левка Лук'яненка. На базі УГС згодом була створена Українська республіканська партія.</p>	<p>Ukrán Helsinki Szövetség – ukrán társadalompolitikai és jogvédő szervezet, amely 1988. július 7-én alakult Lvivben az Ukrán Helsinki Csoport tagjaiból. A szövetség vezetője Levko Lukjanenko lett. Az UHSZ bázisán később megalakult az Ukrán Köztársasági Párt.</p>
<p>Відновлення незалежності України.</p>	<p>Ukrajna függetlenségének helyreállítása</p>
<p>Агропромисловий комплекс (АПК) – складова частина економіки, що поєднує в собі виробництво сільсько-господарської продукції, її промислового переробку, матеріально-технічне обслуговування села.</p>	<p>Agráripari komplexum (AIK) – a gazdaság olyan alkotó eleme, amely magába foglalja a mezőgazdasági termékek előállítását, feldolgozását, a falu ellátását gépekkel, berendezésekkel.</p>
<p>Акт проголошення незалежності України – документ, прийнятий позачерговою сесією Верховної Ради УРСР, яким проголошено незалежність України та створення самостійної держави – України. Тим самим було покладено край юридичному існуванню Української Радянської Соціалістичної Республіки.</p>	<p>Ukrajna Függetlenségi Nyilatkozata – az Ukrán állam függetlenségét meghirdető dokumentum, melyet az USZSZK Legfelsőbb Tanácsának rendkívüli ülészaka fogadott el, ahol bejelentették az önálló ukrán állam – Ukrajna megalakulását. Jogilag az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság megszűnt létezni.</p>
<p>Альтернативні вибори – вибори, під час яких до виборчого бюлетеня внесено кілька кандидатур.</p>	<p>Альтернативні вибори – választások több jelölt részvételével.</p>
<p>Блок виборчий – угода між кількома політичними партіями про спільне висування кандидатів на виборах.</p>	<p>Валасztási szövetség – több párt közös jelöltet indít a választásokon.</p>
<p>Гласність – політика максимальної відвертості та правди в діяльності державних і громадських організацій,</p>	<p>Glasznoszty (nyíltság) – az állami és társadalmi szervek politikájának maximális nyíltsága, őszintesége. A társadalom aktív</p>

дієва й активна форма участі громадської думки в демократичному розв'язанні проблем країни. Була проголошена М. Горбачовим у 1987 р.	és tevékeny részvétele az ország problémáinak demokratikus megoldásában. Gorbacsov hirdette meg 1987-ben.
Декларація про державний суверенітет України – документ про проголошення державного суверенітету України. Прийнята Верховною Радою Української РСР.	Ukrajna Állami Önállóságának (szuverenitásának) Nyilatkozata – az ukrán állam állami szuverenitását meghirdető dokumentum, amelyet az USZSZK Legfelsőbb Tanácsa fogadott el.
Державний комітет з надзвичайного стану (ДКНС) (рос. – <i>Государственный комитет по чрезвычайному положению, ГКЧП</i>) – антиконституційна організація, створена 19 серпня 1991 року для проведення державного перевороту в СРСР. Члени ДКНС: Янаєв Геннадій Іванович – Віце-президент СРСР, голова ДКНС, Бакланов Олег Дмитрович – перший заступник Голови Ради оборони СРСР, Крючков Володимир Олександрович – Голова Комітету Державної Безпеки СРСР, Павлов Валентин Сергійович – Прем'єр-міністр СРСР, Пуго Борис Карлович – Міністр внутрішніх справ СРСР.	Rendkívüli Állapot Állami Bizottsága (GKCSP) – 1991. augusztus 19-én létrehozott alkotmányellenes intézmény a Szovjetunióban. Tagjai: Janajev Hennagyij Ivanovics, a Szovjetunió alelnöke, Baklanov Oleh Dmitrovics, a Szovjetunió Védelmi Tanácsa elnökének első helyettese, Krjucskov Volodimir Olekszandrovics, a KGB vezetője, Pavlov Valentin Szerhijovics, a Szovjetunió miniszterelnöke, Pugo Borisz Karlovics belügyminiszter voltak.
Екологічний (зелений) рух – виник на початку 70 років ХХ ст. Його діяльність спрямована на захист довкілля та раціональне використання природних багатств.	Ökológiai (zöld) mozgalom – a ХХ. század 70-es éveiben jött létre a környezetvédelem és a természeti kincsek ésszerű felhasználása céljából.
Інфляція – переповнення грошового обігу масою надлишкових паперових грошей, що викликає їхнє знецінення, зростання цін, зниження валютного курсу, падіння реальної заробітної плати.	Infláció – a forgalomban levő pénztömeg rendkívüli megnövekedése és ezzel kapcsolatos gyors elértéktelenedése, a közszükségleti cikkek árának növekedése, a valutaárfolyam és a reálbérek csökkenése.
Корупція – підкуп державних і політичних діячів.	Korrupció – állami hivatalnokok és politikusok megvesztegethetősége.
Лібералізація політичних структур – створення умов для рівної, вільної діяльності політичних партій, організацій різних орієнтацій.	A politikai intézményrendszerek liberalizációja – más-más irányultságú politikai pártok és szervezetek szabad, egyenlő fejlődési feltételeinek a megteremtése.
Оренда – форма економічних відносин, при якій особа чи група осіб одержує в користування від власника землю,	Haszonbérlet – a gazdasági viszonyok olyan formája, amelyben egy bizonyos személy vagy személyek csoportja földet,

засоби виробництва на визначений термін за визначену орендну плату.	munkaeszközöket vesz bérbe a tulajdonosától meghatározott időre bizonyos összegért.
Перебудова (рос. <i>перестройка</i>) – загальна назва сукупності політичних і економічних реформ, що проводилися в СРСР у 1985–1991 рр. Складові частини Перебудови: у внутрішньополітичній сфері – демократизація суспільного життя; в економіці – введення елементів ринкових відносин; у зовнішній політиці – відмова від надмірної критики так званого капіталістичного ладу, значне поліпшення відносин зі США та демократичними країнами Західної Європи, визнання загальнолюдських цінностей і глобальних проблем.	Peresztrojka (átépítés) – a politikai és gazdasági reformok összességének általános elnevezése a Szovjetunióban 1985 és 1991 között. Fő összetevői: a belpolitikában – a társadalmi élet demokratizálása; a gazdaságban – a piacgazdálkodás elemeinek a bevezetése; a külpolitikában – a kapitalista világ túlzott kritikájának mérséklése, az USA –hoz és Nyugat-Európa demokratikus országaihoz fűződő viszony normalizálása, az általános emberi értékek és globális problémák előtérbe helyezése.
Політичний плюралізм – свобода діяльності політичних партій, багатопартійність у країні.	Politikai pluralizmus – a politikai pártok tevékenységének szabadsága, többpárt-rendszer.
Прискорення – політика прискорення науково-технічного прогресу в період перебудови.	Uszkorenyije (gyorsítás) – a tudományos-műszaki haladás felgyorsítása a peresztrojka idején.
Референдум – спосіб прийняття законів та вирішення найважливіших питань державного життя шляхом всенародного голосування.	Нépszavazás – a törvényalkotás egyik formája, az állam szempontjából fontos kérdések megoldási módja össznépi szavazás útján.
Суверенітет – повна незалежність держави від інших держав в її внутрішній і зовнішній політиці.	Szuverenitás, önállóság – az állam teljes bel- és külpolitikai függetlensége más államoktól.
Фермерство – форма господарювання на селі, що базується на приватній власності на землю.	Farmergazdaság – a föld magántulajdonán alapuló mezőgazdasági vállalkozás.
Чорнобильська катастрофа – екологічна катастрофа, що була спричинена руйнуванням четвертого енергоблоку Чорнобильської атомної електростанції, розташованої на території України (у той час – Української РСР). Руйнування мало вибуховий характер, реактор був повністю зруйнований і в довкілля було викинуто велику кількість радіоактивних речовин.	Csernobili katasztrófa – az Ukrajna (akkor USZSZK) területén lévő csernobili atomerőmű 4-es blokkjának felrobbanása következtében kialakult ökológiai katasztrófa. A robbanások a reaktort megsemmisítették, ezáltal a légkörbe nagy mennyiségű radioaktív anyag került.
Становлення України як незалежної держави.	A független ukrán állam kialakulása

Верховна Рада України – парламент, єдиний орган законодавчої влади в Україні.	Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa – Ukrajna parlamentje, a törvényhozó hatalom egyetlen intézménye.
Грошова реформа – здійснені державою перетворення в грошовому обігу. В СРСР проведені в 1922–1924 рр., 1947 р., 1961 р. В Україні – 1996 р.	Pénzreform – a pénzforgalomban foganatosított állami átalakítások. A Szovjetunióban 1922–1924-ben, 1947-ben, 1961-ben hajtottak végre pénzreformot. Ukrajnában –1996-ban.
Дефіцит бюджетний – перевищення видатків над доходами в рамках державного бюджету.	Költségvetési hiány – az állami költségvetésben a bevételek és a túlzott kiadások között mutatkozó különbözet.
Інавгурація – урочиста процедура вступу на посаду глави держави.	Inauguráció – az államfő beiktatásának ünnepélyes folyamata.
Інтеграція економічна – процес зближення економік ряд країн, їхня співпраця.	Gazdasági integráció – több ország gazdaságának tervszerű közeledése az egyes iparágak termelésének összehangolásával.
Кабінет Міністрів України – уряд, вищий орган у системі органів виконавчої влади.	Ukrajna Miniszteri Kabinetja – kormány, a végrehajtó hatalmi szervek rendszerének legfőbb intézménye.
Коаліція – угода між двома або кількома політичними партіями.	Koalíció – egy vagy több politikai párt által kötött megállapodás.
Лібералізація цін – зняття жорстких правил формування цін та їхне погодження з державою, дозвіл на формування вільних цін, що формуються.	Árliberalizáció – az árképzés szigorú szabályainak és az állammal való egyeztetésének feloldása, az árak szabad, a piaci igényeknek megfelelő alakításának engedélyezése.
Мажоритарна система – система виборів, за якою до уваги беруться лише голоси, подані за кандидата, що одержав більшість голосів по конкретних виборчих округах.	Szavazattöbbségi rendszer – olyan választási rendszer, amikor a választókerületben csak a legtöbb szavazatot kapott képviselőjelöltek jutnak tovább.
Олігархи – група економічно могутніх людей.	Oligarchák – gazdasági hatalommal rendelkező emberek csoportja.
Помаранчева революція – масові народні виступи проти фальсифікацій президентських виборів, проти антинародного режиму 22 листопада – 8 грудня 2004 року. У революції взяли участь сотні тисяч людей. Народна революція змусила Верховний суд ухвалити рішення про проведення повторного голосування другого туру президентських виборів.	Narancsos forradalom – polgári engedetlenségi mozgalom az elnökválasztások eredményeinek meghamisítása ellen 2004. november 22 és december 8 között. A népi forradalom nyomására a Legfelsőbb Bíróság határozatot hozott az elnökválasztás második fordulójának a megismétléséről.
Приватизація – передача державної або муніципальної власності за плату або безкоштовно у приватну власність.	Privatizáció – az állami vagy közösségi tulajdon magántulajdonba vétele ingyenesen vagy fizetség fejében.
Пропорційна система у виборчому праві – одна з систем виборів до представницьких органів, за якою	Arányos választójogi rendszer – olyan képviselőválasztási rendszer, amikor a választókerületben a mandátumokat a

мандати по кожному виборчому округу розподіляються між партіями відповідно до кількості голосів, зібраних ними на виборах.	pártok között az általuk megszerzett szavazatok számának megfelelően (arányosan) osztják el.
Ринкова економіка – соціально-економічна система, що розвивається на основі приватної власності й товарно-грошових відносин.	Piacgazdaság – a magántulajdon, illetve az áru- és pénzviszonyok alapján működő társadalmi-gazdasági rendszer.
Творення нової України.	Az új Ukrajna születése
Анексія – загарбання, насильницьке приєднання державою території, яка належить іншій державі, є грубим порушенням міжнародного права. У березні 2014 року Росія здійснила анексію Криму від України.	Annexió – az egyik állam bekebelezi a másik államot, vagy annak egy részét. Oroszország 2014 márciusában annektálta a Krím-félszigetet Ukrainától.
Антитерористична операція, АТО – комплекс скоординованих заходів, спрямованих на запобігання та припинення злочинних діянь, здійснюваних з терористичною метою. В Україні відбувається з 13. 04. 2014 р. на території Донецької та Луганської обл., фактично є назвою україно–російської війни. З 2018 року називається Операція об'єднаних сил.	Terrorellenes hadművelet – a terrorselekmények megelőzésére és felszámolására irányuló intézkedések összessége. Ukrainában 2014. április 13-án vezették be a Donyecki és Luhanszki megyék területén. A 2014-es orosz–ukrán háború része. 2018 óta a Terrorellenes hadművelet megnevezés helyett az Egyesült Erők Hadművelete elnevezés használatos.
Дефолт – нездатність держави проводити своєчасні виплати за борговими зобов'язаннями.	Default – fizetéseképtelenség, egy ország képtelen a kölcsönök törlesztésére.
Євромайдан, революція Гідності – національно-патріотичні, поротестні акції в Україні (листопад 2013 – лютий 2014 року), передусім, проти корупції, свавілля правоохоронних органів та сил спецпризначення, а також на підтримку європейського вектора зовнішньої політики України.	Euromajdan, méltóság forradalma – Ukrainában kibontakozó ellenállási mozgalom, melynek résztvevői az országot megbénító korrupció ellen tiltakoztak, elítélték a jogvédő szervek önkényeskedését, követelték Ukrajna Európai Unióhoz való csatlakozását.
Небесна сотня – збірна назва загиблих учасників акцій протесту (Євромайдану) у грудні 2013- лютому 2014 року.	Mennyei Század – az Euromajdanon 2013 decembere – 2014 februárja között a hatalom által meggyilkolt áldozatok gyűjtőneve.
Тимчасово окупована територія – територія Криму та Севастополя відповідно до Закону про окуповані території України (квітень 2014 року).	Ideiglenesen megszállt területek – Ukrajna törvénye alapján a Krím-félsziget és Szevasztopol ideiglenesen megszállt területeknek számítanak 2014 áprilisa óta.

<p>Цей закон визначає статус території, тимчасово окупованої внаслідок збройної агресії Російської Федерації, встановлює особливий правовий режим на цій території, визначає особливості діяльності в умовах цього режиму, додержання та захисту прав фізичних та юридичних осіб. Протягом 2014 року фактично тимчасово окупованими територіями стали деякі райони Донбасу.</p>	<p>Ez a törvény meghatározza az Orosz Föderáció által ideiglenesen megszállt területek politikai státuszát, különleges jogrendjét, működésének sajátosságait, a természetes és jogi személyek jogainak védelmét. 2014 folyamán a Donyec-medence több járása is ideiglenesen megszállt területekké váltak.</p>
<p>Сепаратизм – прагнення частини єдиної держави до відокремлення власної держави чи автономної області.</p>	<p>Szeparatarizmus – az államtól való különválásra, elkülönülésre irányuló politikai törekvés, széthúzás.</p>